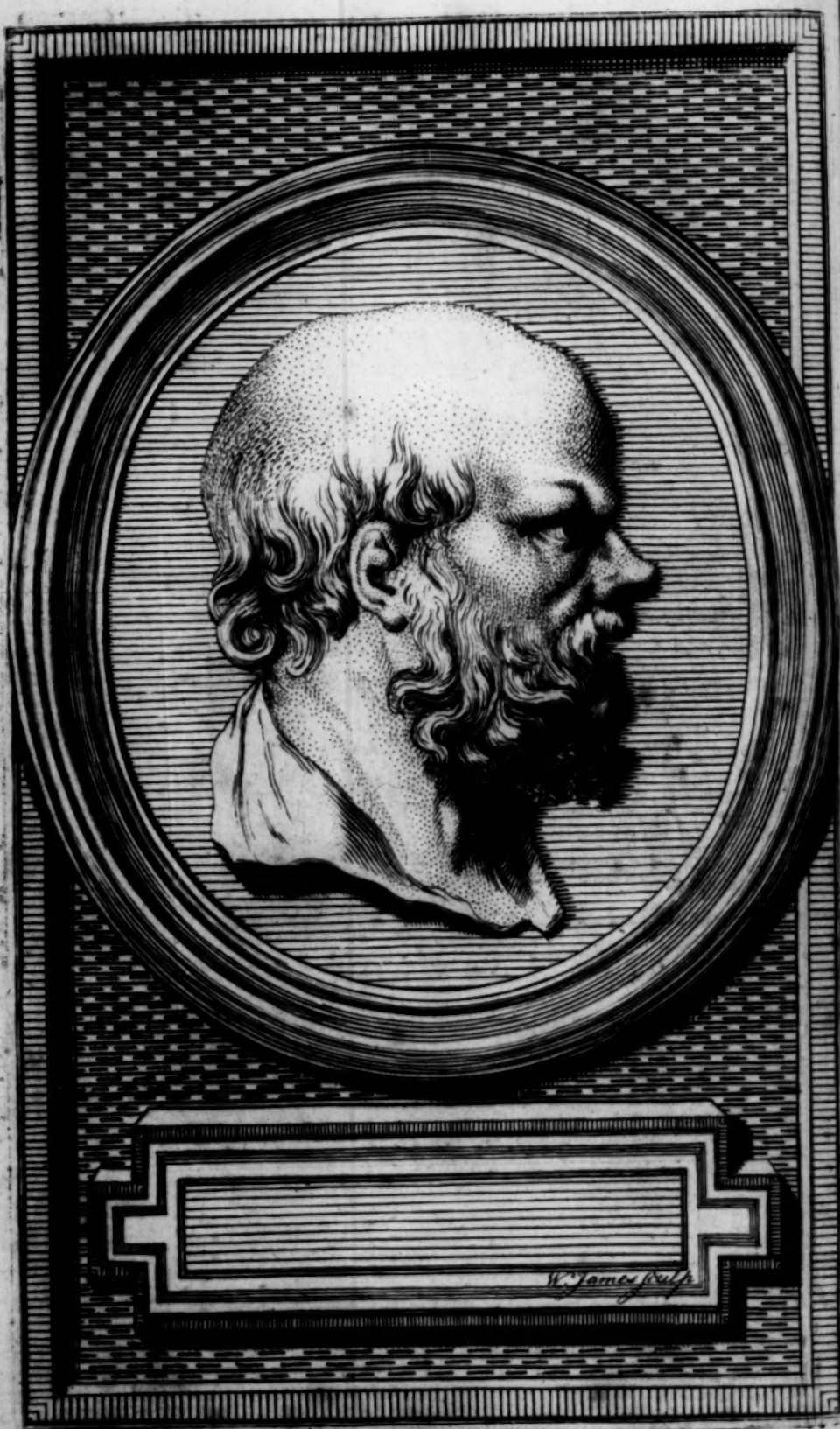
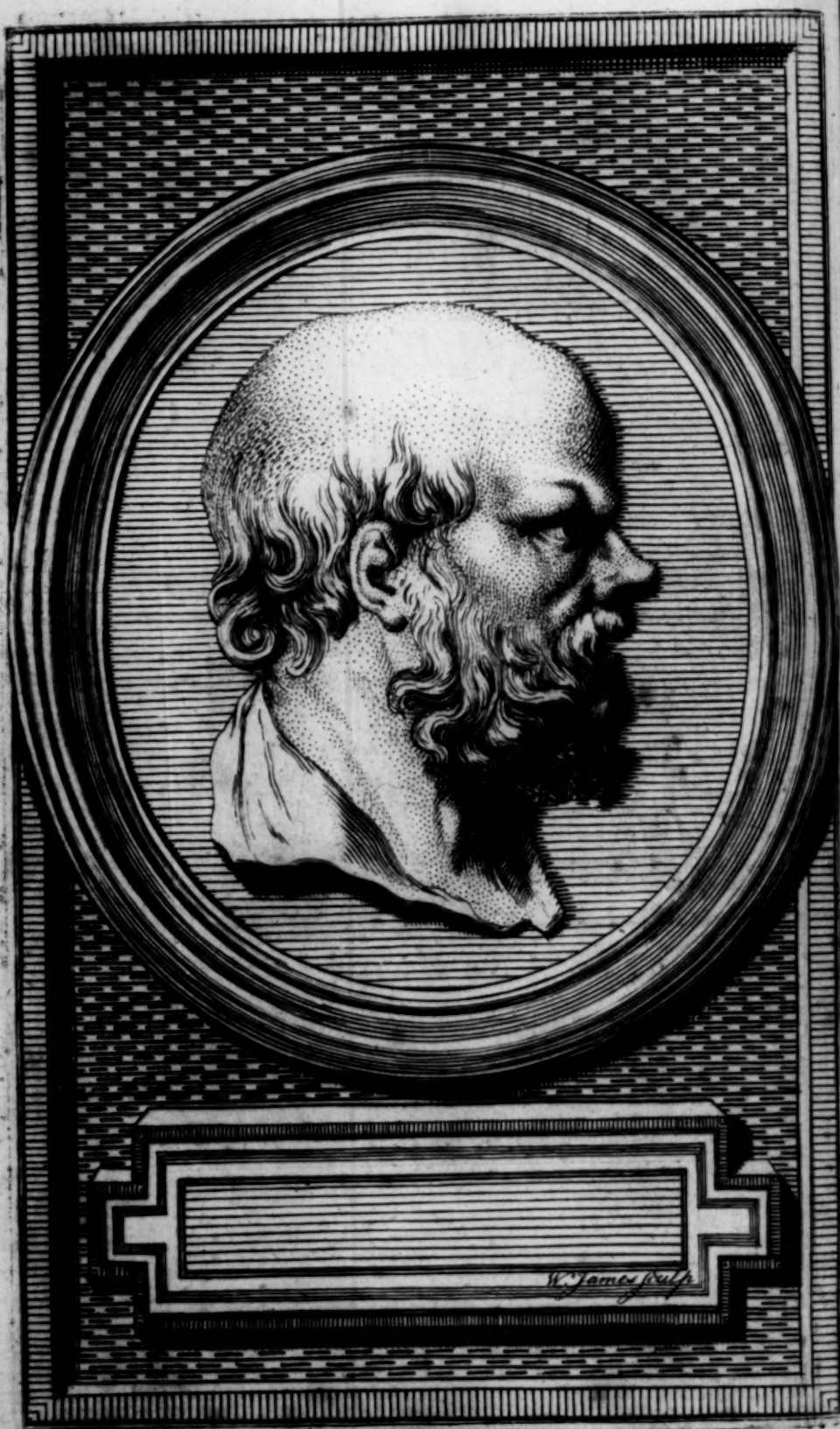

ΕΚ ΤΩΝ

Π Ε Ρ Ι

ΕΩΚΡΑΤΟΥΣ,

IN USUM

Scholæ Regiæ WESTMONASTERIENSIS.

LONDINI:

Impensis B. BARKER, ad Insignia Collegii
Westmonasteriensis juxta Scholam Regiam.

MDCCLX.

J. H.
K

B L

REVERENDO ADMODUM
DOCTISSIMOQUE PRÆSULI
J A C O B O
EPISCOPO VIGORNIENSI
SOCRATICAS HAS CHARTAS
IN USUM
SCHOLÆ WESTMONASTERIENSIS
SELECTAS
LUBENS MERITO
DICAT DEDICAT

J. H.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

ASTOR LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

100 N. 5TH ST. NEW YORK, N. Y.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

ASTOR LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

100 N. 5TH ST. NEW YORK, N. Y.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

ASTOR LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

100 N. 5TH ST. NEW YORK, N. Y.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

ASTOR LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

Τ Α Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Α.

Κ Ε Φ. α.

Περι της Σωκράτους Ευσεβειας	Pag. 1
Περι των Θεων	13
Περι της Εγκραλειας	21
Περι της Αλαζονειας	29

Κ Ε Φ. β.

Περι της Επιθυμιας	32
Περι της Αρετης και της Κακιας	42
Περι της Παιδων Αχαριστιας	51
Περι της Αδελφων διαφορας	57
Περι Φιλων	65
Περι της Οκνιας	84
Περι της Φιλων Ευεργειας	93

Κ Ε Φ. γ.

Περι της Στρατηγιας	95
Περι της Δημαγωγιας	117
Περι της Οικοδομιας	124
Περι της Ανδριας	125
Περι της Σωφροσυνης	126
Περι της του Σωματος Ευεξιας	127

Κ Ε Φ.

Κ Ε Φ. δ.

Περὶ τῆς Μαθησεως	Pag. 133
Περὶ τοῦ σεβεσθαι καὶ τιμᾶν τοὺς Θεοὺς	146
Περὶ τοῦ Δικαίου καὶ Νομίμου	154
Περὶ τῆς Ἀκραΐειας	163
Περὶ τῶν ὠφελιμῶν Μαθημάτων	168
Περὶ τῆς Σωκρατοῦς Ἀνδρείας	171

Κ Ε Φ. ε.

Ἀπολογία Σωκρατοῦς	177
--------------------	-----

Κ Ε Φ. ς.

Δεύτερα Ἀπολογία Σωκρατοῦς	193
----------------------------	-----

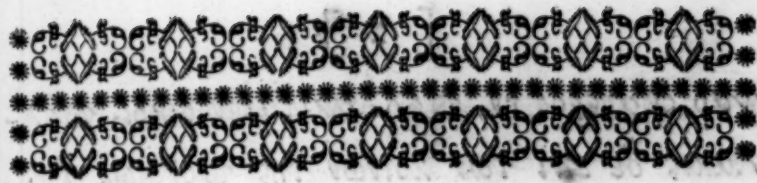
Κ Ε Φ. ζ.

Περὶ τῆς Ψυχῆς	202
----------------	-----

Κ Ε Φ. η.

Περὶ τοῦ Θανάτου Σωκρατοῦς	224
----------------------------	-----

ΕΚ ΤΩΝ ΠΕΡΙ
ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ.

Κ Ε Φ. α. *ΞΕΝ. ΑΠΟ ΜΝΗΜΟΝ.*

ΟΛΛΑΚΙΣ εθαυμασα τισι
ποτε λογοις Αθηναιους επει-
σαν οι γραψαμενοι Σωκρατην,
ως αξιος ειη θανατου τη πολει.

Η μεν γαρ γραφη κατ' αυτου τοιαδε τις
ην. Αδικει Σωκρατης, ους μεν η πολις
νομιζει Θεους, ου νομιζων, ετερα δε καινα
Δαιμονια εισφερων· αδικει δε, και τους
νεους διαφθειρων. Πρωτον μεν ουν, ως
ουκ ενομιζεν ους η πολις νομιζει Θεους,
ποιω ποτ' εχρησαντο τεκμηριω;

Β

γαρ

γαρ φανερός ην, πολλακίς μὲν οἰκοί, πολ-
 λακίς δὲ ἐπὶ τῶν κοινῶν τῆς πόλεως βώ-
 μων. Ἀλλὰ μὴν ἐκεῖνος γὰρ αἰεὶ μὲν ἐν
 τῷ φανερῷ· πρῶτ' ἄρα εἰς τοὺς περι-
 πάγους καὶ τὰ γυμνασία ἦεν, καὶ πλεθούσης
 ἀγορᾶς ἐκεῖ φανερός ην, καὶ τὸ λοιπὸν αἰε-
 τῆς ἡμέρας ἦν ὅπου πλείστοις μέλλοι συνε-
 σθῆναι. Καὶ ἔλεγε μὲν ὥς τὸ πολὺ, τοῖς
 δὲ βουλομένοις ἐξὴν ἀκούειν. Οὐδεὶς δὲ
 πώποτε Σωκράτους οὐδὲν ἀσεβές, οὐδὲ
 ἀνοσίῃον, οὐδὲ πρᾶττονός εἶδεν, οὔτε λε-
 γόνος ἤκουσεν. Οὐδ' ἄρα περὶ τῆς τῶν
 πάντων φύσεως, ἢ περ τῶν ἄλλων οἱ πλεί-
 στοι, διελεγέτο, σκοπῶν ὅπως ὁ καλου-
 μένος ὑπὸ τῶν σοφιστῶν κόσμος ἐφυ, καὶ
 τίσιν ἀναγκαῖς ἕκαστα γινέσθαι τῶν οὐρα-
 νίων. Ἀλλὰ καὶ τοὺς φρονιζόντας τὰ
 τοιαῦτα μωραίνοντας ἐπέδεικνυε. Καὶ
 πρῶτον μὲν αὐτῶν ἐσκοπεῖ, πότῃ ποτὲ
 νομισάντες ἱκανῶς ἤδη τ' ἀνθρώπινα εἶδεναι,
 ἐρχοῦναι ἐπὶ τὸ περὶ τῶν τοιούτων φρον-
 τίζειν.

τιζειν· ἢ τὰ μὲν ἀνθρώπινα παρέντες, τὰ
 δαιμονία δὲ σκοπούντες, ἡγούνται τὰ προσ-
 ηκόντα πράττειν. Ἐθαυμάζει δ' εἰ μὴ
 φανερόν αὐτοῖς εἶναι, ὅτι ταῦτα οὐ δύνατον
 εἶναι ἀνθρώποις εὖρειν· ἐπεὶ καὶ τοὺς με-
 γιστον φρονούντας ἐπὶ τῷ περὶ τούτων λε-
 γειν οὐ ταῦτα δοξάζειν ἀλλήλοις, ἀλλὰ
 τοῖς μαινομένοις ὁμοίως διακείσθαι πρὸς
 ἀλλήλους. Τῶν τε γὰρ μαινομένων τοὺς
 μὲν οὐδὲ τὰ δεινὰ δέδιέναι, τοὺς δὲ καὶ
 τὰ μὴ φοβερά φοβείσθαι· καὶ τοῖς μὲν
 οὐδ' ἐν ὀχλῷ δοκεῖν αἰσχρὸν εἶναι λείπειν
 ἢ ποιεῖν ὅτι οὖν, τοῖς δὲ οὐκ ἐξιτητέον εἰς
 ἀνθρώπους εἶναι, δοκεῖν· καὶ τοὺς μὲν
 οὐθ' ἱερόν, οὔτε βῶμον, οὔτε ἄλλο τῶν θεί-
 ων οὐδὲ τιμᾶν, τοὺς δὲ καὶ λίθους, καὶ
 ξύλα τὰ τυχόντα, καὶ θηρία σεβέσθαι.
 Τῶν τε περὶ τῆς τῶν πάντων φύσεως μεριμ-
 νόντων τοῖς μὲν δοκεῖν ἓν μόνον τὸ οὐ εἶναι,
 τοῖς δ' ἀπειρά το πλῆθος· καὶ τοῖς μὲν
 αἰεὶ κινεῖσθαι πάντα, τοῖς δ' οὐδὲν ἀν-

πῶς κινήθηναι· καὶ τοῖς μὲν πάντα γίγν-
 εσθαι τε καὶ ἀπολλυσθαι, τοῖς δ' οὐτ' ἀν-
 γενεσθαι ὥστε οὐδέν, οὐτ' ἀπολίσθαι.
 Ἔσκοπει δὲ περὶ αὐτῶν καὶ ταῦδε· ἀρ'
 ὥσπερ οἱ τ' ἀνθρώπεια μανθάνοντες, ἡγουν-
 ται τοῦθ' ὅ, τι ἀν μαθῶσιν, ἑαυτοῖς τε καὶ
 τῶν ἄλλων ὅτῳ ἀν βουλῶνται ποιῆσειν·
 οὕτω καὶ οἱ τὰ θεῖα ζητοῦντες, νομιζοῦσιν,
 ἐπειδὴν γνῶσιν αἰς ἀναγκαῖς ἕκαστα γίγν-
 εται, ποιῆσειν ὅταν βουλῶνται, καὶ
 ἀνέμους, καὶ ὕδατα, καὶ ὥρας, καὶ ὅτου
 δ' ἀν ἀλλοῦ δεῶνται τῶν τοιούτων· ἢ
 τοιοῦτο μὲν οὐδέν οὐδ' ἐλπίζουσιν, ἀρκεῖ
 δ' αὐτοῖς γνῶναι μόνον, ἢ τῶν τοιούτων
 ἕκαστα γίνεται. Περὶ μὲν οὖν τῶν ταυ-
 τὰ πραγματευομένων τοιαῦτα ἐλεγεν.
 Αὐτὸς δὲ περὶ τῶν ἀνθρώπων αἰεὶ διελε-
 γετο, σκοπῶν τι εὐσεβές, τι ἀσεβές· τι
 καλόν, τι αἰσχρὸν· τι δίκαιον, τι ἀδίκον·
 τι σωφροσύνη, τι μανία· τι ἀνδρεία, τι
 δειλία· τι πόλις, τι πολίτικος· τι ἀρχή

αν-

ανθρώπων, τί αρχικός ανθρώπων· και περί των άλλων, αὐτοὺς μὲν εἰδοτάς ἡγεῖτο καλοὺς και ἀγαθοὺς εἶναι, τοὺς δὲ ἀγνοούσας ἀνδραποδῶδεις ἀν δίκαιως κεκλησθαι. Ὅσα μὲν οὖν μὴ φανεροὺς ἦν ὅπως ἐγινώσκεν, οὐδὲν θαύμασον ὑπὲρ τούτων περί αὐτοῦ παραγνῶναι τοὺς δικαστάς· ὅσα δὲ πάντες ἠδῆσαν, θαύμασον, εἰ μὴ τούτων ἐνεθυμηθήσαν. Βουλευσας γάρ ποτε, και τὸν βουλευτικὸν ὄρκον ὁμοσας, ἐν ᾧ ἦν κατὰ τοὺς νόμους βουλευτεῖν, Ἐπισατὴς ἐν τῷ δήμῳ γενομένος, ἐπιθυμησαντος τοῦ δήμου παρὰ τοὺς νόμους ἐννεα στρατηγούς μια ψήφῳ τοὺς ἀμφὶ Θρασυλὸν και Ἐρασινίδην ἀποκτείνειν πάντας, οὐκ ἠέλησεν ἐπιψηφισαί, ὀργιζομένου μὲν αὐτῷ τοῦ δήμου, πολλῶν δὲ και δυνατῶν ἀπειλῶν· ἀλλὰ περί πλείονος ἐποίησά το εὐορκεῖν, ἢ χαρίζεσθαι τῷ δήμῳ παρὰ τὸ δίκαιον, και φυλάξασθαι τοὺς ἀπειλῶντας. Σωκράτης

γαρ πάντα μεν ἤγειτο Θεους εἶδεναι, τα
 τε λεγόμενα καὶ πράττομενα, καὶ τὰ σι-
 γῇ βουλευόμενα, πανταχοῦ δὲ παρῆναι.
 Θαυμάζω οὖν ὅπως πόλλε ἐπεισθῆσαν Ἀθη-
 ναιοὶ Σωκρατὴν περὶ τοὺς Θεοὺς μὴ σω-
 φρονεῖν, τὸν ἀσεβὲς μὲν οὐδὲν πόλλε περὶ
 τοὺς Θεοὺς οὐτ' εἰπονῆα οὐτε πράξανῆα,
 τοιαῦτα δὲ καὶ λεγονῆα καὶ πράττονῆα
 περὶ Θεῶν, οἷα τις ἀν' λεγὼν καὶ πράτ-
 των, εἴη τε καὶ νομιζοῖτο εὐσεβεσῆατος.

Θαυμάσον δὲ φαίνεται μοι καὶ τὸ πει-
 σθῆναι τινὰς, ὥς Σωκράτης τοὺς νέους διε-
 φθείρῃεν, ὅς, πρὸς τοῖς εἰρημενοῖς, πρῶτον
 μὲν ἀφροδισίων, καὶ γαστροῦ, πάντων ἀν-
 θρώπων ἐγκρατεσῆατος ἦν· εἶτα πρὸς χει-
 μῶνα καὶ θυροῦ, καὶ πάντας πόνους καρ-
 τερικῶτατος· ἐτι δὲ πρὸς τῷ μέλειων δει-
 σθῆαι πεπαιδευμένος οὕτως, ὥς πάντῃ μι-
 κρὰ κεκλήμενος, πάντῃ ῥαδίως εἶναι ἀρκούνῆα.
 Πῶς οὖν αὐτὸς ὡν τοιοῦτος, ἀλλοὺς ἀν' ἡ
 ἀσεβεῖς, ἡ παρὰ νόμους, ἡ λιχνούς, ἡ ἀφρο-
 δισίων

δισίων ἀκράβεις, ἡ πρὸς τὸ πονεῖν μαλακοὺς
 ἐποίησεν; Ἀλλ' ἐπαύσε μὲν τούτων πολ-
 λούς, ἀρετῆς ποιήσας ἐπιθυμεῖν, καὶ ἐλπι-
 δας παρὰ σῶν, ἀν' ἑαυτῶν ἐπιμελῶνται,
 καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς εἶσεσθαι. Καί τοι γε
 οὐδὲ πωποῖε ὑπέσχετο διδασκαλὸς εἶναι τού-
 του, ἀλλὰ τῷ φανερός ἐστιν τοιοῦτος ὢν,
 ἐλπίζειν ἐποιεῖ τοὺς συνδιαβιβόντας ἑαυτῷ,
 μιμουμένους ἐκείνον, τοιοῦσδε γενήσεσθαι.
 Ἀλλὰ μὴν καὶ τοῦ σώματος αὐτοῦ τε οὐκ
 ἡμελεῖ, τοὺς τε ἀμελόντας οὐκ ἐπὶ ηἵκει.
 Τὸ μὲν οὖν ὑπερεσθιοντῶν ὑπερπονεῖν ἀπε-
 δοκιμαζέ, τὸ δὲ ὅσα ἡδὲως ἡ ψυχὴ δε-
 χεται, ταῦτα ἱκανῶς ἐκπονεῖν ἐδοκιμαζέ.
 Ταύτην γὰρ τὴν ἐξὶν ὑγιεινὴν τε ἱκανῶς
 εἶναι, καὶ τὴν τῆς ψυχῆς ἐπιμελείαν οὐκ
 ἐμποδίζειν εἶπε. Ἀλλ' οὐ μὴν θρυπτικός
 γε, οὐδὲ ἀλαζονικός ην, οὐτ' ἀμπεχονή,
 οὐθ' ὑποδέσκει, οὔτε τῇ ἀλλῇ διαίτῃ. Οὐ
 μὴν οὐδ' ἐρασιχρημάτων γε τοὺς συνοῦντας
 ἐποιεῖ· τῶν μὲν γὰρ ἄλλων ἐπιθυμιῶν

επαυε, τους δε ἑαυτου επιθυμουνης ουκ
επραττετο χρηματα. Επισευε δε των ξυ-
νουων αυτω τους αποδεξαμενους απερ
αυτος εδοκιμαζεν, εις τον παντα βιον ἑαυ-
τω τε και αλλοις φιλους αγαθους εσε-
σθαι. Πως αν ουν ο τοιουτος ανηρ δια-
φθειροι τους νεους; Ει μη αρα η της αρε-
της επιμελεια διαφθορα εστιν.

Αλλα Σωκρατης γε και προς τους
αλλους ανθρωπους κοσμον τη πολει πα-
ρειχε πολλω μαλλον, η Λιχας τη Λα-
κεδαιμονιων, ος ονομαστος επι τουτω γε-
γνε. Λιχας μεν γαρ ταις γυμνοπαι-
δαις τους επιδημουνης εν Λακεδαιμονι
ξενους εδειπνιζε. Σωκρατης δε δια παντος
του βιου τα ἑαυτου δαπανων, τα μεγαλα
παντας τους βουλομενους ωφελει. βελ-
τιους γαρ ποιων τους συγγιγνομενους απε-
πεμπεν. Εμοι μεν δη Σωκρατης, τοιου-
τος ων, εδοκει τιμης αξιος ειναι τη πολει
μαλλον, η θανατου και κατα τους νομους
δε

δε σκοπων αν τις, τουθ' εύροι. Κατα
 γαρ τους νομους, εαν τις φανερος γεν-
 ηται κλεπλων, η λωποδυων, η βαλανι-
 ομομων, η τοιχορυχων, η ανδραποδιζομε-
 νος, η ιεροσυλων, τουτοις θανατος εστιν
 η ζημια· ων εκεινος παντων ανθρωπων
 πλειστον απειχεν. Αλλα μεν τη πολει
 γε ουτε πολεμου κακως συμβαντος, ουτε
 σεισεως, ουτε προδοσιας, ουτε αλλου κα-
 κου ουδενος πωποτε αιμιος εγενετο· ουδε
 μην ιδια γε ουδενα πωποτε ανθρωπων
 ουτε αγαθων απεσερησεν, ουτε κακοις
 περιεβαλεν· αλλ' ουδ' αιτιαν των ειρημε-
 νων ουδενος πωποτ' εσχε. Πως ουν ενο-
 χος αν ειη τη γραφη, ος ανι μεν του μη
 νομιζειν Θεους, (ως εν τη γραφη εγεγρα-
 πτο) φανερος ην θεραπευων τους Θεους
 μαλιστα των αλλων ανθρωπων· ανι δε του
 διαφθειρειν τους νεους, (ο δη ο γραψα-
 μενος αυτον ητιατο) φανερος ην, των συνον-
 των τους πονηρας επιθυμιας εχοντας, του-
 των

των μεν παυων, της δε καλλισης και μεγαλοπρεπезαλης αρετης, η πολεις τε και οικους ευ οικουσι, προδρεπων επιθυμειν ταυτα δε πρστων, πως ου μεγαλης αξιος ην τιμης τη πολει;

ΚΕΦ. γ.

Ως δε δη και ωφελειν εδοκει μοι τους ξυνουτας, τα μεν εργω δεικνυνων εαυτον οιος ην, τα δε και διαλεγομενος, τουτων δη γραψω οποσα αν διαμνημονευσω. Τα μεν τοιουν προς τους Θεους φανερος ην και ποιων και λεγων, ηπερ η Πυθια αποκρινεσθαι τοις ερωτωσι, πως δει ποιειν η περι θυσιας, η περι προδονων θεραπειας, η περι αλλου τινος των τοιουτων. Ητε γαρ Πυθια νομω πολεως αναιρει ποιουντας ευσεβως αν ποιειν Σωκρατης τε ουτω και αυτος εποiei, και τοις αλλοις παρηγει τους δε αλλως πως ποιουντας περιεργους και μαλαιους ενομιζεν ειναι. Και ευχετο δε προς τους Θεους απλως ταγαθα διδοναι, ως τους Θεους καλλιστα ειδοντας οποια αγαθα

αἶθα ἐστὶ τοὺς δὲ εὐχομένους χρυσιον, ἢ
 ἀργυριον, ἢ τυραννίδα, ἢ ἄλλο τι τῶν τοι-
 οῦτων, οὐδὲ διαφορον ἐνομίζεν εὐχεσθαι,
 ἢ εἰ κυβείαν, ἢ μάχην, ἢ ἄλλο τι εὐχοίητο
 τῶν φανερώς ἀδελῶν, ὅπως ἀποδῇτοίη.
 Θυσίας δὲ θυὼν μικρὰς ἀπὸ μικρῶν, οὐδὲν
 ἡγήετο μειοῦσθαι τῶν ἀπὸ πολλῶν καὶ
 μεγάλων πολλὰ καὶ μεγάλα θυομένων.
 Οὐτε γὰρ τοῖς Θεοῖς εἶπε καλῶς εἶχειν, εἰ
 ταῖς μεγάλαις θυσίαις μᾶλλον ἢ ταῖς
 μικραῖς ἐχαιρον, (πολλὰκις γὰρ ἀν' αὐτοῖς
 τὰ πάρα τῶν πονηρῶν μᾶλλον ἢ τὰ πά-
 ρα τῶν χρηστῶν εἶναι κεχαρισμένα) οὐτ'
 ἀν' τοῖς ἀνθρώποις ἀξίον εἶναι ζῆν, εἰ τὰ
 πάρα τῶν πονηρῶν μᾶλλον ἢν κεχαρισ-
 μένα τοῖς Θεοῖς, ἢ τὰ πάρα τῶν χρηστῶν.
 ἀλλ' ἐνομίζε τοὺς Θεοὺς ταῖς πάρα τῶν
 εὐσεβέστατων τιμαῖς μάλᾳ χαιρεῖν· ἐπαι-
 νετὴς δ' ἦν καὶ τοῦ ἐποῦς τούτου,

Καδδυναμιν δ' ἔρδειν ἱερὰ ἀθανάτοισι Θεοῖσι.

Καὶ πρὸς φίλους δὲ, καὶ ξένους, καὶ
 πρὸς

πρὸς τὴν ἀλλήν διαίτην καλὴν ἐφη παραι-
 νεσθῆναι τὴν κατὰ δύναμιν ἐρδεῖν. Διαίτη
 δὲ τὴν τε ψυχὴν ἐπαιδεύσε καὶ τὸ σῶμα,
 ἢ χρωμένος ἀν τις, εἰ μὴ τι δαιμονιον
 εἴη, θάρραλεως καὶ ἀσφαλὼς διαγοί, καὶ
 οὐκ ἀν ἀπορῇσειε τοσαύτης δαπάνης. Οὐ-
 τῶ γὰρ εὐτελὴς ἦν, ὥς οὐκ οἶδ' εἰς
 οὕτως ἀν ὀλίγα ἐργαζοίτο, ὥστε μὴ λαμ-
 βάνειν τὰ Σωκράτει ἀρκούντα. Σιτῶ μὲν
 γὰρ τοσούτῳ ἐχρητο, ὅσον ἡδεὺς ἠσθίει
 καὶ ἐπὶ τούτῳ οὕτως παρσκευασμένος ἦει,
 ὥστε τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ σιτοῦ οὔτις αὐτῷ
 εἶναι ποτόν δὲ πᾶν ἡδὺ ἦν αὐτῷ, διὰ
 τὸ μὴ πίνειν, εἰ μὴ διψῶη. Εἰ δὲ
 ποτὲ κληθεὶς ἐβελήσειεν ἐπὶ δείπνον ἐλθεῖν,
 ὁ τοῖς πλείστοις ἐρῶδεσθαι ἐστίν, ὥστε φυ-
 λαξασθαι τὸ ὑπὲρ τὸν καιρὸν ἐμπίπλα-
 σθαι, τοῦτο ῥαδίως πάνυ ἐφυλάττετο·
 τοῖς δὲ μὴ δυναμένοις τοῦτο ποιεῖν, συ-
 νεβούλευε φυλάττεσθαι τὰ πειθόντα μὴ
 πεινωμένης ἐσθίειν, μηδὲ διψώνας πίνειν·
καὶ

και γαρ τα λυμαινομενα γαστρας, και κεφαλας, και ψυχας, ταυτ' εφη ειναι. Οιεσθαι δ' εφη επισκωπῶν και την Κίρκην ὡς ποιεῖν, τοιουτοῖς πολλοῖς δειπνίζουσιν τον δε Οδυσσεα Ερμου τε ὑποθημοσυνῇ, και αυτον εγκρατη οντα, και αποσχομενον του ὑπερ τον καιρον των τοιουτων ἀπλῆσθαι, δια ταυτα ουδε γενεσθαι ὕν. Τοιαυτα μεν περὶ τούτων επαιζειν ἅμα σπουδαζων. Περι μεν δη βρωσεως, και ποσεως, οὕτω καλεσκευασμενος ην, και ωλο ουδεν αν ἦτον ακουνηως ἡδεσθαι των πολλα επι τουτοις πραγματευομενων, λυπεισθαι δε πολυ ελαττον.

Εἰ δὲ τινες Σωκρατην νομιζουσιν (ὡς ΚΕΦ. δ. ἐνιοι γραφουσι τε και λεγουσι περὶ αυτου τεκμαιρομενοι) προβρεψασθαι μεν ανθρωπους επ' αρετην κραλῖσον γεγονεναι, προαγαγειν δ' επ' αυτην ουχ ικανον, σκεψαμενοι μη μονον α' εκεινος κολασηριου ενεκα τους παντ' οιομενους ειδεναι ερωτων ηλεγχεν,

ηλεγχεν, αλλα και α λεγων συνημερευε
 τοις συνδιαλριβουσι, δοκιμαζοντων ει ικανος
 ην βελιους ποιειν τους συνοντας. Λεξω
 δε πρωτον α πως αυτου ηκουσα περι του
 Δαιμονιου διαλεγομενου προς Αρισοδημον
 τον Μικρον επικαλουμενον· καλαμαθων γαρ
 αυτον ουτε θυοντα τοις Θεοις, αλλα και
 των ποιουντων ταυτα καλαφελωντα, Ειπε
 μοι, εφη, ω Αρισοδημε, εσιν ουσινας αν-
 θρωπων τεθauμακας επι σοφια; Εγωγ',
 εφη. Και ος, λεξον ημιν, εφη, τα ονο-
 ματα αυτων. Επι μεν τοιουν Επων ποι-
 ησει Ομηρον εγωτε μαλιστα τεθauμακα,
 επι δε Διθυραμβω Μελανιππιδην, επι δε
 Τραγωδια Σοφοκλεα, επι δε Ανδριαντο-
 ποιια Πολυκλειτον, επι δε Ζωγραφια
 Ζευξιν. Ποτερα σοι δοκουσιν οι απεργα-
 ζομενοι ειδωλα αφρονα τε και ακινητα,
 αξιοθαυμαστοτεροι ειναι, η οι ζωα εμφρονα
 τε και ενεργα; Πολυ νη Δια οι ζωα, ει
 περ γε μη τυχη τινι, αλλα υπο γνωμης
 ταυτα

ταῦτα γέγενηται. Των δὲ ατεκμαρτῶς
 ἐχούων ὅτου ἕνεκα εἰσι, καὶ των φανερώς
 ἐπ' ὠφελείᾳ οὔτων, πότρεα τυχῆς καὶ
 πότρεα γνώμης ἐργα κρινεῖς; Πρέπει μὲν
 τὰ ἐπ' ὠφελείᾳ γιγνόμενα γνώμης εἶναι
 ἐργα. Οὐκ οὖν δοκεῖ σοι ἐξ ἀρχῆς ποίων
 ἀνθρώπους, ἐπ' ὠφελείᾳ προσθῆναι αὐτοῖς
 δι' ὧν αἰσθανοῦνται ἕκαστα, ὀφθαλμοὺς μὲν
 ὥσθ' ὄραν τὰ ὄρατα, ὦτα δὲ ὥς' ἀκουεῖν τὰ
 ἀκουσα; Ὅσμων γέ μιν, εἰ μὴ ῥίνες
 προσέτεθον, τί ἂν ἡμῖν ὄφελος ἦν; Τίς
 δ' ἂν αἰσθήσις ἦν γλυκεῶν, καὶ δριμεῶν,
 καὶ πάντων των δια σωματός ἡδέων, εἰ μὴ
 γλωττὰ τούτων γνώμων ἐνεργάσθῃ; Πρὸς
 δὲ τούτοις, οὐ δοκεῖ σοι καὶ τοδε πρόνοιας
 ἔργον εἶσθαι, το, ἐπεὶ ἀσθενὴς μὲν εἰναι
 ἡ ὄψις, βλεφαροῖς αὐτὴν θυρωσά, αἱ, ὅταν
 μὲν αὐτὴ χρῆσθαι τί δεῖ, ἀναπελάννυται,
 ἐν δὲ τῷ ὑπνῷ συγχλειαί; Ὡς δ' ἂν μηδε
 ἀνεμοὶ βλαπτῶσιν, ἡθμὸν βλεφαριδᾶς
 ἐμφυσά, ὀφρυσὶ τε ἀπογείσῃσιν τὰ ὑπὲρ
 των

των ομμάτων, ὥς μὴδ' ὁ ἐκ τῆς κεφαλῆς
 ἰδρῶς κακουρῆῃ· Το δε, τὴν ἀκοὴν δεχεσθαι
 μὲν πάσας φωνάς, ἐμπιπλασθαι δὲ μὴ-
 ποτὲ· καὶ τοὺς μὲν πρὸςθεν ὁδοῦλας πασι
 ζῶοις οἴους τεμνεῖν εἶναι, τοὺς δὲ γομφίους,
 οἴους παρὰ τοῦτων δέξαμενους λεαίνειν
 καὶ σομα μὲν, δι' οὗ, ὧν ἐπιθυμεῖ τὰ ζῶα,
 εἰσπεμπέλαι, πλῆσιον ὀφθαλμῶν καὶ ῥι-
 νῶν καλᾶσθαι· ἐπεὶ δὲ τὰ ἀποχωροῦντα
 δυσχερῆ, ἀποσρεψαὶ τοὺς τοῦτων οὐρεῖς,
 καὶ ἀπενέλκειν ἢ δύνατον πρὸς ὧλα ἀπο-
 τῶν αἰσθησέων. Ταῦτα οὕτω προνοητικῶς
 πεπραγμένα ἀπορεῖς πότρεα τύχης ἢ γνῶ-
 μῆς ἐρῶτα εἶναι; Οὐ μά τον Δί', εἶπε, ἀλλ'
 οὕτω γε σκοπούμενῳ πάνυ εἰσὶν ταῦτα
 σοφοῦ τινος δημιουργοῦ καὶ φιλοζῶου
 τεχνημαλῆ· το δε, ἐμφύσαι μὲν ἐρῶτα τῆς
 τεκνοποιίας, ἐμφύσαι δὲ ταῖς γειναμέναις
 ἐρῶτα τοῦ ἐκτρέφειν, τοῖς δὲ τρεφείοις με-
 γίσον μὲν πόθον τοῦ ζῆν, μέγισον δὲ φόβον
 τοῦ θανατοῦ· ἀμελεῖ καὶ ταῦτα εἰσὶν
 μηχανά-

μηχανημασι τινος ζῶα εἶναι βουλευσα-
 μενου. Σὺ δὲ σαυτὸν φρονιμον τι δοκεῖς
 εἶναι; Ἀλλοθὶ δὲ οὐδαμου οὐδὲν οἶει
 φρονιμον εἶναι; Καὶ ταῦτα εἰδὼς, ὅτι γῆς
 τε μικρὸν μέρος ἐν τῷ σωματι, πολλῆς
 οὐσῆς, εἷς, καὶ ὕγρου βραχυ, πολλοῦ
 οἴλου, καὶ τῶν ἀλλῶν θηπυ μεγαλῶν οἴλων
 ἑκάστου μικρὸν μέρος λαβόντι το σῶμα συ-
 νηρμοσαι σοι· νουν δὲ μόνον ἀρα οὐδαμου
 οἴλα σε εὐτυχῶς πῶς δοκεῖς συναρπασαι;
 Καὶ ταδε ὑπερμεγεθὴ καὶ πλεθος ἀπειρα,
 δι' ἀφροσύνην τινα ὥς οἶει εὐλακῶς εἶναι;
 Μα Δί', εἶπεν. Οὐ γὰρ ὄρω τοὺς κυρίους,
 ὥσπερ τῶν ἐνθάδε γινόμενων τοὺς δημι-
 ουργοὺς. Οὐδὲ γὰρ τὴν ἑαυτοῦ σὺ γὰρ
 ψυχὴν ὄρας, ἢ τοῦ σώματος κυρία εἶναι;
 ὥστε καὶ γὰρ τοῦτο ἐξέει σοι λεγέειν, ὅτι
 οὐδὲ γινώμη, ἀλλὰ τυχὴ πάντα πρᾶτῃς.
 Καὶ ὁ Ἀριστοδῆμος, οὐ τοι, εἶπεν, ἐγώ, ὦ
 Σωκράτης, ὑπερορῶ το Δαιμονιον, ἀλλ'
 ἐκείνον μεγαλοπρεπέστερον ἡγούμαι, ἢ ὥς

C

της

της ἐμης θεραπείας προσδεῖσθαι. Οὐ-
 κουν, ἐφη, ὅσω μεγαλοπρεπέσερον ἀξιοί-
 σε θεραπευεῖν, τοσούτω, μάλλον τιμη-
 τεον αὐτό. Εὐ ἰσθί, ἐφη, ὅτι εἰ νομι-
 ζοίμι Θεοὺς ἀνθρώπων τι φρονιζεῖν, οὐκ
 ἀν ἀμελοῖην αὐτῶν. Ἐπειτ' οὐκ οἶει φρονι-
 τίζειν, οἱ πρῶτον μὲν μόνον τῶν ζῶων ἀν-
 θρώπον ὀρθὸν ἀνέστησαν, (ἡ δὲ ὀρθότης καὶ
 πρῶτον πλείον ποιεῖ δυνασθαι, καὶ τὰ
 ὑπερθεὶν μάλλον θεασθαι, καὶ ἥττον κα-
 κοπαθεῖν) καὶ ὄψιν, καὶ ἀκοήν, καὶ σῶμα
 ἐνεποίησαν; Ἐπεὶ αὖ τοῖς μὲν ἄλλοις ἐρ-
 पेῖοις πόδας ἔδωκαν, οἱ τὸ παρῆναι
 μόνον παρέχουσιν· ἀνθρώπῳ δὲ καὶ χεῖ-
 ρας προσέθεσαν, αἱ τὰ πλείστα, οἷς εὐ-
 δαίμονες ἐκεῖνων ἐσμεν, ἐξεργάζον-
 ται; Καὶ μὴν γλῶτταν γε πάντων τῶν
 ζῶων ἐχόντων, μόνην τὴν τῶν ἀνθρώπων
 ἐποίησαν, οἷαν ἄλλοτε ἀλλαχῇ ψαυού-
 σαν τοῦ σώματος ἀεθροῦν τε τὴν φωνήν,
 καὶ σημαίνειν πάντα ἀλλήλοις ἃ βούλο-
 μεθα·

μεθα· Ου τοιουν μονον ηρκεσε τῷ Θεῷ
 σωματος επιμεληθηναι, αλλ' (ὅπερ με-
 γισον εστι) και την ψυχην κραλισην τῷ
 ανθρωπῳ ενεφυσε. Τινος γαρ αλλου
 ζωου ψυχη πρῶτα μεν Θεων, των τα
 μεγαιστα και καλλιστα συνταξαντων, ησθη-
 ται ὅτι εἰσι; Τι δε φυλον αλλο, η αν-
 θρωποι, Θεους θεραπευουσι; Ποια δε ψυ-
 χη της ανθρωπινης ικανῶτερα προφυλατ-
 τεσθαι η λιμον, η διψος, η ψυχη, η θαλη, η
 νοσοις επικουρησαι, η ῥωμην ασκησαι, η
 προσμαθησιν εκποιησαι, η ὅσα αν ακουση,
 η ἰδη, η μαθη, ικανῶτερα εστι διαμεμνη-
 σθαι; Ου γαρ πανυ σοι καλαδηλον, ὅτι
 παρα τα αλλα ζῳα ὥσπερ Θεοι ανθρω-
 ποι βιολευουσι, φυσει και τῷ σωματι και
 τη ψυχῃ κραλισευαντες; Ουτε γαρ βοος
 αν εχων σωμα, ανθρωπου δε γνωμην, η-
 δυνατ' αν πρᾶτλειν α εβουλετο· ουθ' ὅσα
 χειρας εχει, αφρονα δ' εστι, πλεον ου-
 δεν εχει· συ δε αμφοτερων των πλειους
 αξιων

αξίων τετυχηκώς, οὐκ οἶει σου Θεοὺς ἐπι-
 μελῆσθαι; Οἶει δ' ἂν τοὺς Θεοὺς τοῖς
 ἀνθρώποις δοξάν ἐμφυσῆναι, ὥς ἱκανοὶ εἰσὶν
 εὖ καὶ κακῶς ποιεῖν, εἰ μὴ δυνάῳι ἦ-
 σαν; Καὶ ἀνθρώπους ἐξαπαλῶμενους τὸν
 πάντα χρόνον οὐδεποτ' ἂν αἰσθεσθῆναι;
 Οὐχ ὅρας ὅτι τὰ πολυχρονιώλα καὶ
 σοφώλα τῶν ἀνθρώπων, πόλεις καὶ
 ἔθνη, θεοσεβέσαλα ἐσὶ, καὶ αἱ φρονιμώ-
 ται ἡλικίαι, Θεῶν ἐπιμελεσάται; Ω
 ἴγαθε (εἶπεν) καλᾶμαθε, ὅτι καὶ ὁ σὸς
 νους ἐνὼν τὸ σὸν σῶμα, ὅπως βουλεύῃ,
 μέλαχειρίζεται· οἰεσθῆναι οὖν χρὴ καὶ τὴν
 ἐν παντὶ φρονῆσιν τὰ πάντα, ὅπως ἂν αὐ-
 τῇ ἡδύη, οὕτω τιθεσθῆναι· καὶ μὴ τὸ σὸν μὲν
 ὄμμα δυνάσθαι ἐπὶ πολλὰ σάδια ἐξι-
 κνεῖσθαι, τὸν δὲ τοῦ Θεοῦ ὀφθαλμὸν
 ἀδύνατον εἶναι ἅμα πάντα ὅραν· μηδὲ
 τὴν σὴν μὲν ψυχὴν καὶ περὶ τῶν ἐν-
 θαδὲ καὶ περὶ τῶν ἐν Αἰγυπτῷ καὶ
 ἐν Σικελίᾳ δυνάσθαι φροντίζειν, τὴν δὲ

του

του Θεου Φρονησιν μη ικανην ειναι αμα
 παντων επιμελεισθαι. Ην μεντοι, ὡς περ
 ανθρωπους θεραπευων γιγνωσκεις τους αν-
 τιθεραπευειν εθελοντας, και χαριζομενος
 τους ανλιχαριζομενους, συμβουλευομενος
 καλαμανθανεις τους Φρονιμους· οὕτω και
 των Θεων πειραν λαμβανης θεραπευων,
 ειτι σοι θελησουσι περὶ των αδηλων αν-
 θρωποις συμβουλευειν, γνωση το Θειον,
 ὅτι τοσούτον εσιν, ὡς θ' αμα παντα ὄραν,
 και παντα ακουειν, και πανταχου παρει-
 ναι, και αμα παντων επιμελεισθαι αυ-
 τους. Εμοι μεν ταυτα λεγων ου μονον
 τους συνοντας εδοκει ποιειν, ὅποτε ὑπο των
 ανθρωπων ὄρωντο, απεχεσθαι ανοσιων τε
 και αδικων και αισχρων, αλλα και ὅποτε
 εν ερημια ειεν· επειπερ ἡγησαιντο μηδεν αν
 ὡτε, ὡν πραττοιεν, Θεους διαλαθειν.

Ει δε δη και Εγκρατεια καλον τε καγα- ΚΕΦ. Ε.
 θον ανδρι κλημα εσιν, επισκεψωμεθα ειλι
 προυδιδασζε λεγων εις τοιαυτην τοιαδε

Ω ἄνδρες, εἰ πολέμου ἡμῖν γενομένου βου-
 λοιμεθα ἔλεσθαι ἄνδρα, ὑφ' οὗ μαλιστα
 ἀν αὐτοὶ μὲν σωζοίμεθα, τοὺς δὲ πολέμιους
 χειροίμεθα, ἀρ' ὄντιν' ἀν αἰσθανοίμεθα ἡτ-
 τῷ γαστροῦ, ἢ οἶνου, ἢ ἀφροδισίων, ἢ πόνου,
 ἢ ὕπνου, τοῦτον αἰροίμεθα; Καὶ πῶς μὲν
 οἰηθῆναι τοῦ τοιούτου ἢ ἡμᾶς σῶσαι, ἢ
 τοὺς πολέμιους κραλῆσαι; Εἰ δ' ἐπὶ τε-
 λευτῇ τοῦ βίου γενομένοι βουλοίμεθα τῷ
 ἐπιτρέψαι ἢ παιδᾶς ἀρρενας παιδεύσαι,
 ἢ θυγατέρας παρθένους διαφυλάξαι, ἢ
 χρημᾶτα διασῶσαι, ἀρ' αξιοπῖστον εἰς ταῦτ'
 ἡγήσομεθα τὸν ἀκράτη; Δουλῷ δ' ἀκράτει
 ἐπιτρέψαι μὲν ἢ ἡ βοσκήματα, ἢ ταμεία,
 ἢ ἐργῶν ἐπιστῆναι; Διακονοῦν δὲ καὶ ἀγο-
 ράσῃν τοιούτον ἐβέλησται μὲν ἢ πρὸς ἱκανὰ λα-
 βεῖν; Ἀλλὰ μὴν εἰ γὰρ μὴδὲ δούλον ἀκράτη
 δεξάμεθ' αὐτὸν, πῶς οὐκ ἀξίον αὐτοῦ γὰρ φυ-
 λαξασθαι τοιούτον γενεσθαι; Καὶ γὰρ οὐχ
 ὥσπερ οἱ πλεονεκταὶ τῶν ἄλλων ἀφαιρου-
 μένοι χρημᾶτα ἑαυτοὺς δοκοῦσι πλουτίζειν,
 οὕτως

οὕτως ὁ ἀκράτης τοῖς μὲν ἄλλοις βλαβερός,
 ἑαυτῷ δ' ὠφελίμος, ἀλλὰ κακουργὸς μὲν
 τῶν ἄλλων, ἑαυτοῦ δὲ πολὺ κακουργοῦτος·
 εἰ γὰρ κακουργοτάτος ἐστὶ, μὴ μόνον τὸν οἰ-
 κὸν τοῦ ἑαυτοῦ φθείρειν, ἀλλὰ καὶ τὸ σῶμα
 καὶ τὴν ψυχὴν. Ἐν συνουσίᾳ δὲ τίς ἀν-
 ἥσθηται τῷ τοιούτῳ, ὃν εἶδῃ τῷ ὄψῳ τε
 καὶ τῷ οἴνῳ χαιροῦντα μᾶλλον ἢ τοῖς
 φίλοις, καὶ τὰς πόρναις ἀγαπῶντα μᾶλ-
 λον ἢ τοὺς ἑταίρους; Ἀρὰ γὰρ οὐ χρεὶν
 πάντας ἀνδρᾶς ἡγήσασθαι τὴν ἐγκράτειαν
 ἀρετὴς εἶναι κρηπίδα, ταύτην πρῶτον ἐν τῇ
 ψυχῇ καλᾶσκευασθῆναι; Τίς γὰρ ἀνευ
 ταύτης ἢ μάθοι τι ἀν' ἀγαθόν, ἢ μελετή-
 σῃεν ἀξιολογῶς; Ἡ τίς οὐκ ἀν' αἰσχροῖς
 δουλείων ἀισχρῶς διαλεθῇ καὶ τὸ σῶμα
 καὶ τὴν ψυχὴν; Ἐμοὶ μὲν δοκεῖ νῆ τὴν
 Ἡρὰν ἐλευθερῶ μὲν ἀνδρὶ εὐκλὸν εἶναι, μὴ
 τυχεῖν δούλου τοιοῦτου, δουλεύοντα δὲ ταῖς
 τοιαύταις ἡδοναῖς ἰκελευεῖν τοὺς Θεοὺς δε-
 σποῶν ἀγαθῶν τυχεῖν· οὕτω γὰρ ἀν' μόνον

ὁ τοιούτος σωθῆι. Τοιαυτὰ δὲ λεγὼν, εἰ
εγκράτεσεν τοῖς ἐρῶσι ἢ τοῖς λόφοις ἑαυτὸν
ἐπεδείκνυεν. Οὐ γὰρ μόνον τῶν διὰ τοῦ
σώματος ἡδονῶν ἐκράτει, ἀλλὰ καὶ τῆς διὰ
τῶν χρημάτων νομιζῶν τὸν πᾶρα τοῦ τυ-
χόντος χρημάτων λαμβανούσα, δεσποῖν ἑαυ-
τοῦ καθίσταται, καὶ δουλεύειν δουλείαν οὐδε-
μίας ἥτιον αἰσχεῖται.

ΚΕΦ. 9.

Ἄξιον δ' αὖτοῦ καὶ ἂν πρὸς Ἀντι-
φῶντα τὸν σοφιστὴν διελεχθῇ, μὴ παρα-
λίπειν. Οὐ γὰρ Ἀντιφῶν πῶτε βουλομένος
τοὺς συνουσιασὰς αὐτοῦ παρελεσθαι, προ-
σελθὼν τῷ Σωκράτει, παρόντων αὐτῶν,
ἐλέξε ταῦτα. Ὡς Σωκράτης, ἐγὼ μὲν ὥμην
τοὺς φιλοσοφούσας εὐδαιμονεσέεσθαι χεῖναι
γίνεσθαι· σὺ δὲ μοι δοκεῖς τὰναντία τῆς
σοφίας ἀπολελαυκεῖναι. Ζῆς γοῦν οὕτως,
ὥς οὐδ' ἂν εἰς δούλος ὑπὸ δεσποῖν διαιτω-
μένος μείνῃ· σιτία τε σιτῇ καὶ πότα
πίνει ταύλα. Καὶ μὴν χρημάτων
γε οὐ λαμβάνεις, ἂν καὶ κλῶμενος εὐ-
φραίνεται,

φραίνει, και κεκλημενους ελευθεριωτερον τε
και ηδιον ποιεει ζην. Ει ουν, ωσπερ και
των αλλων ερῶν οἱ διδασκαλοι τους μαθη-
τας μιμητας εαυτων αποδεικνυουσιν, οὕτω και
συ τους συνοῦλας διαθησεις, νομιζε κακοδαι-
μονιας διδασκαλος ειναι. Και ὁ Σωκρατης
προς ταυτα ειπεν· δοκεις μοι, (εφη) ω
Αντιφων, ὑπειληφεναι με οὕτως ανιαρως
ζην, ὥς πεπεισμαι σε μαλλον αποθανειν
αν ἐλεσθαι, η ζην ὥς περ εγω. Ιθι ουν
επισκεψωμεθα, τι χαλεπον ησθηται του
εμου βιου. Ποτερον, ὅτι τοις μεν λαμ-
βανουσιν αργυριον αναγκαιον εστιν απεργα-
ζεσθαι τουτο, εφ' ὃ αν μισθον λαμβανω-
σιν· εμοι δε μη λαμβανοντι ουκ αναγκη
διαλεγεσθαι ὃ αν μη βουλωμαι; Η την
διαίταν μου φαυλιζεις, ὥς ἥττον μεν ὑπὲρ
εἶνα εσθιοντος εμου η σου, ἥττον δε ισχυν
παρεχοντα; Η ὥς χαλεπωτερα πορισα-
σθαι τα εμα διαίτηματα των σων, δια το
επανιωτερα τε και πολυελεσερα ειναι;

Η

Η ὥς ἡδῶ σοι, ἂν συ παρασκευαζῇ, οὐτὰ
 ἢ ἐμοὶ ἂν ἐγώ; Οὐκ οἰσθ', ὅτι ὁ μὲν
 ἡδῖσα ἐσθίων, ἡκῖσα οὐ̑ου δειταί· ὁ δὲ
 ἡδῖσα πινῶν, ἡκῖσα τοῦ μὴ παρόντος ἐπιθυ-
 μεί πούου; Οὐκ οἰσθ', ὅτι οἱ Φυσεὶ ἀσθε-
 νεσάτοι τῷ σωματῇ, μελετήσαντες, τῶν
 ἰσχυροτάτων ἀμελήσαντων κρείττους τε γί-
 νονται πρὸς ἂν μελέωσι, καὶ ῥάον αὐτὰ
 φέρουσιν; Ἐμε δὲ ἀρα οὐκ οἶε τῷ σωματῇ
 αἰετὰ συνυγχανοῦτα μελετώντα κατέρρειν,
 πάντα ῥάον φέρειν σοῦ μὴ μελετώντος;
 Τοῦ δὲ μὴ δουλεύειν γαστρί, μηδὲ ὕπνῳ,
 καὶ λαβνείᾳ, οἶε τι ἄλλο αἰτιώτερον εἶναι,
 ἢ το ἕτερον εἶναι τούτων ἡδῶ, ἂν οὐ μόνον
 ἐν χρεῖᾳ οὐτὰ εὐφραίνει, ἀλλὰ καὶ ἐλπι-
 δας παρεχόντα ὠφελήσειν αἰετὰ; Καὶ μὴν
 τοῦτο γε οἰσθα, ὅτι οἱ μὲν οἰομένοι μηδὲν
 εὐπραττεῖν οὐκ εὐφραίνονται· οἱ δὲ ἡγού-
 μενοι καλῶς προχωρεῖν ἑαυτοῖς ἢ γεωργίαν,
 ἢ ναυκληρίαν, ἢ ἀλλ' ὅ, τι ἀν τυχεύουσιν
 ἐργαζόμενοι, ὥς εὐπραττοντες εὐφραίνων-
 ται.

ται. ΟΙΕΙ ΟΥΝ ΑΠΟ ΠΑΝΤΩΝ ΤΟΥΤΩΝ ΤΟΣΑΥ-
 ΤΗΝ ΗΔΟΝΗΝ ΕΙΝΑΙ, ΟΣΗΝ ΑΠΟ ΤΟΥ ΉΑΥΤΟΝ ΤΕ
 ΗΓΕΙΣΘΑΙ ΒΕΛΛΙΩ ΓΙΓΝΕΣΘΑΙ, ΚΑΙ ΦΙΛΟΥΣ
 ΑΜΕΙΝΟΥΣ ΚΤΑΣΘΑΙ; ΕΓΩ ΤΟΙΝΥΝ ΔΙΑΤΕΛΩ
 ΤΑΥΤΑ ΝΟΜΙΖΩΝ. ΕΑΝ ΔΕ ΔΗ ΦΙΛΟΥΣ Η ΠΟ-
 ΛΙΝ ΩΦΕΛΕΙΝ ΔΕΗ, ΠΩΛΕΣΩ Η ΠΛΕΙΩΝ ΣΧΟΛΗ
 ΤΟΥΤΩΝ ΕΠΙΜΕΛΕΙΣΘΑΙ, ΤΩ ΩΣ ΕΓΩ ΝΥΝ, Η
 ΤΩ ΩΣ ΣΥ ΜΑΚΑΡΙΖΕΙΣ, ΔΙΑΙΩΜΕΝΩ; ΣΤΡΑ-
 ΤΕΥΟΙΩ ΔΕ ΠΩΛΕΡΟΣ ΑΝ ΡΑΟΝ, Ο ΜΗ ΔΥΝΑΜΕ-
 ΝΟΣ ΑΝΕΥ ΠΟΛΥΤΕΛΟΥΣ ΔΙΑΙΤΗΣ ΖΗΝ, Η Ω ΤΟ
 ΠΑΡΟΝ ΑΡΚΟΙΗ; ΕΚΠΟΛΙΟΡΚΗΘΕΙΗ ΔΕ ΠΩΛΕΡΟΣ
 ΑΝ ΘΑΤΩΝ, Ο ΤΩΝ ΧΑΛΕΠΩΤΑΤΩΝ ΕΥΡΕΙΝ
 ΔΕΟΜΕΝΟΣ, Η Ο ΤΟΙΣ ΡΑΣΟΙΣ ΕΝΥΣΤΑΝΕΙΝ ΑΡ-
 ΚΟΥΝΙΩΣ ΧΡΩΜΕΝΟΣ; ΕΟΙΚΑΣ, Ω ΑΝΘΙΦΩΝ,
 ΤΗΝ ΕΥΔΑΙΜΟΝΙΑΝ ΟΙΟΜΕΝΩ ΤΡΥΦΗΝ ΚΑΙ ΠΟΛΥ-
 ΤΕΛΕΙΑΝ ΕΙΝΑΙ· ΕΓΩ ΔΕ ΝΟΜΙΖΩ ΤΟ ΜΕΝ ΜΗΔΕ-
 ΝΟΣ ΔΕΕΣΘΑΙ, ΘΕΙΟΝ ΕΙΝΑΙ, ΤΟ ΔΕ ΩΣ ΕΛΑΧΙ-
 ΣΤΩΝ, ΕΓΪΣΤΑΤΩ ΤΟΥ ΘΕΙΟΥ· ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΝ ΘΕΙΟΝ,
 ΚΡΑΤΙΣΤΟΝ, ΤΟ ΔΕ ΕΓΪΣΤΑΤΩ ΤΟΥ ΘΕΙΟΥ, ΕΓΪ-
 ΣΤΑΤΩ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΣΤΟΥ.

Παλιν

Πάλιν δὲ πάλιν ὁ Ἀντιφών διαλεγόμενος
 τῷ Σωκράτει εἶπεν· ὦ Σωκράτες, ἐγὼ τοι
 σε μὲν δίκαιον νομίζω, σοφὸν δὲ οὐδὲ ὅπω-
 σιουν· δοκεῖς δὲ μοι καὶ αὐτὸς τοῦτο γινώ-
 σκειν· Οὐδὲνα γὰρ οὐν τῆς συνουσίας ἀργυρίου
 πρᾶτλη· καὶ τοι τὸ γε ἱματίον, ἢ τὴν οἰ-
 κίαν, ἢ ἄλλο τι ὧν κεκήνηται, νομίζων ἀργυ-
 ρίου ἀξίον εἶναι, οὐδενὶ ἀν' μὴ ὅτι πρῶτα
 δοῖης, ἀλλ' οὐδ' ἐλαττόν τῆς ἀξίας λαβὼν.
 Δηλὸν δὴ, ὅτι εἰ καὶ τὴν συνουσίαν ἡμεῖς
 ἀξίαν εἶναι, καὶ ταύτης ἀν' οὐκ ἐλαττόν τῆς
 ἀξίας ἀργυρίου ἐπρᾶτλον. Δίκαιος μὲν οὐν
 ἀν' εἴης, ὅτι οὐκ ἐξαπατᾷς ἐπὶ πλεονεξίᾳ·
 σοφὸς δὲ οὐκ ἀν', μηδενὸς γε ἀξία ἐπισα-
 μένος. Ὁ δὲ Σωκράτης πρὸς ταῦτα εἶπεν·
 Ἐγὼ μὲν, ὦ Ἀντιφών, ὥσπερ ἄλλος τις ἢ
 ἵππῳ ἀγαθῷ, ἢ κυνὶ, ἢ οἰκιστὶ ἡδέεται, οὕτω
 καὶ ἐγὼ μᾶλλον ἡδομαι φίλοις ἀγαθοῖς·
 καὶ εἴαν τι σὺ ἀγαθόν, διδάσκω, καὶ ἄλ-
 λοις συνίστημι, παρ' ὧν ἀν' ἡγώμαι ὡφε-
 λησεσθαι τί αὐτοὺς εἰς ἀρετὴν. Καὶ τοὺς
 θύσαν·

θησαυρους των παλαι σοφων ανδρων, ους
 εκεινοι κατελιπον εν βιβλίοις γραψαντες,
 ανελιττων, κοινή συν τοις φιλοις διερχομαι
 και αν τι ὀρωμεν αγαθον, εκλεγομεθα· και
 μεγα νομιζομεν κερδος, εαν αλληλοις φι-
 λοι γινωμεθα. Εμοι μεν δη ταυτα ακουοντι
 εδοκει αυτος τε μακαριος ειναι, και τους
 ακουοντας επι καλοκαγαθιαν αγειν. Και
 παλιν ποτε του Αντιφωνος ερομενου αυ-
 τον, πως αλλους μεν ηγεται πολιτικους
 ποιειν, αυτος δε ου πραττει τα πολιτικα,
 ειπερ επισταλαι· ποτερος δ' αν, εφη, ω Αν-
 τιφων, μαλλον τα πολιτικα πραττοιμι;
 ει μονος αυτα πραττοιμι, η ει επιμελοι-
 μην του ὡς πλειους ικανους ειναι πραττειν
 αυτα;

Επισκεψωμεθα δε, ει και αλαζονειας
 αποτρεπων τους συνοντας, αρετης επιμε-
 λεισθαι προεβρεπεν. Αει γαρ ελεγεν,
 ὡς ουκ ειη καλλιων ὁδος ἐπ' ευδοξια, η δι'
 ἧς αν τις αγαθος τε γενοιτο, και μη δοκειν
 βου-

βουλοῖτο· ὅτι δ' ἀληθὴ ἐλεγεν, ὥδε ἐδι-
 δασκεν. Ἐνθυμωμεθα γὰρ (εἶπε) εἰ τις
 μὴ ὦν ἀγαθὸς αὐλῆς, δοκεῖ βουλοῖτο, τι
 ἂν αὐτῷ ποιῇεν εἰ. Ἀρ' οὐ τὰ ἐξω τῆς
 τέχνης μιμῆεν τοὺς ἀγαθοὺς αὐλητάς;
 καὶ πρῶτον μὲν, ὅτι ἐκεῖνοι σκευὴ τε καλὰ
 κεκλήναι, καὶ ἀκολουθοὺς πολλοὺς περι-
 αλόναι, καὶ τούτῳ τὰ ταῦτα ποιῇεν· ἐπεὶ
 ὅτι ἐκεῖνους πολλοὶ ἐπαινέουσι, καὶ τούτῳ
 πολλοὺς ἐπαινεῖας παρὰ σκευάσειον. Ἀλ-
 λα μὴν ἐργὸν γε οὐδαμῶς ληπῇεν, ἢ εὐθὺς
 ἐλεγχθῆσθαι γελοῖος ὦν, καὶ οὐ μόνον
 αὐλῆς κακός, ἀλλὰ καὶ ἀνθρώπος ἀλα-
 ζών. Καὶ τοὶ πολλὰ μὲν δαπανῶν, μη-
 δὲν δ' ἐωφελούμενος, πρὸς δὲ τούτοις κα-
 κοδοξών, πῶς οὐκ ἐπιπόνως τε, καὶ αλυ-
 σίελως, καὶ κατὰ γελασὺς βιωσέται; Ὡ-
 σταυτὼς εἰς βουλοῖτο στρατηγὸς ἀγαθός,
 μὴ ὦν, φαίνεσθαι, ἢ κυβερνήτης, ἐννοῶμεν
 τί ἂν συμβαίνοι. Ἀρ' οὐκ ἂν, εἰ μὲν ἐπι-
 θυμῶν τοῦ δοκεῖν ἱκανὸς εἶναι τὰ πρᾶτ-
 τειν,

τειν, μη δυναίῃο πείθειν, ταυτὴ λυπηρὸν ;
 εἰ δὴ πείσειεν, ἐτι ἀθλιώτερον· δηλον γάρ,
 ὅτι κυβερνᾶν τε καλᾶσθαις ὁ μὴ ἐπισταμέ-
 νος, ἢ στραγγεῖν, ἀπολέσειεν ἂν οὐς ἡκιστα
 βουλοῖτο, καὶ αὐτὸς αἰσχροῦς τε καὶ
 κακῶς ἀπαλλάξειεν. Ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ
 πλουσίον, καὶ τὸ ἀνδρείον, καὶ τὸ ἰσχυ-
 ρὸν μὴ ὄντα δοκεῖν, ἀλυσίτελες ἀπέ-
 φαινε· προσατίεσθαι γάρ αὐτοῖς εἴη
 μείζω, ἢ καλὰ δυνάμιν, καὶ μὴ δυνάμε-
 νους ταῦτα ποιεῖν, δοκουνῆας ἱκανοὺς εἶναι,
 συγνώμης οὐκ ἂν τυγχάνειν. Ἀπαίρωνά
 δ' ἐκαλεῖ τὸν οὐ μικρὸν μὲν, οὐδ' εἰς ἀρ-
 γυρίον, ἢ σκευὸς πᾶρα τοῦ πείθοι λαβὼν
 ἀποσέροισι, πολὺ δὲ μεγίστον, ὅσις μηδενὸς
 ἀξίος ὦν ἐξηπάτῃκει, πείθων ὥς ἱκανὸς εἴη
 τῆς πόλεως ἡγεῖσθαι. Ἐμοὶ μὲν ἐδοκεῖ
 καὶ τοῦ ἀλαζονευσθαι ἀποτρέπειν τοὺς
 συνόντας, τοιαῦτα δὲ διαλεγομένους.

Κ Ε Φ. β.

ΕΔΟΚΕΙ δὲ μοι καὶ τοιαῦτα λεγὼν
 πρῶτρεπειν τοὺς συνοῖας ἀσκεῖν ἐλ-
 κρᾶλειαν πρὸς ἐπιθυμίαν βρώλου, καὶ πο-
 του, καὶ λαγνείας, καὶ ὕπνου, καὶ ῥίγους,
 καὶ θάλπους, καὶ πόνου. Γνοὺς δὲ τινὰ
 τῶν συνοῖων ἀκολαστοτέρως ἐχούσα πρὸς
 τὰ τοιαῦτα, Εἶπε μοι, ἐφη, ὦ Ἀρισιππε,
 εἰ δεοὶ σε παιδεύειν παραλαβούσα δύο τῶν
 νέων, τὸν μὲν, ὅπως ἱκανὸς εἶσαι ἀρχεῖν,
 τὸν δὲ, ὅπως μὴ ἀλητοποιησέαι ἀρχῆς,
 πῶς ἀν' ἐκάτερον παιδεύοις; βουλεῖ σκο-
 πῶμεν ἀρξάμενοι ἀπὸ τῆς τροφῆς, ὥσπερ
 ἀπὸ τῶν σοιχείων; Καὶ ὁ Ἀρισιππος ἐφη,
 δοκεῖ γοῦν μοι ἡ τροφή ἀρχὴ εἶναι· οὐδὲ
 γὰρ ζῶν τ' ἀν' τις, εἰ μὴ τρεφοῖτο. Οὐ-
 κουν το μὲν βουλεσθαι σίλου ἀπλεσθαι,
 ὅταν ὤρα ἦκῃ, ἀμφοτέροισι εἰκὸς παρα-
 γιγνεσθαι; Εἰκὸς γὰρ, ἐφη. Το οὖν
 πρῶ-

προαιρεῖσθαι το καλεπείδον μαλλον πρᾶττειν, ἢ τῇ γαστρὶ χαρίζεσθαι, πότερον ἀν αὐτῶν ἐθίζοιμεν; Τον εἰς το ἀρχεῖν (εῖπεν) ἡ Δία παιδεύομενον ὅπως μὴ τὰ τῆς πολέως ἀπράκτῃ γιγνῆται παρὰ τὴν ἐκείνου ἀρχὴν. Οὐκ οὖν (εῖπεν) καὶ ὅταν πεινῇ βουλώηται, το δύνασθαι διψῶντα ἀνεχεσθαι τῷ αὐτῷ προσθετεον; Πάνυ μὲν οὖν, εῖπεν.

Το δὲ ὕπνου ἐκράτη εἶναι, ὥς δύνασθαι καὶ ὄψε κοιμηθῆναι, καὶ πρῶτῃ ἀναστῆναι, καὶ ἀγρυπνησάτω, εἴτε δεῖ, πότερον ἀν προσθεινῇ; Καὶ τοῦτο (εῖπεν) τῷ αὐτῷ. Τί δὲ; το μὴ φεύγειν τοὺς πόνους, ἀλλὰ ἐβελοντὴν ὑπομένειν, ποτέρῳ ἀν προσθεινῇ; Καὶ τοῦτο (εῖπεν) τῷ ἀρχεῖν παιδεύομενῳ. Τί δὲ, το μαθεῖν, εἴτε ἐπιτηδεῖον ἐστὶ μαθημα πρὸς το κράτειν τῶν ἀντιπαλῶν, πότερον ἀν πρὸς εἶναι μαλλον πρᾶποι; Πολὺ ἡ Δί' (εῖπεν) τῷ ἀρχεῖν παιδεύομενῳ· καὶ γὰρ καὶ τῶν ἄλλων οὐδὲν ὄφελος ἀνεῦ τῶν τοιούτων μαθημάτων.

D

Οὐκ οὖν.

Ουκουν ὁ οὕτω πεπαιδευμενος ἦτιον
 αν δοκει σοι ὑπο των αντιπαλων, η
 τα λοιπα ζωα, ἀλίσκεσθαι; τουτων γαρ
 δηπου τα μεν γαστρι δελεαζομενα, και
 μαλα ενια δυσωπουμενα, ὁμως τη επι-
 θυμια του φαγειν αγομενα προς το δε-
 λεαρ, ἀλίσκεται τα δε πολω ενεδρευεται.
 Πανυ μεν ουν, εφη.

Το δε ειναι μεν ^{τας} αναγκαιοτατας πλειστας
 πρᾶξεις τοις ανθρωποις εν ὑπαιθρῳ, (οιον
 τας τε πολεμικας, και τας γεωργικας,
 και των αλλων ου τας ελαχιστας) τους δε
 πολλους αγυμνασως εχειν προς τε ψυ-
 χη, και προς θαλητη, ου δοκει σοι πολλη
 αμελεια ειναι; Συνεφη και τουτο. Ου-
 κουν δοκει σοι τον μελλοντα αρχειν ασκειν
 δειν και ταυτα ευπελως φερειν; Πανυ μεν
 ουν, εφη. Ουκουν ει τους εγκρατεις του-
 των ἀπαντων εις τους αρχικους ταττομεν,
 τους αδυνατους ταυτα ποιειν εις τους μηδ'
 ἀνιπονησασμενους του αρχειν ταξομεν; Συ-
 νεφη

νεφη και τουλο. Τι ουν ; επειδη και τουλων
 εκατερου του φυλου την ταξιν οισθα, ηδη
 ποτ' επεσκεψω εις πολεραν των ταξεων
 τουλων σαυλον δικαιως αν τατλοις ; Εγωγ',
 εφη ο Αρισιππος· και ουδαμως γε τατλω
 εμαυλον εις την των αρχειν βουλομενων
 ταξιν. Και γαρ πανυ μοι δοκει αφρονος
 ανθρωπου ειναи το, μεγαλου εργου οντος
 του εαυτω τα δεοντα παρασκευαζειν, μη
 αρκειν τουτο, αλλα προσαναθεσθαι το και
 τοις αλλοις πολιταις ων δεονται ποριζειν
 και εαυτω μεν πολλα ων βουλεται ελλει-
 πειν, της δε πολεως Προεσωτα, εαν μη
 παντα οσα η πολις βουλειαι καλαπρατηη,
 τουλου δικην υπεχειν, τουλο πως ου πολλη
 αφροσυνη εσι ; Εγω ουν τους μεν βουλο-
 μενους πολλα πραγματα εχειν, αυτοις τε
 και αλλοις παρεχειν, ούτως αν παιδευ-
 σας εις τους αρχικους καλασηταιμι· εμαυ-
 τον τοιουνν τατλω εις τους βουλομενους η
 ρασα τε και ηδισα βιοτευειν.

Και ὁ Σωκράτης εφη· βουλει οὖν καὶ
 τοῦτο σκεψώμεθα, πότερον ζῶσιν ἡδίων οἱ
 Ἀρχοῦντες ἢ ἀρχόμενοι; Πάνυ μὲν οὖν, εφη.
 Πρῶτον μὲν τοίνυν τῶν ἐθνῶν, ὧν ἡμεῖς
 ἴσμεν, ἐν μὲν τῇ Ἀσίᾳ Πέρσαι μὲν ἀρχου-
 σιν, ἀρχονται δὲ Σύριοι, καὶ Φρυγες, καὶ
 Λυδοί· ἐν δὲ τῇ Εὐρώπῃ, Σκυθαὶ μὲν ἀρ-
 χουσι, Μαιῶται δὲ ἀρχοῦνται· ἐν δὲ τῇ
 Λιβύῃ, Καραχιδόνιοι μὲν ἀρχουσι, Λίβυες
 δὲ ἀρχονται· τούτων οὖν πότερους ἡδίων οἰεῖ
 ζῆν; Ἡ τῶν Ἑλλήνων (ἐν οἷς καὶ αὐτὸς εἰ)
 πότεροι σοὶ δοκοῦσιν ἡδίων, οἱ κρατοῦντες
 ἢ οἱ κεραιούμενοι; ζῆν; Ἀλλ' ἐγὼ τοι (εφη
 ὁ Ἀριστιππος) οὐδὲ εἰς τὴν δουλείαν αὐ ἐμαυ-
 τὸν τατῶ· ἀλλ' ἵνα τις μοι δοκῇ μέση του-
 τῶν ὁδὸς, ἣν πειρωμαὶ βαδίζειν, οὔτε δι'
 ἀρχῆς, οὔτε δια δουλείας, ἀλλὰ δι' ἐλευ-
 θερίας, ἥπερ μαλιστα πρὸς εὐδαιμονίαν
 ἀγεί. Ἀλλ' εἰ μὲν τοι (εφη ὁ Σωκράτης)
 ὥσπερ οὔτε δι' ἀρχῆς, οὔτε δια δουλείας
 ἢ ὁδὸς αὕτη φέρεται, οὕτω μὴδὲ δι' ἀνθρώ-
 πων,

πων, ἴσως ἀν τι λεγοίς· εἰ μὲν τοι ἐν ἀν-
 θρωποῖς ὧν μὴ ἐ ἀρχεῖν ἀξιώσης, μὴτε ἀρ-
 χεσθαι, μὴτε τοὺς Ἀρχοντας ἐκὼν θερα-
 πεύσης, οἶμαι σε ὄραν, ὡς ἐπιστῆναι οἱ
 κρείττους τοὺς ἡττονας, καὶ κοινῇ καὶ ἰδιᾷ
 κλαιόντας καθίσαντες, δούλοις χρῆσθαι.
 Ἡ λαμβάνουσι σε οἱ, ἀλλῶν σπειρανῶν καὶ
 φυτευτάντων, τὸν τε σίτον τεμνοντες, καὶ
 δένδροκοπούντες, καὶ πάντα τρόπον πολιορ-
 κούντες τοὺς ἡττονας καὶ μὴ θελόντας θερα-
 πεύειν, ἕως ἀν πείσωσιν ἔλεσθαι δουλεῦειν,
 ἀντὶ τοῦ πολεμεῖν τοῖς κρείττοις; Καὶ
 ἰδιᾷ αὖ οἱ ἀνδρείοι καὶ δυνατοὶ τοὺς ἀναν-
 δρους καὶ ἀδυνατοὺς οὐκ οἰσθα ὅτι κατὰ δου-
 λωτάμενοι καρπούνται; Ἀλλ' ἐγὼ τοι,
 (εἴφῃ) ἵνα μὴ πᾶσχω ταῦτα, οὐδ' εἰς πο-
 λιτείαν ἐμαυτὸν κατὰ κλειῶ, ἀλλὰ ξένος
 πάνταχου εἰμι. Καὶ ὁ Σωκράτης εἴφῃ·
 τοῦτο μέντοι ἤδη λέγεις δεινὸν παλαισμα.
 Τοὺς γὰρ ξένους, ἐξ οὗ ὁ, τε Σίννης, καὶ ὁ
 Σκείρων, καὶ ὁ Προκρούσης ἀπέθανον, οὐδεὶς

ἐτι ἀδικεῖ· ἀλλὰ νυν οἱ μὲν πολίτευομε-
 νοι ἐν ταῖς παλαιοῖς, καὶ νόμους τιθεῖναι,
 ἵνα μὴ ἀδικῶνται, καὶ φίλους πρὸς τοὺς
 ἀναγκαίοις καλοῦμενοις ἄλλους κλῶνται βοή-
 θους, καὶ ταῖς πόλεσιν ἐρυμὰ πείθειν
 λῶνται, καὶ ὅπλα κλῶνται, οἷς ἀμύνονται
 τοὺς ἀδικούντας, καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις
 ἐξωθεν συμμαχοὺς κατασκευάζονται· καὶ
 οἱ μὲν πάντα ταῦτα κεκλήμενοι ὅμως ἀδι-
 κούνται. Σὺ δὲ οὐδὲν μὲν τούτων ἔχων, ἐν
 δὲ ταῖς ὁδοῖς (ἐνθα πλείοι ἀδικούνται)
 πολὺν χρόνον διατρίβων, εἰς ὅποιαν δ' ἂν
 πόλιν ἀφίκη, τῶν πολιτῶν πάντων ἡτῶν
 ὦν, καὶ τοιούτος οἷος μάλιστα ἐπιτίθενται
 οἱ βουλομένοι ἀδικεῖν, ὅμως, διὰ τὸ ξένος
 εἶναι, οὐκ ἂν οἶε ἀδικηθῆναι; Ἡ, διότι αἱ
 πόλεις σοὶ κηρύττουσιν ἀσφάλειαν καὶ
 πρῶσιόντι καὶ ἀπιόντι, θάρρεις; Ἡ διότι
 καὶ δούλος ἂν οἶε τοιοῦτος εἶναι, οἷος μη-
 δὲν δεσποτῇ λυσιγέλαιν; Τίς γὰρ ἂν ἐβέλ-
 λοι ἀνθρώπον ἐν οἰκίᾳ ἔχειν, πόνειν μὲν
 μὴδὲν

μηδεν εβελοντα, τη δε πολυελεσατη διαλη
 χαιροντα; Σκεψωμεθα δε και τουτο, πως
 οι δεσποται τοις τοιουτοις οικειαις χρωνται.
 Αρα ου την μεν λαβειαν αυτων τω λιμω
 σωφρονιζουσι; Κλεπειν δε κωλυουσιν,
 αποκλειοντες οθεν αν τι λαβειν η; Του δε
 δραπελευειν δεσμοις απειρρουσι; Την αριαν
 δε πληγαις εξαναγκαζουσιν; Η συ πως
 ποιεις, οταν των οικειων τινα τοιουτον οντα
 καλαμανθανης; Κολαζω (εφη) πασι κα-
 κοις, εως αν δουλευειν αναγκασω. Αλλα
 γαρ, ω Σωκρατες, οι εις την βασιλικην
 τεχνην παιδευομενοι, ην δοκεις μοι συ νο-
 μιζειν ευδαιμονιαν ειναι, τι διαφερουσι των
 εξ αναγκης κακοπαθουνηων, ειγε πεινησουσι,
 και διψησουσι, και ριγωσουσι, και αγρυ-
 πνησουσι, και ταλλα παντα μοχθησουσιν
 εκοντες; Εγω μεν γαρ ουκ οιδ' ο, τι δια-
 φερει το αυτο δερμα εκοντα η ακοντα μασι-
 γουσθαι, η ολως το αυτο σωμα πασι τοις
 τοιουτοις εκοντα η ακοντα πολιορκεισθαι.

Αλλο γε η αφροσύνη προσεσι τῷ θελοντι
 τα λυπηρα ὑπομενειν ; Τι δ', ω Αρισιππε,
 (ὁ Σωκράτης εφη) ου δοκει σοι των τοιου-
 των διαφερειν τα ἐκουσια των ακουσιων, η
 ὁ μεν ἐκων πεινων, φαγοι αν ὅποτε βου-
 λῶτο, και ὁ ἐκων διψων, πιοι, και ταλλ'
 ὡσαυτως τῷ δ' εξ αναγκης ταυτα πα-
 σχοντι ουκ εξεσιν, ὅποτ' αν βουληται,
 παυεσθαι ; Επειτα ὁ μεν ἐκουσιως τα-
 λαιπωρων, ἐπ' αγαθη ἐλπιδι πονων ευφραι-
 νεται, οῖον οἱ τα θηρια θηρωντες, ἐλπιδι
 του ληψεσθαι, ἡδεως μοχθουσι. Και τα
 μεν τοιαυτα αθλα των πονων μικρου τινος
 αξια εσι· τους δε πονουντας, ινα φιλους
 αγαθους κλησωνται, η ινα δυνατοι γενομενοι
 και τοις σωμασι και ταις ψυχαις, και τον
 ἑαυτων οικον καλως οικωσι, και τους φιλους
 ευ ποιωσι, και την πατριδα ευεργετωσι,
 πως ουκ οισθα ὡς χρη τουτους και πονειν
 ἡδεως εις τα τοιαυτα, και ζην ευφραινο-
 μενους, αγαμενους μεν ἑαυτους, επαινου-
 μενους

μενους δε και ζηλουμενους ὑπο των αλ-
λων; Ετι δε αἱ μεν ῥαδιουργίαι, και εκ
του παραχρημα ἡδοναι, ουτε σωματι ευεξι-
αν ἱκαναι εισιν εργαζεσθαι, ὡς φασιν οἱ
γυμνασαι, ουτε ψυχῇ επισημνῃ αξιολογον
ουδεμιαν εμποιουσιν· αἱ δε δια καρτερίας
επιμελειαἱ των καλων τε καγαθων εργων
εξικνεισθαι ποιουσιν, ὡς φασιν οἱ αγαθοι
ανδρες. Λεγει δε που και Ησίοδος·

Την μεν γαρ κακοτητα και ἱλαδον εστιν ἔλεσθαι
Ρηϊδιως· λειπῃ μεν ὁδος, μαλα δ' εγγυθι ναιει.
Της δ' αρετης ἰδρωλα Θεοι προπαροιθεν εθηκαν
Αθανατοι· μακρος δε και ορθιος οἶμος επ' αυτην,
Και τρηχυς το πρῶτον· επην δ' εις ακρον ἰκηλαι,
Ρηϊδιῃ δ' ηπειτα πελει, χαλεπη περ εουσα.

Μαρτυρεῖ δε και Επιχαρμος εν τῷδε,

—————των πονων

Πωλουσιν ἡμιν παντα ταγαθα Θεοι.

Και εν αλλῷ δε τοπῷ Φησιν·

—————ω πονηρε συ,

Μη μοι τα μαλακα μωμεο, μη τα σκληρ' εχης.

Και

Και Προδικος δὲ ὁ σοφὸς ἐν τῷ συγ-
 γραμματί τῷ περὶ τοῦ Ἡρακλέους, (ὅπερ
 δὴ καὶ πλείοις ἐπιδεικνύται) ὥσπερ αὐτῶς
 περὶ τῆς ἀρετῆς ἀποφαίνεται, ὡς πῶς λε-
 γων, ὅσα ἐγὼ μεμνημαι. Φησὶ γάρ Ἡρα-
 κλεῖα, ἐπεὶ ἐκ παίδων εἰς ἡβὴν ὤρμασθαι, (ἐν
 ἣ οἱ νεοὶ ἤδη αὐτοκράτορες γίνονται δηλού-
 σιν, εἴτε τὴν δι' ἀρετῆς ὁδὸν τρέψουσι ἐπὶ
 τὸν βίον, εἴτε τὴν διὰ κακίας) ἐξελθούσα
 εἰς ἡσυχίαν καθῆσθαι, ἀπορροῦσα πόλεον
 τῶν ὁδῶν τραπήλαι. Καὶ φανῆναι αὐτῷ
 δύο γυναῖκας προΐεναι μεγάλας, καὶ τὴν
 μὲν ἑτέραν εὐπρεπὴ τε ἰδεῖν καὶ ἐλευθερίον,
 φύσει κεκοσμημένην τὸ μὲν σῶμα καθα-
 ρότητι, τὰ δὲ ὀρμάλα αἰδοῖ, τὸ δὲ σχῆμα
 σωφροσύνη, εὐσθηλὴ δὲ λευκὴ τὴν δὲ ἑτέραν
 τεθραμμένην μὲν εἰς πολυταρκίαν τε καὶ
 ἀπαλοτήν, κεκαλλωπισμένην δὲ τὸ μὲν
 χρῶμα, ὥς λευκοτέραν τε καὶ ἐρυθρότεραν
 τοῦ ὄντος δοκεῖν φαίνεσθαι, τὸ δὲ σχῆμα,
 ὥς δοκεῖν ὀρθότεραν τῆς φύσεως εἶναι, τὰ
 δὲ

δε ομμαῖα εχειν αναπεπλάμενα, εσθῆλα
 δε, ἐξ ἧς ἀν μαλιστα ὥρα διαλαμποί. κα-
 τασκοπεῖσθαι δε θαυμά ἐαυτήν, ἐπισκοπεῖν
 δε καὶ εἰτις ἄλλος αὐτὴν θαυμά, πολλακίς
 δε καὶ εἰς τὴν ἐαυτῆς σκίαν ἀποβλεπεῖν.
 Ὡς δ' ἐγενέτο πλεῖστον τοῦ Ἡρακλέους,
 τὴν μὲν προσθεν ῥηθεῖσαν ἵεναι τὸν αὐτὸν
 τροπὸν· τὴν δε ἑτέραν φθασαὶ βουλομέ-
 νην προσδραμεῖν τῷ Ἡρακλεῖ, καὶ εἰπεῖν·
 Ὄρω σε, ὦ Ἡρακλεῖς, ἀπορροῦναι ποίαν
 ὁδὸν ἐπὶ τὸν βίον τραπῇ· εἰς οὖν ἐμὲ φι-
 λὴν ποιήσης, ἐπὶ τὴν ἡδίστην τε καὶ ῥᾶστην
 ὁδὸν ἄξω σε, καὶ τῶν μὲν τετρηγνῶν οὐδένος
 ἀγευστός εἴη, τῶν δε χαλεπῶν ἀπειρός
 διαβίωσις. Πρῶτον μὲν γὰρ οὐ πολέμων
 οὐδε πραγμάτων φροντίζεις, ἀλλὰ σκοπού-
 μενος διέστη, τί ἀν κεχαρισμένον ἢ σίλιον ἢ
 πόλον εὖροις, ἢ τί ἀν ἰδῶν, ἢ τί ἀκούσας
 τετρηγνῆς, ἢ τινῶν οσφραϊνόμενος, ἢ ἀπ-
 τομένος ἡσθῆης, καὶ πῶς ἀν μαλακῶν κα-
 θευδοίς, καὶ πῶς ἀν ἀπονῶν τούτων
 πάν.

πάντων τυγχάνοις. Εάν δε ποτε γενη-
 ται τις ὑπόψια σπανεως, ἀφ' ὧν εἶσαι
 ταῦτα, οὐ φόβος, μὴ σε ἀγαγῶ ἐπὶ
 τὸ πονοῦν καὶ τάλαιπῶρου καὶ τῷ σω-
 ματι καὶ τῇ ψυχῇ, ταῦτα πορίζεσθαι·
 ἀλλ' οἷς ἂν οἱ ἄλλοι ἐργαζῶνται, τοῖσι
 σὺ χρεῖσθαι, οὐδενος ἀπεχομένος, ὅθεν ἂν
 δυνατὸν ἢ τι κερδαίνει. Πάνταχόθεν γὰρ
 ὠφελείσθαι τοῖς ἐμοὶ ξυνουσὶν ἐξουσίαν
 ἐγὼ γε παρέχω. Καὶ ὁ Ἡρακλῆς ἀκου-
 σὰς ταῦτα, ὦ γύναι, εἶπεν, ὄνομα δὲ σοὶ
 τί ἐστίν; Ἡ δὲ, οἱ μὲν ἐμοὶ φίλοι, εἶπεν,
 καλοῦσι με Εὐδαιμονίαν· οἱ δὲ μισοῦντες
 με, ὑποκορίζομενοι καλοῦσι με Κακίαν.
 Καὶ ἐν τούτῳ ἡ ἑτέρα γυνὴ προσελθούσα
 εἶπεν· Καὶ ἐγὼ ἤκω πρὸς σε, ὦ Ἡρα-
 κλεῖς, εἰδυῖα τοὺς γεννησάντας σε, καὶ τὴν
 φύσιν τὴν σὴν ἐν τῇ παιδίᾳ καλῶμαθούσα·
 ἐξ ὧν ἐλπίζω, εἰ τὴν πρὸς ἐμὲ ὁδὸν τραπεύοις,
 σφοδρ' ἂν σε τῶν καλῶν καὶ σεμνῶν ἐργα-
 τὴν ἀγαθὸν γενέσθαι, καὶ ἐμὲ εἰ πολὺ
 ἐνλί-

ἐνὶ μὲν ἡμέρᾳ, καὶ ἐπ' ἀγαθοῖς διαπρεπεσέεραν
 φανῆναι. Οὐκ ἐξαπαλήσω δὲ σε προοί-
 μιοις ἡδονῆς, ἀλλ' ἢ περ οἱ Θεοὶ διεθέσαν,
 τὰ οὐκ ἀδύνατον εἶναι μετ' ἀληθείας. Τῶν
 γὰρ οὐκ ἀγαθῶν καὶ καλῶν οὐδὲν ἀνευ
 πόνου καὶ ἐπιμελείας Θεοὶ δίδουσι ἀν-
 θρώποις· ἀλλ' εἴτε τοὺς Θεοὺς ἴλεως εἶναι
 σοὶ βούλει, θεραπεύειν τοὺς Θεοὺς· εἴτε
 ὑπὸ φίλων ἐθέλοις ἀγαπᾶσθαι, τοὺς φι-
 λους εὐεργετήειν· εἴτε ὑπὸ τίνος πόλεως
 ἐπιθυμῆις τιμασθαι, τὴν πόλιν ὠφελήτειν·
 εἴτε ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος πάσης ἀξίοις ἐπ'
 ἀρετῇ θαυμάζεσθαι, τὴν Ἑλλάδα πειρα-
 τεύειν εὖ ποιεῖν· εἴτε τὴν γῆν φερεῖν σοὶ
 βούλει καρποὺς ἀφθονοὺς, τὴν γῆν θερα-
 πεύειν· εἴτε ἀπο βοσκημάτων οἶε δειν
 πλουτίζεσθαι, τῶν βοσκημάτων ἐπιμελη-
 τεύειν· εἴτε διὰ πολέμου ὄρμας αὐξέσθαι,
 καὶ βούλει δυνασθαι τοὺς τε φίλους ἐλευ-
 θεροῦν καὶ τοὺς ἐχθροὺς χεῖρουσθαι, τὰς
 πολεμικὰς τέχνας αὐτὰς τε παρὰ τῶν
 ἐπισα-

επισαμενων μαθηλεον, και ὅπως αὐταις δει
 χρησθαι, ασκηλεον· εἰ δε και τῷ σωματι
 βουλει δυνατος εἵναι, τῇ γνωμῇ ὑπηρελεῖν
 εθῖσεον το σωμα, και γυμνασεον συν πο-
 νοις και ἰδρωτι. Και ἡ Κακια ὑπολα-
 βουσα εἶπεν, (ὡς Φησι Προδικος) εννοεις,
 ὦ Ηρακλεις, ὡς χαλεπην και μακραν ὁδον
 ἐπὶ τας ευφροσυνας ἡ γυνη σοι αὐτῇ διη-
 γεται; ἐγὼ δε ῥαδιαν και βραχειαν ὁδον
 ἐπὶ τὴν ευδαιμονιαν ἀξω σε. Και ἡ Α-
 ρετῇ εἶπεν. ὦ τλημον, τι δε συ αγαθον
 εχεις; ἢ τι ἡδὺ οἶσθα, μηδεν τουτων ἐνεκα
 πρᾶτλεῖν εθελουσα; ἥτις ουδε τὴν των
 ἡδεων ἐπιθυμιαν ἀναμενεις· ἀλλὰ πρην
 ἐπιθυμησαι, παντων ἐμπιπλασαι, πρην μὲν
 πεινην, εσθιουσα, πρην δε διψῆν, πινουσα·
 και ἵνα μὲν ἡδεως φαγῆς, οψοποιους μη-
 χανωμενη· ἵνα δε ἡδεως πινῆς, οἶνους τε
 πολυελεῖς παρασκευαζῇ, και του θερους
 χιονα περιθεουσα ζῇεις· ἵνα δε καθυπνω-
 σῇς ἡδεως, ου μονον τας σρωμνας μαλακας,
 ἀλλὰ

αλλα και τας κλινας και τα ὑποδαθρα
 ταις κλιναις παρασκευαζεις· ου γαρ δια
 το πονειν, αλλα δια το μηδεν εχειν ὁ,
 τι ποιης, ὑπνου επιθυμεις. οὕτω γαρ παι-
 δευεις τους σαυης φιλους, της μεν νυκτος
 ὑβριζουσα, της δε ἡμερας το χρησιμῶτατον
 κατακοιμιζουσα. Αθανατος δε ουστα, εκ
 Θεων μεν απερρίψαι, ὑπο δε ανθρωπων αλα-
 θων αλιμαζη· του δε παντων ἡδιστου ακου-
 σματος, επαινου ἑαυτης ανηκοος ει, και του
 παντων ἡδιστου θαυματος αθεατος· ουδεν
 γαρ πωποτε σαυης εργον καλον τεθεασται.
 Τις δ' αν σοι λεγουση τι πεισευσεις; τις
 δ' αν δεομενη τινος επαρχεσειεν; η τις αν
 ευ φρονων του σου διασους τολμησειεν ειναι;
 οἱ νεοι μεν οἷες, τοις σωμασιν αδυνατοι εισι,
 πρεσβυτεροι δε γενομενοι, ταις ψυχαις ανο-
 ηλοι· απονως μεν λιπαροι δια νεοτητος τρεφο-
 μενοι, επιπονως δε αυχημεροι δια γηρωσ πρε-
 ρωντες· τοις μεν πεπραγμενοις αισχυνο-
 μενοι· τοις δε πρᾶττομενοις βαρυνομενοι·

τα μὲν ἡδέα ἐν τῇ νεότητι διαδραμοντες,
 τα δὲ χαλεπα εἰς τὸ γῆρας αποθεμενοί.
 ΕΓΩ ΔΕ ΣΤΝΕΙΜΙ ΜΕΝ ΘΕΟΙΣ, ΣΤΝΕΙΜΙ
 ΔΕ ΑΝΘΡΩΠΟΙΣ ΤΟΙΣ ΑΓΑΘΟΙΣ. ΕΡΓΟΝ
 ΔΕ ΚΑΛΟΝ, ΟΥΤΕ ΘΕΙΟΝ ΟΥΤΕ ΑΝΘΡΩ-
 ΠΙΝΟΝ, ΧΩΡΙΣ ΕΜΟΥ ΓΙΓΝΕΤΑΙ. ΤΙΜΩ-
 ΜΑΙ ΔΕ ΜΑΛΙΣΤΑ ΠΑΝΤΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑ ΘΕ-
 ΟΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑ ΑΝΘΡΩΠΟΙΣ, ΟΙΣ ΠΡΟΣΗΚΕΙ
 ΑΓΑΠΗΤΗ ΜΕΝ ΣΤΝΕΡΓΟΣ ΤΕΧΝΙΤΑΙΣ,
 ΠΙΣΤΗ ΔΕ ΦΥΛΑΞ ΟΙΚΩΝ ΔΕΣΠΟΤΑΙΣ,
 ΕΥΜΕΝΗΣ ΔΕ ΠΑΡΑΣΤΑΤΗΣ ΟΙΚΕΤΑΙΣ,
 ΑΓΑΘΗ ΔΕ ΣΥΛΛΗΠΤΡΙΑ ΤΩΝ ΕΝ ΕΙΡΗΝῃ
 ΠΟΝΩΝ, ΒΕΒΑΙΑ ΔΕ ΤΩΝ ΕΝ ΠΩΛΕΜΩ
 ΣΥΜΜΑΧΟΣ ΕΡΓΩΝ, ΑΡΙΣΤΗ ΔΕ ΦΙΛΙΑΣ
 ΚΟΙΝΩΝΟΣ. Ἐστὶ δὲ τοῖς μὲν ἐμοῖς Φι-
 λοῖς ἡδέα μὲν καὶ ἀπραγμῶν σιῶν καὶ
 πόων ἀπολαυσις· ἀνεχόναι γὰρ ἕως ἀν
 ἐπιθυμησῶσιν αὐτῶν. Ὑπνος δὲ αὐτοῖς
 παρῆσιν ἡδίων, ἢ τοῖς ἀμοχθοῖς· καὶ οὐτε
 ἀπολιπόντες αὐτὸν ἀχθόναι, οὐτε διὰ του-
 τὸν μεθιασι τὰ δευτέρα πρᾶττειν. Καὶ οἱ
 μὲν

ΜΕΝ ΝΕΟΙ ΤΟΙΣ ΤΩΝ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΩΝ ΕΠΑΙΝΟΙΣ
 ΧΑΙΡΟΥΣΙΝ, ΟΙ ΔΕ ΓΕΡΑΙΕΡΟΙ ΤΑΙΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
 ΤΙΜΑΙΣ ΑΓΑΛΛΟΝΤΑΙ· ΚΑΙ ΗΔΕΩΣ ΜΕΝ ΤΩΝ
 ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΜΕΜΝΗΝΤΑΙ, ΕΥ ΔΕ ΤΑΣ
 ΠΑΡΟΥΣΑΣ ΗΔΟΝΤΑΙ ΠΡΑΤΙΟΝΤΕΣ, ΔΙ' ΕΜΕ ΦΙ-
 ΛΟΙ ΜΕΝ ΘΕΟΙΣ ΟΥΤΕΣ, ΑΓΑΠΗΤΟΙ ΔΕ ΦΙΛΟΙΣ,
 ΤΙΜΙΟΙ ΔΕ ΠΑΤΡΙΣΙΝ· ΟΤΑΝ Δ' ΕΛΘΗ ΤΟ ΠΕ-
 ΠΡΩΜΕΝΟΝ ΤΕΛΟΣ, ΟΥ ΜΕΛΑ ΛΗΘΗΣ ΑΪΜΟΙ ΚΕΙΝ-
 ΤΑΙ, ΑΛΛΑ ΜΕΛΑ ΜΝΗΜΗΣ ΤΟΝ ΑΕΙ ΧΡΟΝΟΝ
 ΥΜΝΟΥΜΕΝΟΙ ΘΑΛΛΟΥΣΙ. ΤΟΙΑΥΤΑ ΣΟΙ, Ω ΠΑΤΕΡ
 ΤΟΚΕΩΝ ΑΓΑΘΩΝ ΗΡΑΚΛΕΙΣ, ΕΞΕΣΤΙ ΔΙΑΠΟΝΗ-
 ΣΑΜΕΝΩ ΤΗΝ ΜΑΚΑΡΙΣΤΟΛΑΪΝ ΕΥΔΑΙΜΟΝΙΑΝ ΚΕΚ-
 ΤΗΣΘΑΙ· ** ΠΡΟΣ ΤΩ ΠΟΛΛΟΥΣ ΚΑΙ ΚΑΛΟΥΣ
 ΕΙΝΑΙ ΛΟΓΟΥΣ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ·
 ΟΥ ΓΑΡ ΔΗ ΘΝΗΤΗ ΓΕ ΦΥΣΙΣ ΤΟΣΟΝ ΔΙΗΣΑΤΟ
 ΜΕΓΕΘΟΥΡΓΙΑΣ, ΩΣΤΕ ΚΑΛΑΦΡΟΝΗΤΑΙ ΜΕΝ ΥΠΕΡ-
 ΒΑΛΛΟΝΤΩΝ ΘΝΗΣΙΩΝ ΒΙΑΣ, ΔΙΑΠΕΡΑΙΩΣΑΣΘΑΙ
 ΔΕ ΠΕΛΑΓΗ, ΔΕΙΜΑΣΘΑΙ ΔΕ ΑΣΤΗ, ΚΑΛΑΣΗΣΑ-
 ΣΘΑΙ ΔΕ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ· ΑΝΑΒΛΕΨΑΙ ΔΕ ΕΙΣ
 ΤΟΝ ΟΥΡΑΝΟΝ, ΚΑΙ ΙΔΕΙΝ ΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΑΣΤΡΩΝ,
 ΚΑΙ ΔΡΟΜΟΥΣ ΗΛΙΟΥ ΤΕ ΚΑΙ ΣΕΛΗΝΗΣ, ΑΝΑΤΟ-

λας τε και δυσεις, εκλειψεις τε και τα-
 χειας αποκαΐασασεις· ισημεριας τε και
 τροπας διττας, και πλειαδων χειμωνος
 και θερους, ανεμους τε και καλαφορας ομ-
 βρων, και πρησηρων εξαισιους συρμους·
 και τα του κοσμου παθηματα παραπηξα-
 σθαι εις τον αιωνα· ει μη τι θειον οντως
 ενην πνευμα τη ψυχη, δι' ου την των τη-
 λικωνδε περινοιαν και γνωσιν εσχεν· ωσε
 ουκ εις θανατον αλλ' εις αθανασιαν μετα-
 βαλλεις ουδε αφαιρεσιν εξεις των αγαθων,
 αλλ' ειλικρινεσεραν την απολαυσιν· ουδε
 μεμιγμενας θνητω σωματι τας ηδονας,
 αλλ' ακρατους απασων αλγηδονων. κεισε
 γαρ αφιξη, μονωθεις εκ τηςδε της ειρηνης,
 ενθα απονα παντα και ασενακτα και αγη-
 ρατα, γαληνος δε τις και κακων αγονος
 βιος, ασταλευτω ησυχια ευδιαφομενος.

Ουτω πως διωκει Προδικος την υπ'
 Αρετης Ηρακλεους παιδευσιν. Εκοσμησε
 μεν τοι τας γνωμας ετι μεγαλειοτεροις
 ρημα-

ρημασιν, η εγω νυν. Σοι δ' ουν αξιον, ω
Αρισιππε, τούτων ενθυμουμενω πειρασθαι
τι, και των εις τον μελλοντα χρόνον του
βιου φροντιζειν.

Αισθομενος δε ποτε Λαμπρόκλεα τον ΚΕΦ. Β.
πρεσβυταλον υιον εαυτου προς την μητερα
χαλεπαινοντα· Ειπε μοι (εφη) ω πατερ,
οισθα τινας ανθρωπους αχαριστους καλου-
μενους; Και μαλα, εφη ο νεανισκος.
Καταμεμαθηκας ουν τους τι ποιουντας το
ονομα τουτο αποκαλουσιν; Εγωγ', (εφη)
τους γαρ ευ παθοντας, όταν, δυναμενοι
χαριν αποδουναι, μη αποδωσιν, αχαρι-
στους καλουσιν. Ουκουν δοκουσι σοι εν
τοις αδικοις καταλογιζεσθαι τους αχαρι-
στους; Εμοιγ', (εφη.) Ηδη δε ποτε
εσκεψω, ει αρα (ωσπερ το ανδραποδι-
ζεσθαι τους μεν φιλους, αδικον ειναι δο-
κει· τους δε πολεμιους, δικαιον ειναι) και
το αχαρισειν προς μεν τους φιλους, αδι-
κον εστι· προς δε τους πολεμιους, δικαιον;

Και μαλα, (εφη) και δοκει μοι, ὑφ' οὗ αν-
 τισ ευ παθων, εἴτε Φιλου εἴτε πολεμιου, μη
 πειραῖαι χαριν αποδιδοναι, αδικος ειναι.
 Ουκουν (ειγε οὕτως εχει τουτο) ειλικρινης
 τις αν ειη αδικια ἢ αχαριςια. Συνωμο-
 λογει. Ουκουν ὅσω αν τις μειζω αγαθα
 παθων μη αποδιδω χαριν, τοσουτω αδικω-
 τερος αν ειη. Συνεφη και τουτο. Τινας
 ουν (εφη) ὑπο τινων εὔροιμεν αν μειζονα
 ευεργετημενους, η παιδας απο γονεων;
 οὗς οἱ γονεις εκ μεν ουκ οντων εποιησαν
 ειναι, τοσαυτα δε καλα ιδειν, και τοσαυ-
 των αγαθων μελασχειν, ὅσα οἱ Θεοι παρε-
 χουσι τοις ανθρωποις. αἱ δη και οὕτως
 ἡμιν δοκει πανλος αξια ειναι, ὥςε παντες
 το καταλιπειν αὐτα παντων μαλιστα Φευ-
 γομεν. Και αἱ πολεις επι τοις μεγαῖσις
 αδικημασι ζημιαν θανατον πεποιηκασιν,
 ὥς ουκ αν μειζονος κακου φοβω την αδι-
 κιαν παυσοντες. Και ὁ μεν ανηρ την τε
 συντεκνοποιησουςαν ἑαυτω τρεφει, και τοις
 μελ-

μελλουσιν εσεσθαι παισι προπαρασκευα-
 ζει παντα, ὅσα αν οιηται συνοισειν αὐτοῖς
 προς τον βιον, και ταυτα ὡς αν δυναται
 πλειστα· ἡ δε γυνη ὑποδεξαμενη τε φερει
 το φορτιον τουτο, βαρυνομενη τε, και κιν-
 δυνευουσα περι του βιου, και μεταδιδου-
 σα της τροφης, ἡ και αυτη τρεφεται, και
 συν πολλῳ πονῳ διενεγκατα και τεκουσα,
 τρεφει τε και επιμελειται, ουτε προπε-
 πονθυια ουδεν αγαθον, ουτε γιγνωσκον το
 βρεφος, ὑφ' ὅτου ευ πασχει, ουδε ση-
 μαινειν δυναμενον ὅτου δειται· αλλ' αυτη
 σοχαζομενη τα τε συμφεροντα και κεχα-
 ρισμενα πειραταται εκπληρουν, και τρεφει
 πολυν χρονον, και ἡμερας και νυκτας
 ὑπομενουσα πονειν, οὐκ ειδυια τινα του-
 των χαριν αποληψεται. Και ουκ αρκει
 θρεψαι μονον, αλλα και επειδαν δοξωσιν
 ικανοι ειναι οἱ παιδες μαλθανειν τι, α-
 μεν αν αυτοι εχωσιν οἱ γονεις αγαθα προς
 τον βιον, διδασκουσιν· αἱ δ' αν οιωνται

αλλον ἰκανωτερον εἶναι διδάξαι, πεμπου-
 σι πρὸς τούτον δαπανῶντες, καὶ ἐπιμε-
 λούναι πάντα ποιούντες, ὅπως οἱ παῖδες
 αὐτοῖς γέγωνται ὡς δυνατόν βελτίστοι.
 Πρὸς ταῦτα ὁ νεανίσκος, εἶπε· ἀλλὰ τοι
 εἰ ταῦτα πάντα πεποίηκε, καὶ ἄλλα τού-
 των πολλαπλασία, οὐδεὶς ἀν δύναιτο αὐ-
 τῆς ἀνασχεῖσθαι τὴν χαλεπότητα. Σὺ
 δὲ ὅσα (εἶπε ὁ Σωκράτης) οἶε ταύτη
 δύσανεκτα, καὶ τῇ φωνῇ καὶ τοῖς ἔργοις,
 ἐκ παιδίου δυσκολαίων καὶ ἡμέρας καὶ
 νυκτός, πραγματὰ πάρασχειν; ὅσα δὲ
 λυπησάμενοι; Ἀλλ' οὐδὲ πώποτε αὐ-
 τὴν (εἶπε) οὐτ' εἶπα, οὐτ' ἐποίησα οὐδὲν,
 ἐφ' ᾧ ἡσχυνθῇ. Τί δ' οἶε (εἶπε) χαλε-
 πωτερον εἶναι σοὶ ἀκορεῖν ὢν αὕτη λέγει,
 ἢ τοῖς ὑποκριταῖς, ὅταν ἐν ταῖς τραγωδίαις
 ἀλλήλους τὰ ἐσχάτα λεγούσιν; Ἀλλ'
 οἶμαι, ἐπεὶ οὐκ οἰοῦμαι τῶν λεγόντων οὐδὲ
 τὸν ἐλέγχοντα ἐλέγχειν, ἵνα ζημιώσῃ, οὐδὲ
 τὸν ἀπειλῶντα ἀπειλεῖν, ἵνα κακὸν τι ποι-
 ῇ,

ηση, ῥαδίως φέρουσι. Σὺ δὲ εὖ εἰδὼς, ὅ,
 τί λέγει σοὶ ἡ μήτηρ, οὐ μόνον οὐδὲν κα-
 κὸν νοήσασα λέγει, ἀλλὰ καὶ βουλομένη σοὶ
 ἀγαθὰ εἶναι, ὅσα οὐδὲν ἄλλω, χαλεπαι-
 νεῖς; ἢ νομίζεις κακόνου τὴν μητέρα σοὶ
 εἶναι; Οὐ δῆτα (εῖπεν) τοῦτο γὰρ οὐκ οἶομαι.
 Καὶ ὁ Σωκράτης, οὐκ οὖν (εῖπεν) ταύτην εὐ-
 νοῦν τέ σοι οὖσαν καὶ ἐπιμελομένην ὥς
 μαλιστα δύναται καμνονῆος, ὅπως ὑγιαίνης
 τε, καὶ ὅπως τῶν ἐπιτηδείων μηδενὸς ἐν-
 δέης ἔσῃ, καὶ πρὸς τοῦτοις, πολλὰ τοῖς
 θεοῖς εὐχομένην ἀγαθὰ ὑπὲρ σου, καὶ
 εὐχὰς ἀποδίδουσιν, χαλεπὴν εἶναι φῆς;
 Ἐγὼ μὲν οἶμαι, εἰ τοιαύτην μὴ δύνασαι
 φέρειν μητέρα, ταχὺ σε οὐ δύνασθαι
 φέρειν. Εἰπε δὲ μοι (εῖπεν) ποτέρου ἀλ-
 λου τίνα οἶε δεῖν θεραπεύειν; ἢ παρε-
 σκεῦασθαι μηδενὶ ἀνθρώπων πειρασθαι ἀρε-
 σκεῖν, μηδὲ ἔπεσθαι, μήτε πειθεσθαι, μη-
 τε στρατηγῶ, μήτε ἄλλω ἀρχόντι; ναὶ
 μά. Διὰ ἐγὼ γὰρ, (εῖπεν). Οὐκ οὖν (εῖπεν ὁ

Σωκράτης) και τῷ γείτονι βουλεῖ συ ἀρε-
 σκεῖν, ἵνα σοι καὶ πῦρ ἐναυῇ, ὅταν τοῦτου
 δεῇ, καὶ ἀγαθοῦ τε σοι γίγνηται συλη-
 πῳρ, καὶ, ἂν τι σφαλλομένος τύχῃς,
 εὐνοϊκῶς ἐγλυθὲν βοηθῇ σοι; Ἐγὼ γ', (ἐφη.)
 Τι δέ; συνοδοιποροῦν, ἢ συμπλοῦν, ἢ εἰ
 τῷ ἄλλῳ ἐντυγχάνοις, οὐδὲν ἂν σοι δια-
 φέροι φίλον ἢ ἐχθρὸν γενεσθαι, ἢ καὶ τῆς
 παρὰ τοῦτων εὐνοίας οἷε δεῖν ἐπιμελῆσθαι;
 Ἐγὼ γ', (ἐφη.) Εἴτα τοῦτων μὲν ἐπιμε-
 λῆσθαι παρῆσκευασαι, τὴν δὲ μήτερά
 των πάντων μαλιστα σὲ φιλοῦσαν οὐκ οἷε
 δεῖν θεραπεύειν; Οὐκ οἶσθα, ὅτι καὶ ἡ
 πόλις ἄλλῃς μὲν ἀχαριστίας οὐδεμίας
 ἐπιμελεῖται, οὐδὲ δικάζει, ἀλλὰ περιόρα-
 τούς ἐν πεπονθότας, χάριν οὐκ ἀποδίδον-
 τας· εἰ δὲ τις γόνεας μὴ θεραπεύῃ, τοῦτω
 δίκην τε ἐπιτίθῃσι, καὶ ἀποδοκιμαζούσα
 οὐκ ἐὰν ἀρχεῖν τοῦτον, ὥς οὔτε ἂν τὰ ἱερά
 εὐσεβῶς θυομένα ὑπὲρ τῆς πόλεως τοῦτου
 θυοῖτο, οὔτε ἄλλο καλῶς καὶ δικαίως οὐδὲν
 αὐ

αν τούτου πρᾶξαντος ; Και νη Δια εαν τις των γονεων τελευτησαντων τους ταφους μη κοσμη, και τούτο εξελαζει ή πολις εν ταις των Αρχοντων δοκιμασιαις. Συ ουν, ω παι, αν σωφρονης, τους μεν Θεους παραιτηση συγγνωμονας σοι ειναι, ειτι παρημεληκας της μητρος, μη σε και ούτοι νομισαντες αχαριστον ειναι, ουκ εθελωσιν ευ ποιειν τους δε ανθρωπους φυλαξη, μη σε αισθομενοι των γονεων αμελουηα, παντες αλιμασωσιν, ειτα εν ερημια φιλων αναφανης. Ει γαρ σε υπολαβοιεν προς τους γονεις αχαριστον ειναι, ουδεις αν νομισειεν, ευ σε ποιησας, χαριν αποληψεσθαι.

Χαιρεφωνα δε ποτε και Χαιρεκρατην κεφ. γ.
αδελφω μεν οντε αλληλοιν, εαυτω δε γνωριμω, αισθομενος διαφερομενω, ιδων τον Χαιρεκρατην, Ειπε μοι, εφη, ω Χαιρεκρατες, ου δηπου και συ ει των τοιούτων ανθρωπων, οι χρησιμωτερον νομιζουσι
χρη-

χρημαῖα ἢ ἀδελφούς, καὶ ταῦτα, τῶν
 μὲν ἀφρονῶν οὐλῶν, τοῦ δὲ φρονιμοῦ καὶ
 τῶν μὲν βοηθείας δεομένων, τοῦ δὲ
 βοηθεῖν δυναμένου· καὶ πρὸς τοῦτοις, τῶν
 μὲν πλείονων ὑπαρχούτων, τοῦ δ' ἑνός;
 Θαυμάζον δὲ καὶ τοῦτο, εἰτις τοὺς
 μὲν ἀδελφούς ζημίαν ἡγείται, ὅτι οὐ
 καὶ τὰ τῶν ἀδελφῶν κεκλήται, τοὺς δὲ
 πολίτας οὐχ ἡγείται ζημίαν, ὅτι οὐ καὶ
 τὰ τῶν πολιτῶν ἐχει· ἀλλ' ἐνταῦθα μὲν
 δυνατὸν λογιζέσθαι, ὅτι κρείττον συν πολ-
 λοις οἰκούντα ἀσφαλῶς ἀρκούντα ἐχειν, ἢ
 μόνον διαίωμενον τὰ τῶν πολιτῶν ἐπικιν-
 δυνῶς πάντα κεκλήσθαι· ἐπὶ δὲ τῶν ἀδελ-
 φῶν το αὐτοῦ τοῦτο ἀγνοοῦσι. Καὶ αἰκέλας
 μὲν οἱ δυναμένοι ὠνοῦνται, ἵνα συνεργούς
 ἐχῶσι, καὶ φίλους κλῶνται, ὥς βοηθῶν
 δεόμενοι· τῶν δ' ἀδελφῶν ἀμελοῦσιν, ὥσπερ
 ἐκ πολιτῶν μὲν γίνομενους φίλους, ἐξ
 ἀδελφῶν δὲ οὐ γίνομενους. Καὶ μὴν πρὸς
 φιλίαν μέγα μὲν ὑπάρχει το ἐκ τῶν αὐτῶν
 φύναι,

Φυναι, μεγα δε το ὅμου τραφῆναι. Ἐπει
 και τοις θηρίοις ποθος τις ἐγγιγνέται τῶν
 συγγροφῶν. Προς δε τούτοις, και οἱ ἄλλοι
 ἄνθρωποι τιμῶσι τε μαλλον τοὺς συναδελ-
 φους οὔτας τῶν ἀναδελφῶν, και ἤττον του-
 τοις ἐπιτιθεῖναι. Και ὁ Χαιρεκράτης εἶπερ
 ἀλλ' εἰ μὲν, ὦ Σωκράτες, μη μεγα εἴη το
 διαφορον, ἴσως ἀν δεοι φερεῖν τὸν ἀδελφόν,
 και μη μικρῶν ἐνεκα φευγεῖν. Ἀγαθόν γαρ
 (ὥσπερ και συ λεγεις) ἀδελφος ὧν οἶόν δει.
 Ὅποτε μὲντοι πάντος ἐνδεοι, και πάν το
 ἐναντιώζον εἴη, τί ἀν τις ἐπιχειροῖη τοῖς
 ἀδυνατοῖς; Και ὁ Σωκράτης εἶφη· ποῦρα
 δε, ὦ Χαιρεκράτες, οὐδενι ἀρεσαι δύναται
 Χαιρεφῶν, ὥσπερ οὐδε σοι; ἢ εἰν οἷς και
 πάνν ἀρεσκῇ; Δια τούτο γαρ τοι, (εἶφη)
 ὦ Σωκράτες, ἀξίον εἰν ἐμε μισεῖν αὐτόν,
 ὅτι ἄλλοις μὲν ἀρεσκεῖν δύναται, ἐμοι δε
 (ὅπου ἀν παρῇ) πάνταχου και ἐγὼ και
 λογῶ ζημία μαλλον, ἢ ὠφελεία εἰν. Ἀρ-
 ουν (εἶφη ὁ Σωκράτης) ὥσπερ ἵππος τῷ ἀνε-
 πιστημονί

πιστημονι μεν, ελχειρουνι δε χρῆσθαι, ζη-
 μια εἰν, οὕτω και ἀδελφος, ὅταν τις αὐτῷ
 μὴ ἐπισαμενος ἐγχειρῇ χρῆσθαι, ζημια
 εἴ; Πως αν εγω (εφη ὁ Χαιρεκρατης) ἀνε-
 πιστημων εἴην ἀδελφῷ χρῆσθαι, ἐπισαμενος
 γε και εὔ λεγειν τον εὔ λεγοντα, και εὔ
 ποιεῖν τον εὔ ποιουντα; Τον μεντοι και
 λογῷ και ἐργῷ πειρωμενον ἐμε ανιαν, ουκ
 αν δυναιμην οὐτ' εὔ λεγειν οὐτ' εὔ ποιεῖν,
 ἀλλ' οὐδε πειρασομαι. Και ὁ Σωκρατης
 (εφη) θαυμασα γε λεγεις, ω Χαιρεκρατες,
 εἰ κυνα μεν, εἰ σοι ἦν ἐπὶ πρῶδοις ἐπι-
 τηδειος, και τους μεν ποιμενας ἡσπαζετο,
 σοι δε προσῖοντι ἐχαλεπαινεν, ἀμελησας
 αν του ορῖζεσθαι, ἐπειρω εὔ ποιησας πρᾶν-
 νειν αὐτον τον δε ἀδελφον φης μεν μεγα-
 αν αγαθον εἵναι, οντα πρὸς σε οἶον δεῖ,
 ἐπισασθαι δε ὁμολογῶν και εὔ ποιεῖν και
 εὔ λεγειν, ουκ ἐπιχειρεῖς μηχανασθαι,
 ὅπως σοι ὡς βελῖσος ἦ. Και ὁ Χαιρε-
 κρατης, δεδοικα (εφη) ω Σωκρατες, μὴ ουκ
 εχω

έχω εἶω τοσαύτην σοφίαν, ὥστε Χαιρεφώνῃα
 ποιησάι πρὸς ἐμὲ οἶον δεῖ. Καὶ μὴν οὐδὲν
 γέ ποικίλον (εἶπεν ὁ Σωκράτης) οὐδὲ καινόν
 δεῖ ἐπ' αὐτόν (ὡς ἐμοὶ δοκεῖ) μηχανασθαι·
 οἷς δὲ καὶ σὺ ἐπιστάσαι αὐτός, οἶμαι ἀν
 αὐτόν ἀλόνῃα περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι σέ.
 Οὐκ ἀν φθάνοις (εἶπεν) λέγων εἰτι ἦσθη-
 σαι με φίλτρον ἐπιστάμενον, ὃ ἐγὼ εἰδὼς
 λελήθα ἑμαυτόν; Λέγε δὲ μοι, (εἶπεν) εἰ
 τίνα τῶν γνωρίμων βουλοῖο καταεργαστα-
 σθαι, ὅποτε θυοί, καλεῖν σε ἐπὶ δείπνον,
 τί ἀν ποιοίης; Διόν, ὅτι καταρχοίμι
 ἀν τοῦ αὐτοῦ, ὅτε θυοίμι, καλεῖν ἐκείνον.
 Εἰ δὲ βουλοῖο τῶν φίλων τίνα πρῶτρε-
 ψασθαι, ὅποτε ἀποδημοίης, ἐπιμελεῖσθαι
 τῶν σῶν, τί ἀν ποιοίης; Διόν, ὅτι πρῶ-
 τερός ἀν ἐγχείροιν ἐπιμελεῖσθαι τῶν
 ἐκείνου, ὅποτε ἀποδημοίῃ. Εἰ δὲ βουλοῖο
 ξένον ποιησάι ὑποδεχέσθαι σεαυτόν, ὅποτε
 ἐλθοῖς εἰς τὴν ἐκείνου, τί ἀν ποιοίης;
 Διόν, ὅτι καὶ τοῦτον πρῶτερός ὑποδεχοί-
 μην,

μην, αν ὁποτε ελθοι Αθηναζε. Καί ειγε
 βουλοιμην αυτον προθυμεισθαι διαπραττειν
 μοι εφ' α' ἡκοιμι· δηλονοτι και τουτο δεοι
 αν προτερον αυτον εκεινω ποιειν. Παντα
 αρα συγε τα εν ανθρωποις Φιλτρα επι-
 σαμενος παλαι απεκρυπτου. Η οκνεις
 (εφη) αξαι, μη αισχος Φανης, εαν
 προτερος τον αδελφον ευ ποιης; Και
 μην πλεισου γε δοκει ανηρ επαινου αξιος
 ειναι, ὅς αν φθανη τους μεν πολεμιους
 κακως ποιων, τους δε Φιλους ευεργετων.
 Ει μεν ουν εδοκει μοι Χαιρεφων ἡγεμο-
 νικωτερος ειναι σου προς την Φυσιν ταυτην,
 εκεινον αν επειρωμην πειθειν προτερον εγ-
 χειρειν τῷ σε Φιλον ποιεισθαι· νυν δε
 μοι συ δοκεις ἡγουμενος μαλλον αν εξερ-
 γασασθαι τουτο. Καί ὁ Χαιρεκρατης
 ειπεν· ατοπα λεγεις, ω Σωκρατες, και
 ουδαμως προς σου, ὅς γε κελευεις ερε-
 νεωτερον οἷα καθηγεισθαι· και τοι τουτου
 γε πασα πασιν ανθρωποις ταναηια νομι-
 ζεται,

ζῆλαι, τον πρεσβύτερον ἡγεῖσθαι πᾶνλος
 και εἰργου και λογου. Πως; (εφη ὁ
 Σωκρατης) ου γαρ και ὁδου παραχωρησαι
 τον νεωτερον πρεσβυτερῳ συντυγχανοντι
 πανλαχου νομιζεται; Και ου καθημενον
 ὑπαναστηναι, και κοιτη μαλακη τιμησαι,
 και λογω ὑπείξαι; Ω αγαθε, μη σκνει,
 (εφη) αλλ' εγχειρει τον ανδρα καλα-
 πραινειν, και πανυ ταχυ σοι ὑπακουσῆται.
 Ουχ ὅρας ὡς φιλοτιμος εσι, και ελευθε-
 ριος; Τα μεν γαρ πονησα ανθρωπια ουκ
 αν αλλως μαλλον ἐλοις, η αν διδοιης τι,
 τους δε καλους καγαθους ανθρωπους προ-
 σφιλως χρωμενος μαλιστα αν κατεργασαιο.
 Και ὁ Χαιρεκρατης ειπεν· εαν ουν, εμου
 ταυτα ποιουντος, εκεινος μηδεν βελτιων
 γιγνηται; Τι γαρ αλλο (εφη ὁ Σωκρατης)
 η κινδυνευσεις επιδειξαι, συ μεν χρηστος τε
 και φιλαδελφος ειναι, εκεινος δε φαυλος
 τε και ουκ αξιος ευεργεσιας; Αλλ' ουδεν
 οἰμαι τουτων εσεσθαι· νομιζω γαρ αυτον,
 επιειδαν

ἐπεὶ δὲ αἰσθῆται σε προκαλούμενον εαυτὸν
 εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦτον, πάνυ φιλονεικήσῃν,
 ὅπως περιγενῆται σου λόγῳ καὶ ἐργῳ εὖ
 ποίων. Νυν μὲν γὰρ οὕτως (εῖπεν) δια-
 κείσθῃ, ὥσπερ εἰ τῷ χεῖρε, αἷς ὁ Θεὸς ἐπὶ
 τῷ συλλαμβάνειν ἀλλήλων ἐποίησεν, ἀφε-
 μένω τοῦτου τραποῖντο πρὸς τὸ διακωλύειν
 ἀλλήλων· ἢ εἰ τῷ ποδὲ θείᾳ μοιρᾷ πεποι-
 ῖμενω πρὸς τὸ συνέρχειν ἀλλήλων, ἀμελη-
 σαντες τοῦτου ἐμποδίζοιεν ἀλλήλων. Οὐκ ἂν
 πολλὴ ἀμαθία εἴη καὶ κακοδαιμονία τοῖς
 ἐπ' ὠφελείᾳ πεποιημένοις ἐπὶ βλάβῃ χρη-
 σθαι; Καὶ μὴν ἀδελφῷ γέ, (ὥς ἐμοὶ δο-
 κεῖ) ὁ Θεὸς ἐποίησεν ἐπὶ μείζονι ὠφελείᾳ
 ἀλλήλων, ἢ χεῖρε τέ, καὶ ποδὲ, καὶ ὀφ-
 θαλμῷ, καὶ ταῖς ὅσαι ἀδελφὰ ἐφύσεν ἀν-
 δρωποῖς. Χεῖρες μὲν γὰρ, εἰ δεοὶ αὐτὰς τα-
 πλεον ὀργυῖαν διεχόντα ἅμα ποιεῖσαι,
 οὐκ ἂν δύναιντο ποδες δὲ οὐδ' ἂν ἐπὶ τα-
 ὀργυῖαν διεχόντα ἐλθοῖεν ἅμα· ὀφθαλμοὶ
 δέ, οἱ καὶ δοκουντες ἐπιπλεῖσον ἐξικνεῖσθαι,
 οὐδ'

οὐδ' ἂν τῶν ἐν ἐγγύτερω οἰῶν τὰ ἐμπρο-
σθεν ἅμα καὶ τὰ ὀπίσθεν ἰδεῖν δύναιτο.
Ἀδελφῷ δὲ φίλῳ οὔτε, καὶ πόλῳ διεσώλῃ,
παρατρίτον ἅμα καὶ τὰ ἐπ' ὠφελείᾳ ἀλ-
ληλοῖν.

Ἦκουσα δὲ πόλιν αὐτοῦ καὶ περὶ φίλων
διαλέγομένου, ἐξ ὧν ἐμοίγε ἐδοκεῖ μαλίσ-
τ' ἂν τις ὠφελείσθαι πρὸς φίλων κήσιν τε
καὶ χρεῖαν. Τοῦτο μὲν γὰρ ἤδη πολλῶν
εἶπε ἀκούειν, ὡς πάντων κλημάτων κρατίζον
ἂν εἴη φίλος σαφὴς καὶ ἀγαθός· ἐπιμε-
λουμένους δὲ πάντος μάλλον ὄραν εἶπε τοὺς
πολλούς, ἢ φίλων κήσεως. Καὶ γὰρ οἰ-
κίας, καὶ ἀγροὺς, καὶ ἀνδραποδα, καὶ βο-
σκημαῖα, καὶ σκευὴ κλωμένους καὶ ἐπιμε-
λως ὄραν εἶπε, καὶ τὰ οἴα σωζειν πει-
ρωμένους· φίλον δὲ (ὃ μέγιστον ἀγαθὸν εἶ-
ναι φασιν) ὄραν εἶπε τοὺς πολλούς οὐτε
ὅπως κήσονται φρονιζόντας, οὐτε ὅπως οἶον
τε ἑαυτοῖς σωζόντας. Ἀλλὰ καὶ καμνονῶν
φίλων τε καὶ οἰκεῶν, ὄραν τινὰς εἶπε

τοις μὲν οἰκέταις καὶ ἰατροῦς εἰσαγοῖτας,
 καὶ ταλλὰ πρὸς ὑγίειαν ἐπιμελῶς παρα-
 σκευαζοῖτας· τῶν δὲ φίλων οὐδ' ὠφελούτας.
 Αποθανόντων τε ἀμφοτέρων, ἐπὶ μὲν τοῖς
 οἰκέταις ἀχθομένους καὶ ζῆμιαν ἡγούμενους,
 ἐπὶ δὲ τοῖς φίλοις οὐδὲν οἰόμενους ἐλατ-
 τούσθαι. Καὶ τῶν μὲν ἄλλων κτήματων
 οὐδὲν ἐώντας ἀθεραπεύτον, οὐδ' ἀνεπι-
 σκεπτόν· τῶν δὲ φίλων ἐπιμελείας δεόμε-
 νων ἀμελουῖτας. Ἐτι δὲ πρὸς τοῦτοις ὄραν
 εἴη τοὺς πολλοὺς τῶν μὲν ἄλλων κτήμα-
 των, καὶ πάνυ πολλῶν αὐτοῖς οὐτῶν, τὸ
 πλεῖθος εἰδότας. τῶν δὲ φίλων ὀλίγων οὐ-
 των οὐ μόνον τὸ πλεῖθος ἀγνοοῦντας, ἀλλὰ
 καὶ τοῖς πυνθανομένοις τοῦτο κατὰ λέγειν
 εἰσχειρησάσας, οὓς ἐν τοῖς φίλοις εἰθεῖσθαι,
 πάλιν τοῖς ἀναμνησθῆναι τῶν αὐτῶν
 τῶν φίλων φροντίζειν. Καίτοι πρὸς ποίῳ
 κτήματι τῶν ἄλλων παραβαλλόμενος φίλος
 ἀγαθός, οὐκ ἂν πολλῶ κρείττω φαίη;
 Ποῖος γὰρ ἵππος, ἢ ποῖον ζεύγος αὐτῷ
 χρησιμὸν,

χρησιμον, ὡς πέρ ὁ χρηστός φίλος ; Ποιον
 δε ἀνδραποδὸν οὕτως εὖνουν καὶ πᾶρα-
 μονιμον ; Ἡ ποιον ἄλλο κῆμα οὕτω
 παύχρηστον. Ὁ γὰρ ἀγαθὸς φίλος ἐαυ-
 τὸν τατίζει πρὸς πάντας τὸ ἐλλείπον τῷ φίλῳ
 καὶ τῆς τῶν ἰδίων κάλασκευης, καὶ τῶν κοι-
 νῶν πράξεων. Καὶ ἂν τε τίνα εὖ ποιῆσαι
 δεῖ, συνεπισχυεῖ· ἂν τε τις φόβος ταράτῃ,
 συμβοηθεῖ, τὰ μὲν συναναλισκῶν, τὰ δὲ
 συμπραττῶν· καὶ τὰ μὲν συμπειθῶν, τὰ
 δὲ βιαζομένου· καὶ εὖ μὲν πρᾶττοντας
 πλείους εὐφραίνων, σφαλλομένους δὲ πλεί-
 ον ἐπανορθῶν. Ἀ δὲ αἱ τε χεῖρες ἑκάστω
 ὑπηρελοῦσι, καὶ ὀφθαλμοὶ προσεῶσι, καὶ
 τὰ ὦτα προακουοῦσι, καὶ οἱ πόδες διανυ-
 τοῦσι, τοῦτων φίλος εὐεργετῶν οὐδένος λει-
 πεται. Πολλακίς αἰ πρὸ αὐτοῦ τις ἢ οὐκ
 ἐξεργασάτο, ἢ οὐκ εἶδεν, ἢ οὐκ ἤκουσεν, ἢ
 οὐ διηγεύσε, ταῦτα ὁ φίλος πρὸς τοὺς φίλους
 ἐξηγεύεσθαι. Ἀλλ' ὅμως ἐνίοι μὲν δένδρα πει-
 ρῶνται θεραπεύειν, τοῦ καρποῦ ἐνεκὲν· τοῦ δὲ

παμφορώτατου κλημάτος, ὁ καλεῖται Φίλος, ἀγῶς καὶ ἀνείμενως οἱ πλείστοι ἐπιμελόνται.

Ἦκουσα δὲ πότε καὶ ἄλλον αὐτοῦ λόγον, ὃς ἐδοκεῖ μοι προῤῥεπειν τὸν ἀκουοῖν αἰξέλαιον ἐαυτοῦ, ὅποσόν τοις Φίλοις ἀξίος εἴη. Ἰδὼν γὰρ τινα τῶν ξυνοῶν ἀμελουντὰ Φίλου πένια πιεζομένου, ἤρξατο Ἀντισθένη ἐναντίον τοῦ ἀμελουῦτος αὐτοῦ, καὶ ἄλλων πολλῶν. Ἀγὰρ (εἶπεν) ὦ Ἀντισθένης, εἰσὶ τινες ἀξίαι Φίλων, ὥσπερ ἐπὶ οἰκεῶν; Τῶν γὰρ οἰκεῶν ὁ μὲν τοῦ δύο μῶν ἀξίος ἐστίν, ὁ δ' οὐδ' ἡμιμναίου, ὁ δὲ πέντε μῶν, ὁ δὲ καὶ δέκα. Νικίας δὲ ὁ Νικεράου λεγέσθαι ἐπιστάτην εἰς ταρβύρια πρῆσθαι τάλαντον. Σκοποῦμαι δὲ τοῦτο, (εἶπεν) εἰ ἀγὰρ ὥσπερ τῶν οἰκεῶν, οὕτω καὶ τῶν Φίλων εἰσὶν ἀξίαι. Ναι μά Δί', (εἶπεν ὁ Ἀντισθένης) ἐγὼ γ' οὐ βουλοίμην ἀντὶ τοῦ μὲν τινα Φίλον μοι εἶναι μάλλον, ἢ δύο μνας· τὸν δ' οὐδ' ἀντὶ ἡμιμναίου προῤῥιμῆσαιμην· τὸν δὲ καὶ πρὸς δέκα μῶν ἐλοίμην· τὸν
δε

δε πρὸ πάντων χρημάτων καὶ πόρων
 προσημασμένην ἀν φίλον μοι εἶναι. Οὐ-
 κουν (εἶπε ὁ Σωκράτης) εἶγε ταῦτα τοι-
 αῦτα ἐστὶ, καλῶς ἀν εἶχαι ἐξελάζειν τινα
 ἑαυτὸν, πόσου ἀρὰ τυγχάνει τοῖς φίλοις
 ἀξίος ὢν, καὶ πειρασθαι ὥς πλείους ἀξι-
 ος εἶναι, ἵνα ἦτον αὐτὸν οἱ φίλοι προδι-
 δῶσιν. Ἐγὼ γὰρ τοι (εἶπε) πολλακίς
 ἀκούω τοῦ μέν, ὅτι προδίδκεν αὐτὸν φίλος
 ἀνὴρ· τοῦ δ', ὅτι μὴ ἀνθ' ἑαυτοῦ μάλλον
 εἴλετο ἀνὴρ, ὃν ᾤετο φίλον εἶναι. Τα τοι-
 αῦτα πάντα σκοπῶ, μὴ ὥσπερ ὅταν τις
 οἰκίην πονηρὸν πώλῃ, καὶ ἀποδῶται τῷ
 τυχερίῳ· οὕτω καὶ τὸν πονηρὸν φίλον, ὅταν
 ἐξῇ τὸ πλεῖον τῆς ἀξίας λαβεῖν, ἐπαγωγὸν
 ἢ ἀποδιδόσθαι. Τοὺς δὲ χρηστὸς οὐτε οἰκε-
 τας πάνυ τι πωλούμενους ὄρω, οὐτε φι-
 λους προδιδόμενους.

Ἐδοκεῖ δὲ μοι καὶ εἰς τὸ δοκιμαζεῖν φι-
 λους, ὅποιους ἀξίον κλῆσθαι, φρενὸν, τοιαυ-
 τῶν· Εἶπε μοι, (εἶπε) ὦ Κριτοβούλε, εἰ

δεοίμεθα φίλου αγαθου, πως αν επιχει-
 ροιημεν σκοπειν; Αρα πρῶτον μεν ζητη-
 τεον, ὅσις αἰσχει γαστρος τε, και φιλοπο-
 σιας, και λαμβνειας, και ὕπνου, και αἰστίας; ὁ
 γαρ ὑπο τούτων κρᾶλουμενος, οὐτ' αὐτος
 ἐαυτῷ δύναιτ' αν, οὐτε φιλω τα δεοντα
 πρᾶττειν. Μα Δι' ου δηλα, εφη. Ουκουν
 του μεν ὑπο τούτων αἰσχομενου αφεκτεον
 δοκει σοι ειναι; Πανυ μεν ουν, (εφη.) Τι
 γαρ; (εφη) ὅσις δαπανηρος ων, μη αὐταἰ-
 κης εστιν, αλλ' αει των πλεοντων δειται
 και λαμβανων μεν μη δύναται αποδιδοναι,
 μη λαμβανων δε τον μη διδοντα μισει· ου
 δοκει σοι και οὗτος χαλεπος φίλος ειναι;
 Πανυ, (εφη.) Ουκουν αφεκτεον και τούτου;
 Αφεκτεον μενοι, (εφη.) Τι γαρ, ὅσις
 χρηματιζεσθαι μεν δύναται, πολλων δε
 χρηματων επιθυμει, και δια τούτο δυσξυμ-
 βολος εστι· και λαμβανων μεν ἡδεσθαι, απο-
 διδοναι δε ου βουλεται; Εμοι μεν δοκει
 (εφη) οὗτος ετι πονηροτερος εκεινου ειναι.

Τι

Τι δε, ὅσις δια τον ερωτα του χρηματι-
 ζεσθαι μηδε προς εν αλλο σχολην ποιει-
 ται, η οποθεν αυτος κερδανει ; ΑΦεκλεον
 και τουτου, ως εμοι δοκει ανωφελης γαρ
 αν ειη τω χρωμενω. Τι δε, ὅσις σασιωδης
 τε εστι, και θελων πολλους τοις φιλοις
 εχθρους παρεχειν ; Φευκλεον νη Δια και
 τουτον. Ει δε τις τουτων μεν των κακων
 μηδεν εχει, ευ δε πασχων ανεχελαι,
 μηδεν φρονιζων του ανευεργετειν ; Ανω-
 φελης αν ειη και ουτος. Αλλα ποιον,
 ω Σωκρατες, επιχειρησομεν φιλον ποιει-
 σθαι ; Οιμαι μεν, ὅς ταναηια τουτων εγ-
 κρατης μεν εστι των δια του σωματος ηδονων,
 ευορκος δε, και ευξυμβολος ων τυγχανει,
 και φιλονεικος προς το μη ελλειπεσθαι
 ευ ποιων τους ευεργετουνηας εαυτον, ὡς ε
 λυσιγελειν τοις χρωμενοις. Πως ουν αν
 ταυτα δοκιμασαιμεν, ω Σωκρατες, προς του
 χρεσθαι ; Τους μεν ανδριανθοποιους (εφη)
 δοκιμαζομεν, ου τοις λογοις αυτων τεκμαι-

ρομενοι, αλλ' ὃν αν ὀρωμεν τους πρσθεν
 ανδριαντας καλως ειρτασμενον, τουτω πι-
 σευομεν και τους λοιπους ευ ποιησειν. Και
 ανδρα δη λεγεις, (εφη) ὅς αν τους Φιλους
 τους πρσθεν ευ ποιων φαινηται, δηλον
 ειναι και τους ὑτερους ευερεττησοντα. Και
 γαρ ιπποις (εφη) ὃν αν τοις πρσθεν ὀρω
 καλως χρωμενον, τουτον και αλλοις οιμαι
 καλως χρησθαι. Ειεν, (εφη) Ος δ' αν
 ἡμιν αξιος Φιλιας δοκη ειναι, πως χρη
 Φιλον τουτον ποιεισθαι; Πρωτον μεν (εφη)
 τα παρα των Θεων επισκεπτεον, ει συμ-
 βουλευουσιν αυτον Φιλον ποιεισθαι. Τι ουν
 (εφη) ὃν αν ἡμιν δοκη, και οἱ Θεοι μη
 εναντιωνται, εχεις ειπειν ὅπως οὔτος θηρα-
 τεος; Μα Δι' (εφη) ου καλα ποδας,
 ὥσπερ ὁ λαγως· ουδ' απαλη, ὥσπερ αἱ ορ-
 νιθες· ουδε βια, ὥσπερ οἱ εχθροι. ακοντα
 γαρ Φιλον εχειν ερτωδες, χαλεπον δε και
 δησαντα κατεχειν ὥσπερ δουλον. Εχθροι
 γαρ μαλλον η Φιλοι γιγνανται ταυτα πα-
 σχοντες.

σχοντες. Φίλοι δὲ πῶς; εἶπεν. Εἶναι μὲν
 τινὰς φασὶν ἐπῶδας, ἅς οἱ ἐπισταμενοὶ ἐπα-
 δοντες οἷς ἀν βουλῶνται, φίλους ἑαυτοῖς
 ποιοῦνται. Εἶναι δὲ καὶ φίλτρα, οἷς οἱ ἐπι-
 σταμενοὶ πρὸς οὓς ἀν βουλῶνται χρωμένοι,
 φιλοῦνται ὑπ' αὐτῶν. Ποθεν οὖν (εἶπεν) ταῦτα
 μαθοίμεν ἀν; Ἀ μὲν αἱ Σειρήνες ἐπῆδον τῷ
 Ὀδυσσεύϊ, ἠκούσας Ὀμήρου, ὧν ἐστὶν ἀρχὴ
 τοιαυτὴ τις·

Δευρ' ἀγε δὴ πολὺ αἶν' Ὀδυσσεύϊ, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν.

Ταῦτην οὖν (εἶπεν) τὴν ἐπῶδον, ὦ Σωκράτες,
 καὶ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις αἱ Σειρήνες ἐπα-
 δούσαι καλεῖχον, ὥστε μὴ ἀπῆναι ἀπ' αὐ-
 τῶν τοὺς ἐπασθενέας; Οὐκ, ἀλλὰ τοῖς ἐπ'
 ἀρετῇ φιλοτιμούμενοις οὕτως ἐπῆδον. Σχε-
 δὸν τι λέγεις, τοιαῦτα χρεῖναι ἑκάστῳ ἐπα-
 δεῖν, οἷα μὴ νομίζει ἀκούων, τὸν ἐπαινουῖα
 κατὰ γελῶντα λέγειν. Οὕτω μὲν γὰρ ἐχ-
 θίων τ' ἀν εἴη, καὶ ἀπελαυνοὶ τοὺς ἀν-
 θρώπους ἀφ' ἑαυτοῦ, εἰ τὸν εἶδοι, ὅτι μι-
 κρὸς τε καὶ αἰσχρὸς καὶ ἀσθενὴς ἐστίν, ἐπαι-

νοιη λεγων, ὅτι καλος τε και μεγας και ισχυρος εστιν. Αλλας δε τινας οισθα επαδων; Ουκ. Αλλ' ηκουσα μεν, ὅτι Περικλης πολλας επισαιβο, ας επαδων τη ποσει, εποιει αυτην φιλειν αυτον. Θεμιστοκλης δε πως εποιησε την ποσιν φιλειν αυτον; Μα Δι' ουκ επαδων, αλλα περιαψας τε αγαθον αυτη. Δοκεις μοι λεγειν, ω Σωκρατες, ὡς ει μελλοιμεν αγαθον τινα κησεσθαι φιλον, αυτους ημας αγαθους δει γενεσθαι λεγειν τε καλα και τρατειν. Συ δ' ωου (εφη ὁ Σωκρατης) οιον τ' ειναι πονηρον οντα χησους φιλους κησασθαι; Εωρων γαρ (εφη ὁ Κριτοβουλος) ρητορας τε φαυλους αγαθοις δημηγοροις φιλους οντας, και τρατηγειν ουχ ικανους πανυ τρατηγικοις ανδρασιν εταιρους. Αρ' ουν (εφη) και περι ου διαλεγομεθα, οισθα τινας, οι ανωφελεις οντες, ωφελιμους δυνανται φιλους ποιεισθαι; Μα Δι' ου δητ', εφη. Αλλ' ει αδυνατον εστι πονηρον οντα καλους καγα-

καγαθους φίλους κλησασθαι, εκείνο ηδη
 λεγε μοι, ει εστιν αυτον καλον καγαθον
 γενομενον, εξ ετοιμου τοις καλοις καγα-
 θοις φιλον ειναι; Η ταραττει σε, ω Κρι-
 τοδουλε, οτι πολλακις ανδρας και καλα
 πρεσβυτησ, και των αισχρων απεχομενους,
 ορας, αντι του φιλους ειναι, εασιτιαζοντας
 αλληλοις, και χαλεπωτερον χρωμενους των
 μηδενος αξιων ανθρωπων; Ου μονον γ'
 (εφη ο Κριτοδουλος) οι ιδιωται τουτο ποι-
 ουσιν, αλλα και πολεις αι των τε καλων
 μαλιστα επιμελουμεναι, και τα αισχρα
 ηκιστα προσιεμεναι, πολλακις πολεμικως
 εχουσι προς αλληλας. Α λοιζομενος,
 πανυ αθυμως εχω προς την των φιλων
 κησιν. Ουτε γαρ τους πονηρους ορω φι-
 λους αλληλοις δυναμενους ειναι. Πως γαρ
 αν η αχαριστοι, η αμελεις, η πλεονεκται,
 η απιστοι, η ακραταις ανθρωποι δυναιντο φι-
 λοι γενεσθαι; Οι μεν ουν πονηροι παντες
 εμοιγε δοκουσιν αλληλοις εχθροι μαλλον,
 η φι-

ἢ φίλοι πεφυκεναί. Ἀλλὰ μὴν (ὥσπερ
 συ λέγεις) οὐδ' ἂν τοῖς χρεστοῖς οἱ πονηροὶ
 ποτε συναρμوسεῖαν εἰς φιλίαν. Πῶς γὰρ
 οἱ τὰ πονηρὰ ποιοῦντες τοῖς τὰ τοιαῦτα
 μισοῦσι φίλοι γενοῖντ' ἂν; Εἰ δὲ δὴ καὶ
 οἱ ἀρετὴν ἀσκουῖτες ἡσυχάζουσι τε περὶ τοῦ
 πρῶτον ἐν ταῖς πόλεσι, καὶ φθονοῦντες
 ἑαυτοῖς μισοῦσιν ἀλλήλους, τινες ἐτι φίλοι
 εἰσονται, καὶ ἐν τισὶν ἀνθρώποις εὐνοία καὶ
 πίσις εἶναι; Ἀλλ' ἔχει μὲν (εἶπε ὁ Σωκρά-
 τής) ποικίλως πῶς ταῦτα, ὦ Κρίτοδουλε.
 Φύσει γὰρ ἔχουσιν οἱ ἀνθρώποι τὰ μὲν
 φιλικὰ, (δεοῦνται γὰρ ἀλλήλων, καὶ ἐλε-
 οῦσι, καὶ συνεργοῦντες ὠφελοῦσι, καὶ τοῦτο
 συνῆεντες χάριν ἔχουσιν ἀλλήλοις) τὰ δὲ
 πόλεμικα. Τὰ τε γὰρ αὐτὰ καλὰ καὶ ἡδέα
 νομίζοντες, ὑπὲρ τούτων μαχόνται, καὶ δι-
 χοῖν ὡμολογῶντες ἐναντιοῦνται. Πόλεμικον δὲ
 καὶ εἶς, καὶ οὐ γῆ· καὶ δυσμένης μὲν ὁ τοῦ
 πλεονεκτεῖν ἐξῶς, μισητός δὲ ὁ φθόνος.
 Ἀλλ' ὅμως διὰ τούτων πάντων ἡ φιλία
 δια-

διαδυομένη, συναπλῆι τοὺς καλοὺς τε καὶ κα-
 θούς. Δια γὰρ τὴν ἀρετὴν αἰρουνταί μὲν
 ἀνεὺ πόνου τὰ μέγιστα κεκλησθαι μάλλον,
 ἢ διὰ πολέμου πάντων κυριεύειν καὶ θύ-
 ναῖναι πεινῶντες καὶ διψῶντες ἀλυπῶς
 σιτοῦ καὶ πότου κοινωνεῖν. Δυνάνται δὲ καὶ
 χρημάτων οὐ μόνον, τοῦ πλεονεκεῖν ἀπέ-
 χορμενοὶ, νομιμῶν κοινωνεῖν ἀλλὰ καὶ ἐπαρ-
 κεῖν ἀλλήλοις. Δυναῖται δὲ καὶ τὴν ἐρί-
 οῦ μόνον ἀλυπῶς, ἀλλὰ καὶ συμφερόντως
 ἀλλήλοις διατιθεσθαι, καὶ τὴν οὐρίαν κω-
 λυεῖν εἰς τὸ μεταμελητόμενον προΐεναι.
 Τὸν δὲ φόβον πάντας ἀφαιροῦσι, τὰ
 μὲν ἑαυτῶν ἀγαθὰ τοῖς φίλοις οἰκεία πα-
 ρέχοντες, τὰ δὲ τῶν φίλων, ἑαυτῶν νο-
 μιζόντες.

Πῶς οὖν οὐκ εἰκός τοὺς καλοὺς τε καὶ
 καθούς, καὶ τῶν πολιτικῶν τιμῶν (μὴ
 μόνον ἀδελφεῖς, ἀλλὰ καὶ ὠφελίμους ἀλ-
 λήλοις) κοινωνοὺς εἶναι; Οἱ μὲν γὰρ ἐπι-
 θυμουῖτες ἐν ταῖς πόλεσι τιμασθαι τε καὶ
 ἀρχεῖν,

ἀρᾶν, ἵνα ἐξουσίαν ἔχωσι χρεμᾶτα τε
 κλεπτεῖν, καὶ ἀνθρώπους βιάζεσθαι, καὶ
 ἡδυνάθαι, ἀδικοὶ τε καὶ πόνητοί αὖ εἶναι,
 καὶ ἀδύνατοι ἄλλω συναρμόσαι. Εἰ δὲ
 τις ἐν πόλει τιμασθῆναι βούλομενος, ὅπως
 αὐτὸς τε μὴ ἀδικηται, καὶ τοῖς φίλοις τὰ
 δίκαια βοηθεῖν δυνήται, καὶ ἀρᾶς ἀγαθὸν
 τι ποιεῖν τὴν πατρίδα πείθεσθαι· δια τί ὁ
 τοιοῦτος ἄλλω τοιούτῳ οὐκ ἂν δύναίτο συν-
 αρμόσαι; Πότερον τοὺς φίλους ὠφελεῖν
 μετὰ τῶν καλῶν καγαθῶν ἥτιον δυνήσεται,
 ἢ τὴν πόλιν εὐεργελεῖν ἀδυνατώτερος εἶναι,
 καλοὺς τε καγαθοὺς ἔχων συνεργούς; Ἀλ-
 λά καὶ ἐν τοῖς γυμνασίοις ἄνωσι δῆλον εἶναι,
 ὅτι εἰ ἐξὴν τοῖς κρατίστοις συνθεμένους ἐπὶ
 τοὺς χεῖρους ἵεναι, πάντας αὖ τοὺς ἀγῶ-
 νας οὗτοι ἐνικῶν, καὶ πάντα τὰ ἀθλὰ οὗτοι
 ἐλαμβάνον. Ἐπεὶ οὖν ἐκεῖ μὲν οὐκ εἴσσι
 τοῦτο ποιεῖν, ἐν δὲ τοῖς πολιτικοῖς, ἐν οἷς
 οἱ καλοὶ καγαθοὶ κρατίζουσιν, οὐδεὶς κω-
 λυεῖ μεθ' οὗ ἂν τις βουλήται τὴν πόλιν
 εὐερ-

ευεργετην· πῶς οὐν οὐ λυσιτελεῖ τοὺς βεβα-
 τιστοὺς φίλους κλησαμένον· πολὺ ευεσθαι,
 τοῖσι κοινωκοῖς καὶ συνεργοῖς τῶν πρῶ-
 ξων μᾶλλον ἢ ἀπαιγωνίσαις χρωμένον;
 Ἀλλὰ μὴν καὶ κεῖνο δῆλον, ὅτι καὶ πάλιν
 μὴ τις τινὲς, συμμαχῶν δεησέται, καὶ τοῦ-
 τῶν πλεονῶν, εἰ καλοῖς καγαθοῖς ἀνι-
 στατῆται. Καὶ μὴν οἱ συμμαχεῖν ἐθέλον-
 τες εὐκοιunteσθαι, ἵνα δαλώσῃ προθυμιασθαι.
 Πολὺ δὲ κρεῖττον τοὺς βελτίους ἐλαττοναὺς
 ἐν ποιεῖν, ἢ τοὺς χειρόνας πλεονάσας οἴσασθαι.
 Οἱ γὰρ πάντες πολὺ πλεονῶν ευεργε-
 τῶν, ἢ οἱ χρεῖσται, δεσφαι. Ἀλλὰ δια-
 ρῶν, (εἶπε) ὦ Κριτοβουλε, πείρω αγαθὸς
 γίγνεσθαι, καὶ τοιοῦτος γινόμενος θῆσθαι
 ἐπιχειρεῖ τοὺς καλοὺς τε καγαθοὺς. Ἰσως
 δ' αὖν τι σοὶ καὶ γὰρ συλλαβεῖν εἰς τὴν τῶν
 καλῶν τε καγαθῶν θῆσαν εἶχομαι, δια-
 τοξευόμενος εἶναι. Δεινὸς γὰρ αὖν αὖν
 ἐπιβουλήσας ἀνθρώπων, ὅλος ὠφελῆσαι ἐπὶ
 τοῖς φίλοις τε αὐτοὺς ἀνιφίλῃσθαι ὑπ' αὐ-
 τῶν,

των, και ποθων ανιποθεισθαι, και επιθυμων ζυνειναι, και ανεπιθυμεισθαι της ζυνουσιας. Ορω δε και σοι τουτων δεησον, οταν επιθυμησης Φιλίαν προς τινας ποιεισθαι. Μη συ ουν αποκρυπλου με, οίς αν βουλοιο Φίλος γενεσθαι. Δια γαρ το επιμελεισθαι του αρεσαι τω αρεσκοντι μοι, ουκ απειρωσ οίμαι εχειν θηραν ανθρωπους. Θαρρών ουν διδασκε των Φιλων τα θηρατικα. Και ο Σωκρατης εφη· οταν ουν, ω Κριτοδουλε, Φίλος τινι βουλη γενεσθαι, εασεις με καλειπειν σου προς αυτον, οτι αγασαι τε αυτου, και επιθυμεις Φίλος αυτου ειναι; Κατηγορει (εφη ο Κριτοδουλος) ουδενα γαρ οίδα μισουντας επαινουντας. Εαν δε σου προσκατηγορησω (εφη) οτι δια το αγασθαι αυτου, και ευνοϊκως εχεις προς αυτον, αρα μη διαβαλλεσθαι δοξεις υπ' εμου; Αλλα και αυτω μοι (εφη) εγγιγεναι ευνοια προς ους αν υπολαβω ευνοϊκως εχειν προς εμε.

Ταυτα

Ταῦτα μὲν δὴ (εἶπε ὁ Σωκράτης) ἐξεσά-
 μοι λέγειν περὶ σοῦ, πρὸς οὓς ἀν βου-
 λει φίλους ποιησάσθαι· ἐὰν δὲ μοι ἐτι-
 εξουσίαν δῶς λέγειν περὶ σοῦ, ὅτι ἐπι-
 μελής τε τῶν φίλων εἶ, καὶ οὐδενὶ οὕτω
 χαίρεις ὥς φίλοις ἀγαθοῖς, καὶ ἐπὶ τε
 τοῖς καλοῖς ἐργοῖς τῶν φίλων ἀγαλλή-
 ουχ ἤττον, ἢ ἐπὶ τοῖς ἑαυτοῦ, καὶ ἐπὶ
 τοῖς ἀγαθοῖς τῶν φίλων χαίρεις οὐδὲν ἤττον,
 ἢ ἐπὶ τοῖς ἑαυτοῦ· ὅπως τε ταῦτα γιγνη-
 ται τοῖς φίλοις, οὐκ ἀποκαμνεῖς μηχανώ-
 μενος· καὶ ὅτι ἐγνώκας ἀνδρὸς ἀρετὴν εἶναι,
 νικᾷν τοὺς μὲν φίλους εὖ ποιοῦντα, πάν-
 ταν οἶμαι σοὶ ἐπιηδεῖον εἶναι με συνθηρὸν
 τῶν ἀγαθῶν φίλων. Τί οὖν (εἶπε ὁ Κρι-
 τοβούλος) ἐμοὶ τοῦτο λέγεις, ὥσπερ
 οὐκ ἐπὶ σοὶ οὐ, ὃ, τί ἀν βουλὴ περὶ
 ἐμοῦ λέγειν; Μὰ Δί' οὐχ, ὥς ποτε
 ἐγὼ Ἀσπασίας ἤκουσα. Εἶπε γὰρ τὰς
 ἀγαθὰς προμνηστρίδας, μετὰ μὲν ἀλη-
 θείας ταγαθὰ διαγέλλουσας, δεινάς εἶναι

συναγειν τους ανθρωπους εις κηδειαν, ψευ-
 δομενας δ' ουκ ωφελειν επαινουσας τους
 γαρ εξαπατηθεντας, αμα μισειν αλληλους
 τε και την προμνησαμενην. Αδη και εγω
 πεισθεις ορθως εχειν ηγουμεναι, ουκ εξει-
 ναι μοι περι σου λεγειν επαινουνη ουδεν
 ο, τι αν μη αληθευω. Συ μεν αρα (εφη
 ο Κριτοβουλος) τοιουτος μοι φιλος ει, ω
 Σωκρατες, οιος, αν μεν τι αυτος εχω
 επιηδειον εις το φιλους κησασθαι, συλ-
 λαμβανειν μοι· ει δε μη, ουκ αν εθελοισ
 πλასας τι ειπειν επι τη εμη ωφελεια.
 Πολερα δ' αν, (εφη ο Σωκρατης) ω Κρι-
 τοβουλε, δοκω σοι μαλλον ωφελειν σε
 τα ψευδη επαινων, η πειθων πειρασθαι
 σε αγαθον ανδρα γενεσθαι; Ει δε μη
 φανερον ουτω σοι, εκ τωνδε σκεψαι. Ει
 γαρ σε βουλομενος φιλον ποιησαι ναυ-
 κληρω, ψευδομενος επαινοιν, φασκων αγα-
 θον ειναι κυβερνητην, ο δε μοι πεισθεις
 επιβρεψειε σοι την ναυν μη επισαμενω κυ-
 βερναν·

βερναν' ἔχεις τινὰ ἐλπίδα μὴ ἀν' αὐτὸν
 τε καὶ τὴν ναυὺν ἀπολεσθαι; Ἡ εἰ σοὶ
 πεισάιμι κοινῇ τὴν πόλιν ψευδομένος, ὥς
 ἀν' ἐρατήρικῳ τε καὶ δικαστικῳ καὶ πολιτικῳ
 ἑαυτὴν ἐπιτρέψαι· τί ἀν' οἶε αὐτὸν καὶ
 τὴν πόλιν ὑπο σοῦ παθεῖν; Ἡ εἰ τινὰς
 ἰδίᾳ τῶν πολιτῶν πεισάιμι ψευδομένος,
 ὥς σὺν οἰκονομικῳ τε καὶ ἐπιμελεῖ, τὰ
 ἑαυτῶν ἐπιτρέψαι· ἀρ' οὐκ ἀν' ὧν δίδου-
 σιν, ἀλλὰ τε βλαβερὸς εἴη, καὶ κατα-
 γελαστὸς φαινοίη; Ἀλλὰ συνήγορον τε
 καὶ ἀσφαλεσάτην καὶ καλλιῆν ὁδόν, ὡ
 Κριτοδούλε, ὅ, τί ἀν' βουλὴ δοκεῖ ἀγα-
 θὸς εἶναι, τοῦτο καὶ γενεσθαι ἀγαθὸν πει-
 ρασθαι. Ὅσαι δ' ἐν ἀνθρώποις ἀρεταὶ λε-
 γούηαι, σκοπούμενος εὖρηταις πάσαις μά-
 θηται τε καὶ μελετῇ αὐξανόμενας. Ἐγώ
 μιν οὖν, ὡ Κριτοδούλε, οἶμαι δεῖν ὑμᾶς
 ταύτας θηρασθαι· εἰ δὲ σὺ πῶς ἄλλως
 γιγνώσκεις, διδάσκει. Καὶ ὁ Κριτοδούλος,
 ἀλλ' αἰσχυνομένην ἀν', εἶπε, ὡ Σωκράτες,

ἀνίλεγων τοῖσι· οὐτε γὰρ καλὰ, οὐτε ἀληθὴ λεγοίμ' αὖ.

Καὶ μὴν τὰς ἀπορίας γε τῶν φίλων, τὰς μὲν δι' ἀγνοίαν ἐπειράτο γνώμῃ ἀκείσθαι· τὰς δὲ δι' ἐνδείας, διδάσκων καλὰ δύναμιν ἀλλήλοις ἐπαρκεῖν. Ἔρω δὲ καὶ ἐν τοῖσι ἅ συνοῖδα αὐτῷ. Ἀρισαρχὸν γὰρ πότε ὄρων σκυθρωπῶς ἐχούλᾳ· Εἰκας, ἔφη, ὦ Ἀρισαρχε, βαρεὺς φέρειν τι. Χρὴ δὲ τοῦ βαροῦς μεταδίδοναι τοῖς φίλοις· ἴσως γὰρ αὖ τι σὲ καὶ ἡμεῖς κουφισαίμεν. Καὶ ὁ Ἀρισαρχος, ἀλλὰ μὴν, ἔφη, ὦ Σωκράτες, ἐν πολλῇ γε εἰμι ἀπορία. Ἐπεὶ γὰρ ἐξασίασεν ἡ πόλις, πολλῶν φυγόντων ὥς τὸν Πειραιᾶ, συνελήλυθασιν ὥς ἐμὲ καταλελειμμένοι ἀδελφοὶ τε καὶ ἀδελφίδαι καὶ ἀνεψίαι τοσαῦται, ὥς εἶναι ἐν τῇ οἰκίᾳ τεσσαρεσκαίδεκα τοὺς ἐλευθέρους. Λαμβάνομεν δὲ οὐτε ἐκ τῆς γῆς οὐδέν, (οἱ γὰρ ἐναντιοὶ κρατοῦσιν αὐτῆς) οὐτε ἀπὸ τῶν οἰκιῶν (ολιγὰν θρωπία

θρωπια γαρ εν τῷ ασει γεγονε.) τα επιπλα
 δε ουδεις ωνειλαι, ουδε δανεισασθαι ουδα-
 μοθεν εσιν αργυριον· αλλα προξερων αν τις
 μοι δοκει εν τη ὁδῳ ζητων εὔρειν, η δανει-
 ζομενος λαβειν. Χαλεπον μεν ουν εσιν, ω
 Σωκρατες, τους οικειους περιουσιαν απολλυ-
 μενους, αδυνατον δε τοσούτους τρεφειν εν
 τοιούτοις πραγμασιν. Ακουσας ουν ταυτα
 ὁ Σωκρατης, τι ποτε εσιν, εφη, ὅτι ὁ
 Κεραμων μεν πολλους τρεφων, ου μονον
 ἑαυτῷ τε και τουτοις τα επιτηδεια δυναται
 παρεχειν, αλλα και περιποιεεται τοσαυτα,
 ὥς τε και πλεονει· συ δε πολλους τρεφων,
 δεδοικας μη δι' ενδειαν των επιτηδειων ἀπαν-
 τες απολησθε; Οτι νη Δι' (εφη) ὁ μεν
 δουλους τρεφει, εγω δε ελευθερους. Και
 ποτερον (εφη) τους παρα σοι ελευθερους
 οiei βελτιους ειναι, η τους παρα Κεραμωνι
 δουλους; Εγω μεν οiμαι (εφη) τους παρα
 εμοι ελευθερους. Ουκουν (εφη) αισχρον
 τον μεν απο των πονηροτερων ευπορειν,

σε δὲ πολλῶν βελτίους ἔχοντα ἐν ἀπορίαις
 εἶναι ; Νη Δί', (ἐφη) Ὁ μὲν γὰρ τεχνι-
 τὰς τρέφει, ἐγὼ δὲ ἐλευθερίως πεπαιδευ-
 μένους. Ἀρ' οὖν (ἐφη) τεχνίται εἰσιν, οἱ
 χρησίμους τι ποιεῖν ἐπιστάμενοι ; Μαλιστα
 γ', ἐφη. Οὐκοῦν χρησίμα γ' ἀλφίτα ;
 Σφοδρὰ γε. Τί δ' ἄρτοι ; Οὐδὲν ἥττον.
 Τί γὰρ (ἐφη) ἱμάτια τε ἀνδρεία καὶ γυ-
 ναικεία, καὶ χιτῶνισκοί, καὶ χλαμυδές,
 καὶ ἐξωμίδες ; Σφοδρὰ γ' (ἐφη) καὶ πάντα
 ταῦτα χρησίμα. Ἐπεὶ (ἐφη) οἱ παρὰ
 σοὶ τούτων οὐδὲν ἐπιστάνται ποιεῖν ; Πάντα
 μὲν οὖν, ὡς ἐγώμαι. Εἰτ' οὐκ οἶσθα, ὅτι
 ἀφ' ἑνὸς μὲν τούτων ἀλφίτοποιᾶς Ναυσί-
 κυδῆς οὐ μόνον ἑαυτόν τε καὶ τοὺς οἰκετάς
 τρέφει, ἀλλὰ πρὸς τούτοις καὶ ὑς πολλὰς
 καὶ βούς, καὶ περὶποιεῖται τόσαυτα, ὥστε
 καὶ τῇ πόλει πολλακίς λειτουργεῖν ἀπὸ
 δὲ ἀρτοποιίας Κιριβός τὴν τε οἰκίαν πᾶσαν
 διατρέφει, καὶ ζῇ δαψίλως. Δημέας δὲ
 ὁ Κόλλυτεύς ἀπὸ χλαμυδουργίας. Με-
 νων

νων δ' απο χλανιδοποιϊας· Μεγαρεων δε οἱ
 πλειστοι (εφη) απο εξωμιδοποιϊας διατρε-
 φονται. Νη Δι' (εφη) οὔτοι μεν γαρ
 ωνουμενοι βαρβαρους ανθρωπους εχουσιν,
 ὡς' αναγκαζειν εργαζεσθαι, ἀ καλως εχει·
 εγω δ' ελευθερους τε και συγγενεις. Επειτ'
 (εφη) ὅτι ελευθεροι τ' εἰσι και συγγενεις
 σοι, οἱει χρηναι αυτους μηδεν αλλο ποι-
 ειν, η εσθιειν και καθευδειν; Ποτερον και
 των αλλων ελευθερων τους οὔτω ζοντας
 αμεινον διαγοντας ὄρας, και μαλλον ευ-
 δαιμονιζεις, η τους ἀ επισανῆαι χρησιμα
 προς τον βιον, τουτων επιμελουμενους;
 Η την μεν αργιαν και την αμελειαν αισθα-
 νη τοις ανθρωποις προς τε το μαθειν ἀ
 προσηκει επισασθαι, και προς το μνημο-
 νευειν ἀ αν μαθωσι, και προς το ὑγαινειν
 τε και ισχυειν τοις σωμασι, και προς το
 κησασθαι τε και σωζειν τα χρησιμα προς
 τον βιον, ωφελιμα οντα· την δε εργα-
 σιαν και την επιμελειαν ουδεν χρη-

σιμα; Εμαθον δε, αἱ Φῆς αὐτας επισασθαι, ποτερον ὥς οὔτε χρησιμα οὐλα πρὸς τον βιον, οὔτε ποιησουςαι αυτων ουδεν· η τουναντιον, ὥς και επιμεληθησομεναι τουτων, και ωφεληθησομεναι απ' αυτων; Ποτερωσ γαρ αν μαλλον ανθρωποι σωφρονοιεν, αργουντες, η των χρησιμων επιμελουμενοι; Ποτερωσ δ' αν δικαιότεροι ειεν, ει εργαζοιητο, η ει αργουντες βουλευοιντο περι των επιηδειων; Αλλα και νυν μεν (ὥς εγω οιμαι) οὔτε συ εκεινας φιλεις, οὔτε εκειναι σε· συ μεν ἡγουμενος αυτας επιζημιους ειναι σεαυτῳ, εκειναι δε σε ὀρωσαι αχθομενον εφ' ἐαυταις. Εκ δε τουτων κινδυνος μειζω τε απεχθειαν γιγνεσθαι, και την προλεγονυιαν χαριν μειουσθαι. Εαν δε προσαλῆς ης, ὅπως ενεργοι ωσι, συ μεν εκεινας φιλησεις, ὀρων ωφελιμους σεαυτῳ ουσας· εκειναι δε σε αγαπησουσιν, αισθομεναι χαιροντα σε αυταις. των δε προγεγονυιων ευεργεσιων ἡδιον μεμνημενοι,

νημενοί, τὴν ἀπ' ἐκείνων χάριν αὐξήσετε,
καὶ ἐκ τούτων φιλικώτερον τε καὶ οικειώτε-
ρον ἀλλήλοις ἔξετε. Εἰ μὲν τοίνυν αἰσχρο-
ν τι ἐμελλον ἐργασασθαι, θάνατον ἀντ' αὐ-
τοῦ προαιρεῖσθαι ἦν. Νυν δὲ ἅ μιν δοκεῖ
καλλίστα καὶ πρεπωδέστερα γυναικὶ εἶναι,
ἐπισανταί, ὥς εἴκε. Πάντες δὲ ἅ ἐπισαν-
ται, ῥᾶστα τε καὶ ταχίστα καὶ καλλίστα
καὶ ἡδίστα ἐργάζονται. Μὴ οὖν ὀκνεῖ (ἐφη)
ταῦτα εἰσηγεῖσθαι αὐταῖς, ἅ σοι τε λυσι-
τελεῖ κακείναις, καὶ (ὥς εἰκος) ἡδέως ὑπα-
κουσούται. Ἀλλὰ νῦν τοὺς Θεοὺς (ἐφη ὁ Ἀ-
ρισταρχος) οὕτω μοι δοκεῖς καλῶς λέγειν,
ὦ Σωκράτες, ὥς προσθεν μὲν οὐ προσιέ-
μην δανεισασθαι, εἰδὼς ὅτι ἀναλωσας ὁ ἀν-
λάβω, οὐχ' ἔξω ἀποδύναι· νυν δὲ μοι δοκῶ
εἰς ἐργῶν ἀφορμὴν ὑπομένειν αὐτὸ ποιησά-
ναι. Ἐκ τούτων δὲ ἐπορισθὴ μὲν ἀφορμὴ, ἐωνήθη
δὲ ἐρία, καὶ ἐργαζόμεναι μὲν ἡρίων, ἐργα-
σάμεναι δὲ ἐδειπνοῦν· ἱλαραὶ δὲ ἀντι-
σκυθρῶπων ἦσαν, καὶ ἀντι ὑφορῶμενων ἑαυ-
τας,

τας, ἡδεως ἀλλήλας ἑωρων· καὶ αἱ μὲν ὡς
 κηδεμονα ἐφίλουν, ὁ δὲ ὡς ὠφελίμους
 ἠγαπα· τέλος δὲ ἐλθὼν πρὸς τὸν Σωκρά-
 την, χαιρῶν διηγείτο ταῦτα τε, καὶ ὅτι
 αἰτιωνῆαι αὐτὸν μόνον τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ ἀρ-
 γον ἐσθίειν. Καὶ ὁ Σωκράτης (ἐφη·) εἰτα
 οὐ λέγεις αὐταῖς τὸν τοῦ κυνὸς λόγον;
 Φασὶ γάρ, ὅτε φωνήεντα ἦν τὰ ζῶα, τὴν
 οἶν πρὸς τὸν δεσπότην εἰπεῖν· θαυμάσον
 ποιεῖς, ὅς ἡμῖν μὲν ταῖς καὶ ἐρία σοὶ καὶ
 ἀγνας καὶ τυρὸν παρέχουσαις οὐδὲν δίδως
 ὁ, τί ἂν μὴ ἐκ τῆς γῆς λαβῶμεν· τῷ δὲ
 κυνὶ, ὅς οὐδὲν τοιούτου σοὶ παρέχει, μέλα-
 δίδως οὐπὲρ αὐτὸς ἔχεις σίτου. Τὸν κυνα
 οὐν ἀκουσάντα εἰπεῖν· ναι μά· Διὰ· ἐγὼ γάρ
 εἰμι ὁ καὶ ὑμᾶς αὐτὰς σώζων, ὥστε μὴτε
 ὑπ' ἀνθρώπων κλεπῆσθαι, μὴτε ὑπὸ λυ-
 κῶν ἀρπαζέσθαι· ἐπεὶ ὑμεῖς γε, εἰ μὴ
 ἐγὼ προφυλάττοιμι ὑμᾶς, οὐδ' ἂν νεμε-
 σθαι δύναισθε, φοβούμεναι μὴ ἀπολησθε.
 Οὕτω δὴ λέγεσθαι καὶ τὰ προβατὰ συγχω-
 ρησάι

ρησαι τον κυνα προτιμασθαι. Και συ ουν
 εκείναις λεγε, ὅτι αντι κυνος ει φυλαξ
 και επιμελητης, και δια σε ουδε ὑφ' ενος
 αδικουμεναι ασφαλως τε και ἡδεως ερτα-
 ζομεναι ζωσιν.

Αλλον δε ποτε αρχαιον εταIRON δια χρο-
 νου ιδων, ποθεν, (εφη) Ευθηρε, Φαινη; Υπο
 μεν την καλαυσιν του πολεμου, (εφη) ω
 Σωκρατες, εκ της αποδημιας νυνι μεντοι αυ-
 τοθεν. Επειδη γαρ αφηρεθη μεν τα εν τη
 ὑπερορια κληματα, εν δε τη Αττική ο παληρ
 μοι ουδεν κατελιπεν, αναγκαζομαι νυν επιδη-
 μησας τῷ σωματι ερταζομενος τα επιτηδεια
 ποριζεσθαι. Δοκει δε μοι τουτο κρειττον ει-
 ναι, η δεισθαι τινος ανθρωπων, αλλως τε και
 μηδεν εχοντα εφ' ὅτῳ αν δανειζοιμην. Και
 ποσον χρονον οiei σοι (εφη) το σωμα
 ικανον ειναι μισθου τα επιτηδεια ερταζε-
 σθαι; Μα τον Δι' (εφη) ου πολυν χρο-
 νον. Και μην (εφη) ὅταν γε πρεσβυτερος
 γενη, δηλονοτι δαπανης μεν δεψη, μισθον
 δε

δε οὐδεις σοι θελησει των του σωματος ερ-
 γων διδοναι. Αληθη λεγεις, εφη. Ουκουν
 (εφη) κρειττον εσιν αυλοθεν τοις τοιουτοις
 των εργαων επιτιθεσθαι, α και πρεσβυτερω
 γενομενω επαρκεσει, και προσελθουλα τω
 των πλειονα χρηματα κεκλημενων, τω δεο-
 μενω του συνεπιμελησομενου, ερων τε επι-
 ταιουλα, και συγκομιζουλα καρπους, και
 συμφυλατουλα την ουσιαν, ωφελουλα αν-
 τωφελεισθαι. Χαλεπως αν (εφη) εγω,
 ω Σωκρατες, δουλειαν υπομειναιμι. Και
 μην οι γε εν ταις πολλεσι πρостаτευοντες,
 και των δημοσιων επιμελομενοι, ου δουλο-
 πρεπετεροι ενεκα τουτου, αλλ' ελευθεριω-
 τεροι νομιζουλαι. Ολως μην, (εφη) ω Σω-
 κρατες, το υπαιτιον ειναι τινι ου πανυ
 προσιεμαι. Και μην, (εφη) Ευθηρε, ου
 πανυ γε ραδιον εσιν ευρειν ερον, εφ' ω
 ουκ αν τις αιτιαν εχοι. χαλεπον γαρ ουτω
 τι ποιησαι, ωσε μηδεν αμαρτειν χαλε-
 πον δε και αναμαρτητως τι ποιησαντας μη
 αγνωμοι

αγνωμονι κρήνη περιυχειν. επει, και οἷς
 νυν εργαζεσθαι φης, θαυμαζω ει ραδιον
 εσιν ανεγκλητον διαγινεσθαι. Χρη ουν πει-
 ρασθαι τους τε φιλαίλιους φευγειν, και
 τους ευγνωμονας διωκειν· και των πρᾶγμα-
 των ὅσα μεν δυνασαι ποιεин, ὑπομενειν·
 ὅσα δε μη δυνασαι, φυλαττεσθαι. ὃ, τι
 δ' αν πρᾶτῃς, τουτου ὡς καλλιςα και πρᾶ-
 θυμοῖα ἐπιμελειςθαι. Οὕτω γαρ ἡκιστα
 μεν σε οἶμαι εν αἰτια εἶναι, μαλιστα δε τη
 απορῖα βοηθειαν εὔρειν, ῥᾶσα δε και ακιν-
 δυνοταῖα ζην, και εις το γηρας διαρκεσαῖα.

Οἶδα δε και Διοδωρῶ αυτον ἑταιρῶ οῦτι
 τοιαδε διαλεχθενῖα· Εἶπε μοι, (εφη) ὦ
 Διοδωρε, αν τις σοι των οικειων αποδρα,
 ἐπιμελῃ ὅπως ανακομισῃ; Και αλλους
 γε νη Δι' (εφη) παρακαλῶ σωσρα τουτω
 ανακηρυσσειν. Τι γαρ; (εφη) εαν τις σοι
 καμνη των οικειων, τουτων ἐπιμελῃ, και πα-
 ρακαλεις ιατρος, ὅπως μη αποθανῃ; Σφο-
 δρα γ', εφη. Εἰ δε τις σοι των γνωριμων,
 (εφη)

(εφη) πολυ των οικειων χρησιμωτερος ων, κινδυνευει δι' ενδειαν απολεσθαι, ουκ οισι σοι αξιον ειναι επιμεληθηναι, οπως διασωθῃ; Και μην οισθα γε, οτι ουκ αγνωμων εσιν Ερμογενης· αισχυνοίλο δ' αν, ει ωφελουμενος ὑπο σου, μη ανωφελοισι σε. Καιτοι το ὑπηρετην ἐκοντα τε και ευνου, και παραμονον, και το κελευομενον ικανον ποιεειν εχειν, και μη μονον το κελευομενον ικανον οντα ποιεειν, αλλα δυναμενον και αφ' εαυτου χρησιμον ειναι, και προσωρειν, και προβουλευεσθαι, πολλων οικειων οιμαι ανταξιον ειναι. Οι μεν τοι αγαθοι οικονομοι, οταν το πολλου αξιον μικρου εξη πριασθαι, τοτε φασι δεν ανεισθαι. Νυν δε δια τα πραγματα ευνοητους εστι φιλους αγαθους κλησασθαι. Και ο Διοδωρος, αλλα καλως γε, (εφη) λεγεις, ω Σωκρατες· και κελευσον ελθειν ως εμε τον Ερμογενην. Μα Δι' (εφη) ουκ εγωφε νομιζω γαρ ουτε σοι καλλιον ειναι το καλεσθαι εκεινον,

ἐκεῖνον, τοῦ αὐτοῦ ἐλθεῖν πρὸς ἐκεῖνον, αὐτὸς
ἐκεῖνῳ μείζον αἶσχρον το πρᾶχθῆναι ταῦτα,
ἢ σοι. Οὕτω δὴ ὁ Διοδώρος ὤχετο πρὸς
τὸν Εὐμογενὴν· καὶ οὐ πολὺ τελευτᾶς, ἐκ-
τήσατο φίλον.

Κ Ε Φ. γ.

ΟΤΙ δὲ τοὺς ορεζομένους τῶν καλῶν,
ἐπιμελεῖς ὧν ορεζοῖντο ποίων ὠφε-
λεῖ, νυν τοῦτο διηγησομαι. Ἀκουσας γὰρ
πότε Διονυσιοδώρον εἰς τὴν πόλιν ἦκειν,
ἐπαγγελλομένον στρατῆεῖν διδάξειν, ἐλεξε
πρὸς τινὰ τῶν ξυνοίων, ὃν ἡσθάνετο βου-
λομένον τῆς τιμῆς ταύτης ἐν τῇ πόλει τυγ-
χάνειν· Αἰσχρὸν μὲντοι, ὦ νεανία, τὸν βου-
λομένον ἐν τῇ πόλει στρατῆεῖν, ἐξοῦ τοῦτο
μαθεῖν, ἀμελησθαι αὐτοῦ· καὶ δικαίως αὖ
οὗτος ὑπὸ τῆς πόλεως ζημιοῖτο πολὺ μαλ-
λον, ἢ εἴ τις ἀνδριανῆας ἐργολάβοιη, μὴ με-
μαθηκώς ἀνδριανόποιεῖν. Ὅλης γὰρ τῆς
πόλεως

πόλεως ἐν τοῖς πολεμικοῖς κινδύνοις ἐπι-
 τρεπομένης τῷ στρατηγῷ, μεγάλα τὰτε
 ἀγαθὰ καλορθούλος αὐτοῦ, καὶ τὰ κακὰ
 διαμαρτανούλος εἰκὸς γίγνεσθαι. Πῶς οὖν
 οὐκ ἂν δίκαιως ὁ τοῦ μὲν μανθάνειν τοῦτο
 ἀμελῶν, τοῦ δὲ αἰρεθῆναι ἐπιμελουμένους,
 ζημιοίτο; Τοιαῦτα μὲν δὴ λεγὼν ἐπεισεν
 αὐτὸν ἐλθούτα μανθάνειν. Ἐπεὶ δὲ μεμα-
 θήκως ἦκε, προσεπαίζειν αὐτῷ, λεγὼν· οὐ
 δοκεῖ ὑμῖν, ὦ ἄνδρες, ὥσπερ Ὀμηρος τὸν
 Ἀγαμέμνονα γεῖραρον εἶπαι· καὶ οὕτω
 ὁδὲ στρατηγεῖν μάθων, γεραρωτέρως φαίνε-
 σθαι; Καὶ γὰρ ὥσπερ ὁ κιθαρίζειν μάθων,
 καὶ μὴ κιθαρίζῃ, κιθαρίστῃς ἐστὶ καὶ ὁ μά-
 θων ἰασθαι, καὶ μὴ ἰατρεύῃ, ὁμῶς ἰατρός
 ἐστίν· οὕτω καὶ ὁδὲ ἀπο τοῦδε τοῦ χρόνου
 διατελεῖ στρατηγὸς ὢν, καὶ μὴδεὶς αὐτὸν
 ἐλήται. Ὁ δὲ μὴ ἐπισάμενος, οὐτε στρατη-
 γος, οὔτε ἰατρός ἐστίν, οὐδὲ εἰς ὑπο πάντων
 ἀνθρώπων αἰρεθῇ. Ἀτάρ, (εἶπεν) ἵνα καὶ εἰς
 ἡμῶν τις ταξιαρχῇ, ἢ λοχαγῇ σοί, ἐπι-
 σημονε-

σημονεσέροι των πολεμικων ωμεν, λεξον
 ημιν ποθεν ηξαλο σε διδασκειν την στρατηγι-
 αν. Και ος, εκ του αυτου, (εφη) εις οπερ και
 ετελευτα. τα γαρ τακτικα εμε γε, και
 αλλο ουδεν εδιδαξεν. Αλλα μην, εφη
 ο Σωκρατης, τουτο γε πολλοσον μερος
 εσι στρατηγιας. και γαρ παρασκευασικον
 των εις τον πολεμον τον στρατηγον ειναι
 χρη, και πορισικον των επιηδειων τοις
 στρατιωταις, και μηχανικον, και εργασι-
 κον, και επιμελη, και καρτερικον, και αγχινουν,
 και ασφαλη, και επιθετικον, και αλλα
 πολλα και φυσει και επισημη, α δει
 τον ευ στρατηγησοντα εχειν· καλον δε και
 το, τακτικον ειναι. Πολυ γαρ διαφερει
 στρατευμα τελαγμενον ατακτου, ωσπερ λι-
 θοι τε, και πλινθοι, και ξυλα, και κερα-
 μος, ατακτως μεν ερριμμενα ουδεν χρησιμα
 εσιν· επειδαν δε ταχθη, κατω μεν και
 επιπολης, τα μητε σηπομενα, μητε τηκο-
 μενα, οίτε λιθοι, και ο κεραμος, εν μεσω
 Η δε

δε αἶτε πλινθοὶ, καὶ τὰ ξύλα, ὥσπερ ἐν
 οἰκοδομίᾳ συνίθονται, τότε γιγνέσθαι πολ-
 λου ἀξίον κῆμα, οἰκία. Ἀλλὰ πάν-
 ῃ, εἶπε ὁ νεανίσκος, ὁμοίον, ὡς Σωκράτης, εἰρη-
 κας. Καὶ γὰρ ἐν τῷ πολέμῳ τοὺς τε
 πρῶτους ἀριστεροὺς δεῖ τατῆναι καὶ τοὺς τε-
 λευταίους, ἐν δὲ μεσῷ τοὺς χειριστοὺς, ἵνα
 ἀπὸ μὲν αὐτῶν ἀγωνίῃ, ὑπὸ δὲ τῶν
 ὀρθῶν. Εἰ μὲν τοίνυν (εἶπε) καὶ δια-
 γιγνώσκῃς σε τοὺς ἀγαθοὺς καὶ τοὺς κα-
 κοὺς ἐδίδαξεν· εἰ δὲ μή, τί σοι ὄφελος
 ὦν ἐμαθες; Οὐδὲ γὰρ εἰ σε ἀργυρίον ἐκε-
 λευσε πρῶτον μὲν καὶ τελευταῖον τὸ καλ-
 λιστον τατῆναι, ἐν μεσῷ δὲ τὸ χειριστον, μὴ
 διδάξας διαγιγνώσκῃς τὸ τε καλὸν καὶ τὸ
 κίβδηλον, οὐδὲν ἂν σοι ὄφελος ᾖ. Ἀλλὰ
 μά Δι', (εἶπε) οὐκ ἐδίδαξεν, ὥστε αὐτοὺς
 ἂν ἡμᾶς δεοὶ τοὺς τε ἀγαθοὺς καὶ τοὺς
 κακοὺς κρίνειν. Τί οὖν οὐ σκοποῦμεν,
 (εἶπε) πῶς ἂν αὐτῶν μὴ διαμαρτυροίμεν;
 Βούλομαι, εἶπε ὁ νεανίσκος. Οὐκοῦν (εἶπε)

εἰ μὲν γὰρ ἀργυρίου δεοὶ ἀρπαζειν, τοὺς
 φιλαργυρίους πρῶτους καθίσαντες, ορ-
 θῶς αὖ τατῶμεν; Ἐμοιγε δοκεῖ. Τί
 δέ, τοὺς κινδυνεύειν μελλούσας, ἀρα τοὺς
 φιλοψιμοτάτους προλακτεόν; Οὔτοι γοῦν
 εἰσιν (εἶπεν) οἱ ἐνεκὰ ἐπαινοῦ κινδυνεύειν
 ἐθελούσες. Οὐ τοίνυν οὔτοι γὰρ ἀδελοί, ἀλλ'
 ἐπιφάνεις πανάχου ὄντες, ευαίρετοι αὖ
 εἶεν. Ἀτὰρ, (εἶπεν) πότῃ σε τατῶμεν
 μόνον ἐδιδάξεν, ἢ καὶ ὅποι, καὶ ὅπως χρῆ-
 σεον ἕκαστῳ τῶν τακτέων; Οὐ πάνυ, (εἶπεν).
 Καὶ μὴν πολλὰ γ' εἰσιν, πρὸς ἃ οὔτε
 τατῶμεν οὔτε λεγέειν ὥσπερ αὐτῶς προσηκεῖ.
 Ἀλλὰ μὰ Δί', (εἶπεν) οὐδὲ διεσαφηνίζε-
 ταύτα. Νη Δί', (εἶπεν) πάλιν τοίνυν ἐλθὼν
 ἐπανερῶτα. Ἦν γὰρ ἐπιστῆναι, καὶ μὴ
 ἀναιδὲς ἢ, αἰσχυνέσθαι, ἀργυρίου εἰληφώς,
 ἐνδεὰ σε ἀποπεμψασθαι.

Ἐντυχὼν δὲ πότῃ ἐξάληγεν ἡρημένῳ
 τῷ, τοῦ ἐνεκεν, (εἶπεν) Ὀμηρον οἶει τὸν
 Ἀγαμέμνονα πρὸς ἀλγεῖν ποιμένα λα-

ων ; Αρα γε ὅτι ὥσπερ τον ποιμενα επι-
 μελῆσθαι δει, ὅπως σwai τε εσον̄αι αι-
 οies, και τα επιτηδεια ἔξουσι, οὕτω και τον
 στρᾱηγον επιμελῆσθαι δει, ὅπως σwai τε
 οἱ στρᾱιω̄λαι εσον̄αι, και τα επῑηδεια ἔξουσι,
 και οὐ ἔνεκα στρᾱευον̄αι, τουτο εσαι ;
 Στρᾱευον̄αι δε, ἵνα κρᾱουν̄τες των πολε-
 μιων ευδαιμονεσε̄ροι ωσιν. Η τι δὴ πο̄τε
 οὕτως επ̄ηνεσε τον Αγαμεμνονα, ειπων

Αμφότερον, βασιλευς τ' αγαθος, κρᾱτερος τ' αιχη̄λης ;
 Αρα γε ὅτι αιχη̄λης τε και κρᾱτερος αν-
 ειη, ουκ ει μονος αυτος ευ αγωνιζο̄ιλο προς
 τους πολεμious, αλλ' ει και παν̄ι τῷ
 στρᾱοπεδῷ τουτου αιτιος ειη ; και βασι-
 λευς αγαθος, ουκ ει μονον του ἑαυτου βιου
 καλως προς̄εσηκοι, αλλ' ει και ὦν βασι-
 λευοι, τουτοις ευδαιμονιας αιτιος ειη ;
 Και γαρ βασιλευς αἰρεῑται, ουχ ἵνα ἑαυτου
 καλως επιμελη̄ται, αλλ' ἵνα και οἱ ἔλο-
 μενοι δι' αυτον ευ στρᾱτωσι. Και στρᾱευνον-
 ται δε παν̄τες, ἵνα ὁ βιος αυτοις ὡς βελ-

τισος η, και στρατηγους αἰρουῖναι τουτου
 ἕνεκα, ἵνα πρὸς τουτοις αυτοις ἡγεμονες
 ὦσι. Δει οὖν τον στρατηγουῖα τουτο πα-
 ρασκευαζειν τοις ἐλομενοις αυτον στρατηγον.
 Και γαρ ουτε καλλιον τουτου αλλο ῥαδιον
 εὔρειν, ουτε αισχιον του εναυλιου. Και
 οὕτως επισκοπων, τις ειη αγαθου ἡγεμονος
 αρετη, τα μεν αλλα περὶ ηρει, κατελειπε
 δε, το ευδαιμονας ποιειν, ὧν αν ἡγειται.

Και ἱππαρχειν δε τινι ἡξημενω οἶδα
 ποτε αυτον τοιαδε διαλεχθεντα. Εχοις αν,
 εφη, ω νεανια, ειπειν ἡμιν, ὅτου ἕνεκα
 επεθυμησας ἱππαρχειν; Ου γαρ δη του
 πρωτος των ἱππεων ελαυνειν. Και γαρ
 οἱ ἱππολοξοῖαι τουτου γε αξιουῖναι πρὸς-
 λαυνουσι γουν και των ἱππαρχων. Αληθη
 λεγεις, εφη. Αλλα μην ουδε του γνω-
 σθηναι γε. Επει και οἱ μαινομενοι γε
 ὑπο παντων γινωσκουῖναι. Αληθες, εφη,
 και τουτο λεγεις. Αλλ' αρα ὅτι το ἱπ-
 πικον οἶει τη πολει βελιον αν ποιησας

παραδουнай, και, ειτις χρεια γιγνοιτο ιπ-
 πεων, τουτων ηγουμενος, αγαθου τινος αι-
 τιος γενεσθαι τη πολει; Και μαλα, εφη.
 Και εσι γε ιη Δι', εφη ο Σωκρατης, καλον,
 εαν δυνη ταυτα ποιησαι. Η δε αρεχη που,
 εφ' ης ηρησαι, ιππων τε και αμβων εσιν.
 Εσι γαρ ουν, εφη. Ιθι δη λεξον ημιν
 πρωτον τουτο, οπως διακοη τους ιππους
 βελιουσ ποιησαι. Και ος, αλλα τουτο
 μεν, εφη, ουκ εμον οιμαι το εργον ειναι,
 αλλα ιδια εκασον δειν του εαυτου εργου
 επιμελεισθαι. Εαν ουν, εφη ο Σωκρατης,
 παρεχωνται σοι τους ιππους, οι μεν ουτω
 κακοποδας, η κακοσκελεις, η ασθενεις, οι
 δε ουτως ατροφους, ωσε μη δυνασθαι ακο-
 λουθειν, οι δε ουτως αναγωγους, ωσε μη
 μενειν οπου αν συ ταξης, οι δε ουτως λακ-
 τισας, ωσε μηδε ταξαι δυνατον ειναι, τι σοι
 του ιππικου οφελος εσαι; Η πως δυνηση
 τοιουτων ηγουμενος αγαθον τι ποιησαι την
 πολιν; Και ος, αλλα καλως τε λεγεις,
 εφη,

εφη, και πειρασομαι των ιππων εις το δυ-
 νατον επιμελεισθαι. Τι δε; Τους ιππεας
 ουκ επιχειρησεις, εφη, βελτιονας ποιη-
 σαι; Εγωγε, εφη. Ουκουν πρῶτον μεν
 αναδελικωτερους επι τους ιππους ποιησεις
 αυτους; Δει γουν, εφη. Και γαρ ειτις
 αυτων καλαπεσοι, μαλλον αν ούτως σω-
 ζοιτο. Τι γαρ; εαν που κινδυνευειν δεη,
 πολερον επαγειν τους πολεμιους επι την
 αμμον μελευσεις, ενθαπερ ειωθατε ιππευσιν,
 η πειρασητας μελειας εν τοιουτοις ποιει-
 σθαι χωριοις, εν οίοιςπερ οί πολεμιοι
 γιγνοηαι; Βελιον γουν, εφη. Τι γαρ;
 του βαλλειν ως πλειους απο των ιπ-
 πων επιμελειαν τινα ποιηση; Βελιον γουν,
 εφη, και τουτο. Θηγειν τε τας ψυχας
 των ιππεων, ειπερ αλκιμωλερους ποιειν
 διανενοησαι; Ει δε μη, αλλα νυν γε πει-
 ρασομαι, εφη. Οπως δε σοι πειθωνται
 οί ιππεις, πεφρονηικας τι; Ανευ γαρ δη
 τουτου ουτε ιππων ουτε ιππεων αγαθων

και αλκιμων ουδεν οφελος. Αληθη λεγεις,
 εφη. Αλλα πως αν τις μαλιστα, ω Σω-
 κρατες, επι τουτο αυτους προτρεψαι;
 Εκεινο μεν δηπου οισθα, οτι εν παντι
 πραγματι οι ανθρωποι τουτοις μαλιστα εθε-
 λουσι πειθεσθαι, ους αν ηγωνηαι βελιςους
 ειναι. Και γαρ εν νοτω, ον αν ηγωνται
 ιατρικωτατον ειναι, τουτω μαλιστα πει-
 θουηαι· και εν πλοιω οι πλεονες, ον αν
 κυβερνητικωτατον· και εν γεωργια, ον αν
 γεωργικωτατον. Και μαλα, εφη. Ου-
 κουν εικος, εφη, και εν ιππικη, ος αν
 μαλιστα ειδως φαινηται α δει ποιειν, τουτω
 μαλιστα εθελειν τους αλλους πειθεσθαι.
 Εαν ουν, εφη, εγω, ω Σωκρατες, βελιςος
 ων αυτων δηλος ω, αρκεσει μοι τουτο· εις
 το πειθεσθαι αυτους εμοι; Εαν γε προς
 τουτο, εφη, διδαξης αυτους, ως το πειθεσθαι
 σοι καλλιον τε και σωτηριωτερον αυτοις εσαι.
 Πως ουν, εφη, τουτο διδαξω; Πολυ· η
 Δι', εφη, ραον, η ει σοι δεοι διδασκειν,
 ως

ὥς τὰ κακὰ τῶν ἀγαθῶν ἀμείνω καὶ λυ-
 σιτελεστέρα ἐσὶ. Λεγεις, εἶπεν, σὺ τὸν
 ἵππαρχον πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐπιμελίσθαι
 δεῖν καὶ τοῦ λέγειν δύνασθαι; Σὺ δ' ὦρ-
 εῖς, εἶπεν, χρῆναι σιωπῇ ἵππαρχεῖν; Ἡ οὐκ ἐν-
 τεθυμησά, ὅτι ὅσα τε νόμῳ μεμαθήκαμεν
 καλλίστα ὄντα, δι' ὧν γε ζῆν ἐπισαμεθα,
 ταῦτα πάντα διὰ λόγου ἐμαθομεν, καὶ
 εἴτε ἄλλο καλὸν μάθανει τις μαθήμα,
 διὰ λόγου μάθανει, καὶ οἱ ἀριστα διδά-
 σκοντες, μαλίστα λόγω χρῶνται, καὶ οἱ τὰ
 σπουδαιότατα μαλίστα ἐπισαμενοὶ, καλλίστα
 διαλεγόνται; Ἡ τοδὲ οὐκ ἐντεθυμησά, ὥς
 ὅταν γε χορὸς εἰς ἐκ τῆσδε τῆς πόλεως
 γιγνῆται, ὥσπερ ὁ εἰς Δῆλον πειμπομενός,
 οὐδεὶς ἄλλοθεν οὐδαμοθεν τοῦτῳ ἐφαμιλλὸς
 γίγνεται, οὐδὲ εὐανδρία ἐν ἄλλῃ πόλει
 ὅμοια τῇ ἐνθαδὲ συναγείναι; Ἀλήθῃ λεγεις,
 εἶπεν. Ἀλλὰ μὴν οὔτε εὐφωνία τοσούτον
 διαφερουσὶν Ἀθηναῖοι τῶν ἄλλων, οὔτε σω-
 μάων μεγεθεὶ καὶ ῥώμῃ, ὅσον φιλοτιμία,
 ἥπερ

ἥπερ μαλιστα παροξύνει πρὸς τὰ καλὰ καὶ ἐνῆμα. Ἀληθές, εἶπεν, καὶ τοῦτο. Οὐκοῦν οἶε, εἶπεν, καὶ τοῦ ἵππικου τοῦ ἐνθαδὲ εἰτις ἐπιμεληθῆναι, ὥς πολὺ ἂν καὶ τοῦτο διενεγκοῖεν τῶν ἄλλων, ὅπλων τε καὶ ἵππων παρὰσκευῇ, καὶ εὐταξίᾳ, καὶ τῷ ἑτοιμῶς κινδυνεύειν πρὸς τοὺς πολεμίους, εἰ νομισθῇ τὰ ταῦτα ποιοῦντες ἐπαινοῦ καὶ τιμῆς τεύξεσθαι; Εἰκὸς γε, εἶπεν. Μὴ τοίνυν ὀκνεῖ, εἶπεν, ἀλλὰ πείρω τοὺς ἀνδρας ἐπὶ ταῦτα πρὸςτρέπειν, ἀφ' ὧν αὐτὸς τε ὠφελήθησιν, καὶ οἱ ἄλλοι πολλοὶ διὰ σε. Ἀλλὰ νῦν Διὰ πείρασομαι, εἶπεν.

Περικλεῖ δὲ πότε, τῷ τοῦ πάνυ Περι-
κλέους υἱῷ διαλεγόμενος, ἐγὼ τοι, εἶπεν,
ὦ Περικλεῖς, ἐλπίδα ἔχω, σου στρατηγη-
σαντος ἀμεινῶ τε καὶ ἐνδοξότεραν τὴν πό-
λιν εἰς τὰ πολεμικά εἶσεσθαι, καὶ τῶν
πολεμίων κρατῆσιν. Καὶ ὁ Περικλῆς,
βουλομένην αὖ, εἶπεν, ὦ Σωκράτης, ἂν λε-
γείς ὅπως δὲ ταῦτα γένοιτ' αὖ, οὐ δύναμαι
γνω-

γνωμαι. Βουλει ουν, εφη ο Σωκρατης,
 διαλογιζομενοι περὶ αὐτῶν ἐπισκοπῶμεν,
 ὅπου ἤδη το δυνατόν ἐστίν; Βουλομαι, εφη.
 Οὐκ οὐν οἶσθα, εφη, ὅτι πλεῖθι μὲν οὐδὲν
 μείους εἰσὶν Ἀθηναῖοι Βοιωτῶν; Οἶδα γάρ,
 εφη. Σωματὰ δὲ ἀγαθὰ καὶ καλά πο-
 τερον ἐκ Βοιωτῶν οἶμι πλείω ἀνὲκλεχθῆναι,
 ἢ ἐξ Ἀθηνῶν; Οὐδὲ ταύτῃ μοι δοκῶσι
 λειπεσθαι. Εὐμενεστέρους δὲ πότερος ἑαυ-
 τοῖς εἶναι νομίζεις; Ἀθηναίους ἐγώ γε. Βοι-
 ωτῶν μὲν γὰρ πολλοὶ πλεονεκτοῦμενοι ὑπὸ
 Θηβαίων, δυσμενὼς αὐτοῖς ἐχούσιν. Ἀθη-
 νῆσι δὲ οὐδὲν ὁρῶ τοιούτον. Ἀλλὰ μὴν
 φιλοπομοὶ γε καὶ φιλοφρονεστέροι πάν-
 των εἰσιν, ἅπερ οὐχ ἡκίστα παροξύνει
 κινδυνεύειν ὑπὲρ εὐδοξίας τε καὶ παλῆδος.
 Οὐδὲ ἐν τοῦτοις Ἀθηναῖοι μεμπτοί. Καὶ
 μὴν προγονῶν γε καλά ἔργα οὐκ ἐστὶν οἷς
 μείζω καὶ πλείω ὑπάρχει, ἢ Ἀθηναίοις· ὧς
 πολλοὶ ἐπαιεσμένοι προβρεπόνται τε ἀρε-
 τῆς ἐπιμελῆσθαι, καὶ ἀλκιμοὶ γίνεσθαι.

Ταῦτα

Ταῦτα μὲν ἀληθὴ λέγεις πάντα, ὦ Σω-
 κράτες· ἀλλ' ὄρας ὅτι ἀφ' οὗ ἤτε συν Τολ-
 μιῇ τῶν χιλιῶν ἐν Λεβαδείᾳ συμφορὰ
 ἐγενετο, καὶ ἡ μεθ' Ἰπποκράτους ἐπὶ Δη-
 λῷ, ἐκ τούτων τέλαπυνῶται μὲν ἡ τῶν Ἀθη-
 ναίων δόξα πρὸς τοὺς Βοιωτοὺς, ἐπηρεῖται δὲ
 τὸ τῶν Θηβαίων φρονήμα πρὸς τοὺς Ἀθη-
 ναίους· ὥστε Βοιωτοὶ μὲν, οἱ πρὸςθεν οὐδ'
 ἐν τῇ ἑαυτῶν τολμῶντες Ἀθηναίοις ἀνευ
 Λακεδαιμονίων τε καὶ τῶν ἄλλων Πελοπον-
 νησίων ἀντιτάττεσθαι, νῦν ἀπειλοῦσιν αὐτοὶ
 καθ' αὐτοὺς ἐμβαλεῖν εἰς τὴν Ἀττικὴν.
 Ἀθηναῖοι δὲ οἱ πρὸς ἑσέον, ὅτε Βοιωτοὶ μόνοι
 ἐγενοντο, πορθοῦντες τὴν Βοιωτίαν, φο-
 βούνται μὴ Βοιωτοὶ δῆλωσι τὴν Ἀττικὴν.
 Καὶ ὁ Σωκράτης, ἀλλ' αἰσθανομαι μὲν,
 εἶπεν, ταῦτα οὕτως ἔχοντα· δοκεῖ δὲ μοι
 ἀνδρὶ ἀγαθῷ ἀρχόντι νῦν εὐαρεσκόλεως
 διακείσθαι ἢ πόλις. Τὸ μὲν γὰρ θάρος
 ἀμελείαν τε καὶ ῥαθυμίαν καὶ ἀπειθείαν
 ἐμβαλλεῖ, ὁ δὲ φόβος πρὸς τεκλιώλους

ΤΕ

τε και ευπειθεσερους και ευτακτοτε-
 ρους ποιει. Τεκμηραιο δ' αν τουτο και
 απο των εν ταις ναυσιν. οταν μεν γαρ
 δηπου μηδεν φοβωνται, μεσοι εισιν αλα-
 ξιας. οταν δε η χειμωνα η πολεμους
 δεισωσιν, ου μονον τα κελευομενα παν-
 τα ποιουσιν, αλλα και σιγωσι καβα-
 δοκουνης τα προσαχθησομενα, ωσπερ χο-
 ρευται. Αλλα μην, εφη ο Περικλης, ειγε-
 νυν μαλιστα πειθοιντο; ωρα αν ειη λεγειν,
 πως αν αυτους προεψαιμεθα παλιν
 ανερεθισθηναι της αρχαιας αρετης τε, και
 ευκλειας, και ευδαιμονιας. Ουκουν, εφη
 ο Σωκρατης, ει μεν εδουλομεθα χρημα-
 των αυτους, ων οι αλλοι ειχον, αντιποι-
 εισθαι, αποδεικνυντες αυτοις ταυτα πατρωα
 τε οντα και προσηκοντα, μαλιστα αν ουτως
 αυτους εξορμωμεν ανεχεσθαι τουτων. Επει
 δε του μετ' αρετης προωλευειν αυτους επι-
 μελειςθαι βουλομεθα, τουτ' αυ δεικλεον εκ
 παλαιου μαλιστα προσηκον αυτοις, και ως
 τουτου

τούτου επιμελουμένοι, πάντων αν εινε κρα-
 τιστοι. Πως ουν αν τουτο διδασκοιμεν ; Οι-
 μαι μεν, ει τους γε παλαιοτατους, ων
 ακουομεν, προγονους αυτων αναμνησκει-
 μεν αυτους, ακηκοιας αριστους γεγονεναι.
 Αρα λεγεις την των Θεων κρισιν, ην οι
 περὶ Κεκροπα δι' αρεην εκριναν ; Λεγω
 γαρ, και την Ερεχθεως γε τροφην και
 γενεσιν, και τον πολεμον τον επ' εκεινου
 γενομενον προς τους εκ της εχομενης
 ηπειρου πασης, και τον εφ' Ηρακλειδων
 προς τους εν Πελοποννησω, και παντας τους
 επι Θησεως πολεμηθεντας, εν οἷς πασιν
 εκεινοι δηλοι γεγονασι των καθ' εαυτους αν-
 θρωπων αριστευσαντες. Ει δε βουλει, α
 υστερον οι εκεινων μεν απογονοι, ου πολυ
 δε προς ημων γεγονοτες επραξαν, τα μεν
 αυτοι καθ' εαυτους αγωνιζομενοι προς τους
 κυριευοντας της τε Ασιας πασης και της
 Ευρωπης μεχρι Μακεδονιας, και πλειστην
 των προγεγονοτων δυναμιν και αφορμην
 κεκλη-

κεκλήμενους, και μεγίστα εργα κατειργασμένους· τα δε και μετα Πελοποννησίων αριστευούτες και κατα γην και κατὰ θαλάτταν, οἱ δὴ και λείπονται πολὺ διενεγκειν των καθ' ἑαυτοὺς ἀνθρώπων. Λείπονται γάρ, εφη. Τοῖσ' αὖτε πολλῶν μεν μελανάσταςων εν τῇ Ἑλλάδι γεγονυῖων, διεμειναν εν τῇ ἑαυτῶν πολλοὶ δ' ὑπὲρ δικαίων ἀντὶλεπόντες, ἐπέτρεπον ἐκείνοις· πολλοὶ δὲ ὑπὸ κρείττονων ὑβρίζομενοι, κατεφύγοντες πρὸς ἐκείνους. Και ὁ Περικλῆς, και Θουμαζώγε, εφη, ὦ Σωκράτης, ἡ πόλις ὅπως ποτ' ἐπὶ τὸ χεῖρον ἐκλινεν. Ἐγὼ μεν οἶμαι, εφη ὁ Σωκράτης, ὥσπερ και ἄλλοι τινες, διὰ τὸ πολὺ ὑπερενεγκειν και κρατιστευσαι, καταθθυμησαντες ὑστέριζουσι των ἀντιπαλῶν, οὕτω και Ἀθηναίους πολὺ διενέκοντας ἀμελεῖσθαι ἑαυτῶν, και διὰ τοῦτο χεῖρους γεγονεῖναι. Νυν οὖν, εφη, τί ἀν ποιούντες ἀναλαβοῖεν τὴν ἀρχαίαν ἀρετὴν; Και ὁ Σωκράτης, οὐδὲν ἀποκρυφὸν δοκεῖ μοι εἶναι·

ειναι· Αλλ' ει μεν εξευροντες τα των προ-
 γονων επιτηδευματα, μηδεν χειρον εκεινων
 επιηδευοιεν, ουδεν αν χειρους εκεινων γενε-
 σθαι. ει δε μη, τους γε νυν πρῶλευοντας
 μιμουμενοι, και τουτοις τα αυτα επιηδευ-
 οντες, ὁμοιως μεν τοις αυτοις χρωμενοι,
 ουδεν αν χειρους εκεινων ειεν· ει δ' επιμε-
 λεσερον, και βελιους. Λεγεις, εφη, πορρω
 που ειναι τη πολει την καλοκαγαθιαν.
 Ποτε γαρ ούτως Αθηναιοι, ὡσπερ Λακεδαι-
 μονιοι, η πρεσβυτερους αιδεσονται, οἱ απο
 των πατερων αρχονται καλαφρονειν των
 γεραιων ; η σωμασκησουσιν ούτως, οἱ ου
 μονον αυτοι ευεξιας αμελουσιν, αλλα και
 των επιμελουμενων καλαγελωσι ; Ποτε δε
 οἱτοι πεισονται τοις αρχουσιν, οἱ και αταλ-
 λονται επι τῷ καλαφρονειν των αρχωντων ;
 η ποτε ούτως ὁμονησουσιν, οἱγε, ανηι μεν
 του συνεργειν ἑαυτοις τα συμφεροντα, επη-
 ρεαζουσιν αλληλοις, και φθονουσιν ἑαυτοις
 μαλλον, η τοις αλλοις ανθρωποις, μαλιστα
 δε

δε πάντων ἐν τε ταῖς ἰδίαις συνόδοις, καὶ
 ταῖς κοιναῖς διαφέρονται, καὶ πλείστας δι-
 κας ἀλλήλοισι δικάζονται, καὶ προαίρουν-
 ται μάλλον οὕτω κερδαίνειν ἀπ' ἀλλήλων,
 ἢ συνωφελοῦντες αὐτοὺς; Τοῖς δὲ κοίνοις
 ὥσπερ ἀλλοτρίοις χρωμένοι, περὶ τούτων
 αὐτὰ μαχονται, καὶ ταῖς εἰς τὰ τοιαῦτα δύ-
 ναμεσι μάλιστα χαιρούσιν; Ἐξ ὧν πολλή
 μὲν ἀπειρία καὶ κακία τῇ πόλει ἐμφύεται,
 πολλή δὲ ἐχθρὰ καὶ μῖσος ἀλλήλων τοῖς
 πολίταις ἐγίνεται· δι' αἷ ἐγώ γε μάλιστα
 φοβούμαι αἰεὶ μὴ τι μείζον, ἢ ὥςτε φερεῖν
 δύνασθαι, κακὸν τῇ πόλει συμβῇ. Μῆδα-
 μως, εἶπε ὁ Σωκράτης, ὦ Περικλεῖς, οὕτως
 ἡγοῦ ἀνηκεῖν πονηρίᾳ νοσεῖν Ἀθηναίους.
 Οὐχ ὅρας, ὥς εὐλακτοὶ μὲν εἰσιν ἐν τοῖς
 ναυτικοῖς, εὐλακτῶς δ' ἐν τοῖς γυμνικοῖς
 ἀγῶσι πειθόναι τοῖς ἐπιστάταις, οὐδένων δὲ
 κατὰ δέεσεν ἐν τοῖς χοροῖς ὑπηρελοῦσι τοῖς
 διδασκαλοῖς; Τούτο γάρ τοι, εἶπε, καὶ θαυ-
 μαστον ἐστὶ, τὸ τοὺς μὲν τοιοῦτους πειθα-
 ρ

χεῖν τοῖς ἐφεσώσι, τοὺς δὲ ὀπλίτας καὶ
 τοὺς ἵππους, οἱ δοκοῦσι καλοκαταθῆαι προ-
 κερῖσθαι τῶν πολιτῶν, ἀπειθεσάτους εἶναι
 πάντων. Καὶ ὁ Σωκράτης εἶπε, ἡ δὲ ἐν
 Ἀρείῳ παγῷ βουλὴ, ὦ Περικλεῖς, οὐκ ἐκ
 τῶν δοκιμασμένων καθίσταται; Καὶ μα-
 λα, εἶπε. Οἶσθα οὖν τινὰς, εἶπε, καλλίον,
 ἢ νομιμώτερον, ἢ σεμνώτερον, ἢ δικαιότερον
 τὰς τε δίκας δικάζοντας, καὶ τὰλλα πάντα
 πράττοντας; Οὐ μεμφομαι, εἶπε, τοῖσι.
 Οὐ τοίνυν, εἶπε, δεῖ ἀθυμεῖν, ὥς οὐκ εὐλακ-
 τῶν οἴων Ἀθηναίων. Καὶ μὴν ἐν γὰρ τοῖς στρα-
 τιώτικοις, εἶπε, ἐνθάδε μαλιστα δεῖ σωφρονεῖν
 τε, καὶ εὐλακτεῖν, καὶ πειθαρχεῖν, οὐδενὶ
 τούτων προσεχουσιν. Ἰσως γάρ, εἶπε ὁ Σω-
 κράτης, ἐν τοῖσι οἱ ἥκιστα ἐπισταμενοὶ ἀρ-
 χουσιν αὐτῶν. Οὐχ ὅρας, ὅτι καθαρίσων-
 μεν, καὶ χορεύων, καὶ ὀρχησῶν οὐδὲ εἰς
 ἐπιχειρεῖ ἀρχεῖν μὴ ἐπισταμενός, οὐδὲ πα-
 λαιῶν, οὐδὲ παλαιοκρατίαςων ἀλλὰ πάντες,
 ὅσοι τούτων ἀρχουσιν, ἔχουσι δεῖξαι ὅπο-
 θεν

θέν ἐμάθον ταῦτα, ἐφ' οἷς ἐφροσάσι τῶν
 δε σφραγῆτων οἱ πλείστοι αὐτοσχεδιάζου-
 σιν; Οὐ μέντοι σέ γε τοιοῦτον ἐγὼ νομίζω
 εἶναι, ἀλλ' οἶμαι σέ οὐδεν ἥττον εἶναι εἰ-
 πεῖν, ὅποτε σφραγῆσθαι, ἢ ὅποτε παλαιεῖν
 ἤρξω μανθάνειν. Καὶ πολλὰ μὲν οἶμαι
 σέ τῶν παλῶν σφραγῆγματων παρειλη-
 φότα διασώζειν, πολλὰ δὲ πανταχοθεν
 συνεννηνοχέαι, ὅποθεν οἷον τε ἦν μάθειν
 τι ὠφελιμον εἰς σφραγῆγιν. Οἶμαι δὲ σέ
 πολλὰ μεριμνᾶν, ὅπως μὴ λάθῃς σεαυτὸν
 ἀγνοῶν τι τῶν εἰς σφραγῆγιν ὠφελιμῶν,
 καὶ εἰάν τι τοιούτον αἰσθῇ σεαυτὸν μὴ εἶδῶτα,
 ζητεῖν τοὺς ἐπιστάμενους ταῦτα, οὐτε δωρῶν
 οὔτε χαρίτων φειδόμενον, ὅπως μάθῃς παρ'
 αὐτῶν, ἢ μὴ ἐπιστάσαι, καὶ συνεργούς ἀγα-
 θούς εἶχῃς. Καὶ ὁ Περικλῆς, οὐ λαιθάνεις
 με, ὦ Σωκράτης, εἶπῃ, ὅτι οὐδ' οἰομένους
 με τούτων ἐπιμελεῖσθαι, ταῦτα λέγεις, ἀλλ'
 εἰχειρῶν με διδάσκειν, ὅτι τὸν μέλλοντα
 σφραγῆσθαι τούτων ἀπάντων ἐπιμελεῖσθαι δεῖ.

Ὁμολογῶ μέντοι καὶ γὰρ σοὶ ταῦτα. Τοῦτο δ', εἶπεν, ὦ Περικλείης, καλάνενοηκας, ὅτι προκείμεναι τῆς χώρας ἡμῶν ὄρη μεγάλα, καθηκούσα ἐπὶ τὴν Βοιωτίαν, δι' ὧν εἰς τὴν χώραν εἰσοδοὶ στέναι τε καὶ προσηλθεῖς εἰσι, καὶ ὅτι μέση διεζῶσθαι ὄρεσιν ἐρυμνοῖς ; Καὶ μάλα, εἶπεν. Τί δέ γε, ἐκεῖνο ἀκηκοας, ὅτι Μυσοὶ, καὶ Πισιδαί, ἐν τῇ βασιλεὺς χώρα κατεχούσας ἐρύμνα πάνυ χωρία, καὶ κουφῶς ὥπλισμένοι, δύνασθαι πολλὰ μὲν τὴν βασιλεὺς χώραν καταθεόντες κακοποιεῖν, αὐτοὶ δὲ ζῆν ἐλευθεροὶ ; Καὶ τοῦτο γε, εἶπεν, ἀκούω. Ἀθηναίους δ' οὐκ ἀν οἶει, εἶπεν, μέχρι τῆς ἐλαφροῦς ἡλικίας ὥπλισμένους κουφότεροις ὅπλοις, καὶ τὰ προκείμενα τῆς χώρας ὄρη κατεχόντας, βλαβεροὺς μὲν τοῖς πολεμίοις εἶναι, μεγάλην δὲ προβολὴν τοῖς πολίταις τῆς χώρας κατεσκευασθαι ; Καὶ ὁ Περικλῆς, πάντ' οἶμαι, εἶπεν, ὦ Σωκράτης, καὶ ταῦτα χρησιμὰ εἶναι. Εἰ τοίνυν, εἶπεν ὁ Σωκράτης, ἀρεσκεί
σοι

σοι ταῦτα, ἐπιχειρεῖ αὐτοῖς, ὡ ἀριστεῖ· ὅ, τι
 μὲν γὰρ ἀν τούτων κατὰπραξῆς, καὶ σοι
 καλὸν ἐστί, καὶ τῇ πόλει ἀγαθόν· εἰ δὲ
 τι ἀδυνατῆς, οὐδὲ τὴν πόλιν βλάψῃς, οὐδὲ
 σάυτον κατὰισχυνεῖς.

Γλαυκῶνα δὲ τὸν Ἀριστεύωνος, (ὅτ' ἐπε-
 χειρεῖ δημηγορεῖν, ἐπιθυμῶν πρὸς ἀλευεῖν
 τῆς πόλεως, οὐδέπω εἰκοσὶν ἔτη γεγονώς)
 ὄντων ἄλλων οἰκειῶν καὶ φίλων, οὐδεὶς ἐδυ-
 ναῖο παύσαι, ἔλκομενον τε ἀπὸ τοῦ βη-
 μάτος, καὶ κατὰγελάσων ὄντα· Σωκράτης
 δὲ εὖνους ὢν αὐτῷ διὰ τε Χαρμίδην τὸν
 Γλαυκῶνος, καὶ διὰ Πλάωνα, μόνος ἐπαύ-
 σεν. Ἐνθυχῶν γὰρ αὐτῷ, πρῶτον μὲν εἰς
 τὸ ἐβελῆσαι ἀκούειν, τοιαύδε λέξας, κατε-
 σχεν· ὡ Γλαυκῶν, εἴη, πρὸς ἀλευεῖν ἡμῖν
 διανενοῆσθαι τῆς πόλεως; Ἐγώ γ', εἴη, ὡ
 Σωκράτης. Νη Δί', εἴη· καλὸν γὰρ, εἴπερ
 τί καὶ ἄλλο τῶν ἐν ἀνθρώποις. Δηλὸν γὰρ,
 ὅτι, εἰ τούτο διαπραξῆς, δυνατὸς μὲν εἴη
 αὐτὸς τυχεῖν ὅτου ἀν ἐπιθυμῆς, ἱκανὸς

δε τους φίλους ωφελειν, επαρεις δε τον
 πατριον οικον, αυξησεις δε την πατρίδα,
 ονομαστος δ' εση πρωτον μεν εν τη πολει,
 επεία δ' εν τη Ελλαδι, ισως δε, ωσπερ
 Θεμισοκλης, και εν τοις βαρβαροις· όπου
 δ' αν ης, πανταχου περιβλεπτος εση.
 Ταυτ' ουν ακουων ο Γλαυκων εμεγαλυνετο,
 και ηδεως παρεμεινε. Κατα δε ταυτα ο
 Σωκρατης, ουκουν, εφη, τουτο μεν, ω Γλαυ-
 κων, δηλον, οτι, ειπερ τιμασθαι βουλει,
 ωφεληεα σοι η πολις εστιν. Πανυ μεν ουν,
 εφη. Προς Θεων, εφη, μη τοιουν αποκρυψη,
 αλλ' ειπε ημιν, εκ τινος αξη την πολιν
 ευεργετειν. Επει δε ο Γλαυκων διεσιωπη-
 σεν, ως αν τοτε σκοπων οποθεν αρχοιτο.
 Αρ', εφη ο Σωκρατης, ωσπερ φιλου οικον
 ει αυξησαι βουλοιο, πλουσιωτερον αυτον
 επιχειροις αν ποιειν, ούτω και την πολιν
 πειραση πλουσιωτεραν ποιησαι; Πανυ
 μεν ουν, εφη. Ουκουν πλουσιωτερα γ' αν
 ειη, προσοδων αυτη πλειονων γενομενων;

Εικος

Εἰκος γοῦν, εἶπε. Λέξον δὴ, εἶπε, ἐκ τίνων
 νῦν αἱ προσοδοὶ τῇ πόλει, καὶ πόσαι τινες
 εἰσι. Δῆλον γὰρ, ὅτι ἐσκεψάμην, ἵνα εἰ μὲν
 τινες αὐτῶν ἐνδεώς ἐχούσιν, ἐκπληρώσῃς·
 εἰ δὲ παραλείπονται, προσπορίσῃς. Ἀλλὰ
 μὰ Δί', εἶπε ὁ Γλαῦκων, ταῦτα γέ οὐκ
 ἐπεσκεμμαι. Ἀλλ' εἰ τοῦτο, εἶπε, παρ-
 λήπεις, τὰς γέ δαπάνας τῆς πόλεως ἡμῖν
 εἶπε· δῆλον γὰρ, ὅτι καὶ τούτων τὰς
 περὶ τὰς ἀφαιρεῖν διανοή. Ἀλλὰ μὰ πρὸς
 τὸν Δί', εἶπε, οὐδὲ πρὸς ταῦτα πῶς ἐσχό-
 λασα. Οὐκοῦν, εἶπε, τὸ μὲν πλουσιώτεραν
 τὴν πόλιν ποιεῖν ἀναβαλούμεθα· πῶς γὰρ
 οἶόν τε μὴ εἰδοτά γε τὰ ἀναλωμάτια καὶ
 τὰς προσόδους, ἐπιμεληθῆναι τούτων; Ἀλλ',
 ὦ Σωκράτες, εἶπε ὁ Γλαῦκων, δύνατον ἐστὶ
 καὶ ἀπὸ πολέμιων τὴν πόλιν πλουτίζειν.
 Νη Δία σφοδρὰ γ', εἶπε ὁ Σωκράτης, εἰ
 τις αὐτῶν κρείττων ἢ ἥττων δὲ ὢν, καὶ τὰ
 οἰκεία προσάποδαλοι αὐτῷ. Ἀληθὴ λέγεις,
 εἶπε. Οὐκοῦν, εἶπε, τὸν γέ βουλευσομένον

πρὸς οὓσιν αὖς δεῖ πολεμεῖν, τὴν τε τῆς πο-
 λεως δύναμιν καὶ τὴν τῶν ἐναντιῶν εἶδεναι
 δεῖ, ἵνα, εἰ μὲν ἡ τῆς πολεως χρεΐτων
 ἡ, συμβουλευὴ ἐπιχειρεῖν τῷ πολεμῷ· εἰ
 δὲ ἡτῶν τῶν ἐναντιῶν, εὐλαβεῖσθαι πείσθῃ.
 Οὕτως λέγεις, εἴη. Πρῶτον μὲν τοῖνον,
 εἴη, λέξον ἡμῖν τῆς πολεως τὴν τε πεζι-
 κὴν καὶ τὴν ναυτικὴν δύναμιν, εἰτα τὴν τῶν
 ἐναντιῶν. Ἀλλὰ μα τὸν Δί', εἴη, οὐκ ἂν
 ἐχοίμην σοι οὕτως γε ἀπο σομάδος εἰπεῖν.
 Ἀλλ' εἰ γεγραπταί σοι, ἐνέικε, εἴη· πάντῃ
 γὰρ ἡδεὺς ἂν τοῦτο ἀκουσάμην. Ἀλλὰ μα
 τὸν Δί', εἴη, οὐδὲ γεγραπταί μοι πῶ. Οὐ-
 κουν, εἴη, καὶ περὶ πολεμου συμβουλευεῖν
 τὴν γε πρῶτην ἐπισχῆσομεν· ἴσως γὰρ καὶ
 διὰ τὸ μέγεθος αὐτῶν ἀγχι ἀρχόμενος τῆς
 πρὸς αἰτίας οὐπὼ ἐξήλασας. Ἀλλὰ τοῖ
 περὶ γε φυλακῆς τῆς χώρας οἶδ' ὅτι σοι
 μεμελήκειν, καὶ οἶσθα ὅποσαι τε φυλακαὶ
 ἐπικαίρει εἰσι, καὶ ὅποσαι μὴ, καὶ ὅποσοι
 τε φρουροὶ ἱκανοὶ εἰσι, καὶ ὅποσοι μὴ εἰσι·
καὶ

και τας μεν επικαιρους φυλακας συμβου-
 λευειν μειζονας ποιειν, τας δε περὶ τας
 αφαιρειν. Νη Δί', εφη ὁ Γλαυκων, ἀπασας
 μεν οὖν εγωγε, ἐνεκα γε του οὕτως αὐτας
 φυλαττεσθαι, ὥς και ἀπλεσθαι τα εκ της
 χωρας. Εαν δε τις αφελῃ γ', εφη, τας
 φυλακας, ουκ οiei και ἀρπαζειν εξουσιαν
 εσεσθαι τῷ βουλομενῷ; Αταρ, εφη, πο-
 τερον ελθων αὐτος ἐξητακας τουτο, η πως
 οισθα, ὅτι κακως φυλαττονται; Εικαζω,
 εφη. Ουκουν, εφη, και περὶ τουτων, ὅταν
 μηκετι εικαζωμεν, ἀλλ' ἤδη ειδωμεν, τότε
 συμβουλευσομεν. Ισως, εφη ὁ Γλαυκων,
 βελλιον. Εις γε μην, εφη, ταργυρια οιδ'
 ὅτι ουκ αφιξαι, ὥς' εχειν ειπειν, διοτι νυν
 ελαττω, η προσθεν, προστερχειται αὐτοθεν.
 Ου γαρ οὖν εληλυθα, εφη. Και γαρ νη
 Δί', εφη ὁ Σωκρατης, λεγεται βαρυ το
 χωριον ειναι, ὥς, ὅταν περὶ τουτου δεῖ
 συμβουλευειν, αὕτη σοι ἡ προφασις ἀρκε-
 σει. Σκεπτομαι, εφη ὁ Γλαυκων, ΑΛΛ'

ΕΚΕΙΝΟΥ

ΕΚΕΙΝΟΥ ΓΕ ΤΟΙ, ΕΦΗ, ΟΙΔ' ΟΤΙ ΟΥΚ ΗΜΕΛΗΚΑΣ,
 ΑΛΛ' ΕΣΚΕΨΑΙ, ΠΟΣΟΝ ΧΡΟΝΟΝ ΙΚΑΝΟΣ ΕΣΙΝ
 ὁ ΕΚ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΓΙΝΟΜΕΝΟΣ ΣΙΤΟΣ ΔΙΑΪΡΕ-
 ΦΕΙΝ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ, ΚΑΙ ΠΟΣΟΥ ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΝΙΑΥ-
 ΤΟΝ ΠΡΟΣΔΕΞΕΙ, ΙΝΑ ΜΗ ΤΟΥΤΟ ΓΕ ΛΑΘΗ ΣΕ
 ΠΟΤΕ ἢ ΠΟΛΙΣ ΕΝΔΕΗΣ ΓΕΝΟΜΕΝΗ, ΑΛΛ' ΕΙΔΩΣ,
 ΕΧΗΣ ὙΠΕΡ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΑΙΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΩΝ Τῇ
 ΠΟΛΕΙ ΒΟΗΘΕΙΝ ΤΕ, ΚΑΙ ΣΩΖΕΙΝ Αὐτήν. ΛΕ-
 ΓΕΙΣ, ΕΦΗ ὁ ΓΛΑΥΚΩΝ, ΠΑΡΜΕΣΕΘΕΣ ΠΡΑΓ-
 ΜΑ, ΕΙ ΓΕ ΤΩΝ ΤΟΙΟΥΤΩΝ ΕΠΙΜΕΛΕΙΣΘΑΙ ΔΕΗΣΤΕΙ.
 ΑΛΛΑ ΜΕΝΤΟΙ, ΕΦΗ ὁ ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΟΥΔ' ΑΝ
 ΤΟΝ ἑΑΥΤΟΥ ΠΟΤΕ ΟΙΚΟΝ ΚΑΛΩΣ ΤΙΣ ΟΙΚΗΣΤΕΙΕΝ,
 ΕΙ ΜΗ ΠΑΝΤΑ ΜΕΝ ΕΙΣΕΤΑΙ ὧν ΠΡΟΣΔΕΞΕ-
 ΤΑΙ, ΠΑΝΤΩΝ ΔΕ ΕΠΙΜΕΛΟΜΕΝΟΣ ΕΚΠΛΗΡΩΣΤΕΙ.
 ΑΛΛ' ΕΠΕΙ ἢ ΜΕΝ ΠΟΛΙΣ ΕΚ ΠΛΕΙΟΝΩΝ ἢ ΜΥ-
 ΡΙΩΝ ΟΙΚΙΩΝ ΣΥΝΕΣΤΗΚΕ, ΧΑΛΕΠΟΝ ΔΕ ΕΣΙΝ ἅΜΑ
 ΤΟΣΟΥΤΩΝ ΟΙΚΩΝ ΕΠΙΜΕΛΕΙΣΘΑΙ, ΠΩΣ ΟΥΧ ἑΝΑ
 ΤΟΝ ΤΟΥ ΘΕΙΟΥ ΠΡΩΤΟΝ ΕΠΕΙΡΑΣΘΗΣ ΑΥΞΗΣΑΙ;
 (ΔΕΕΤΑΙ ΔΕ.) ΚΑΝ ΜΕΝ ΤΟΥΤΟΝ ΔΥΝΗ, ΚΑΙ
 ΠΛΕΙΟΣΙΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ἑΝΑ ΔΕ ΜΗ ΔΥΝΑΜΕ-
 ΝΟΣ ΩΦΕΛΗΣΑΙ, ΠΩΣ ΑΝ ΠΟΛΛΟΥΣ ΓΕ ΔΥΝΗ-
 ΘΕΙΝΣ;

θείης ; Ὡςπερ εἰτις ἐν ταλαντον μὴ δυνάϊο
 φέρειν, πῶς οὐ φανερόν, ὅτι πλείω γὰρ
 φέρειν οὐδ' ἐπιχειρητέον αὐτῷ ; Ἀλλ' ἐγώ,
 εἴη ὁ Γλαυκῶν, ὠφελοῖην αὖ τον τοῦ θείου
 οἶκον, εἰ μοι ἐβέλοι πειθεσθαι. Εἴτα, εἴη
 ὁ Σωκράτης, τον θείον οὐ δυνάμενος πει-
 θεῖν, Ἀθηναίους πάντας μέγα του θείου νο-
 μιζέεις δυνήσεσθαι ποιεσθαι πειθεσθαι σοί ;
 Φυλάτῳ, εἴη, ὦ Γλαυκῶν, ὅπως μὴ του
 εὐδοξέειν ἐπιθυμῶν εἰς τουναντίον ἐλθῇ. Ἡ
 οὐχ ὄρας, ὥς σφαλερόν ἐστι το, ἂ μὴ οἶδε
 τίς, ταῦτα λεγέειν ἢ πρᾶττειν ; Ἐνθυμου δὲ
 τῶν ἄλλων, ὅσους οἶσθα τοιούτους, οἷοι
 φαίνονται καὶ λεγόντες, ἂ μὴ ἴσασι, καὶ
 πρᾶττοντες, πότῃ σοὶ δοκοῦσιν ἐπὶ
 τοῖς τοιούτοις ἐπαινοῦ μάλλον, ἢ ψογοῦ
 τυγχάνειν, καὶ πότῃ θάυμαζεσθαι
 μάλλον, ἢ κατὰφρονεῖσθαι. Ἐνθυμου δὲ
 καὶ τῶν εἰδῶτων ὁ, τί τε λεγούσι, καὶ
 ὁ, τί ποιοῦσι καὶ ὥς ἐγὼ νομίζω, εὐ-
 ρησεῖς ἐν πάσιν ἐξοῖς τοὺς μὲν εὐδοκι-
 μούσας

μουνίας τε και θαυμαζομενους, εκ των
μαλιστα επισημενων οντας, τους δε κακο-
δοξουντας τε και καλαφρονουμενους, εκ των
αμαθεσων. Ει ουν επιθυμεις ευδοκιμειν
τε και θαυμαζεσθαι εν τη πολει, πειρω
κατεργασασθαι ως μαλιστα το ειδεναι α-
βουλει πρᾶττειν· εαν γαρ τουτω διενεγκων
των αλλων, επιχειρης τα της πολεως πρᾶ-
τειν, ουκ αν θαυμασαιμι, ει πανυ ῥαδιως
τυχois, ὧν επιθυμεις.

Και οικιας δε λεγων τας αυτας καλας
τε ειναι και χρησιμους, παιδευειν εμοιγ'
εδοκει, οίας χρη οικοδομεισθαι. Επισκοπει
δε ὧδε· αρα γε τον μελλοντα οικιαν οίαν
χρη εχειν, τουτο δει μηχανασθαι, ὅπως
ἡδιση τε ενδιαيتασθαι, και χρησιμωτατη
εσαι; Τουτου δε ὁμολογουμενου, ουκουν ἡδυ
μεν θερους ψυχεινην εχειν, ἡδυ δε χει-
μωνος αλεινην. Επειδη δε και τουτο συμ-
φαιεν, ουκουν εν ταις προς μεσημερεια
βλεπουσαις οικiais του μεν χειμωνος ὁ
ἥλιος

ἥλιος εἰς τὰς πᾶσας ὑπολαμπει, τοῦ δὲ
 θεροῦς ὑπὲρ ἡμῶν αὐτῶν καὶ τῶν σεγῶν
 πορευομένος σκίαν παρέχει. Οὐκ οὖν εἰγε
 καλῶς ἐχει ταῦτα οὕτω γιγνεσθαι, οἰκοδο-
 μεῖν δὲ ὑψηλότερα μὲν τὰ πρὸς μεσημ-
 ρίαν, ἵνα ὁ χειμερινὸς ἥλιος μὴ αποκλειη-
 ται· χθαμαλῶτερά δὲ τὰ πρὸς ἀρκτον,
 ἵνα οἱ ψυχροὶ μὴ ἐμπιπῶσιν ἀνεμοὶ. Ως
 δὲ συνελούηι εἶπεν, ὅποι πᾶσας ὥρας αὐ-
 τὸς τε ἀν' ἡδίστα καλαφευτοί, καὶ τὰ ὄντα
 ἀσφαλεσάλα τιθοῖτο, αὕτη ἀν' εἰκόλως ἡδίστη
 τε καὶ καλλίστη οἰκησὶς εἴη. Γραφαὶ δὲ
 καὶ ποικιλίαι πλείονας εὐφροσύνας ἀπο-
 φέρουσιν, ἢ παρέχουσι. Ναοὶς γὰρ μὴν καὶ
 βωμοὶς χώραν εἶπεν εἶναι πρεπωδέσαστην,
 ἥτις ἐμφανέσασθαι οὐσα, ἀσιδεσάσθαι εἶη· ἡδὺ
 μὲν γὰρ εἰδότας προσευξασθαι, ἡδὺ, δὲ
 ἄγνως ἐχοντας προσιέναι.

Πάλιν δὲ ἐρωτώμενος, ἢ Ἀνδρία πολε-
 ρὸν εἶη διδάκλον, ἢ φυσικόν· οἶμαι μὲν, εἶπεν,
 ὥσπερ σῶμα σῶματος ἰσχυρότερον πρὸς
 τοὺς

τούς πόνους φυεται, οὕτω και ψυχην ψυ-
 χης ἐρῶμενεσσαν πρὸς τὰ δεινὰ φυσει
 γιγνεσθαι. Ὄρω γὰρ ἐν τοῖς αὐτοῖς νομοῖς
 τε και ἐθεσι τρεφομένους πολὺ διαφερον-
 τας ἀλλήλων τολμή. Νομίζω μέντοι πα-
 σαν φυσιν μαθησεῖ και μελετῇ πρὸς Ἀν-
 δρείαν αὐξεσθαι. Δηλον μὲν γὰρ, ὅτι
 Σκυθαὶ και Θράκες οὐκ ἀν τολμήσειαν
 ἀσπίδας και δορὰς λαβόντας Λακεδαιμο-
 νιοῖς διαμαχεσθαι. Φανερον δὲ, ὅτι και
 Λακεδαιμόνιοι οὐτ' ἀν Θράξιν ἐν πελταῖς
 και ἀκοντιοῖς, οὔτε Σκυθαῖς ἐν τοξοῖς ἐθε-
 λοῖεν ἀν διαγωνίζεσθαι. Ὄρω δ' ἐγώ τε και
 ἐπὶ τῶν ἀλλῶν πάντων ὁμοίως και φυσει
 διαφερόντας ἀλλήλων τοὺς ἀνθρώπους, και
 ἐπιμελεῖα πολὺ ἐπιδίδοντας. Ἐκ δὲ τούτων
 δηλον ἐστίν, ὅτι πάντας χρῆ και τοὺς ἐν-
 φυεσερούς και τοὺς ἀμβλυτέρους τὴν φυσιν,
 ἐν οἷς ἀν ἀξιολογοὶ βουλῶνται γενεσθαι,
 ταῦτα και μάθανεῖν και μελετᾶν. Σοφίαν
 δὲ και σωφροσύνην οὐ διωρίζει, ἀλλὰ τοῦτα
 μὲν

μεν καλα τε και αγαθα γινωσκουσα χρη-
 σθαι αυτοις, και το τα αισχρα ειδοτα ευ-
 λαδεισθαι, σοφον τε και σωφρονα εκεινεν.
 Προσερωλαμενος δε, ει τους επισαμενους
 μεν α δει πρᾶττειν, ποιουντας δε ταναν-
 τια, σοφους τε και εικρατεις ειναι νομιζοι,
 ουδεν γε μαλλον, εφη, η ασοφους τε και
 αμαθεις. Παντας γαρ ομαι πρᾶττειν
 τους εκ των ενδεχομενων α οιον τε συμ-
 φορῶντα αυτοις ειναι, ταυτα πρᾶττειν νο-
 μιζω ουν τους μη ορθως πρᾶττοντας, ουτε
 σοφους, ουτε σωφρονας ειναι.

Επιβην δε των ξυνοντων τινα νεον τε
 οντα και το σωμα κακως εχοντα ιδων, Ως
 ιδιωτικως, εφη, το σωμα εχεις, ω Επιγενης.
 Και ος, ιδιωτης μεν, εφη, εμει, ω Σω-
 κρατες. Ουδεν γε μαλλον (εφη) των εν
 Ολυμπια μελλοντων αγωνιζεσθαι. Η δοκει
 σοι μικρος ειναι ο περι της ψυχης προς
 τους πολεμιους αγων, ον Αθηναιοι θηπου-
 σιν, οταν τυχωσι; Και μην ουκ ολιγοι
 μεν

μεν δια την του σωματος καχεξίαν αποθνή-
 σκουσι τε εν τοις πολεμικοις κινδυνοις, και
 αισχρως σωζονται· πολλοι δε δι' αὐτο του-
 το ζωντες ἀλίσκονται, και ἄλοντες ητοι-
 δουλευουσι τον λοιπον βιον, εαν οὕτω τυ-
 χωσι, την χαλεπώτατην δουλειαν, η εις
 τας ἀνάγκας τας ἀλγεινοτάτας εμπεσοντες,
 και ἐκλίσαντες ἐνιοτε πλείω των ὑπαρχον-
 των αὐτοις, τον λοιπον βιον ἐνδεεις των
 ἀνάγκαιων οἷες και κακοπαθούνης διαζωσι·
 πολλοι δε δοξαν αισχραν κλῶναι, δια την
 του σωματος ἀδυναμιαν, δοκούντες ἀποδει-
 λαν. Η καλὰ φρονεῖς των ἐπιτιμιῶν της
 καχεξίας τουτων, και ῥαδίως αν οiei φερειν
 τα τοιαυτα; Και μην οiμαι γε πολλῶν
 ῥαῶ και ἡδῶ τουτων ειναι, ἃ δει ὑπομε-
 νειν τον ἐπιμελομενον της του σωματος ευ-
 εξίας; Η ὑγεινότερον τε και εις ταλλα
 χρησιμότερον νομιζεις ειναι την καχεξίαν
 της ευεξίας; Η των δια την ευεξίαν γίνομε-
 νων καλὰ φρονεῖς; Και μην πάντα γε ταναλῆα
 συμ-

συμβαίνει τοις εὖ τὰ σώματα ἔχουσιν; ἢ
 τοις κακῶς. Καὶ γὰρ ὑγιαίνουν οἱ τὰ
 σώματα εὖ ἔχοντες, καὶ ἰσχυροῦσι, καὶ πολ-
 λοι μὲν διὰ τοῦτο ἐκ τῶν πολεμικῶν ἀλ-
 γῶν σωζονται τε εὐσχημονῶς, καὶ τὰ δεινὰ
 πάντα διαφεύγουσι· πολλοὶ δὲ φίλοις τε
 βοηθοῦσι, καὶ τὴν παλρίδα εὐεργετοῦσι, καὶ
 διὰ ταῦτα χάριτος τε ἀξιοῦνται, καὶ δοῖαν
 μεγαλὴν κλῶνται, καὶ τιμῶν καλλίστων
 τυγχάνουσι· καὶ διὰ ταῦτα τὸν τε λοιπὸν
 βίον ἡδίων καὶ καλλίον διαζῶσι, καὶ τοῖς
 ἐαυτῶν παισὶ καλλίους ἀφορμας εἰς τὸν
 βίον καταλείπουσιν. Οὐ τοι χρῆ, ὅτι ἡ
 πόλις οὐκ ἀσκει δημοσίᾳ τὰ πρὸς τὸν
 πόλεμον, διὰ τοῦτο καὶ ἰδίᾳ ἀμελεῖν, ἀλ-
 λα μηδὲν ἥττον ἐπιμελεῖσθαι. Εὖ γὰρ ἴσθι,
 ὅτι οὐδὲ ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἀλῶνι, οὐδὲ ἐν
 πρᾶξει οὐδεμίᾳ μείον ἔξεις διὰ τὸ βελτίον
 τὸ σῶμα παρεσκευασθαι. Πρὸς πάντα
 γὰρ, ὅσα πρᾶτθουσιν ἄνθρωποι, χρησιμὸν
 τὸ σῶμα ἐστίν, ἐν πάσαις δὲ ταῖς τοῦ σω-
 ματος

μάτος χρεiais πολυ διαφερει ως βελιςα
 το σωμα εχειν. Επει και εν ᾧ δοκεις ελα-
 χιστην σωματος χρειαν ειναι, εν τῷ διανο-
 εισθαι, τις ουκ οιδεν, ὅτι και εν τούτῳ
 πολλοι μεβαλα σφαλλονται, δια το μη
 ὑγαινειν το σωμα; Και ληθη δε, και αθυ-
 μια, και δυσκολια, και μανια πολλακις
 πολλοις, δια την του σωματος καχεξιαν,
 εις την διανοιαν επιπιουσιν ούτως, ὥσε και
 τας επισημας εκβαλλειν. Τοις δε τα σω-
 ματα ευ εχουσι πολλη ασφαλεια, και ου-
 δεις κινδυνος δια τε την του σωματος κα-
 χεξιαν τοιούτον τι παθειν· εικος δε μαλ-
 λον προς τα ενανθια των δια την καχεξιαν
 γιγνομενων και την ευεξιαν χρησιμον ειναι.
 Καιτοι των γε τοις ειρημενοις εναντιων
 ἐνεκα τι ουκ αν τις νουν εχων ὑπομεινειεν;
 Αισχρον δε και το δια την αμελειαν γη-
 ρασαι, πριν ιδειν ἑαυτον, ποιος αν καλλιστος
 και κρατιστος τῷ σωματι γενοιτο· ταυτα δε
 ουκ εσιν ιδειν αμελουντα· ου γαρ εθελει
 αυτομαλα γινεσθαι.

ΑΛΛΟΥ

Αλλου δε λεγοντος, ὅτι ἀηδὺς ἐσθιοί-
 ακουμενος, εφη, τούτου φαρμακὸν ἀγαθὸν
 διδάσκειν. Ερραμενου δε, ποιὸν; Παντα-
 σθαι ἐσθιοντά εφη· καὶ ἡδίων τε καὶ εὐγε-
 λεσερον καὶ ὑγιεινότερον φησι διαξείν παν-
 σαμενον. Αλλου δ' αὖ λεγοντος, ὅτι θερ-
 μὸν εἴη παρ' αὐτῷ τὸ ὕδωρ, ὃ πῖναι. Οταν
 αὖ (εφη) βουλή θερμῷ λουσασθαι, ἐτοι-
 μὸν εἶσαι σοι. Αλλὰ ψυχρὸν (εφη) ὥστε
 λουσασθαι εἶναι. Αὖ οὖν (εφη) καὶ οἱ οἰκέ-
 ται σου ἀχθόνται πίνοντες τε αὐτὸ καὶ
 λουόμενοι αὐτῷ; Μα τον Δί (εφη.) Αλλὰ
 καὶ πολλακίς τεθαυμακά, ὥς ἡδὺς αὐτῷ
 πρὸς ἀμφοτέρω ταύτῃ χρωταί. Ποτερον
 δε (εφη) τὸ παρὰ σοι ὕδωρ θερμότερον
 πῖναι εἶναι, ἢ τὸ ἐν Ἀσκληπιοῦ; Τὸ ἐν
 Ἀσκληπιοῦ, εφη. Ενθυμὸν οὖν, εφη, ὅτι
 κινδυνεύεις δυσαρρεσθίερος εἶναι τῶν τε οἰκέ-
 των καὶ τῶν ἀρρώστουμένων. Κολατσάνης δε
 τινὸς ἰσχυρῶς ἀκολουθοῦν, ἤρετο τί χαλε-
 παινοὶ τῷ θεραποντὶ; Ὅτι (εφη) οὐ σοφα-

γισαῖος τέων, βλακωῖος ἐσὶ καὶ φι-
 λαργυρωτάτος ὢν, ἀργοῖος. Ἡδὴ ποῦ οὖν
 ἐπεσκεψώ (εφη) ποῖρος πλειονῶν πλη-
 γῶν δεῖλαι, σύ, ἡ ὁ θεράπων; Ἀλλοῦ δὲ λε-
 γοντος, ὥς παρεῖαθη μακρὰν ὁδὸν πο-
 ρευθεὶς, ἤρετο αὐτὸν, εἰ καὶ φορτίον ἔφερε.
 Μα Δὶ οὐκ ἐγώγ', εφη, ἀλλὰ τὸ ἱμάδιον.
 Μόνος δ' ἐπορευοῦ, εφη, ἡ καὶ ἀκολουθῶς
 σοὶ ἠκολουθεῖ; ἠκολουθεῖ, εφη. Ποῖρον
 (εφη) κενός, ἡ φέρων τι; Φέρων γὰρ Δὶ
 (εφη) τὰ τε σωματὰ καὶ τὰλλα σκευή.
 Καὶ πῶς τι (εφη) ἀπηλλάχεν ἐκ τῆς ὁδοῦ;
 Ἐμοὶ μὲν δοκεῖ (εφη) βελτίον ἐμοῦ. Τί
 οὖν, εφη, εἰ τὸ ἐκείνου φορτίον εἰδὲ σε φε-
 ρεῖν, πῶς ἀν οἶε διαλεθῆναι; Κακῶς γὰρ
 Δὶ, εφη· μάλλον οὐδ' ἀν ἠδυνήθην κομίσαι.
 Τὸ οὖν τοσούτῳ ἥττον τοῦ παιδὸς δυνασθαὶ
 πόνειν, πῶς ἡσκημένου δοκεῖ σοὶ ἀνδρὸς
 εἶναι;

Κ Ε Φ. δ.

ΟΥΤΩ δὲ ὁ Σωκράτης ἦν ἐν παντί
 πρᾶγματι καὶ πάντα τρόπον ὠφε-
 λιμος, ὥς τε τῷ σκοπούμενῳ τοῦτο, καὶ ἐξ
 μερίως αισθανομένῳ, φανερόν εἶναι, διότι
 οὐδὲν ὠφελιμώτερον ἢ τοῦ Σωκράτει συνέ-
 ναι, καὶ μετ' ἐκείνου διαξίδειν ὅπου οὖν, καὶ
 ἐν ὅτῳ οὖν πρᾶγματι. Ἐπεὶ καὶ τὸ ἐκείνου
 μεμνησθαι μὴ παρόντος οὐ μικρὰ ὠφελεῖ
 τοὺς εἰωθότας τε αὐτῷ συνεῖναι, καὶ ἀπο-
 δεχομένους ἐκείνον. Καὶ γὰρ παιζὼν οὐ
 δὲν ἥτιον ἢ σπουδαζὼν ἐλυσιγλεῖ τοῖς συνα-
 διαξίδουσι. Φανερός δ' ἦν τῶν τὰς ψυχὰς
 πρὸς ἀρετὴν ἐν πεφυκότων ἐφιεμένος.
 Ἐτεκμαιρετο δὲ τὰς ἀγαθὰς φύσεις ἐκ τοῦ
 ταχὺ τε μάθαιεν οἷς προσεχόειν, καὶ
 μνημονεύειν ἂν μάθοιεν, καὶ ἐπιθυμείν
 τῶν μαθημάτων πάντων, δι' ὧν εἰσὶν οἰκίαν
 τε καλῶς οἰκεῖν, καὶ πόλιν καὶ τὸ ὅλον,

ἀνθρώποις τε καὶ ἀνθρώπινους πράγμασιν
 εὐχρησθαι. Τους γὰρ τοιούτους ἡγεῖτο
 παιδευθέντας οὐκ ἂν μόνον αὐτοὺς τε εὐδαι-
 μονας εἶναι, καὶ τοὺς ἑαυτῶν οἶκους καλῶς
 οἰκεῖν, ἀλλὰ καὶ ἄλλους ἀνθρώπους καὶ
 πόλεις δύνασθαι εὐδαιμονας ποιεῖν. Οὐ-
 τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον ἐπὶ πάντας ἦει, ἀλλὰ
 τοὺς μὲν οἰομένους φύσει ἀγαθοὺς εἶναι,
 μαθητῶς δὲ καλὰ φρονούντας, ἐδίδασκεν,
 ὅτι αἱ ἀρεταὶ δοκοῦσαι εἶναι φύσει μαλιστα
 παιδείας δεόνται· ἐπιδεικνύντων τῶν τε ἵππων
 τοὺς εὐφροναίους, θυμοειδεῖς τε καὶ σφο-
 δροὺς ὄντας, εἰ μὲν ἐκ νέων δαμάσθαιεν,
 εὐχρηστοτάτους καὶ ἀριστοὺς γίνομενους, εἰ
 δὲ ἀδάμαστοι γενοῖντο, δυσκαθεκτοτάτους καὶ
 φαυλοτάτους· καὶ τῶν κύνων τῶν εὐφρο-
 ναίων, φιλοπαύων τε οὐσῶν καὶ ἐπιθετι-
 κῶν τοῖς θηρίοις, τὰς μὲν καλῶς ἀχθεῖσας,
 ἀρετὰς γίγνεσθαι πρὸς τὰς θήρας, καὶ
 χρησιμώταται ἀναγωγὰς δὲ γίνομενας,
 μαλαίους τε καὶ μαριώδεις καὶ δυσπείθε-
 ς αἶας.

εαίας. Ομοίως δὲ καὶ τῶν ἀνθρώπων τοὺς
 εὐφροναίους, ἐρρωμένους τε ταῖς ψυ-
 χαῖς οὐκ, καὶ ἐξεργαστικώτατους ὧν ἂν ἐγ-
 χεῖρωσι, παιδεύθεντας μὲν καὶ μαθόντας
 ἂν δεῖ πρᾶττειν, ἀρίστους τε καὶ ὠφελιμώ-
 τλους γίγνεσθαι (πλεῖστα γὰρ καὶ μέγιστα
 ἀγαθὰ ἐργάζεσθαι) ἀπαιδευτοὺς δὲ καὶ
 ἀμαθεῖς γενομένους, κακίους τε καὶ βλα-
 βερῶτατους γίγνεσθαι. Κρίνειν γὰρ οὐκ
 ἐπιστάμενους ἂν δεῖ πρᾶττειν, πολλακίς
 πονηροῖς ἐπιχειρεῖν πρᾶγμασι· μέγαλειους
 δὲ καὶ σφοδρούς οὐκ, δυσκαθεκτοὺς τε καὶ
 δυσἀπορρηκτοὺς εἶναι· διὸ πλεῖστα καὶ με-
 γίστα κακὰ ἐργάζεσθαι. Τοὺς δὲ ἐπι-
 πλοῦν μεγάφρονους, καὶ νομιζόντας
 οὐδὲν προσδεῖσθαι παιδείας, ἐξαρχεσθαι
 δὲ σφίσι τὸν πλοῦτον οἰομένους πρὸς τὸ
 διαπρᾶττεσθαι τε ὅ, τι ἂν βουλῶνται, καὶ
 τιμασθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, ἐφρένου λε-
 γων, ὅτι μῶρος μὲν εἴη, εἰ τις οἶται, μὴ
 μαθὼν, τὰ τε ὠφελίμα καὶ τὰ βλαβερὰ

των πραγμάτων διαγνώσθαι μωρος δ',
 ει τις μη διαγινώσκων μεν ταῦτα, δια δε
 τον πλούτου, ὅ, τι αὐτὸν βούληται ποιεῖσθαι
 νοσ, οἰεται δύνησθαι καὶ τὰ συμφερόντα
 πράττειν. ἡλίθιος δ', εἰ τις μη δυναμένος
 τὰ συμφερόντα πράττειν, οὐτε πράττειν
 οἶται, καὶ τὰ πρὸς τὸν βίον αὐτοῦ ἢ κα-
 λῶς ἢ ἱκανῶς παρσκευασθαι. ἡλίθιος δε,
 καὶ εἰ τις οἰεται διὰ τὸν πλούτου, μηδὲν
 ἐπισταμένος, δοξεῖν τι ἀλῆθες εἶναι, ἢ μηδὲν
 ἀγαθὸν ὦν, δοκεῖν εὐδοκιμῆσαι.

Τοῖς δε νομιζουσι παιδείας τε τῆς ἀριστείας
 τεύχην εἶναι, καὶ μεγάλα φρονουσιν ἐπὶ σο-
 φία, ὡς προτεφερέτω, νῦν δηλώσωμαι. Κα-
 ταμαθὼν γὰρ Εὐθυδήμον γραμματεῖα πολ-
 λα συνειλεγμένον ποιητῶν τε καὶ σοφιστῶν
 τῶν εὐδοκιμοῦσιν, καὶ ἐκ τούτων ἤδη τε
 νομιζόντα διαφέρειν τῶν ἡλικιωτῶν ἐπὶ σο-
 φία, καὶ μεγάλας ἐλπίδας εἶχοντα διοιτείν-
 τω δύνασθαι λέγειν τε καὶ πράττειν, πρῶ-
 τον μὲν αἰσθαλομένης αὐτοῦ διὰ νεότητος οὕτω

εις την αγοραν εισιοντα, ει δε τι βουλευθ
 διαπραξασθαι, καθιζοντα εγγυς της αγο-
 ρας, εις τουτο και αυτος ηει των μεθ' αυτου
 τινας εχων. Και πρωτον μεν πυνθανομε-
 νου τινος, πατερων Θεμιστοκλεις δια συνου-
 σιας τινος των σοφων, η φυσει τοτουτον
 διηνεγκε των πολων, αωσε προς εκεινον
 αποβλεπειν την πολιν, οποτε σπουδαιου
 ανδρος δεηθει. ο Σωκρατης βουλομενος κι-
 νειν τον Ευθυδημον, ευηθεσ εφη ειναι το οι-
 εσθαι, τας μεν ολιγου αξιας τεχνας μη
 γιγνεσθαι σπουδαιους ανευ διδασκαλων
 ικανων, το δε προσεσθαι πολεως (παων
 ερων μεγιστον ον) απο ταυτοματου παρα-
 γιγνεσθαι τοις ανθρωποις. Παλι δε ποτε
 παροντος του Ευθυδημου, ορων αυτον απο-
 χωρουντα της συνεδριας, και φυλαττομενον
 μη δοξη τον Σωκρατην θαυμαζειν επι σο-
 φια, Οτι μεν, εφη, ω ανδρες, Ευθυδημος
 ουτοσι εν ηλικια γενομενος, της πολεως
 λογον περι τινος προλεθεισης, ουκ αφεξελαι
 του

του συμβουλευειν, ευδηλον εστιν εξ ὧν επι-
 τηδευει. Δοκει δε μοι καλον προοιμιον
 των δημηγορικων παρασκευασθαι, φυ-
 λαττομενος μη δοξη μανθανειν τι παρα
 του. Δηλον γαρ, ὅτι λεγειν αρχομενος
 ὡδε προοιμιασεται. Παρ' ουδενος μεν πω-
 ποτε, ω ανδρες Αθηναιοι, ουδεν εμαθον,
 ουδ' ακουων τινος ειναι λεγειν τε και πρᾶτ-
 τειν ικανους, εξητησα τουτοις εντυχειν, ουδ'
 επεμεληθην του διδασκαλον τινα μοι γενε-
 σθαι των επισαμενων· αλλα και ταναηλια·
 διατελεεκα γαρ φευγων ου μονον το μαν-
 θανειν τι παρα τινος, αλλα και το δοξαι.
 Ομως δε ὅ, τι αν απ' αὐτοματου επιη μοι,
 συμβουλευσω ὑμιν. Αρμοσειε δ' αν οὕτω
 προοιμιαζεσθαι και τοις βουλομενοις παρα
 της πολεως ιατρικον ερπον λαβειν. Επιτη-
 δειον γ' αὐτοις ειη του λογου αρχεσθαι εν-
 τευθεν· Παρ' ουδενος μεν πωποτε, ω ανδρες
 Αθηναιοι, την ιατρικην τεχνην εμαθον, ουδ'
 εξητησα διδασκαλον εμαυτῷ γενεσθαι των
 ιατρων

ἰατρῶν οὐδενᾶ· διατετελεκα γὰρ φυλαττο-
 μενος οὐ μόνον το μαθεῖν τι παρὰ τῶν
 ἰατρῶν, ἀλλὰ καὶ το δοῦναι μεμαθηκέναι
 τὴν τέχνην ταύτην. Ὅμως δὲ μοι το ἰατρι-
 κὸν ἔργον δοτε. Πειρασομαι γὰρ ἐν ὑμῖν
 ἀποκινδυνεύων μάθαιεν. Πάντες οὖν οἱ
 παρόντες ἐγέλασαν ἐπὶ τῷ προοιμίῳ.
 Ἐπεὶ δὲ φανερός ἦν ὁ Εὐθυδημος ἡδὴ μὲν
 οἷς ὁ Σωκράτης λεγοι προτεχῶν, ἐτι δὲ
 φυλαττομενος αὐτὸς τι φθεγγέσθαι, καὶ νο-
 μίζων τῇ σιωπῇ σωφροσύνης δοξάν περι-
 βάλλεσθαι· τότε ὁ Σωκράτης βουλομενος
 αὐτὸν παύσαι τοῦτου, θαύμασον γὰρ, εἶπε,
 τι πότε οἱ βουλομενοὶ καθαρίζειν, ἢ αὐλεῖν,
 ἢ ἵππευεῖν, ἢ ἄλλο τι τῶν τοιούτων ἱκανοὶ
 γενέσθαι, μὴ πειρῶνται ὥς συνεχεσθῆναι
 ποιεῖν ὅ, τι ἀν βουλῶνται δυνατοὶ γενέσθαι,
 καὶ καθ' ἑαυτοὺς, ἀλλὰ παρὰ τοῖς ἀριστοῖς
 δοκοῦσιν εἶναι πάντα ποιούντες καὶ ὑπομέ-
 νοντες, ἐνεκα τοῦ μηδὲν ἀνευ τῆς ἐκείνων
 γνώμης ποιεῖν, ὥς οὐκ ἀν ἄλλως ἀξιολο-
 γοί

γοι γενομενοι· των δε βουλομενων δυνα-
 των γενεσθαι λεγειν τε και πρᾶττειν τα
 πολιτικά, νομιζουσι τινες ανευ παρασκευης
 και επιμελειας αυτοματοι εξαίφνης δυνατοι
 ταυτα ποιειν εσεσθαι. Και τοι γε τοσούτω
 ταυτα εκεινων δυσκαλεργαζομενα φαινεται,
 ὅσω περ πλειονων περι ταυτα πρᾶγμα-
 τευομενων, ελαττους οἱ καλεργαζομενοι γι-
 γνονται. Δηλον ουν, ὅτι και επιμελειας
 δεονται πλειονος και ισχυροτερας οἱ του-
 των εφιεμενοι, η οἱ εκεινων. Καταρχας
 μεν ουν ακουοντος Ευθυδημου τοιούτους λο-
 γους ελεγε Σωκρατης. Ως δ' ησθελο αυτον
 ἐτοιμοτερον υπομενοντα, ὅτε διαλεγοιτο, και
 προθυμοτερον ακουοντα, μονος ηλθεν. Πα-
 ρακαθεζομενου δ' αυτω του Ευθυδημου, ειπε
 μοι, εφη, ω Ευθυδημε, τῶ οντι (ὡς περ
 εγω ακουω) πολλα γραμματα συνηξας
 των λεγομενων σοφων ανδρων γεγονεναι;
 Νη τον Δι' (εφη) ω Σωκρατες· και ετι γε
 συναγω, ἕως αν κλησωμαι ὡς αν δυναμαι
 πλειςα.

πλειςτα. Νη την Ηραν (εφη ο Σωκρατης)
 αγαμαι σου διοτι ουκ αργυριου και χρυσιου
 προειλου θησαυρους κεκλησθαι μαλλον, η
 σοφιας. Δηλον γαρ, οτι νομιζεις αργυριον
 και χρυσιον ουδεν βελιους ποιειν τους αν-
 θρωπους, τας δε των σοφων ανδρων γνω-
 μας αρετη πλουτιζειν τους κεκλημενους. Και
 ο Ευθυδημος εχαιρεν ακουων ταυτα, νομιζων
 δοκειν τω Σωκρατει ορθως μελιεναι την σο-
 φιαν. Ο δε καλαμαθων αυτον ησθενηα τω
 επαινω τουτω· Τι δε δη βουλομενος αγαθος
 γενεσθαι, εφη, ω Ευθυδημε, συλλεξεις τα
 γραμμαλα; Επει δε διεσιωπησεν ο Ευθυ-
 δημος, σκοπων ο, τι αποκριναιτο, παλιν
 ο Σωκρατης, αρα μη Ιατρικος; (εφη) πολ-
 λα γαρ και Ιατρικων εσι συγγραμματα. Και
 ο Ευθυδημος, μα Δι' (εφη) ουκ εγωγε.
 Αλλα μη Αρχιτεκτων βουλει γενεσθαι;
 Γνωμονικου γαρ ανδρος και τουτο δει. Ου-
 κουν εγωγ', εφη. Αλλα μη Γεωμετρικης
 επιθυμεις (εφη) γενεσθαι αγαθος, ωσπερ
 ο Θεο-

ὁ Θεόδωρος ; Οὐδὲ Γεωμετρῆς, εἶπεν. Ἀλλὰ
 μὴ Ἀστρολόγος (εἶπεν) βούλει γενεσθαι ; (Ὡς
 δὲ καὶ τοῦτο ἤρνεϊτο.) Ἀλλὰ μὴ Ραψῶδός ;
 (εἶπεν.) Καὶ γὰρ τὰ Ὀμήρου σε φασὶν
 πάντα κεκλήσθαι. Μὰ Δί' οὐκ ἐγώ, (εἶπεν)
 τοὺς γὰρ τοὶ Ραψῶδους οἶδα τὰ μὲν ἐπι
 ακρίβουντας, αὐτοὺς δὲ πάντα ἡλιθίους οὐκ ἄν.
 Καὶ ὁ Σωκράτης εἶπεν· οὐ δὴπου, ὦ Εὐθυ-
 δημε, ταύτης τῆς ἀρετῆς ἐφίεσαι, δι' ἣν
 ἄνθρωποι πολιτικοὶ γίνονται, καὶ οἰκονο-
 μικοὶ, καὶ ἀρχεῖν ἱκανοὶ, καὶ ὠφελιμοὶ
 τοῖς τε ἄλλοις ἀνθρώποις καὶ ἑαυτοῖς ; Καὶ
 ὁ Εὐθυδημος, σφοδρὰ γ', εἶπεν, ὦ Σωκράτης,
 ταύτης τῆς ἀρετῆς δεομαι. Νη Δία (εἶπεν
 ὁ Σωκράτης) τῆς καλλίστης ἀρετῆς καὶ με-
 γίστης ἐφίεσαι τέχνης· εἶπε δὲ μοι, εἶπεν,
 ὦ Εὐθυδημε, εἰς Δελφοὺς ἤδη πωποῖε ἀφι-
 κού ; Καὶ δὲ, νη Δί', εἶπεν. Καλεμαθές
 οὖν πρὸς τῷ ναῷ τοῦ γεγραμμένον τό,
 Γνωθὶ σαυτὸν ; Εἰγώ γε. Ποῖον οὖν οὐδεὶς
 σοὶ τοῦ γραμματος ἐμελήσεν, ἢ προσέσχεες

τε και επεχειρησας σαυλον επισκοπειν, ὅσις
 εις; Μα Δι' ου δηλα, (εφη) και γαρ δη
 πανν τουτο γε ωμην ειδεναι. Σχολη γαρ
 αν αλλο τι ηδειν, ειγε μηδ' εμαυτον εγι-
 γνωσκον. Πολερα δε σοι δοκει γινωσκειν
 εαυτον, ὅσις τουνομα το εαυτου μονον οιδεν,
 η ὅσις (ὡσπερ οἱ τους ἵππους ωνουμενοι, ου
 προλερον οιονται γινωσκειν ὃν αν βουλον-
 ται γωναι, πριν αν επισκεψωνται, πολερον
 ευπειθης εσιν η δυσπειθης, και ποτερον
 ισχυρος εσιν η ασθενης, και ποτερον τα-
 χυς η βραδυς, και ταλλα τα προς την
 του ἵππου χρειαν επιτηδεια τε και ανεπι-
 τηδεια ὅπως εχει οὕτως) εαυτον επισκε-
 ψαμενος, ὅποιος εσι προς την ανθρωπινην
 χρειαν, εγνωκε την αὐτου δυναμιν; Οὕτως
 εμοιγε δοκει (εφη) ὁ μη ειδως την εαυτου
 δυναμιν αγνοειν εαυτον. Εκεινο δε ου φα-
 νερον (εφη) ὅτι δια μεν το ειδεναι εαυτους
 πλειςα αγαθα πασχουσιν οἱ ανθρωποι,
 δια δε το εψευσθαι εαυτων, πλειςα κακα;

Οἱ

Οἱ μὲν γὰρ εἰδοτες ἑαυτοὺς, τὰ τε ἐπιτη-
 δεια ἑαυτοῖς ἴσασι· καὶ διαγινώσκουσιν
 ἅτε δυνάμει, καὶ ἃ μὴ καὶ ἃ μὲν ἐπι-
 σάναι πρᾶττοντες, πορίζονται τε ὧν δεον-
 ται, καὶ εὖ πρᾶττουσιν· ὧν δὲ μὴ ἐπισαν-
 ται ἀπεχομενοὶ, ἀναμαρτήτοὶ γίνονται, καὶ
 διαφεύγουσι τὸ κακῶς πρᾶττειν· διὰ τοῦτο
 δὲ καὶ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους δυνάμενοι
 δοκιμαζεῖν, καὶ διὰ τῆς τῶν ἄλλων χρείας
 τὰ τε ἀγαθὰ πορίζονται, καὶ τὰ κακὰ
 φυλάττονται. Οἱ δὲ μὴ εἰδοτες, ἀλλὰ δι-
 εψεύσμενοι τῆς ἑαυτῶν δυνάμεως, πρὸς
 τε τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους καὶ τὰλλα ἀν-
 θρωπῖνα πρᾶγματα ὁμοίως διακείνται, καὶ
 οὔτε ὧν δεονται ἴσασιν, οὔτε ὃ, τί πρᾶττου-
 σιν, οὔτε οἷς χρωνται, ἀλλὰ πάντων τούτων
 διαμαρτάνοντες, τῶν τε ἀγαθῶν ἀποτυχα-
 νοῦσι, καὶ τοῖς κακοῖς περιπίπτουσι. Καὶ
 οἱ μὲν εἰδοτες ὃ, τί ποιοῦσιν, ἐπιτυγχάνουτες
 ὧν πρᾶττουσιν, εὐδοχοὶ τε καὶ τιμίοι γί-
 νονται· καὶ οἷτε ὅμοιοι τοῖσις ἡδεὺς
 χρων-

χρωῖναι· οἷτε ἀπολύχανοντες τῶν πραγ-
 ματων ἐπιθυμοῦσι τοὺς ὑπὲρ αὐτῶν βου-
 λεύεσθαι, καὶ προΐσασθαι τε ἑαυτῶν του-
 τος, καὶ τὰς ἐλπίδας τῶν ἀγαθῶν ἐν του-
 τοῖς ἔχουσι, καὶ διὰ πάντα ταῦτα πάντων
 μαλιστα τοὺς ἀγαπῶσιν. Οἱ δὲ μὴ εἰ-
 δότες ἅ ποιοῦσι, κακῶς δὲ αἰσούμενοι,
 καὶ οἷς ἂν ἐπιχειρήσωσιν ἀπολύχανοντες,
 οὐ μόνον ἐν αὐτοῖς τοῖς ζημιούνται τε
 καὶ κολάζονται, ἀλλὰ καὶ ἀδοξοῦσι διὰ
 ταῦτα, καὶ κατὰγελαστοὶ γίγνονται, καὶ κα-
 τὰφρονούμενοι, καὶ ἀτιμαζόμενοι ζῶσιν.
 Οὐκ οὖν καὶ τῶν πόλεων ὅτι ὅσαι εἰς
 ἀγνοήσασθαι τὴν ἑαυτῶν δύναμιν κρείτ-
 τουσι πολεμήσωσιν, αἱ μὲν ἀνασταλοὶ γί-
 γνονται, αἱ δὲ ἐκ ἐλευθέρων δούλαι.

Πολλοὶ μὲν οὖν τῶν οὕτω νοουβητούμε-
 νων ὑπὸ Σωκράτους οὐκ ἐπὶ αὐτῷ προσήεσαν,
 οὓς καὶ βλακώτερους ἐνομίζεν. Οὗ δ' Εὐθυ-
 δημος ὑπέλαβεν οὐκ ἂν ἄλλως ἀνὴρ ἀξιολο-
 γὸς γενέσθαι, εἰ μὴ ὅτι μαλιστα Σωκρά-

ΤΕΙ ΣΥΝΕΙΗ· ΚΑΙ ΟΥΚ ΑΠΕΛΕΙΠΕΤΟ ΕΤΙ ΑΥΤΟΥ,
ΕΙ ΜΗ ΤΙ ΑΝΑΓΚΑΙΟΝ ΕΙΗ· ΕΝΙΑ ΔΕ ΚΑΙ ΕΜΙ-
ΜΕΙΤΟ, ΩΝ ΕΚΕΙΝΟΣ ΕΠΙΤΗΔΕΥΕΝ. Ο ΔΕ ΩΣ ΕΓΩ
ΑΥΤΟΝ ΟΥΤΩΣ ΕΧΟΝΤΑ, ΑΠΛΟΥΣΑΤΑ ΚΑΙ ΣΑ-
ΦΕΣΑΤΑ ΕΞΗΓΕΙΤΟ, ΑΤΕ ΕΝΟΜΙΖΕΝ ΕΙΔΕΝΑΙ
ΔΕΙΝ, ΚΑΙ ΕΠΙΤΗΔΕΥΕΙΝ ΚΡΑΤΙΣΤΑ ΕΙΝΑΙ.

Το μὲν οὖν λεκτικὸς καὶ πρᾶκτικὸς
καὶ μηχανικὸς γίγνεσθαι τοὺς συνοντας
οὐκ ἐσπευδεν, ἀλλὰ πρῶτον τοῦτων ὠφέ-
ληναι σωφροσύνην αὐτοῖς ἐγγενεσθαι. Τοὺς
γὰρ ἀνευ τοῦ σωφρονεῖν ταῦτα δυνάμενους,
ἀδικώτεροις τε καὶ δυνάτωτεροις κακούρξειν
ἐνομίζεν εἶναι. Πρῶτον μὲν δὴ περὶ Θεοὺς
ἐπειράτο σωφρονᾶς ποιεῖν τοὺς συνοντας.
Ἄλλοι μὲν οὖν αὐτῷ πρὸς ἄλλους οὕτως
ὁμιλοῦντι παρὰ τὸν νομὸν διηγουντο· ἐγὼ δὲ,
ὅτε πρὸς Εὐθυδήμον τοιαύτῃ διελεγέτο, πα-
ρεγενόμην. Εἶπε μοι, (εἶπε) ὦ Εὐθυδήμη,
ἤδη ποτε σοὶ ἐπηλθεν ἐνθυμηθῆναι, ὥς ἐπι-
μέλως οἱ Θεοὶ, ὧν οἱ ἄνθρωποι δεόνται,
κατέσκευακασι; Καὶ ὅς, μα τὸν Δί', εἶπε,
οὐκ

οὐκ ἐμοίγε. Ἀλλ' οἰσθα γ' (εφη) ὅτι πρῶτον
 μὲν Φῶτος δεομεθα, ὃ ἡμῖν οἱ Θεοὶ
 παρεχουσι; Νη Δί', (εφη) ὃ γ' εἰ μὴ
 εἰχομεν, ὅμοιοι τοῖς τυφλοῖς αὖ ἡμεκ,
 ἐνεκα γε τῶν ἡμετέρων οφθαλμῶν. Ἀλλὰ
 μὴν καὶ ἀναπαυσεως γε δεομενοῖς ἡμῖν
 νυκτὶ παρεχουσι καλλιστον ἀναπαυτήριον.
 Πανυ δ' (εφη) καὶ τοῦτο χάριτος ἀξιον.
 Οὐκουν καὶ ἐπειδὴ ὃ μὲν ἥλιος φάτεινος ὦν
 τὰς τε ὥρας τῆς ἡμέρας ἡμῖν καὶ ταλλὰ
 πάντα σαφηνίζει· ἡ δὲ νύξ, διὰ τὸ σκο-
 τεῖναι εἶναι, ἀσαφέστερα ἐσιν, ἀστρα ἐν τῇ
 νυκτὶ ἀνεφηναν, αἱ ἡμῖν τὰς ὥρας τῆς νυκ-
 τος ἐμφανίζει, καὶ διὰ τοῦτο πολλὰ ὦν
 δεομεθα πρᾶττομεν. Ἐστὶ ταῦτα, εφη. Ἀλ-
 λα μὴν ἤγε σελήνη οὐ μόνον τῆς νυκτός,
 ἀλλὰ καὶ τοῦ μηνὸς τὰ μέρη φανερά ἡμῖν
 ποιεῖ. Πανυ μὲν οὖν, εφη. Τὸ δὲ, ἐπεὶ
 τροφῆς δεομεθα, ταύτην ἡμῖν ἐκ τῆς γῆς
 ἀναδίδοναι, καὶ ὥρας ἀεριοτλούσας πρὸς
 τοῦτα παρεχεῖν, αἱ ἡμῖν οὐ μόνον ὦν δεο-

μεθα πολλά και παντοια παρασκευαζου-
 σιν, αλλα και οἱς ευφραινομεθα; Πανυ
 (εφη) και ταυτα Φιλανθρωπα. Το δε και
 υδωρ ἡμιν παρεχειν οὕτω πολλου αξιον,
 ὥςτε και φυτευειν τε και συναυξειν τη γη
 και ταις ὥραις παντα τα χρησιμα ἡμιν,
 συλβεφειν δε και αυλους ἡμας, και μι-
 γνυμενον πασι τοις τρεφουσιν ἡμας, ευκα-
 τεργαστοτερα τε και ωφελιμωτερα και ἡδιω
 ποιειν αυτα· και επειδη πλειους δεομεθα
 τουτου, αφθονεσθαι αυτο παρεχειν ἡμιν;
 Και τουτο (εφη) προνοητικον. Το δε και
 το πυρ πορισαι ἡμιν επικουρον μεν ψυ-
 χους, επικουρον δε σκοτους, συνεργον δε
 προς πασαν τεχνην, και παντα ὅσα ωφε-
 λειας ἐνεκα ανθρωποι κατασκευαζονται;
 Ως γαρ συνελοντι ειπειν, ουδεν αξιολογον
 ανευ πυρος ανθρωποι των προς βιον χρησι-
 μων κατασκευαζονται. Υπερβαλλει (εφη)
 και τουτο Φιλανθρωπια. Το δε τον ἥλιον,
 επειδαν εν χειμωνι τραπηλαι, προσιεναι
 τα

τα μεν αἰδυνοντα, τα δε ξηραϊνοντα, ὧν
 καιρος διεληλυθεν· και ταυτα διαπραξα-
 μενον μηκερι εγγυτερω προσιεναι, αλλ'
 αποτρεπεσθαι, φυλαττομενον μη τι ἡμας
 μαλλον του δεοντος θερμαινων βλαψη· και
 ὅταν αυ παλιν απιων γενηται, ενθα και
 ἡμιν δηλον εσιν, ὅτι, ει προσωλερω απει-
 σιν, αποπαθησομεθα ὑπο του ψυχους, πα-
 λιν αυ τρεπεσθαι και προσχωρειν, και
 ενταυθα του ουρανου ανασρεφесθαι, ενθα
 ὧν μαλιστα ἡμας ωφελοιη; Νη τον Δι'
 (εφη) και ταυτα παληαπασιν εοικεν ανθρω-
 πων ἐνεκα γιγνομενα. Το δ' αυ (επειδη
 και τουτο φανερον, ὅτι ουκ αν ὑπενεγκοιμεν
 ουτε το καυμα ουτε το ψυχος, ει εξα-
 πινης γιγνοιτο) οὕτω μεν καλα μικρον προ-
 σιεναι τον ἡλιον, οὕτω δε καλα μικρον απιε-
 ναι, ὥςτε λανθανειν ἡμας εις ἐκατερα τα
 ισχυροτατα καθισαμενους; Εγω μεν ουν
 (εφη ὁ Ευθυδημος) ηδη τουτο σκοπω, ει
 αρα τι εσι τοις Θεοις ερπον, η ανθρωπους

θεραπεύειν· εκείνο δὲ μόνον ἐμποδίζει με,
 ὅτι καὶ τὰλλα ζῶα τούτων μελεχέει. Οὐ
 γὰρ καὶ τοῦτ' (εἶπεν ὁ Σωκράτης) φανερόν,
 ὅτι καὶ τὰυτὰ ἀνθρώπων ἐνεκά γίγνεται τε
 καὶ ἀναίρεσθαι; Τί γὰρ ἄλλο ζῶον αἰ-
 γῶν τε καὶ ὄων καὶ ἵππων καὶ βοῶν καὶ
 θύνων καὶ τῶν ἄλλων ζῶων τοσαῦτα ἀγαθὰ
 ἀπολαύει, ὅσα ἀνθρώποι; Ἐμοὶ μὲν γὰρ
 δοκεῖ πλεῖον τῶν φύλων. Τρέφονται γοῦν
 καὶ χρηματίζονται οὐδὲν ἥττον ἀπὸ τούτων,
 ἢ ἀπ' ἐκείνων. Πολὺ δὲ γένος ἀνθρώπων
 τοῖς μὲν ἐκ τῆς γῆς φύομενοις εἰς τρο-
 φὴν οὐ χρεῶνται, ἀπὸ δὲ βοσκημάτων γα-
 λακτὶ, καὶ τυρῷ, καὶ κρεάσι τρέφομενοὶ
 ζῶσι. Πάντες δὲ τιθασσεύοντες καὶ δαμά-
 ζοντες τὰ χρησιμὰ τῶν ζῶων, εἰς τε πο-
 λεμόν καὶ εἰς ἄλλα πολλὰ συνέργοις
 χρεῶνται. Ὁμοῖω μόνω σοὶ καὶ τοῦτ', εἶπεν.
 Ὄρω γὰρ αὐτῶν καὶ τὰ πολὺ ἰσχυρότερα
 ἡμῶν, οὕτω ὑποχείρια γιγνόμενα τοῖς ἀν-
 θρώποις, ὥστε χρῆσθαι αὐτοῖς ὅ, τι ἀν-
 βου-

βουλωνται. Το δ' (επειδη πολλα μεν
 καλα και ωφελιμα, διαφεροντα δε αλλη-
 λων εσι) προσθειναι τοις ανθρωποις αισθη-
 σεις αεμοτλουσας προς εκασα, δι' ων απο-
 λαυομεν παντων των αγαθων. Το δε, και
 λογισμον ημιν εμφυσαι, ω περι ων αισθα-
 νωμεθα λογιζομενοι τε και μνημονευοντες
 καταμανθανομεν, οπη εκασα συμφερει, και
 πολλα μηχανωμεθα, δι' ων των τε αγαθων
 απολαυομεν, και τα κακα αλεξομεθα.
 Το δε και ερμηνειαν δουναι, δι' ης παν-
 των των αγαθων μελαδιδομεν τε αλληλους
 διδασκοντες, και κοινωνομεν, και νομους
 τιθεμεθα, και πολιτευομεθα; Πανταπα-
 σιν εοικασιν, ω Σωκρατες, οι Θεοι πολλην
 των ανθρωπων επιμελειαν ποιεισθαι. Μη
 ουν αναμενης, εως αν τας μορφας των Θεων
 ιδης, αλλ' εξαρχη σοι τα εργα αυτων ορωνηι
 σεβεσθαι και τιμην τους Θεους. Εννοει δε,
 οτι και αυλοι οι Θεοι ουτως υποδεικνυουσιν.
 Οι τε γαρ αλλοι ημιν τα αγαθα διδοντες,

ουδεν τούτων εις το εμφανες ιοντες διδοασιν,
 και ο τον όλον κοσμον συνταττων τε και
 συνεχων, εν ω παντα καλα και αγαθα
 εσι, και αι μεν χρωμενοις ατρίβη τε και
 υγιη και αγνηστον παρεχων, θαττον δε
 νοηματος αναμαρτητως υπηξελουνη, ουτος
 τα μεγαλα μεν πρᾶττων ὁρᾶται, τοδε δε
 οικονομων αορατος ἡμιν εστιν. Εννοει δε, οτι
 και ο πασι φανερος δοκων ειναι ἥλιος,
 ουκ επιρρεπει τοις ανθρωποις εαυτον ακριβως
 ὁραν, αλλ' εαν τις αυτον αναιδως εγχειρη
 θεασθαι, την οψιν αφαιρεθαι. Και τους
 υπηξελας δε των Θεων ευηησεις αφανεις
 οντας. Κεραυνος τε γαρ οτι μεν ανωθεν
 αφιεται, δηλον, και οτι οἷς αν εντυχη, παν-
 των κραλει ὁρᾶται δ' ουτ' επιων, ουτε κα-
 τασκηψας, ουτε απιων. Και ανεμοι αυτοι
 μεν ουχ ὁρωνται α δε ποιοουσι, φανερα
 ἡμιν εσι, και προσϊοντων αυτων αισθανομεθα.
 Αλλα μην και ανθρωπου γε ψυχη, (ειπερ
 τι και αλλο των ανθρωπινων) του θειου
 μελεχει.

μελεχει. Οτι μεν γαρ βασιλευει εν ημιν,
 φανερον οραται δε ουδ' αυτη. Α χρη κα-
 τανουνηα μη καταφρονειν των αορατων, αλλ'
 εκ των γινομενων την δυναμιν αυτων κατα-
 मानουνηα, τιμην το Δαιμονιον. Εγω μεν,
 ω Σωκρατες, (εφη ο Ευθυδημος) οτι μεν
 ουδε μικρον αμελησω του Δαιμονιου, σα-
 φως οίδα· εκεινο δε αθυμω, οτι μοι δοκει
 τας των Θεων ευεργεσιας ουδ' αν εις ποτε
 ανθρωπων αξiais χαρισιν αμειβεσθαι. Μη
 τουτο αθυμει, (εφη) ω Ευθυδημε. Ορας
 γαρ, οτι ο εν Δελφοις Θεος, οταν τις αυτον
 επερωτα, πως αν τοις Θεοις χαριζοιτο,
 αποκρινεται, Νομω πολεως. Νομος δε δη-
 που πανταχου εστι, Κατα δυναμιν ιεροις
 Θεους αρεσκεσθαι. Πως ουν αν τις καλλιον
 και ευσεβεσερον τιμωη Θεους, η ως αυτοι
 κελευουσιν, ουτω ποιων; Αλλα χρη της
 μεν δυναμεως μηδεν υφισθαι. Οταν γαρ
 τις τουτο ποιη, φανερος δη που εστι τοτε
 ου τιμων Θεους. Χρη ουν μηδεν ελλειπουνηα
 κατα

καὶ αὐτὴν τὴν δύναμιν τιμᾶν τοὺς Θεοὺς, θάρρειν τε καὶ ἐλπίζειν τὰ μέγιστα ἀγαθὰ. Οὐ γὰρ παρ' ἄλλων γ' ἂν τις μείζω ἐλπίζων σωφρονοῖ, ἢ παρὰ τῶν τὰ μέγιστα ὠφελεῖν δυναμένων· οὐδ' ἂν ἄλλως μᾶλλον, ἢ εἰ τοῖσι ἀρεστοί. Ἀρεστοὶ δὲ πῶς ἂν μᾶλλον, ἢ εἰ ὡς μάλιστα πείθοιτο αὐτοῖς; Τοιαῦτα μὲν οἱ λέγων τε καὶ αὐτὸς ποίων, εὐσεβεστέρους τε καὶ σωφρονεστέρους τοὺς συνόντας παροτρύνει.

Ἀλλὰ μὴν καὶ περὶ τοῦ Δικαίου γε οὐκ ἀπεκρύπτετο ἢν εἶχε γνῶμην· ἀλλὰ καὶ ἐργῶ ἀπεδείκνυτο, ἰδίᾳ τε πᾶσι νομίμως καὶ ὠφελίμως χρώμενος καὶ κοινῇ, ἀρχοῦσι τε ἅ οἱ νομοὶ προσάττειεν πείθεμενος, καὶ κατὰ πόλιν καὶ ἐν ταῖς στρατείαις οὕτως, ὥστε διαδήλος εἶναι παρὰ τοὺς ἄλλους εὐακλῶν. Καὶ ὅτε ἐν ταῖς ἐκκλησίαις Ἐπιστῆς γενομένος, οὐκ ἐπέβρεψεν τῷ δήμῳ παρὰ τοὺς νόμους ψηφισασθαι, ἀλλὰ σὺν τοῖς νομοῖς ἠναντιώθη τοιαύτη ὁρμή.

μη του δημου, ἦν οὐκ ἀν οἰμαι ἄλλον οὐ-
 δένα ἀνθρώπον ὑπομεῖναι. Καὶ ὅτε οἱ Τρι-
 ακοντα προσελαττον αὐτῷ παρὰ τοὺς νο-
 μους τι, οὐκ ἐπειθετο. Τοῖς τε γὰρ νεοῖς
 ἀπαγορευόντων αὐτῶν μὴ διαλεγέσθαι, καὶ
 προσάξαντων ἐκείνῳ τε καὶ ἄλλοις τισι
 τῶν πολιτῶν ἀγαγεῖν τίνα ἐπὶ θανάτῳ,
 μόνος οὐκ ἐπεισθη, διὰ τὸ παρὰ τοὺς νο-
 μους αὐτῷ προσάττεσθαι. Καὶ ὅτε τὴν
 ὑπὸ Μελίτου γραφὴν εἰσέβη, τῶν ἄλλων
 εἰωθότων ἐν τοῖς δικαστηρίοις πρὸς χάριν τε
 τοῖς Δικασταῖς διαλεγέσθαι, καὶ κολακεύ-
 ειν, καὶ δεῖσθαι παρὰ τοὺς νόμους, καὶ
 διὰ τὰ τοιαῦτα πολλῶν πολλακίς ὑπὸ
 τῶν Δικαστῶν ἀφιεμένων, ἐκεῖνος οὐδὲν ἠθε-
 λησε τῶν εἰωθότων ἐν τῷ δικαστηρίῳ παρὰ
 τοὺς νόμους ποιῆσαι ἀλλὰ ῥαδίως ἀν ἀφε-
 θείς ὑπὸ τῶν Δικαστῶν, εἰ καὶ μείριως τι
 τοῦτων ἐποίησε, προεἰλετο μᾶλλον τοῖς νο-
 μοῖς ἐμμένων ἀποθανεῖν, ἢ παρὰ νόμων ζῆν.
 Καὶ ἔλεγε δὲ οὕτω καὶ πρὸς ἄλλους μὲν
 πολλα-

πολλακίς οἶδα δὲ πώποτε αὐτὸν καὶ πρὸς
 Ἰππῖαν τὸν Ἡλείον περὶ τοῦ Δικαίου τοιαύ-
 τε διαλεχθέντα. Δια χρόνου γὰρ ἀφικομένου
 ὁ Ἰππίας Ἀθηναῖζε, παρεγενέτο τῷ Σωκρά-
 τεϊ λεγόντι πρὸς τινὰς, ὥς θαύμασον εἴη
 το, εἰ μὲν τις βουλοῖτο σκυλεᾶ διδάξασθαι
 τινὰ, ἢ τέκτονα, ἢ χαλκεᾶ, ἢ ἵππεα, μὴ
 ἀπορεῖν ὅποι αὖν πεμπῶν τοῦτου τυχοί-
 (φασι δὲ τινες καὶ ἵππον καὶ βουν τῷ
 βουλομένῳ δικαίους ποιησασθαι, πάντα
 μετὰ εἶναι τῶν διδασκόντων) εἰ δὲ τις βου-
 λῆται ἢ αὐτοῖς μαθεῖν τὸ Δίκαιον, ἢ υἱόν,
 ἢ οἰκεῖν διδάξασθαι, μὴ εἶναι, ὅποι αὖν
 ἐλθὼν τυχοί τοῦτου. Καὶ ὁ μὲν Ἰππίας
 ἀκουσας ταῦτα, τί νομίζεις (εἶπε) τὸ Δίκαιον
 εἶναι; Ἀρεῖ γάρ, ὅτι τῶν ἄλλων καλῶτε-
 ρας, ἐρωτῶν μὲν καὶ ἐλεγχὼν πάντας, αὐτὸς
 δὲ οὐδενὶ θελὼν ὑπεχεῖν λόγον, οὐδὲ γνῶ-
 μὴν ἀποφαινεσθαι περὶ οὐδενός. Τί δὲ, ὦ
 Ἰππῖα, (εἶπε) οὐκ ἤσθησαι ὅτι ἐγώ, ἃ δοκεῖ
 μοι Δίκαια εἶναι, οὐδὲν παύομαι ἀποδεικ-
 νύμενος;

νυμενος ; Και ποιος δη σοι (εφη) οὗτος ὁ
 λογος εστιν ; Εἰ δε μη λοῖω, (εφη) ἀλλ'
 ἐγὼ ἀποδείκνυμαι· Ἡ οὐ δοκεῖ σοι ἀξιο-
 τεκμαρτοῦ εἶναι τοῦ λόγου τὸ ἐργὸν εἶναι ;
 Πολυ γέ νη Δί' (εφη.) Δικαία μὲν γὰρ
 λεγόντες πολλοὶ, ἀδίκᾳ ποιοῦσι· δικάϊα
 δὲ πρᾶττων οὐδεὶς ἀδίκος ἀν εἴη. Ἡσθῆσαι
 οὖν πωποῖε μου ἡ ψευδομαρτυροῦντος, ἡ
 συκοφαντοῦντος, ἡ φίλους ἡ πολλὴν εἰς ἡμᾶς
 ἐμβαλλούσης, ἡ ἄλλο τι ἀδίκον πρᾶττοντος ;
 Οὐκ ἐγὼγ', εφη. Ἀλλ' ὥμην ἐγὼγ' (εφη
 ὁ Σωκράτης) τὸ μὴ θελεῖν ἀδικεῖν, ἱκανὸν
 Δικαιοσύνης ἐπιδείμῃ εἶναι· εἰ δὲ σοι μὴ
 δοκεῖ, σκεψάι εἰάν τοδε σοι μᾶλλον ἀρεσκῇ.
 Φημι γὰρ ἐγὼ τὸ νομιμον Δικαίον εἶναι.
 Ἀρα τὸ αὐτὸ λέγεις, ὦ Σωκράτες, νομιμον
 τε καὶ Δικαίον εἶναι ; Εἰγὼγ', εφη. Οὐ γὰρ
 αἰσθανομαι σοι, ὅποιον νομιμον, ἡ ποῖον
 Δικαίον λέγεις. Νομοὺς δὲ πολλοὺς (εφη)
 γιγνώσκεις ; Εἰγὼγ', εφη. Καὶ τινὰς του-
 τοὺς νομιζεις ; Ἀ οἱ πολῖται, εφη, συν-
 θεμενοὶ

θεμενοὶ αἱ, τε δεῖ ποιεῖν καὶ ὧν ἀπέχει-
 σθαι, ἐγράψαντο. Οὐκ οὖν (εἶπε) νομιμὸς
 μὲν ἂν εἴη ὁ κατὰ ταῦτα πολιτευόμενος,
 ἀνομος δὲ ὁ ταῦτα παραδαινῶν; Πάνυ μὲν
 οὖν, εἶπε. Οὐκ οὖν καὶ δίκαια μὲν πρᾶττει
 ὁ τοῦτοῖς πειθόμενος, ἀδίκᾳ δὲ ὁ τοῦτοῖς
 ἀπειθῶν; Πάνυ μὲν οὖν. Οὐκ οὖν ὁ μὲν τὰ
 δίκαια πρᾶττων, δίκαιος· ὁ δὲ τὰ ἀδίκᾳ,
 ἀδίκος; Πῶς γὰρ οὐ; Ὁ μὲν ἀρα νομιμὸς,
 δίκαιος ἐστίν· ὁ δὲ ἀνομος, ἀδίκος. Λυκούρ-
 γον δὲ τὸν Λακεδαιμόνιον (εἶπε ὁ Σωκράτης)
 καλᾶμεμαθήκας, ὅτι οὐδὲν ἂν διαφορὸν τῶν
 ἄλλων πολέων τὴν Σπάρτῃ ἐποίησεν, εἰ
 μὴ τὸ πειθεσθαι τοῖς νόμοις μάλιστα ἐνεργ-
 γασαῖο αὐτῇ; Τῶν δὲ Ἀρχόντων ἐν ταῖς
 πόλεσιν οὐκ οἶσθα, ὅτι οἵτινες ἂν τοῖς πό-
 λιταις αἰτιώησθαι εἰσι τοῖς νόμοις πει-
 θεσθαι, οὗτοι ἀριστοὶ εἰσι; Καὶ πόλεις, ἐν
 ἧ μάλιστα οἱ πολῖται τοῖς νόμοις πειθεσ-
 ται, ἐν εἰρήνῃ τε ἀριστα διαχεῖ, καὶ ἐν
 πόλεμῳ ἀνυπόστατος ἐστίν. Ἀλλὰ μὴ καὶ
 ὁμονοία

Ομονοια γε μεγαλον τε αγαθον δοκει ταις
 πολεσιν ειναι, και πλεισθακις εν αυταις αιτε
 Γερουσιαι, και οι αριστοι ανδρες παρακε-
 λευονηαι τοις πολιταις ομονοειν· και παν-
 ταχου εν τη Ελλαδι νομος κειται, τους
 πολιτας ομνυναι ομονοησειν, και πανταχου
 ομνυουσι τον ορκον τουτον. Οιμαι δε εγω
 ταυτα γιγνεσθαι, ουχ οπως τους αυτους
 χορους κρινωσιν οι πολιται, ουδε οπως τους
 αυτους αυλητας επαινωσιν, ουδε οπως τους
 αυτους ποιητας αιρωνται, ουδε ινα τοις αυ-
 τοις ηδωνηαι, αλλ' ινα τοις νομοις πειθωνηαι.
 Τουτοις γαρ των πολιτων εμμενονηων, αι
 πολεις ισχυροταλαι τε και ευδαιμονεσσαι
 γιγνονται· ανευ δε Ομονοιας ουτ' αν πολις
 ευ πολιευθειη, ουτε οικος καλως οικηθειη.
 Ιδια δε πως μεν αν τις ητλον υπο πολεως
 ζημιοιτο, πως δ' αν μαλλον τιμωτο, η ει
 τοις νομοις πειθοιτο; Πως δ' αν ητλον εν
 τοις δικασηριοις ητλωτο; Η πως αν μαλ-
 λον νικωη; Τινι δ' αν τις μαλλον πισευ-

σειε παρακαταθεσθαι η χρηματα, η υιους,
 η θυγατερας; Τινα δ' αν η πολεις ολη
 αξιοπιστοτερον ηγησαιτο του νομιμου; Παρα
 τινων δ' αν μαλλον των δικαιων τυχοιεν η
 γονεις, η οικειοι, η οικηται, η φιλοι, η πο-
 λιται, η ξενοι; Τινι δ' αν μαλλον πολε-
 μιοι πισευσειαν η ανοχας, η σπονδας, η
 συνθηκας περὶ ειρηνης; Τινι δ' αν μαλλον,
 η τω νομινῳ, συμμαχοι εθελοιεν γινεσθαι;
 Τῳ δ' αν μαλλον οἱ συμμαχοι πισευσει-
 αν η ηγεμονιαν, η φρουραρχιαν, η πολεις;
 Τινα δ' αν τις ευεργετησας υπολαβοι χαριν
 κομεισθαι μαλλον, η τον νομιμον; Η
 τινα μαλλον αν τις ευεργετησειεν, η παρ'
 ου χαριν αποληψεσθαι νομιζει; Τῳ δ' αν
 τις βουλοιτο μαλλον φιλος ειναι, η τῳ
 ηττον εχθρος, η τῳ τοιουτῳ; Τῳ δ' αν τις
 ηττον πολεμησειεν, η ὧ αν μαλιστα μεν
 φιλος ειναι βουλοιτο, ηκιστα δ' εχθρος· και
 ὧ πλειστοι μεν φιλοι και συμμαχοι βου-
 λουιτο ειναι, ελαχιστοι δ' εχθροι και πολε-
 μιοι;

μιοι ; Εγώ μεν ουν, ω Ιππια, το αὐτο ἐπι-
 δεικνυμι νομιμον τε και Δικαιον ειναι· συ
 δ' εἰ ταναντια γινωσκεις, διδαςκε. Και
 ὁ Ιππιας, αλλα μα τον Δια, εφη, ω Σω-
 κρατες, ου μοι δοκω ταναντια γινωσκειν οἷς
 εισηκας περι του Δικαιου. Αγραφους δε
 τινας οισθα, (εφη) ω Ιππια, νομους ; Τους
 γ' εν παση (εφη) χωρα καλα ταυτα νομι-
 ζομενους. Εχοις αν ουν ειπειν (εφη) ὅτι οἱ
 ανθρωποι αυτους εθεντο ; Και πως αν,
 (εφη) οἷγε οὔτε συνελθειν ἅπαντες αν δυ-
 νηθειεν, ουτε ὁμοφωνοι εἰσι ; Τινας ουν
 (εφη) νομιζεις τεθεικεναι τους νομους του-
 τους ; Εγώ μεν (εφη) Θεους οἰμαι τους
 νομους τουτους τοις ανθρωποις θειναι. Και
 γαρ παρα πασιν ανθρωποις πρῶτον νομι-
 ζεται, τους Θεους σεβειν. Ουκουν και γο-
 νεας τιμῶν πανταχου νομιζεται ; Ουκετι
 μοι δοκει, (εφη) ω Σωκρατες, οὔτος Θεου
 νομος ειναι. Τι δη ; εφη. Οτι αισθανομαι
 τινας (εφη) παραβαινουσας αυτον. Και γαρ

M

αλλα

αλλα πολλὰ παρὰ νομοῦσιν. Ἀλλ' οὖν δι-
 κὴν γε τοι δίδουσιν οἱ παρὰ δαινόντες τοὺς
 ὑπὸ τῶν Θεῶν κείμενους νόμους, ἣν οὐδενὶ
 τρόπῳ δύνατον ἀνθρώπῳ διαφυγεῖν· ὥσπερ
 τοὺς ὑπ' ἀνθρώπων κείμενους νόμους ἐνιοὶ
 παρὰ δαίνοντες διαφεύγουσι τὸ δίκην δίδο-
 ναι, οἱ μὲν λαμβάνοντες, οἱ δὲ βιάζομενοι.
 Τί δὴ ; Τοὺς εὖ ποιοῦντας ἀντεξεργεῖν οὐ
 πάντῃ νομιμὸν ἐστὶ ; Νομιμὸν, εἶπεν.
 Παρὰ δαίνεται δὲ καὶ τοῦτο. Οὐκοῦν καὶ οἱ
 τοῦτο παρὰ δαίνοντες δίκην δίδουσι, φίλων
 μὲν ἀγαθῶν ἐρημοὶ γίνοντο, τοὺς δὲ μί-
 σουντας ἑαυτοὺς ἀναγκαζόμενοι διώκειν. Ἡ
 οὐχ οἱ μὲν εὖ ποιοῦντες τοὺς χρωμένους
 ἑαυτοῖς, ἀγαθοὶ φίλοι εἰσὶν· οἱ δὲ μὴ ἀν-
 τεξεργετοῦντες τοὺς τοιούτους, διὰ μὲν τὴν
 ἀχαριστίαν μισοῦνται ὑπ' αὐτῶν, διὰ δὲ τὸ
 μάστιγα λυσιτελεῖν τοῖς τοιούτοις χρῆσθαι,
 τοὺς μάστιγα διώκουσι ; Νη τὸν Δία, ὦ
 Σωκράτης, (εἶπεν) Θεοὶς ταῦτα πάντα εἴκε.
 Τὸ γὰρ τοὺς νόμους αὐτοὺς τοῖς παρὰ δαι-
 νοῦσι

νοῦσι τὰς τιμωρίας εἶναι, βέλτιονος ἢ κατ' ἀνθρώπον Νομοθέτου δοκεῖ μοι εἶναι. Ποτέρου οὖν, ὦ Ἰππία, τοὺς Θεοὺς ἢ γὰρ τὰ δίκαια νομοθετεῖν, ἢ ἀλλὰ τῶν δικαίων; Οὐκ ἀλλὰ μὰ Δί', (εἴφη) σχολὴ γὰρ ἂν ἄλλος γέ τις τὰ δίκαια νομοθετήσκειν, εἰ μὴ Θεός. Καὶ τοῖς Θεοῖς ἀρα, ὦ Ἰππία, τὸ αὐτὸ Δικαίον τε καὶ νομιμον εἶναι ἀρεσκεί. Τοιαῦτα λέγων τε καὶ πρᾶτῶν δικαιοφροὺς ἐποιεῖ τοὺς πᾶσι τῶν ἀνθρώπων.

Ὡς δὲ καὶ πρᾶκτικῶφροὺς ἐποιεῖ τοὺς συνόντας ἑαυτῷ, νῦν αὖ τοῦτο λέξω. Νομιζὼν γὰρ Εὐκλείδειαν ἀθάτον εἶναι τῷ μέλλοντι καλὸν τι πρᾶξαι, πρῶτον μὲν αὐτὸς φανερός ἦν τοῖς συνουσίῳ ἡσυχῶς αὐτὸν μαλιστα πάντων ἀνθρώπων· ἔπειτα διαλεγόμενος προεῖρεπετο πάντων μαλιστα τοὺς συνόντας πρὸς Εὐκλείδειαν. Αἰεὶ μὲν οὖν περὶ τῶν πρὸς ἀρετὴν χρησίων αὐτὸς τε διετέλει μεμνημένος, καὶ τοὺς συνόντας πάντας ὑπομνησκων. Οἶδα δὲ ποτὲ αὖ-

τον και προς Ευθυδημον περι Εγκραλειας
 τοιαδε διαλεχθεντα· Ειπε μοι (εφη) ω
 Ευθυδημε, αρα καλον και μεγαλειον νομι-
 ζεις ειναι και ανδρι και πολει κλημα ελευ-
 θεριαν; Ως οιον τε γε μαλισα, εφη. Οσις
 ουν αρχεται υπο των δια του σωματος ηδο-
 νων, και δια ταυτας μη δυναται πρραττειν τα
 βελτισα, νομιζεις τουτον ελευθερον ειναι;
 Ηκισα, εφη. Ισως γαρ ελευθερον φαινεται
 σοι το πρραττειν τα βελτισα. Ειτα το
 εχειν τους κωλυσοντας τα τοιαυτα ποιειν,
 ανελευθερον νομιζεις; Πανλαπασι γε, εφη.
 Πανλαπασιν αρα σοι δοκουσιν οι ακρα-
 ανελευθεροι ειναι; Νη τον Δια (εφη) ει-
 κολως. Ποτερον δε σοι δοκουσιν οι ακρα-
 τεις κωλυεσθαι μονον τα καλλισα πρραττειν,
 η και αναγκαζεσθαι τα αισχισα ποιειν;
 Ουδεν ηττον εμοιγ' (εφη) δοκουσι ταυτα
 αναγκαζεσθαι, η εκεινα κωλυεσθαι. Ποιους
 δε τινας δεσπολας ηγη τους τα μεν αριστα
 κωλυοντας, τα δε κακισα αναγκαζοντας; Ως
 δυναλον

δύνατον νη Δι' (εφη) κακιστους. Δουλειαν
 δε ποιαν κακιστην νομιζεις ειναι ; Εγω μεν
 (εφη) την παρα τοις κακιστοις δεσποταις.
 Την κακιστην αρα δουλειαν οί ακραλεις δου-
 λεουσιν ; Εμοιγε δοκει, εφη. Σοφίαν δε
 (το μεγαλλον αγαθον) ου δοκει σοι απειρ-
 γουσα των ανθρωπων ή Ακρασια, εις του-
 ναντιον αυτους εμβαλλειν ; Η ου δοκει σοι
 προσεχειν τε τοις ωφελουσι και καταμαν-
 θανειν αυτα κωλυειν, αφελκουσα επι τα
 ήδεα, και πολλακις αισθανομενους των
 αγαθων τε και των κακων εκπληξασα, ποι-
 ει το χειρον αντι του βελτιονος αιρεισθαι ;
 Γιγνεται τουτ', εφη. Σωφροσυνην δε, ω
 Ευθυδημε, τινι αν φαιημεν ήτλον η τω ακρα-
 τει προσηκειν ; Αυτα γαρ δηπου τα εναν-
 τια, Σωφροσυνης και Ακρασιας ερτα εσιν.
 Ομολογω και τουτ', εφη. Του δ' επιμε-
 λεισθαι ών προσηκει, οiei τι κωλυτικώτερον
 Ακρασιας ειναι ; Ουκουν εγωγ', εφη. Του
 δ' αντι των ωφελουντων τα βλαπλοντα

προαιρεῖσθαι ποιοῦντος, καὶ τούτων μὲν
 ἐπιμελεῖσθαι, ἐκείνων δὲ ἀμελεῖν πειθον-
 τος, καὶ τοῖς σωφρονουσι τὰ ἐναντία ποι-
 εῖν ἀναγκάζοντος, οἶει τι ἀνθρώπῳ κακίον
 εἶναι; Οὐδέν, εἶφη. Οὐκοῦν τὴν Ἐγκράτειαν
 τῶν ἐναντιῶν ἢ τὴν Ἀκρασίαν εἰκὸς τοῖς ἀν-
 θρώποις αἰτία εἶναι; Πάνυ μὲν οὖν, εἶφη.
 Οὐκοῦν καὶ τὸ τῶν ἐναντιῶν τὸ αἷτιον εἰκὸς
 ἀρίστον εἶναι; Εἰκὸς γάρ, εἶφη. Ἐοικεν ἂρ',
 (εἶφη) ὦ Εὐθύδημε, ἀρίστον ἀνθρώπῳ ἢ
 Ἐγκράτεια εἶναι. Εἰκότως γάρ, (εἶφη) ὦ Σω-
 κράτες. Ἐκεῖνο δέ, ὦ Εὐθύδημε, ἤδη πω-
 ποτε ἐνεθυμηθῆς; Ποιον; εἶφη. Ὅτι καὶ
 ἐπὶ τὰ ἡδέα, ἐφ' ἃ περ μόνῃ δοκεῖ ἡ Ἀκρα-
 σία τοὺς ἀνθρώπους ἀγεῖν, αὕτη μὲν οὐ δύ-
 ναται ἀγεῖν ἢ δ' Ἐγκράτεια πάντων μα-
 λιστα ἡδεσθαι ποιεῖ. Πῶς; εἶφη. Ὡς περ
 ἢ μὲν Ἀκρασία οὐκ ἔωσα καλεῖσθαι οὐδὲ
 λιμὸν, οὐδὲ διψάν, οὔτε ἀγρυπνίαν, (δι' ὧν
 μόνον ἐστὶν ἡδὲως μὲν φαγεῖν τε καὶ πίνειν,
 ἡδὲως δ' ἀναπαυσασθαι τε καὶ κοιμηθῆναι,

καὶ

και περιμειναντας και ανασχομενους, εως
αν ταυτα ως ενι ηδιστα γενηται) κωλυει
τοις αναγκαιοτατοις τε και συνεχεσιν
αξιολογως ηδεσθαι· η δ' Ελκρεια μονη
ποιουσα καρτερειν τα ειρημενα, μονη και
ηδεσθαι ποιει αξιως μνημης επι τοις ει-
ρημενοις. Πανταπασιν (εφη) αληθη λεξεις.
Αλλα μην του μαθειν τι καλον και αγα-
θον, και του επιμεληθηναι των τοιουτων τι-
νος, δι' ων αν τις και το εαυτου σωμα κα-
λως διοικησειε, και τον εαυτου οικον καλως
οικονομησειε, και φιλοις και πολλοις ωφελι-
μος γενοιτο, αφ' ων ου μονον ωφελειαι,
αλλα και ηδοναι μεγασαι γιγνονται. Οι μεν
γαρ ελκραις απολαουσι, πρᾶττοντες αυ-
τα, οι δ' ακραις ουδενος μελεχουσι. Τω
γαρ αν ηττον φησαιμεν των τοιουτων πρᾶ-
σκειν, η ω ηκιστα εξεσι ταυτα πρᾶττειν,
κατεχομενω επι τῷ σπουδαζειν περὶ τας
εγγυτατω ηδονας. Και ο Ευθυδημος, δοκεις
μοι, εφη, ω Σωκρατες, λεγειν, ως ανδρι

ἤτλωνι των δια του σωματος ἡδονων παμπαν
 ουδεμιας αρετης προσθηκει. Τι γαρ δια-
 φερει, (εφη) ω Ευθυδημε, ανθρωπος ακραλης
 θηριου του αμαθεσалу; Οσις γαρ τα μεν
 κραλισα μη σκοπει, τα ἡδισα δ' εκ παντος
 τροπου ζητει ποιειν, τι αν διαφεροι των
 αφρονεσалу βροσκημαλων; Αλλα τοις
 εγκραλεσι μονοις εξεσι σκοπειν τα κραλισα
 των πρσλαμων, και λογω και εργω διαλε-
 γοντας καλα γενη, τα μεν αγαθα πρσαι-
 ρεισθαι, των δε κακων απεχεσθαι.

Οτι δε και αυταρκεις εν ταις προσθηκου-
 σαις πρσξεσιν αυλους ειναι επεμελειτο, νυν
 τοτε λεξω. Παντων μεν γαρ, ων εγω οιδα,
 μαλισα εμελεν αυτω ειδεναι, οτου τις επι-
 σημων ειη των συνοντων αυτω. Ων δε πρσ-
 σηκει ανδρι καλω καλαθω ειδεναι, ο, τι
 μεν αυλος ειδειη, παντων πρσθυμολα εδι-
 δασκεν. Οτου δε αυλος απειροτερος ειη,
 πρσ τους επισαμενους ηγεν αυτους. Εδι-
 δασκε δε και μεχρι οτου δεοι εμπειρον
 ειναι

ειναι ἑκάστου πρᾶγματος τον ορθως πεπαι-
 δευμενον. Αὐτικα Γεωμετριαν μεχρι μεν
 τουτου εφη δειν μαθανειν, ἕως ἱκανος τις
 γενοιτο, εἰποτε δεησεται, γην μετρω ορθως
 ἢ παραλαβειν, ἢ παραδουναι, ἢ διανειμαι,
 ἢ ερπον αποδειξασθαι. Οὕτω δε τουτο ῥα-
 διον ειναι μαθειν, ὥς τε τον προσεχοντα τον
 νουν τη μετρησει, ἅμα την τε γην ὁποση
 εσιν ειδεναι, και ὡς μετρεται επισαμενον
 ἀπιεναι. Το δε μεχρι των δυσξυνετων δια-
 γραμματων Γεωμετριαν μαθανειν ἀπεδοκι-
 μαζεν. Ο, τι μεν γαρ ὠφελοιν ταυτα, ουκ
 εφη ὁραν (καιτοι ουκ ἀπειρος γε αὐτων
 ην) εφη δε ταυτα ἱκανα ειναι ἀνθρωπου
 βιον καλᾶτριβειν, και αλλων πολλων τε και
 ὠφελιμων μαθηματων ἀποκωλυειν. Ἐκε-
 λευε δε και Ἀστρολογιας ἐμπειρους γιγνε-
 σθαι, και ταυτης μεντοι μεχρι του νυκτος
 τε ὥραν και μηνος και ἐνιαυτου δύνασθαι
 γινώσκειν, ἐνεκα πορείας τε, και πλου,
 και φυλακῆς και ὅσα ἀλλα ἡ νυκτος, ἡ
 μηνος,

μηνος, η ενιαυτου πρᾶττειται, προς ταυτ' εχειν τεκμηριοις χρῆσθαι, τας ὥρας των ειρημενων διαγιγνωσκοντας. Και ταυτα δε ρᾶδια ειναι μαθειν παρα τε των νυκτοθηρων, και κυβερνητων, και αλλων πολλων, οἱς επιμελες ταυτα ειδεναι. Το δε μεχρι τουτου Αστρονομιαν μαθανειν, μεχρι του και τα μη εν τη αυτη περιφορα οντα, και τους πλανητας τε και ασαθμητους ασερας γινωσκειν, και τας αποσασεις αυτων απο της γης, και τας περιόδους, και τας αιτίας αυτων ζητουντας καλᾶτριβεσθαι, ισχυρως απετρεπεν. Ωφελειαν μεν γαρ ουδεμιαν ουδ' εν τουτοις εφη ὁραν (καιτοι ουδε τουτων γε ανηκοος ην) εφη δε και ταυτα ικανα ειναι καλᾶτριβειν ανθρωπου βιον, και πολλων και ωφελιμων αποκωλυειν. Εκελευε δε και Λογισμους μαθανειν, και τουτων δε ὁμοιως τοις αλλοις εκελευε φυλαττεσθαι την μαλαιον πρᾶγμαλειαν, μεχρι δε του ωφελιμου παντα και αυτος συνεπεσκοπει, και

και συνδιεξήκει τοις συνουσι. Προέβρεπε δε σφοδρα και Υγείας επιμελίσθαι τους συνοντας, παρα τε των ειδωτων μανθανοντας όσα ενδεχοιτο, και έαυτω έκασον προσεχοντα δια παντος του βιου, τι βρωμα, η τι πομα, η ποιος πονος συμφεροι αυτω, και πως τουτοις χρωμενος υγειινοτατ' αν διαγοι. Του γαρ ουτω προσεχοντος έαυτω, εργον εφη ειναι ευρειν Ιατρον, τα προς υγειαν συμφεροντα αυτω μαλλον διαλινωσκοντα έαυτου.

Ει δε τις, ότι, Φασκοντος αυτου το Δαιμονιον έαυτω προσημαινειν α τε δεοι και α μη δεοι ποιειν, υπο των Δικασων καλινωσθη θανατος, οιεσαι αυτον ελεγχεσθαι περι του Δαιμονιου ψευδομενον, εννοησάτω πρωτον μεν, ότι ουτως ηδη τοτε πορρω της ηλικιας ην, ως, ει και μη τοτε, ουκ αν πολλω υξερων τελευτησαι τον βιον ειτα, ότι το μεν αχθεινοτατον του βιου, και εν ω παντες την διανοιαν μειουνται, απελειπεν
αντι

ἀνὴρ δὲ τοῦτου τῆς ψυχῆς τὴν ῥώμην ἐπιδει-
 ξάμενος, εὐκλείαν προσέκησατο, τὴν τε
 δίκην πάντων ἀνθρώπων ἀληθεύατα, καὶ
 ἐλευθεριώατα, καὶ δικαιοσύνα εἰπων, καὶ
 τὴν κατὰ γνῶσιν τοῦ θανάτου πρᾶτατα καὶ
 ἀνδρωδέατα ἐνεγκών. Ομολογεῖται γάρ,
 οὐδὲνα πῶ τῶν μνημονευομένων ἀνθρώπων
 καλλίον θάνατον ἐνεγκεῖν. Ἀνάγκη μὲν γὰρ
 εἶενετο αὐτῷ μετὰ τὴν κρίσιν τριακοντὰ ἡμέ-
 ρας βιώναι, διὰ τὸ Δηλία μὲν ἐκείνου τοῦ
 μηνὸς εἶναι, τὸν δὲ νόμον μηδὲνα εἰς δη-
 μοσίᾳ ἀποθνήσκειν, ἕως ἂν ἡ Θεωρία ἐκ
 Δήλου ἐπανέλθῃ. Καὶ τὸν χρόνον τοῦτον
 ἅπασιν τοῖς συνήθεσι φανερός ἐγενέτο οὐδὲν
 αλλοιοτερόν διαβίους, ἢ τὸν ἐμπροσθεν χρό-
 νον. Καί τοι τῶν ἐμπροσθεν γὰρ πάντων ἀν-
 θρώπων μάλιστ' ἐθαυμάζετο, ἐπὶ τῷ εὐθυ-
 μῶς τε καὶ εὐκολῶς ζῆν. Καὶ πῶς ἂν τις
 καλλίον, ἢ οὕτως ἀποθανοί; Ἡ ποῖος ἂν
 εἴη θάνατος καλλίων, ἢ ὅν ἂν καλλίστα τις
 ἀποθανοί; Ποῖος δ' ἂν γενοίτο θάνατος
 εὐδαι-

ευδαιμονεσερος του καλλισου ; Η ποιος
 θεοφιλεσερος του ευδαιμονεσαλου ; Λεξω
 δε και ἁ Ερμογενοους του Ιππονικου ηκουσα
 περὶ αὐτου. Εφη γαρ, ἡδὴ Μελιλου γε-
 γραμμενου αὐτον την γραφην, αὐτος ακου-
 ων αὐτου παῖλα μαλλον, η περὶ της δικης
 διαλεγομενου, λεγειν αὐτω, ὡς χρη σκο-
 πειν ὁ, τι απολογησεῖται. Τον δε το μεν
 πρῶτον ειπειν· ου γαρ δοκω σοι τουτο με-
 λετων διαβεδιωκεναι ; Επει δε αὐτον ηρξο,
 ὅπως ; Ειπειν αὐτον, ὅτι ουδεν αλλο ποιων
 διαγεγενηται, η διασκοπων μεν τα τε δικαγια
 και τα αδικα, πρᾶτλων δε τα δικαγια, και
 των αδικων απεχομενος· ἡνπερ νομιζοι καλ-
 λισιν μελετην απολογιας ειναι. Αὐτον δε
 παλιν ειπειν· ουχ ὅρας, ω Σωκρατες, ὅτι
 οἱ Αθηνησι Δικασαι πολλους μεν ἡδὴ μηδεν
 αδικουντας, λογω αχθεσθεντες απεκλειναν,
 πολλους δε αδικουντας απελυσαν ; Αλλα
 νη τον Δια, (Φαναι αὐτον) ω Ερμογενης,
 ἡδὴ μου επιχειρουντος φροντισαι της προς
 τους

τους Δικαστας απολογιας, ηναντιωθη το
 Δαιμονιον. Και αυτον ειπειν· θαυμασα
 λεγεις. Τον δε, θαυμαζεις, φαναι, ει τω
 Θεω δοκει βελιον ειναι, εμε τελευτησαν τον
 βιον ηδη; Ουκ οισθ' οτι μεχρι μεν τουδε
 του χρονου εγω ουδενι ανθρωπων υφειμην
 αν, ουτε βελιον ουθ' ηδιον εμου βεβιωκεναι;
 ΑΡΙΣΤΑ ΜΕΝ ΓΑΡ ΟΙΜΑΙ ΖΗΝ ΤΟΤΕ ΑΡΙΣΤΑ
 ΕΠΙΜΕΛΟΜΕΝΟΤΕ ΤΟΥ ΩΣ ΒΕΛΤΙΣΤΟΤΕ
 ΓΙΓΝΕΣΘΑΙ, ΗΔΙΣΤΑ ΔΕ ΤΟΤΕ ΜΑΛΙΣΤΑ
 ΑΙΣΘΑΝΟΜΕΝΟΤΕ ΟΤΙ ΒΕΛΤΙΟΤΕ ΓΙΓΝΟΝ-
 ΤΑΙ. Α εγω μεχρι τουδε του χρονου ησθα-
 νομην εμαυτω συμβαινοντα, και τοις αλλοις
 ανθρωποις ενυλχανων, και προς τους αλ-
 λους παραθεωρων εμαυτον, ουτω διατετε-
 λεκα περι εμαυτου γινωσκων. Και ου μο-
 νον εγω, αλλα και οι εμοι φιλοι ουτως
 εχοντες περι εμου διατελουσιν· ου δια το
 φιλειν εμε, (και γαρ οι τους αλλους φι-
 λουντες ουτως αν ειχον προς τους εαυτων
 φιλους) αλλα διοπερ και αυτοι αν οιοιται
 εμοι

εμοι συνοντες βελιστοι γιγνεσθαι. Ει δ'ε
 βιωσομαι πλειω χρονον, ισως αναγκαιον
 εσαι τα του γηρωσ επιτελεισθαι, και ὄραν
 τε και ακουειν ἡττον, και διανοεισθαι χει-
 ρον, και δυσμαθεσενον και επιλησμονεσενον
 αποδαινειν, και ὦν προτερον βελιων ἦν,
 τουτων χειρω γιγνεσθαι. Αλλα μην ταυτα
 γε μη αισθανομενω μεν αδιωτος αν ειη ὁ
 βιος, αισθανομενον δε πως ουκ αναγκη χει-
 ρον τε και ανδεσενον ζην; Αλλα μην ειγε
 αδικως αποθανουμαι, τοις μεν αδικως εμε
 αποκλεινασιν αισχρον αν ειη τουτο. Ει γαρ
 το αδικειν αισχρον εστι, πως ουκ αισχρον
 και το αδικως ὀτιουν ποιειν; Εμοι δε τι
 αισχρον, το ἑτερους μη δυνασθαι περι-
 εμου τα δικαια μητε γνωναι μητε ποιη-
 σαι; Ορω δ' εγωτε και την δοξαν των
 προγεγονοτων ανθρωπων εν τοις επιγιγνο-
 μενοις ουχ ὁμοιαν καταλειπομενην των τε
 αδικησαντων και των αδικηθεντων. Οίδα δε,
 ὅτι και εγω επιμελειας τευξομαι ὑπ' αν-
 θρωπων,

θρωπων, και εαν νυν αποθανω, ουχ ὁμοίως
 τοις εμε αποκλεινασιν. Οἶδα γαρ αει μαρ-
 τυρησεσθαι μοι, ὅτι ἐγω ἠδίκηκα μὲν ου-
 δένα πωποῖε ἀνθρώπων, οὐδὲ χεῖρῳ ἐποι-
 ῆσα, βελτίους δὲ ποιεῖν ἐπειρωμένην αὖ τοὺς
 ἐμοὶ συνόντας. Τοιαῦτα μὲν πρὸς Ἑρμο-
 γενὴν τε διελέχθη, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους.
 Τῶν δὲ Σωκράτην γινώσκοντων οἷός ἦν, οἱ
 ἀρετῆς ἐφ' ἱεμένοι πάντες ἐτι καὶ νυν δια-
 λουσι πάντων μαλιστα ποθοῦντες ἐκεῖνον,
 ὥς ὠφελιμώτατον οὐτά πρὸς ἀρετῆς ἐπιμε-
 λειαν. Ἐμοὶ μὲν δὴ (τοιοῦτος ὢν, οἷόν ἐγω
 διηγῆμαι, Εὐσεβὴς μὲν οὕτως, ὥς μὴδὲν
 ἀνευ τῆς τῶν Θεῶν γνώμης ποιεῖν· Δίκαιος
 δὲ, ὥς βλαπτῆν μὲν μὴδὲ μικρὸν μὴδέν, αὐ-
 τὸν ὠφελῆν δὲ τὰ μέγιστα τοὺς χρωμένους
 ἑαυτῷ· Ἐγκράτης δὲ, ὥς μὴδὲ ποτε πρὸς
 αἰρεῖσθαι τὸ ἥδιον ἀντὶ τοῦ βελτίονος· Φρο-
 νῖμος δὲ, ὥς μὴ διαμαρτάνειν κρίνων τὰ
 βελτίω καὶ τὰ χεῖρῳ, μὴδὲ ἄλλου πρὸς-
 δεῖσθαι, ἀλλὰ αὐτάρκης εἶναι πρὸς τὴν
 τοῦτων

τούτων γνῶσιν, ἱκανὸς δὲ καὶ λόγῳ εἰπεῖν
 τε καὶ διορισασθαι τὰ τοιαῦτα, ἱκανὸς δὲ
 καὶ ἄλλως δοκιμασθαι τε καὶ ἀμαρτανουῖα
 ἐξελεγχῆαι, καὶ πρὸς ῥεψασθαι ἐπ' ἀρετὴν
 καὶ καλοκαγαθίαν) ἐδοκεῖ τοιοῦτος εἶναι,
 οἷος ἂν εἴη ἀριστὸς γένηται, καὶ εὐδαιμονε-
 σαλός. Εἰ δὲ τῷ μὴ ἀρεσκει ταῦτα, πα-
 ραβαλλὼν τὸ ἄλλου ἥθος πρὸς ταῦτα, οὕτω
 κρινεῖται.

Κ Ε Φ. ε.

ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ δὲ ἀξίον μοι δοκεῖ
 εἶναι μεμνησθαι, καὶ ὥς, ἐπειδὴ ἐκ-
 λήθη εἰς τὴν δίκην, ἐβουλευσάτο περὶ τῆς
 ἀπολογίας καὶ τῆς τελευτῆς τοῦ βίου.
 Γεγραφασι μὲν περὶ τούτου καὶ ἄλλοι,
 καὶ πάντες εἵχον τῆς μεγαληγορίας αὐτοῦ·
 ὧ καὶ δηλὸν ὅτι τῷ ὄντι οὕτως ἐρρήθη ὑπὸ
 Σωκράτους. Ἀλλ' ὅτι ἤδη ἑαυτῷ ἤγειτο αἰ-
 ρετώλερον εἶναι τοῦ βίου θάνατον, τοῦτο

ου διεσαφηνισαν ὥς αὐτοῖς αὐτοῦ
 φαίνεται εἰκαὶ ἡ μεγαληθροία. Εὐμοχένης
 μὲντοι ὁ Ἰππονίκου ἑταῖρος τὸν αὐτὸν, καὶ
 ἐξηγείλε περὶ αὐτοῦ τοιαῦτα, ὥς πρε-
 πούσαν φαίνεσθαι τὴν μεγαληθροίαν αὐτοῦ
 τῇ διανοίᾳ. Ἐκεῖνος γὰρ εἶπε, ὅρων αὐτὸν
 περὶ πάντων μᾶλλον διαλεγόμενον, ἢ περὶ
 τῆς δικῆς, εἶπεν· Οὐκ ἔχρη μὲντοι σκο-
 πεῖν, ὦ Σωκράτης, καὶ ὁ, τί ἀπολογησῇ;
 Τὸν δὲ τὸ πρῶτον ἀποκρίνασθαι· Οὐ δοκῶ
 σοὶ ἀπολογεῖσθαι μελέων διαβεβιωκεναι;
 Ἐπειτα δ' αὐτὸν ἐρεσθαι, Πῶς; Ὅτι οὐδὲν
 ἀδικὸν διαβέβημαι ποτε, ἢ ἢ ἢ νομίζω
 μελέτην εἶναι καλλίστην ἀπολογίας. Ἐπει-
 δ' αὐτὸν πάλιν λέγειν· Οὐχ ὅρας τὰ Ἀθη-
 ναίων δικαστήρια, ὥς πολλακίς μὲν οὐδὲν
 ἀδικούσας λόγῳ ταραχθέντες ἀπέκλειναν,
 πολλακίς δὲ ἀδικούσας, ἢ ἐκ τοῦ λόγου
 οἰκλίσαντας, ἢ ἐπιχαρίτως εἰπόντας ἀπέ-
 λυσαν; Ἀλλὰ ναι μά Διᾷ, (Φαναι αὐτοῦ)
 καὶ δις ἤδη ἐπιχειρήσαντος μου σκοπεῖν ὥς

της ἀπολογίας, ἐναντιοῦναι μοι το Δαιμό-
 νιον· Ὡς δὲ αὐτὸν εἰπεῖν, θαύματα λεῖν,
 τὸν δ' αὖ ἀποκρίνασθαι· Ἡ θαύμασον νο-
 μιζεῖς, εἰ καὶ τῷ Θεῷ δοκεῖ ἐμε βελτίον
 εἶναι ἤδη τελευτᾶν; οὐκ οἶσθα, ὅτι μεχρὶ
 μὲν τοῦδε οὐδενὶ ἀνθρώπων ὑφείμην βελτίον
 ἐμοῦ βεβιωκεναι; ὅπερ γὰρ ἡδίστον ἐστὶν
 ἡδεῖν, ὅστις μοι καὶ δικαίως ἀπαντᾶ τὸν
 βίον βεβιωμενον· ὥς ἐ ισχυρῶς ἀγαμένοσ
 ἐμαυτὸν, ταῦτα εὗρισκον καὶ τοὺς ἐμοὶ συγ-
 γινόμενους γήνωσκόνας περὶ ἐμοῦ. Νῦν
 δὲ εἰ ἐτι προδῆσεται ἡ ἡλικία, οἶδ' ὅτι
 ἀνάγκη ἐσθαι τὰ τοῦ γήρως ἀποτελεῖσθαι,
 καὶ ὄραν τε χεῖρον, καὶ ἀκουεῖν ἥσσον, καὶ
 δυσμαθεσέρον εἶναι, καὶ ὦν ἐμαθὸν ἐπιλησ-
 μονεσέρον. Ἦν δὲ αἰσθανῶμαι χεῖρων γί-
 γνομένος, καὶ καλαμεμφῶμαι ἐμαυτὸν, πῶς
 ἂν εἰπεῖν ἐγὼ ἐτι ἂν ἡδεὺς βιοτεύοιμι;
 Ἰσῶς δὲ τοι (Φαναι αὐτὸν) καὶ ὁ Θεὸς δι'
 εὐμενείαν προξενεῖ μοι, οὐ μόνον τὸ ἐν
 καιρῷ τῆς ἡλικίας καλᾶλυσθαι τὸν βίον,
 ἀλλὰ

αλλα και το η ρασα. Ην γαρ νυν καλα-
 κριθη μοι, δηλον οτι εξεσαι μοι τη τελευτη
 χρησθαι, η ραση μεν υπο των τουτου επι-
 μεληθεντων κεκριται, απραγμονεσατη δε τοις
 φιλοις, πλεισον δε ποθον εμποιουσα τω
 τελευτωντι. Οταν γαρ ασχημον μεν μη-
 δεν, μηδε δυσχερες εν ταις γνωμαις των
 παροντων καλαλειπηται, υγιες δε το σωμα
 εχων και την ψυχη δυναμενην φιλοφρο-
 νεισθαι απομαραινεται, πως ουκ αναγκη
 τουτο ποθεινον ειναι; Ορθως δε οι Θεοι
 τοτε μου εναντιουντο (Φαναι αυτον) τη του
 λογου επισκεψει, οτε εδοκει ημιν ζητηεα
 ειναι εκ παντος τροπου τα αποφευκτικα.
 Ει γαρ τουτο διεπραξαμην, δηλον οτι ετοι-
 μασαμεν αν αντι του ηδη ληξαι του βιου,
 η νοσοις αλγυνομενος τελευτησαι, η γηρα,
 εις ο παντα τα χαλεπα συρρει, και μαλα
 ερημα των ευφροσυνων. Μα Δι' (ειπειν
 αυτον) ω Ερμογενης, εγω ταυτα ουδε προ-
 θυμησομαι· αλλ' οσων νομιζω τετυχηκεναι
καλως

καλῶς καὶ παρὰ Θεῶν καὶ παρ' ἀνθρώπων, καὶ ἦν ἐγὼ δοξάζων περὶ ἐμαυτοῦ, ταύτην ἀναφαινὼν, εἰ βαρύνω τοὺς Δίκαστας, αἰρησόμεαι τελευτᾶν μᾶλλον, ἢ ἀνελευθερῶς τὸ ζῆν ἐτι προσαιτῶν, κερδάναι τὸν πολὺ χεῖρῳ βίον ἀντὶ θανάτου. Οὕτως δὲ γνοῦντά αὐτὸν ἐφ' ἑίπεν, ἐπεὶ δὴ κατηγοροῦσάν αὐτοῦ οἱ ἀντιδίκοι, ὥς οὐς μὲν ἡ πόλις νομίζει Θεοὺς, οὐ νομίζοι, ἕτερα δὲ καινὰ Δαιμονία εἰσφέρει, καὶ τοὺς νεοὺς διαφθείροι, παρελθόντα εἰπεν.

Ἀλλ' ἐγὼ, ὦ ἄνδρες, τοῦτο μὲν πρῶτον θαυμάζω Μελίτου, ὅτῳ ποτε γινούς λεγεί, ὥς ἐγὼ οὐς ἡ πόλις νομίζει Θεοὺς, οὐ νομίζω· ἐπεὶ θύοντα γὰρ με ἐν ταῖς κοίταις ἑορταῖς, καὶ ἐπὶ τῶν δημοσίων βωμῶν, καὶ οἱ ἄλλοι οἱ παραυψήσαντες ἑωρῶν, καὶ αὐτὸς Μελίτος, εἰ ἠβούλετο. Καινὰ γὰρ μὲν Δαιμονία πῶς ἂν ἐγὼ εἰσφέρωμι, λέγων, ὅτι Θεοῦ μὲν φωνὴ φαίνεται σημαινούσα ὅ, τι χρὴ ποιεῖν; Καὶ γὰρ οἱ

Φθογλοῖς αἰώνων, καὶ οἱ φημαῖς ἀνθρώπων
 χρωμένοι, Φωναῖς δῆπου τεκμαιρόνται.
 Βρονταῖς μὲν ἀμφιλέξει τις ἢ μὴ Φῶναι,
 ἢ μὴ μεγίστον οἰωνιστήριον εἶναι; Ἡ δὲ Πυ-
 θοὶ ἐν τῷ τριποδὶ ἱερεῖα, οὐ καὶ αὐτὴ Φῶνῃ
 τὰ παρὰ τοῦ Θεοῦ διαγγέλλει; Ἀλλὰ
 μέντοι καὶ τὸ προεῖδέναι γέ τον Θεόν το
 μέλλον, καὶ τὸ προσημαίνειν ὃ βουλήται,
 καὶ τοῦτο ὥσπερ ἐγὼ φημι, οὕτω πάντες
 καὶ λεγούσι καὶ νομίζουσιν. Ἀλλ' οἱ μὲν
 οἰωνοὺς τε, καὶ φήμας, καὶ συμβόλους τε,
 καὶ μαντεῖς ὀνομαζοῦσι τοὺς προσημαι-
 νούσας εἶναι. Ἐγὼ δὲ τοῦτο Δαιμονιον καλῶ,
 καὶ οἶμαι οὕτως ὀνομαζῶν, καὶ ἀληθεστέρα
 καὶ ὁσιώτερα λεγείν των τοῖς ὀρνίσιν ἀνατι-
 θεντων τὴν των Θεων δύναμιν. Ὡς γέ μὴν
 οὐ ψευδομαι κατὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ τοῦτ' ἐχὼ
 τεκμήριον· καὶ γὰρ των φίλων πολλοῖς δὴ
 ἐξαγγείλας τὰ τοῦ Θεοῦ συμβουλευμάτα,
 οὐδέπω ποτ' ἐψεύσαμενος ἐφάνην.

Ἐπει

Ἐπει δὲ ταῦτα ἀκούοντες οἱ Δικασταὶ
 ἐθροῦδουν, οἱ μὲν ἀπιστοῦντες τοῖς λεγομέ-
 νοις, οἱ δὲ καὶ φθονοῦντες, εἰ καὶ παρὰ
 Θεῶν μείζονων ἢ αὐτοὶ τυχεῖς παλιν
 εἰπεῖν τὸν Σωκράτην· ἀγε δὴ, ἀκουσάτε καὶ
 ἀλλὰ, ἵνα ἐτι μάλλον οἱ βουλομένοι ὑμῶν
 ἀπιστοῦσι τῷ ἐμῇ τετιμῆσθαι ὑπὸ Δαιμονῶν.
 Χαιρέφωνος γὰρ ποτὲ ἐπερωτῶντος ἐν Δελ-
 φοῖς περὶ ἐμοῦ, πολλῶν παρόντων, ἀνεί-
 λεν ὁ Ἀπολλων, μηδεὶς εἶναι ἀνθρώπων
 ἐμοῦ μῆτε ἐλευθεριώτερον, μῆτε δικαιοτέρον,
 μῆτε σωφρονέστερον. Ὡς δ' αὖ ταῦτ' ἀκου-
 σάντες οἱ Δικασταὶ ἐτι μάλλον ἐθροῦδουν
 εἰκότως, αὐθις εἰπεῖν τὸν Σωκράτην· Ἀλλὰ
 μείζω μὲν, ὦ ἄνδρες, εἶπεν ὁ Θεὸς ἐν
 χρησμοῖς περὶ Λυκάουρου τοῦ Λακεδαιμό-
 νιοις νομοθετήσαντος, ἢ περὶ ἐμοῦ. Λεγε-
 ται γὰρ εἰς τὸν ναὸν εἰσὶόντα προσεῖπεῖν
 αὐτὸν· Φρονίζω πότῃρα Θεὸν σε εἶπω, ἢ
 ἄνθρωπον. Ἐμὲ δὲ Θεῷ μὲν οὐκ εἰκάσεν,
 ἀνθρώπων δὲ πολλῶν προεκρίνεν ὑπερφέρειν.

Ομως δε ὑμεῖς μὴδε ταῦτα εἰκὴ πισευσήτε
 τῷ Θεῷ, ἀλλὰ καθ' ἐν ἑκάστον ἐπισκοπεῖτε
 ὡς εἶπεν ὁ Θεός. Τίνα μὲν γὰρ ἐπιστάθης
 ἦσσαν ἐμοῦ δουλευούτα τὰς τοῦ σώματος
 ἐπιθυμίαις; τίνα δὲ ἀνθρώπων ἐλευθερω-
 τέρον; ὅς παρ' οὐδενος οὐτε δῶρα, οὐτε
 μισθὸν δεχομαι· δικαιοῦτερον δὲ τίνα ἀν-
 εἰκότως νομισήτε τοῦ πρὸς τα παρόντα συ-
 νημοσμένου, ὡς τῶν ἀλλοτρίων μηδενος
 προσδεῖσθαι; σοφὸν δὲ πῶς οὐκ ἀν τις
 εἰκότως ἀνδρὰ φησεῖεν εἶναι, ὅς ἐξ ὅτου
 περ ξυνῖεναι τὰ λεγόμενα ἡξάμην, οὐ
 πωποῖς διελίπον καὶ ζητῶν καὶ μαθάνων
 ὁ, τί ἐδύναμην ἀγαθόν; Ὡς δὲ οὐ μάτην
 ἐπονούν, οὐ δοκεῖ ὑμῖν καὶ ταδε τεκμήρια
 εἶναι, τὸ πολλοὺς μὲν πολίτας τῶν ἀρετῆς
 ἐφ' ἑμῶν, πολλοὺς δὲ ξένων, ἐκ πάντων
 προαιρεῖσθαι ἐμοὶ ξυνεῖναι; Ἐκείνου δὲ τί
 φησομεν αἴτιον εἶναι, τοῦ πάντας εἶδεναι,
 ὅτι ἐγὼ ἤκιστα ἐχοίμι χρημάτων ἀντιδιδόναι,
 ὅμως πολλοὺς ἐπιθυμῶ ἐμοὶ τι δῶρεσθαι;

το δ', εμε μὲν μὴδ' ὑφ' ἑνός απαιτεῖσθαι
 εὐεργεσίαν, ἐμοὶ δ' πολλοὺς ὁμολογεῖν
 χάριτας ὀφείλειν; Το δ' ἐν τῇ πολιτορχίᾳ
 τοὺς μὲν ἄλλους οἰκτερεῖν ἑαυτοὺς, ἐμε δὲ
 μὴδὲν ἀπορωτέρον διαγεῖν, ἢ ὅτε καὶ μα-
 λιστα ἡ πόλις εὐδαιμονεῖ; το δὲ, τοὺς ἄλ-
 λους μὲν τὰς εὐπαθείας ἐκ τῆς ἀγορᾶς πο-
 λυέλεις πορίζεσθαι, ἐμε δὲ ἐκ τῆς ψυχῆς
 ἀνεὺ δαπάνης ἡδίους ἐκείνων μηχανασθαι;
 εἴγε μὴν ὅσα εἰρηκα περὶ ἑμαυτοῦ, μὴδεις
 δύναιτ' ἀν' ἐξελεγεῖν με ὥς ψευδομαι,
 πῶς οὐκ ἀν' ἡδὴ δίκαιως καὶ ὑπὸ Θεῶν
 καὶ ὑπ' ἀνθρώπων ἐπαινοῖμην; Ἀλλ' ὅμως
 σὺ με φησὶ, ὦ Μελίη, τοιαύτα ἐπιηδευ-
 οῦντα τοὺς νέους διαφθείρειν; καίτοι ἐπισα-
 μεθα μὲν δήπου, τινες εἰσι νέων διαφθοραί.
 Σὺ δ' εἶπε, εἰ τίνα οἶσθα ὑπ' ἐμοῦ γεγενη-
 μενον ἢ ἐξ εὐσεβούς ἀνοσίου, ἢ ἐκ σωφρο-
 νος ὕβρισην, ἢ ἐξ εὐδαιμονίου πολυδαπανον,
 ἢ ὥς ἐκ μετριοποτοῦ οἰνοφλυγᾶ, ἢ ἐκ φι-
 λοπονοῦ μαλακον, ἢ ἀλλης πονηρᾶς ἡδονῆς
 ἦσση-

ὑσσημενον. Ἀλλὰ ναι μα Δία (εφη ὁ Με-
 λιτος) ἐκείνους οἶδα, οὓς σὺ πεπεικας σοι
 πειθεσθαι μάλλον, ἢ τοῖς γειναμένοις.
 Ομολογῶ (Φαναι τον Σωκράτην) περὶ γε
 παιδείας. Τούτο γὰρ ἴσασιν ἐμοὶ μεμε-
 ληκος. Περὶ δὲ ὑγείας τοῖς καλοῖς μάλ-
 λον οἱ ἄνθρωποι πειθόνται, ἢ τοῖς γονευσί
 καὶ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις γε πάντως οἱ Ἀθη-
 ναῖοι πάντες δηπὸν τοῖς Φρονιμαῖα λε-
 γούσι πειθονται μάλλον, ἢ τοῖς προση-
 κουσιν. Οὐ γὰρ δὴ καὶ στρατηγοὺς αἰρεῖσθε
 καὶ πρὸ πατέρων, καὶ ἀδελφῶν, καὶ ναι
 μα Δία γε ὑμεῖς πρὸ ὑμῶν αὐτῶν, οὓς
 αὐτὴ ἤγησθε περὶ τῶν πολεμικῶν Φρονιμο-
 τατοὺς εἶναι; Οὕτω γὰρ (Φαναι τον Με-
 λιτον) ὦ Σωκράτες, καὶ συμφέρει καὶ νο-
 μιζέται. Οὐκ οὖν (εἰπειν τον Σωκράτην)
 θαυμάσον καὶ τούτο σοι δοκεῖ εἶναι, τὸ ἐν
 μέν ταις ἀλλαῖς πράξει μὴ μόνον ἰσο-
 μορίας τυγχάνειν τοὺς κρατίστους, ἀλλὰ καὶ
 πρῶτε τιμῆσθαι, ἐμε δὲ, ὅτι περὶ τοῦ με-
 γιστοῦ

χριστου αγαθου ανθρωποις, περι παιδειας,
βελιςος ειναι υπο τινων προκρινομαι, του-
του ενεκα θανατου υπο σου διωκεσθαι ;

Ερρήθη μεν δηλονοτι τουτων πλειονα
υπο τε αυτου, και των συναγορευοντων φι-
λων αυτου. Αλλ' εγω ου τα παντα ειπειν
τα εκ της δικης εσπουδασα, αλλ' ηρεσκε
μοι δηλωσαι, οτι Σωκρατης το μεν μητε
περι Θεους ασεβησαι, μητε περι ανθρω-
πους αδικος φανηναι, περι παντος εποι-
ειτο. Το δε μη αποθανειν ουκ ωστο λιπα-
ρηleon ειναι, αλλα και καιρον ηδη ενομισεν
ιαυτου τελευταν. Οτι δ' ουτως εγιγνωσκε,
καλαδηλοτερον εγινητο, επει και η δικη κα-
τεψηφισθη. Πρωτον γαρ κελευομενος υπο-
τιμασθαι, ουτε αυτον υπετιμησατο, ουτε
τους φιλους ειασεν· αλλα και ελεγεν, οτι
το υποτιμασθαι ομολογουντος ειη αδικειν.
Επειτα των εταιρων εκκληψαι βουλομενων
αυτον, ουκ εφειπετο, αλλα και επισκωψαι
εδοκει, ερομενος ειπου ειδειεν τι χωριον
εξω

ἐξω τῆς Ἀττικῆς ἐνθα οὐ προσέβαλον θανάτω.

Ὡς δὲ τέλος εἶχεν ἡ δίκη, εἰπὲν αὐτὸν ἀλλ', ὦ ἄνδρες, τοὺς μὲν διδασκοντας τοὺς μαγίστρας, ὡς ἔχη ἐπιόρκοντας κατὰ ψευδομαγίστρειν ἐμοῦ, καὶ τοὺς πειθομένους τοῖσι, ἀνάγκη ἐστὶ πολλὴν ἑαυτοῖς συνειδέναι ἀσεβείαν καὶ ἀδικίαν· ἐμοὶ δὲ τί προσήκει νῦν μείον φρονεῖν, ἢ πρὶν κατακριθῆναι, μὴδὲν ἐλεγχθέντι, ὡς πεποίηκα τί ὧν ἐγράψαντο με; Τοὺς γε μὴν νεοὺς πῶς ἂν διαφθειροίμι, καρτερίαν καὶ εὐελείαν προσεθίζων; ἐφ' οἷς γε μὴν ἐργοῖς κεῖται θάνατος ἢ ζημία, ἱεροσυλῖαι, τοιχωρυχαί, ἀνδραποδίσαι, πτολεὺς προδοσίαι, οὐδ' αὖτοι οἱ ἀντιδικοὶ τοῦτων πρᾶξαι τί κατ' ἐμοῦ φασιν· ὥς τε θαυμάσον ἐμοί γε δοκεῖ εἶναι, ὅπου ποτε ἐφάνη ὑμῖν τὸ τοῦ θανάτου ἔργον ἐμοὶ ἀξίον. Ἀλλ' οὐδὲ μέντοι ὅτι ἀδικῶς ἀποθνήσκω, διὰ τοῦτο μείον φρονήτεον. Οὐ γὰρ ἐμοὶ, ἀλλὰ τοῖς καταχνοῦσι τοῦτο

τουτο αισχρον εστι. Παραμυθεται δ' ετι
 με και Παλαμηνος, ο παραπλησιως εμοι
 τελευτησας. Ετι γαρ και νυν πολυ καλ-
 λους υμνους παρεχειται Οδυσσεως του αδι-
 κως αποκλειναντος αυτον. Οιδ' οτι και εμοι
 μαρτυρησεται υπο τε του επιοντος και υπο
 του παρεληλυθτος χρονου, οτι ηδικησα
 μεν ουδεναν πωπολε, ουδε πονηροερον ποι-
 ησα· ευεργειουν δε τους εμοι διαλεγομε-
 νους, προικα διδασκων ο, τι εδυναμην αλα-
 θον. Ειπων δε ταυτα, μαλα ομολογουμε-
 νως δη τοις ειρημενοις απηει, και ομμασι
 και σχημασι και βαδισμασι Φαιδρος. Ως
 δε ησθελο αρα τους παρεπομενους δακρυ-
 οντας, τι τουτο; (ειπειν αυτον) η αρτι δα-
 κρυετε; ου γαρ παλαι ισε, εξ οτου περ
 εγενομην, οτι κατεψηφισμενος ην μου υπο
 της φυσεως ο θανατος; αλλα μεντοι ει-
 μεν αλαθων επιρρεοντων προαπολλυμαι, δη-
 λον οτι εμοι και τοις εμοις ευνοις λυπηλεον·
 ει δε χαλεπων προσδοκωμενων καταλυω

τον βιον, ἐγὼ μὲν οἶμαι, ὥς εὐπράβουλος
 ἐμου, πᾶσιν ὑμῖν εὐθυμήσον εἶναι. Παρῶν
 δὲ τις Ἀπολλοδώρης, ἐπιθυμητῆς μὲν ἰσχυ-
 ρῶς αὐτοῦ, ἀλλῶς δὲ εὐηθῆς, εἶπεν· ἀλλὰ
 τοῦτο ἐγώ γε, ὦ Σωκράτες, χαλεπώτατα
 φέρω, ὅτι ὄρω σε ἀδίκως ἀποθνήσκοντα.
 Τὸν δὲ λεγέσθαι, κατὰψησάντα αὐτοῦ τὴν
 κεφαλὴν, εἶπεν· Σὺ δὲ, ὦ φίλτατε Ἀπολ-
 λώδωρ, μάλλον ἂν ἐβούλου με ὄραν δι-
 καιῶς ἢ ἀδίκως ἀποθνήσκοντα; καὶ ἅμα
 ἐπιέλασαι. Λεγέσθαι καὶ Ἀντίον παρίοντα
 ἰδὼν εἶπεν· Ἀλλ' ὁ μὲν ἀνὴρ ὁδὲ κυδρεός,
 ὥς μέγα τι καὶ καλὸν διαπεπραγμένος, εἰ
 ἀπεκλόνε με, ὅτι αὐτὸν τῶν μεγίστων ὑπό-
 της πολέως ὄρων ἀξιούμενον, οὐκ εἶπεν
 χρεῖναι τὸν υἱὸν περὶ βυσσας παιδεύειν.
 Ὡς μοχθηρὸς οὗτος, (εἶπεν) ὅς οὐκ εἴκειν
 εἶδέναι, ὅτι ὀποτερός ἡρώων καὶ συμφορώ-
 τερα καὶ καλλίω εἰς τὸν αἰεὶ χρόνον δια-
 πέπρακται, οὗτος ἐστὶ καὶ ὁ νικῶν. Ἀλλὰ
 μὲντοι (Φανταί αὐτὸν) ἀνέθηκε μὲν καὶ Ὀμη-
 ρος,

ρος, εἰν οἷς τῶν ἐν καλῶν τοῦ βίου
 προγινώσκειν τὰ μέλλοντα· βουλομαι δὲ
 καὶ ἐγὼ χρησιμώδησαι τί· συνεβόλην γὰρ
 ποτε βραχεὰ τῷ Ἀνυίου υἱῷ, καὶ ἐδόξε
 μοι οὐκ ἀρῶστος τὴν ψυχὴν εἶναι ὥς φημι
 αὐτὸν ἐπὶ τῇ δουλοπρεπείᾳ διατρίβῃ, ἣν ὁ
 πατὴρ αὐτοῦ παρεσκευάκεν, οὐ διαμένειν·
 διὰ δὲ τὸ μηδενα εἶναι σπουδαῖον ἐπιμελη-
 τὴν, προσπεσεῖσθαι τῇ αἰσχυρᾷ ἐπιθυμίᾳ,
 καὶ προδιδεῖσθαι μέντοι πορῶν μοχθηρίας.
 Ταῦτα δ' εἰπὼν, οὐκ ἐψεύσατο· ἀλλ' ὁ
 νεανίσκος ἡσθέϊς αἰνῶ, οὐδὲ νυκλὸς, οὐδὲ ἡμέ-
 ρας ἐπαυεῖο πινῶν· καὶ τέλος οὐδὲ τῇ ἑαυ-
 τοῦ πόλει, οὐδὲ τοῖς φίλοις, οὐδὲ αὐτῷ
 οὐδενος ἀξίος ἐγενετο· αὐτὸς μὲν δὲ, διὰ
 τὴν τοῦ υἱοῦ πονηρὰν παιδείαν, καὶ διὰ
 τὴν αὐτοῦ ἀγνωμοσύνην, ἐτι καὶ τετελευ-
 τηκῶς τυγχάνει κακοδοξίας. Σωκράτης δὲ,
 διὰ τὸ μεγαλυνεῖν ἑαυτὸν ἐν τῷ δικαστηρίῳ,
 φθονὸν ἐπαλόμενος, μᾶλλον κατὰ ψηφισα-
 σθαι ἑαυτοῦ ἐποίησε τοὺς δικαστάς. Ἐμοὶ
 μὲν

μεν ουν δοκει θεοφίλους μοιρας τεύχην-
 ναι. Του μεν γαρ βίου το χαλεπώτατον
 απελίπε· των δε θανάτων του ῥαῖου ετυ-
 χεν. Επεδείξατο δε της ψυχης την ῥωμην.
 Επει γαρ ἔγνω του ετι ζην το τεθνάναι
 αὐτῷ κρείσσον εἶναι, ὥσπερ οὐδε πρὸς
 ταλλα τάλλα προσαντησιν, οὐδε πρὸς τον
 θάνατον εμαλακισατο, ἀλλ' ἰλαρως καὶ
 προσεδέχετο αὐτον, καὶ ἐπετελεσατο.

Εγω μεν δὴ καλῶν του ἀνδρος την
 τε σοφίαν καὶ την γενναιοτητα, οὐτε μὴ
 μεμνησθαι δυναμαι αὐτου, οὐτε μεμνημε-
 νος μὴ οὐκ ἐπαινεῖν. Εἰ δὲ τις των ἀρετης
 ἐφ' ἱεμενων ὠφελιμῶερῳ τινι Σωκράτους συν-
 ἐγενετο, ἐκείνον ἐγω τον ἀνδρα αξιομά-
 καριστάον νομίζω.

ΟΥ Πολλου γ' ἔνεκα χρόνου, ὦ ἄνδρες
 Ἀθηναῖοι, ὄνομα ἔξετε καὶ αἰτίαν
 ὑπο τῶν βουλευμένων τὴν πολλὴν λοιδόρειν,
 ὥς Σωκράτην ἀπεκλονηκάτε, ἄνδρα σοφόν.
 φησούσι γὰρ δὴ με σοφὸν εἶναι, εἰ καὶ μὴ
 εἰμι, οἱ βουλευμένοι ὑμῖν οὐκ οἰοῦνται. εἰ γοῦν
 περὶ ἐμὴν ὀλίγον χρόνον, ἀπο τοῦ αὐ-
 τομάτου ἂν ὑμῖν τοῦτο ἐγενέτο, ἐμὲ τεθ-
 νᾶναι δὴ. ὁράτε γὰρ δὴ εἰς τὴν ἡλικίαν, ὅτι
 πορρωτὶ ἤδη ἐστὶ τοῦ βίου, θανάτου δὲ ἐγγύς.
 λέγω δὲ τοῦτο οὐ πρὸς πάντας ὑμᾶς,
 ἀλλὰ πρὸς τοὺς ἐμοὶ κατὰ ψήφισαμένους
 θάνατον. λέγω δὲ καὶ τοδὲ πρὸς τοὺς αὐτοὺς
 τοῦτους. ἴσως με οἰεσθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
 ἀπορία λόγων ἑάλωκεν αὐτοῦτων, οἷς ἂν
 ὑμᾶς ἐπεισά, εἰ ὥμην δεῖν ἅπαντα ποιεῖν
 καὶ λέγειν, ὥς ἀποφυγεῖν τὴν δίκην. πολλ-
 οὐ γὰρ δεῖ. ἀλλ' ἀπορία μὲν ἑάλωκα, οὐ
 οὐ μὲν οἱ

μέντοι λόγων, ἀλλὰ τολμῆς καὶ ἀναισχυ-
 τίας, καὶ τοῦ μὴ ἐθέλειν λέγειν πρὸς ὑμᾶς
 τοιαῦτα, οἷα ὑμῖν μὲν ἡδὺς' ἀν' ἣν ἀκούειν
 θρηνοῦντος μου καὶ οδυρομένου, καὶ ἀλλὰ
 ποιοῦντος καὶ λεγόντος πολλὰ, καὶ ἀνα-
 ξία ἐμοῦ, ὥς ἐγὼ φημι· οἷα δὲ καὶ εἰ-
 θισθε ὑμεῖς τῶν ἀλλῶν ἀκούειν. ἀλλ' οὔτε
 τότε ᾤστην δεῖν ἐνεκὰ τοῦ κινδύνου πράξαι
 οὐδὲν ἀνελευθερόν, οὔτε νῦν μοι μελαμελεῖ
 οὕτως ἀπολογησάμενῳ· ἀλλὰ πολὺ μαλ-
 λον αἰρούμαι ὥδε ἀπολογησάμενος τεθνα-
 ναι, ἢ ἐκείνως ζῆν. οὔτε γὰρ ἐν δίκῃ οὐτ'
 ἐν πολέμῳ οὔτε ἐμὲ οὔτε ἄλλον οὐδένα δεῖ
 τοῦτο μηχανασθαι, ὅπως ἀποφευξέται πᾶν
 ποίων θάνατον. καὶ γὰρ ἐν ταῖς μάχαῖς
 πολλακίς δὴλον γίνεταί ὅτι τὸ γε ἀπο-
 θάνειν ῥᾶον ἢ ἀν' τις ἐκφυγεῖν, καὶ ὅπλα ἀφεί-
 κειν καὶ ἐκείνῃ τραπεῖς τῶν διωκομένων. καὶ
 ἀλλὰ πολλὰ μηχανὰ εἰσὶν ἐν ἑκάστοις
 τοῖς κινδύνοις, ὥς διαφυγεῖν θάνατον, εἰ
 τις τολμᾷ πᾶν ποιεῖν καὶ λέγειν. καὶ

νυν δὲ ἐγὼ μὲν ἀπειμι, ὑφ' ὑμῶν θανάτου
 δίκην ὀφλῶν· οὗτοι δὲ, μου κατήγοροι ὑπο
 τῆς ἀληθείας ὠφληκοῖς μοχθηρίαν καὶ
 ἀδικίαν. καὶ ἐγώ γε τῷ τιμηματὶ ἐμμένω,
 καὶ οὗτοι. ταῦτα μὲν οὖν πού τις ἴσως οὕτω
 καὶ εἶδει σchein, καὶ οἶμαι αὐτὰ μετρίως
 εἶχειν.

Το δὲ δὴ μετὰ τοῦτο ἐπιθυμῶ ὑμῖν
 χρησιμώδησai, ὡ κατὰ ψηφισάμενοι μου.
 καὶ γὰρ εἰμι ἤδη ἐνταῦθα, ἐν ᾧ μάλιστα
 ἄνθρωποι χρησιμώδουσιν, ὅταν μελλῶσιν
 ἀποθανεῖσθαι. φημι γὰρ, ὡ ἄνδρες, οἱ μὲ
 ἀπεκλῶνατε, τιμωρίαν ὑμῖν ἥξειν εὐθὺς μετὰ
 τὸν ἐμὸν θάνατον, πολλὴ χαλεπώτεραν νῆ
 Δία, ἢ οἶαν ἐμὲ ἀπεκλῶνατε. νυν γὰρ
 τοῦτο εἰργασθε, οἰομένοι ἀπαλλαχθεσθαι
 τοῦ δίδοναι ἐλεγχὸν τοῦ βίου. το δὲ ὑμῖν
 πολλὴ ἐναντίον ἀποδοσεται, ὥς ἐγὼ φημι.
 πλείους ἐσονται ὑμᾶς οἱ ἐλεγχόντες, οὓς
 νυν ἐγὼ κατεῖχον, ὑμεῖς δὲ οὐκ ἠσθανεσθε.
 καὶ χαλεπώτεροι ἐσονται, ὅσῳ νεώτεροι

εἰσὶ καὶ ὑμεῖς μαλλον ἀγανακῆσετε. εἰ
 γὰρ οἰεσθε, ἀποκλείναντες ἀνθρώπους, ἐπι-
 σχήσειν τοῦ οὐκ οἰεῖν τίνα ὑμῖν ὅτι οὐκ
 ορθῶς ζητε, οὐ καλῶς διανοεῖσθε. οὐτε γὰρ
 ἐστὶ αὕτη ἡ ἀπαλλαγὴ οὐτε πᾶν δύναμις,
 οὐτε καλὴ. ἀλλ' ἐκείνη καὶ καλλίστη καὶ
 ῥᾶσι, μὴ τοὺς ἄλλους κολουεῖν, ἀλλ' αὐ-
 τὸν παρὰσκευάζειν, ὅπως εἴη ὡς βελ-
 τιστος. ταῦτα μὲν οὖν ὑμῖν τοῖς ἀποψη-
 φισταμένοις μαντευσαμένος, ἀπαλλαττο-
 μαι.

Τοῖς δὲ ἀποψηφισταμένοις ἡδὲως ἀν δια-
 λεχθῆιν ὑπὲρ τοῦ γεγονότος τούτου πρᾶγ-
 ματος, ἐν ᾧ οἱ ἀρχόντες ἀσχολίαν αἰοῦσι,
 καὶ οὕτω ἐρχομαι οἱ ἐλθόντα με δεῖ τεθ-
 νᾶναι. ἀλλὰ μοι, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πα-
 ραμεινάτε τοσούτον χρόνον. οὐδὲν γὰρ κω-
 λυεῖ διαμυθολογῆσαι πρὸς ἀλλήλους, ἕως
 ἐξέσιν. ὑμῖν γὰρ, ὡς φίλοις οὗσιν, ἐπι-
 δεῖξαι ἐθέλω τὸ νῦν μοι συμβέβηκος τι
 ποτ' ἐννοεῖ. ἐμοὶ γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταί,
 (ὑμᾶς

(ὕμας γὰρ δικάσας καλῶν, ὁρθῶς ἀν κα-
 λοῖν) θαυμασιον τι γέγονεν. ἡ γὰρ εἰω-
 θυία μοι μαντικῇ, ἡ τοῦ δαιμονίου, ἐν μὲν
 τῷ πρῶστθεν χρόνῳ πάντῃ πάντῃ τυκνὴ αἰ-
 ῆν, καὶ πάντῃ ἐπὶ σμικροῖς ἐναντιούμενη, εἰ-
 τι μελλοίμην μὴ ὁρθῶς πρᾶξαι. νῦν δὲ
 ξυμβέβηκε μοι, ἅπερ ὄρατε καὶ αὐτοί, ταυ-
 τι, ἃ γὰρ δὴ οἰηθεῖν ἀν τις, καὶ νομιζεῖται
 ἐσχατὰ κακῶν εἶναι. ἐμοὶ δὲ οὐτε ἐξιόντῃ
 ἔωθεν οἰκοθεν ἠναντιώθη τὸ τοῦ θεοῦ σημεῖ-
 ον, οὐτε ἡνίκά ἀνέβαινον ἐνταυθοὶ ἐπὶ τὸ
 δικάστηριον, οὐτε ἐν τῷ λόγῳ οὐδαμου, μελ-
 λοντι τι εἶναι. καί τοι ἐν ἀλλοῖς λόγοις
 πολλαχοῦ δὴ με ἐπέσχε λεγόντα μέλαξυ.
 νῦν δὲ οὐδαμου περὶ ταύτην τὴν πρᾶξιν
 οὐτ' ἐν ἔργῳ οὐδενὶ οὐτ' ἐν λόγῳ ἠναντιώθη
 μοι. τί οὖν αἴτιον εἶναι ὑπολαμβάνω, ἐγὼ
 ὑμῖν ἔρω. ΚΙΝΔΥΝΕΤΕΙ ΓΑΡ ΜΟΙ ΤΟ ΞΥΜ-
 ΒΕΒΗΚΟΣ ΤΟΤΤΟ, ΑΓΑΘΟΝ ΓΕΓΟΝΕΝΑΙ.
 καὶ οὐκ ἐστ' ὅπως ἡμεῖς ὁρθῶς ὑπολαμβά-
 νομεν, ὅσοι οἰομεθα κακὸν εἶναι τὸ τεθνα-

ναι· μέγα μοι τεκμηριον τούτο γεγονεν.
 ου γαρ εσθ' ὅπως ουκ ηναντιωθη αν μοι
 το ειωθος σημειον, ει μη τι εμελλον εγω
 αγαθον πρᾶξειν. Εννοησωμεν δε και τηδε,
 ὡς πολλη ελπις εσιν αγαθον αὐτο ειναι.
 δυοιν γαρ θᾶτερον εσι το τεθναναι· η γαρ
 οιον μηδεν ειναι, μηδ' αισθησιν μηδεμιαν
 μηδενος εχειν τον τεθνεωτα· η, κατὰ τα
 λεγομενα, μελαβολη τις τυγχανει ουσᾶ
 και μελοικησις της ψυχης, του τοπου του
 ενθενδε εις αλλον τοπον. και ειτε δη μη-
 δεμια αισθησις εσιν, αλλ' οιον ὕπνος, επει-
 δαν τις καθευδων μηδ' οναρ μηδεν ὄρα,
 θαυμασιον κερδος αν ειη ὁ θανατος. εγω
 γαρ αν οιμαι, ει τινα εκλεξαμενον δεοι
 ταυτην την νυκτα, εν ἣ οὕτω κατεδαρθεν,
 ὥςτε μηδε οναρ ιδειν, και τας αλλας νυκ-
 τας τε και ἡμέρας τας του βιου του εαυτου
 ανηπαραθεντα ταυτη τη νυκτι, δεοι σκεψα-
 μενον ειπειν, ὅποσας αμεινον και ἡδιον
 ἡμέρας και νυκτας ταυτης της νυκτος βεβιω-

κεν εν τῷ ἑαυτοῦ βίῳ, οἶμαι αν μη ὅτι
 ιδιωτὴν τινα, ἀλλὰ τον μεγαν βασιλεα
 ευαριθμητους αν εὔρειν αυτον ταυτας προς
 τας ἀλλας ἡμερας και νυκτας. ει ουν τοι-
 ουτον ὁ θανατος εστι, κερδος εγωτε λεγω
 και γαρ ουδεν πλειων ὁ πας χρονος φαι-
 νεται οὔτω δη ειναι η μια νυξ. ει δ' αυ
 οιον αποδημησαι εστιν ὁ θανατος ενθενδε εις
 αλλον τοπον, και αληθη εστι τα λεγομενα,
 ὡς αρα εκει εισι παντες οἱ τεθνεωτες, τι
 μειζον αγαθον τουτου ειη, ω ανδρες δικα-
 σαι; ει γαρ τις αφικομενος εις ἄδου,
 ἀπαλλαγεις τουτωνι των φασκοντων δικα-
 σων ειναι, εὔρησει τους ὡς αληθως δικασας,
 οἵπερ και λεγονται εκει δικαζειν, Μινως
 τε και Ραδαμανθυς και Αἰακος και Τριπτο-
 λεμος, και αλλοι ὅσοι των ἡμιθεων δι-
 καιοι εγενοντο εν τῷ ἑαυτων βίῳ, αρα
 Φαυλη αν ειη ἡ αποδημια; η αυ Ορφει
 συγγενεσθαι, και Μουσaiω και Ησιοδῳ
 και Ομηρῳ, επι ποσῳ αν τις δεξαιτ' αν
 Ο 4 ὕμων;

ὕμων ; ἐγὼ μὲν γὰρ πολλακίς ἐθέλω
 τεθνάναι, εἰ ταῦτα ἐσὶν ἀληθῆ. ἐπεὶ ἐμοίγε
 καὶ αὐτῷ θαύμασθ' ἀν εἴη ἢ διαλγῆσθαι αὐ-
 τοῦτι, ὅποτε ἐντυχόμην Παλαμῆδῃ καὶ Αἰαν-
 τι τῷ Τελαμῶνος, καὶ εἰ τις ἄλλος τῶν
 παλαιῶν διὰ κρείσιν ἀδίκον τεθνήκεν. ἀντι-
 παραβάλλοντι τὰ ἐμαυτοῦ πάθη πρὸς τὰ
 ἐκείνων, ὥς ἐγώ μαι, οὐκ ἂν ἀηδὲς εἴη. καὶ
 δὴ καὶ τὸ μέγιστον, τοὺς ἐκεῖ ἐξεταζόντα
 καὶ ἐρευνῶντα, ὥσπερ τοὺς ἐνταῦθα, διαλγῆναι,
 τις αὐτῶν σοφὸς ἐστί, καὶ τις οἰεταί μὲν,
 ἐστί δ' οὐ. ἐπὶ πόσῳ δ' ἂν τις, ὦ ἄνδρες
 δικάσαι, δεξαίτο ἐξετάσαι τὸν ἐπὶ Τροίαν
 ἀγαθόντα τὴν πολλὴν σφάλιν, ἡ Οδυσσεύς,
 ἡ Σίσυφον, ἡ ἄλλους μυρίους ἂν τις εἴποι,
 καὶ ἄνδρας καὶ γυναῖκας ; οἷς διαλεγέ-
 σθαι ἐκεῖ καὶ ξυνεῖναι καὶ ἐξετάζειν, ἀμνη-
 χανοῦ ἂν εἴη εὐδαιμονίας πάντως. οὐ δὴ-
 που τοῦτου γε ἕνεκα οἱ ἐκεῖ ἀποκλινούσι. τα-
 τε γὰρ ἄλλα εὐδαιμονεσέτεροι εἰσὶν οἱ ἐκεῖ
 τῶν ἐνθάδε, καὶ ἤδη τὸν λοιπὸν χρόνον
 ἀθανά-

αθανάτοι εισιν, ειπερ γε τα λεγομενα
αληθη εσιν.

Αλλα και υμας χρη, ω ανδρες δικασαι,
ευελπιδας ειναι προς τον θανατον, και εν
τι τουτο διανοεσθαι αληθες, οτι ουκ εσιν
ανδρι αγαθω κακον ουδεν, ουτε ζωντι ουτε
τελευτησαντι ουδε αμελειται υπο θεων τα
τουτου πρραγματα. ουδε τα εμα νυν απο
του αυτοματου γεγονεν· αλλα μοι δηλον
εσι τουτο, οτι ηδη τεθναναι και απηλλαχθαι
πρραγματων βελιον ην μοι. δια ταυτη και
εμε ουδαμου απειρεψε το σημειον· και
εγωγε τοις καλεψηφισαμενοις μου και
τοις κατηγοροις ου πανυ χαλεπαινω· και
τοι ου ταυτη τη διανοια καλεψηφιζουτο μου
και κατηγορουν, αλλ' οιομενοι βλαπτειν τι
τουτο αυτοις αξιον μεμφεισθαι. τοσονδε μεν-
τοι αυτων δεομαι. τους υιεις μου, επειδαν
ηβησωσι, τιμωρησασθε, ω ανδρες, ταυτα
ταυτα λυπουνης, απερ εγω υμας ελυπουν,
εαν υμιν δοκωσιν η χρηματων η αλλου του
πρροξερου

πρῶτον ἐπιμελῆσθαι ἡ ἀρετῆς· καὶ εἰ
δοκῶσι τι εἶναι, μὴδὲν ὄντες, οὐκ ἐπιμε-
λῶνται ὧν δεῖ, καὶ οἰοῦνται τι εἶναι, ὄντες
οὐδενὸς ἀξιοί. καὶ εἰ ταῦτα ποιῇ, δι-
καίᾳ πεπονθὼς ἐγὼ εἶμαι ὑφ' ὑμῶν αὐτὸς
τε καὶ οἱ υἱεῖς. ἀλλὰ γὰρ ἤδη ὥρα ἀπὶ-
ναί, ἐμοὶ μὲν, ἀποθανομένου, ὑμῖν δὲ, βιω-
σομένοις. ὅποτεροι δὲ ἡμῶν ἐρχονται ἐπὶ
ἀμείνον ἔργα, ἀδελὸν παντὶ πλὴν ἡ
τῷ θεῷ.

Κ Ε Φ. Ζ.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΚΡΙΤΩΝ.

ΤΙ τήνικαδε ἀφίξαι, ὦ Κριτῶν; ἡ οὐ
πρῶτ' ἐτι εἰς; ΚΡ. Πάνυ μὲν οὐν.
ΣΩΚ. Πήνικα μαλιστα; ΚΡ. Ορθὸς βα-
θὺς. ΣΩΚ. Θαυμάζω ὅπως ἠθέλησε σοὶ
ὁ τοῦ δεσμώτην φυλαξ ὑπακούσαι. ΚΡ.
Ξυνήθης ἤδη μοι εἰναι, ὦ Σωκράτες, διὰ το
πολ-

πολλακίς δευρὸ Φοίταν. καὶ τί καὶ εὐεργετίζεται ὑπ' ἐμοῦ. ΣΩΚ. Ἀρτί δέ ἡκεις, ἡ παλαι; ΚΡ. Ἐπιεικῶς παλαι. ΣΩΚ. Εἴτα πῶς οὐκ εὐθύς ἐπηγείρας με, ἀλλὰ σιγῇ παρακαθῆσαι; ΚΡ. Οὐ μά τον Δία, ὦ Σωκράτης· οὐδ' ἂν αὖτος ἠθελὸν ἐν τοσαύτῃ ἀγρυπνίᾳ καὶ λυπῇ εἶναι. ἀλλὰ καὶ σοῦ παλαι θαυμάζω, αἰσθανομένος ὥς ἡδεὺς καθευδείς· καὶ ἐπιήδης σε οὐκ ἡγείρον, ἵνα ὥς ἡδίστα διαγῆς. καὶ πολλακίς μὲν δὴ σε καὶ πρότερον ἐν παντί τῷ βίῳ εὐδαιμονισα τοῦ τρόπου, πολὺ δὲ μαλιστα ἐν τῇ νυν παρῆσσι ξυμφορᾷ, ὥς ῥαδίως αὖτην καὶ πρᾶως φέρεις. ΣΩΚ. Καὶ γάρ αν, ὦ Κριτῶν, πλεμμελες εἴη ἀγανακτεῖν τηλικούτων ὄντα, εἰ δεῖ ἤδη τελευτᾶν. ΚΡ. Καὶ ἄλλοι, ὦ Σωκράτης, τηλικοῦτοι ἐν τοιαύταις ξυμφοραῖς ἀλίσκονται· ἀλλ' οὐδὲν αὖτοις ἐπιλυεταὶ ἡ ἡλικία το μὴ οὐχι ἀγανακτεῖν τῇ παρούσῃ τύχῃ. ΣΩΚ. Εἰς ταῦτα. ἀλλὰ τί δὴ οὕτω πρῶτῃ ἀφίξαι;
ΚΡ.

ΚΡ. Ἀγγελίαν, ὦ Σωκράτες, φέρων χαλεπὴν, οὐ σοι, ὥς ἐμοὶ φαίνεται, ἀλλ' ἐμοὶ καὶ τοῖς σοῖς ἐπιτηδείοις πᾶσι, καὶ χαλεπὴν καὶ βάρειαν· ἦν ἐγώ, ὥς ἐμοὶ δοκῶ, ἐν τοῖς βαρυῶτα ἀν' ἐνεγκάμην. ΣΩΚ. Τίνα ταύτην; ἢ τὸ πλοῖον ἀφικέται ἐκ Δηλοῦ, οὐδεὶς ἀφικομένου τεθνάναι με; ΚΡ. Οὗτοι δὴ ἀφικέται, ἀλλὰ δοκεῖ μὲν μοι ἡξεῖν τήμερον, ἐξ ὧν ἀπαγγέλλουσιν ἡκόντες τινες ἀπὸ Σουνίου, καὶ καλῶς λείποντες ἐκεῖ αὐτό. δῆλον οὖν ἐκ τούτων τῶν ἀγγέλων ὅτι ἡξεῖ τήμερον, καὶ ἀνάγκη δὴ εἰσαυρίον εἶναι, ὦ Σωκράτες, τὸν βίον σε τελευτᾶν. ΣΩΚ. Ἀλλ', ὦ Κριτῶν, τύχη ἀγαθὴ· εἰ ταύτῃ τοῖς θεοῖς φίλον, ταύτῃ ἐσώ. οὐ μὲντοι οἶμαι ἡξεῖν αὐτὸ τήμερον. ΚΡ. Ποθεν τοῦτο τεκμαιρῇ; ΣΩΚ. Ἐγώ σοι ἐρῶ. τῇ γὰρ πού ὑπεραία δει μὲ ἀποθνήσκειν, ἢ ἢ ἀνελθοῖ τὸ πλοῖον. ΚΡ. Φασὶ δὲ γε τοὶ δὴ οἱ τούτων κυριοί. ΣΩΚ. Οὐ τοίνυν τῆς ἐπιούσης ἡμέρας οἶμαι αὐτὸ ἡξεῖν, ἀλλὰ

της ἑτέρας. τεκμαιρομαι δὲ ἐκ τίνος ἐνυπνίου, ὃ ἑώρακα ὀλίγον πρότερον ταύτης τῆς νυκτός· καὶ κινδυνεύεις ἐν καιρῷ τινὶ οὐκ εἶναι με. ΚΡ. Ἦν δὲ δὴ τί το ἐνυπνιον; ΣΩΚ. Ἐδοκεῖ τις μοι γυνὴ προσελθούσα, καλὴ καὶ εὐεΐδης, λευκὰ ἱμάτια ἔχουσα, καλεῖσθαι με, καὶ εἰπεῖν, ὦ Σωκράτες,

Ἡματι κεν τρίτῃ Φθὴν ἐριβόλον ἴκοιο.

ΚΡ. Ὡς ἀλοπον τὸ ἐνυπνιον, ὦ Σωκράτες. ΣΩΚ. Ἐναργές μιν οὖν, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ, ὦ Κριτῶν. ΚΡ. Διὰν γε, ὥς εοικεν. Ἀλλ', ὦ δαιμονιέ Σωκράτες, ἐτι καὶ νυν ἐμοὶ πειθοῦ, καὶ σωθῆμι. ὥς ἐμοὶ, ἐὰν σὺ ἀποθάνῃς, οὐδεμία ἔξυμφορα ἐστὶν ἀλλή· ἀλλὰ χωρὶς μὲν σου ἐξερησθαι, τοιούτου ἐπιηδείου, οἷον ἐγὼ οὐδὲνα μῆποτε εὖρησω, ἐτι δὲ καὶ πολλοῖς δοξῶ, οἱ ἐμὲ καὶ σὲ μὴ σαφῶς ἴσασιν, ὥς οἷός τε ὦν σὲ σώζειν, εἰ ἠθελόν ἀναλίσκειν χρήματα, ἀμελησάμην. καί τοι τις ἀν' αἰσχιῶν εἴη ταύτης δοξά, ἢ δοκεῖν χρήματα περὶ πλείονος ποιεῖσθαι ἢ φιλοῦς;

λους ; ου γαρ πείσονται οἱ πολλοὶ ὥς συ
 αὖτος οὐκ ἠβέλησας ἀπιεναὶ ἐνθενδε, ἡμῶν
 πρῶθυμουμένων. ΣΩΚ. Ἀλλὰ τι ἡμῖν, ὦ
 μακαρίε Κριτῶν, οὕτω τῆς τῶν πολλῶν
 δοξῆς μελεῖ ; οἱ γὰρ ἐπιεικεῶς, ὧν μαλ-
 λον ἀξίον φροντίζειν, ἡγήσονται αὖτα οὕτω
 πεπραχθαι, ὥσπερ ἀν' ἔραχθῃ. ΚΡ. Ἀλλ'
 ὅρας δὴ ὅτι ἀνάγκη, ὦ Σωκράτης, καὶ τῆς
 τῶν πολλῶν δοξῆς μελεῖν. αὖτα δὲ δηλοῖ
 τὰ παρόντα νῦν, ὅτι οἷοι τε εἰσὶν οἱ πολ-
 λοι οὐ τὰ σμικροτάτα τῶν κακῶν ἐξεργ-
 γάζεσθαι, ἀλλὰ σχεδὸν τὰ μέγιστα, ἐάν
 τις ἐν αὐτοῖς διαβεβλήμενος ᾗ. ΣΩΚ. Εἰ
 γὰρ ὠφελόν, ὦ Κριτῶν, οἷοι τε εἶναι οἱ
 πολλοὶ τὰ μέγιστα κακὰ ἐξεργάζεσθαι,
 ἵνα οἷοι τε ᾗσαν καὶ ἀγαθὰ τὰ μέγιστα
 καὶ καλῶς εἶχε. νῦν δὲ οὐδέτερά οἷοι τε.
 οὔτε γὰρ φρονιμον, οὔτε ἀφρονα δύναται
 ποιεῖσθαι. ποιοῦσι δὲ τοῦτο, ὅ, τι ἀν' τυ-
 χῶσι.

ΚΡ. Ταῦτα μὲν δὴ οὕτως ἐχέτω. ταῦτε
 δέ, ὦ Σωκράτες, εἰπε μοι ἄρα γέ μὴ
 ἐμοὺ προμηθεῖ καὶ τῶν ἄλλων ἐπιηδείων,
 μὴ, εἰάν σὺ ἐνθενδε ἐξελθῇς, οἱ συκοφάνται
 ἡμῖν πρᾶγμαλα παρῆχουσιν, ὥς σε ἐνθενδε
 ἐκκλεψάσι, καὶ ἀναγκασθῶμεν ἢ καὶ πᾶσαν
 τὴν οὐσίαν ἀποβάλλειν, ἢ συχνὰ χρημάτα,
 ἢ καὶ ἄλλο τι πρὸς τοῦτοισι πάθειν; εἰ γάρ
 τι τοιοῦτον φόβῃ, εἴσῃς αὐτοῖς χαιρεῖν. ἡμεῖς
 γὰρ πῶς δίκαιοι ἐσμεν, σωσάντες σε, κιν-
 δυνεύειν τοῦτον τὸν κίνδυνον; καὶ, εἰάν δῃ,
 ἐτι τοῦτου μείζω. ἀλλ' ἐμοὶ πείθου, καὶ
 μὴ ἄλλως ποιεῖ. ΣΩΚ. Καὶ ταῦτα προ-
 μηθούμαι, ὦ Κριτῶν, καὶ ἄλλα πολλὰ.
 ΚΡ. Μὴ τοιῦν ταῦτα φόβου. καὶ γὰρ οὐδὲ
 πολὺ ταργυρίον ἐστίν, ὃ θέλουσι λαβούρες
 τινες σῶσαι σε καὶ ἐξαγαγεῖν ἐνθενδε,
 ἐπεὶ οὐχ ὅρας τοῦτους τοὺς συκοφάντας,
 ὥς εὐέλεις, καὶ οὐδὲν ἂν δέοι ἐπ' αὐτοὺς
 πολλοῦ ἀργυρίου; σοὶ δὲ ὑπάρχει μὲν τα-
 ῖμα χρημάτα, ὥς ἐγώ μαι, ἱκανά· ἐπεὶ
 καὶ,

και, ει τι εμου κηδομενος, ουκ οiei δειν
 αναλίσκειν τα εμα, ξενοι ούτοι ενθαδε έτοι-
 μοι αναλίσκειν. εις δε και κεκομικεν επ'
 αυλο τουλο αργυριον ικανον, Σιμμιας ο Θη-
 βαιος· έτοιμος δε και Κεβης, και αλλοι
 πολλοι πανυ. ώς, όπερ λεγω, μηε ταυτα
 φοβουμενος αποκαμης σωσαι σαυλον, μηε
 ο ελεγες εν τω δικαστηριω, δυσχερες σοι γε-
 νεσθω, ότι ουκ αν εχοις εξελθων ο, τι χρω-
 σεαυλω. πολλαχου μεν γαρ και αλλοσε,
 όποι αν αφικη, αγαπησουσι σε· αν δε
 βουλη εις Θετταλιαν ιεναι, εισιν εμοι εκει
 ξενοι, οι σε περι πολλου ποιησουναι, και
 ασφαλειαν σοι παρεξονται, ώς σε μη-
 δένα λυπειν των καλα Θετταλιαν. Ετι δε,
 ω Σωκρατες, ουδε δικαιον μοι δοκεις επι-
 χειρειν πρᾶγμα, σαυλον προδουναι, εξον
 σωθηναι· και τοιαυτα σπενδειν περι σεαυ-
 τον γενεσθαι, άπερ αν και οι εχθροι σου
 σπενσαιεν τε και εσπενσαν, σε διαφθειραι
 βουλομενοι. προς δε τουτοις, και τους υιεις
 τους

τους σαυλου εμοιγε δοκεις προδιδοναι, ους
 σοι εξον και εκθρεψαι και εκπαιδευσαι,
 οιχηση καλαλιπων, και το σον μερος, ο,
 τι αν τυχωσι, τουτοπραξουσιν. τευξονται
 δε, ως το εικος, τοιουτων, οια περ ειωθε
 γιγνεσθαι εν ταις ορφανιαις περι τους
 ορφανους. η γαρ ου χην ποιεισθαι παι-
 δας, η ξυνδιαλαλαιπωρειν και τρεφοντα και
 παιδευοντα. συ δε μοι δοκεις τα ραθυμο-
 ταλα αιρεισθαι. χην δε, απερ αν ανης αθα-
 ρος και ανδρειος ελοιτο, ταυτα αιρεισθαι,
 φασκοντα γε δη αρετης δια παντος του
 βιου επιμελεισθαι. ως εγωγε και υπερ σου
 και υπερ ημων των σων επιτηδειων αισχυ-
 νομαι, μη δοξη απαν το πρσλμα το περ
 σε ανανδρια τινι τη ημετερα πεπραχθαι
 και η εισοδος της δικης εις το δικαστηριον ως
 εισηλθες, εξον μη εισελθειν, και αυτος ο
 αγων της δικης ως εγενετο και τοτελευ-
 ταιον δη τουτι, ωσπερ καλαγελως της
 πρσξεως, κακια τινι και ανανδρια τη ημε-
 P τερα

τετρα διαπεφευγεναι ἡμας δοκειν, οἵτινες σε
 ου διεσώσαμεν, ουδε συ σαυτον, οἷον τε ον
 και δυνατον, ειτι και σμικρον ἡμων οφε-
 λος ην. ταυτ' ουν, ω Σωκρατες, ὄρα μη
 ἅμα τῷ κακῷ και αἰσχροῦ ἡ σοι τε και
 ἡμιν· ἀλλὰ βουλευου. μαλλον δε ουδε
 βουλευεσθαι ἐτι ὥρα, ἀλλὰ βεβουλευσθαι.
 μια δε βουλη. τῆς γαρ ἐπιούσης νυκτος
 παντα ταυτα δεῖ πεπραχθαι· εἰ δε πε-
 ριμενούμεν, ἀδυνατον, και ουκετι οἷον τε.
 ἀλλὰ παντὶ τρόπῳ, ω Σωκρατες, πειθου
 μοι, και μηδαμῶς ἄλλως ποιεῖ. ΣΩΚ. Ω
 Φίλε Κριτων, ἡ προθυμία σου πολλοῦ
 ἀξία, εἰ μετα τίνος ἀρετῆς εἴη. εἰ δε
 μη, ὅτῳ μείζων, τοσούτῳ χαλεπωτέρα.
 σκοπεῖσθαι ουν χρεῖ ἡμας, εἴτε ταυτα
 πρᾶκτεον, εἴτε μη· ὡς ἐγώ σοι μόνον νυν,
 ἀλλὰ και αἰ τοιούτος, οἷος τῶν ἐμῶν μη-
 δέν· ἀλλῶ πειθεσθαι ἢ τῷ λόγῳ, ὅς ἀν
 μοι λογιζομένῳ βελτίος φαίνεται. τοὺς
 δὲ λόγους, οὓς ἐν τῷ ἐμπροσθεν ἐλεγον,

οὐ δυναταί νῦν ἐκβαλεῖν, ἐπεὶ μοι ἤδη
 ἡ τύχη γεγόνεν· ἀλλὰ σχεδὸν τι ὅμοιοι
 φαίνονται μοι, καὶ τοὺς αὐτοὺς πρῆσθαι
 καὶ τιμῇ, οὐσπέρ καὶ πρότερον. ὦν εἰ
 μὴ βέλτιον ἔχωμεν λεγέειν ἐν τῷ παρόντι,
 εὖ ἰσθί, ὅτι οὐ μὴ σοι ξυγχωρήσω, οὐδ' ἂν
 πλείω τῶν νῦν παρόντων ἢ τῶν πολλῶν
 δυναμῖς, ὥσπερ παῖδας, ἡμᾶς μορμολυ-
 τῆται, δεσμούς καὶ θανάτους ἐπιπεμπου-
 σα, καὶ χρημάτων ἀφαιρέσεις. ΚΡ. Πῶς
 οὖν ἂν μετρίωτατα σκοποίμεθα αὐτά;
 ΣΩΚ. Ἀλλ' ὥδε σκοπεῖ. εἰ μέλλουσιν
 ἡμῖν ἐνθενδε εἴτε ἀποδιδρασκεῖν, εἴθ' ὅπως
 δεῖ ὀνομασθαι τοῦτο, ἐλθόντες οἱ νομοὶ καὶ
 τὸ κοινὸν τῆς πόλεως, ἐπισάντες ἔροιντο,
 Εἰπε μοι, ὦ Σωκράτης, τί ἐν νῷ ἔχεις
 ποιεῖν; ἄλλο τί ἢ τοῦτο τῷ ἔργῳ, ὦ ἐπι-
 χεῖρεις, διανοή τους τε νόμους ἡμᾶς ἀπο-
 λείσθαι, καὶ ξυμπάσαν τὴν πόλιν, τὸ σὸν
 μέρος; ἢ δοκεῖ σοι οἷον τε ἐτι ἐκείνην τὴν
 πόλιν εἶναι, καὶ μὴ ἀνατετραφῆθαι, ἐν ἣ

αν αἱ γενομεναι δικαι μηδεν ισχυωσιν,
 αλλ' ὑπο ιδιωτων ακυροι τε γιγνωνται και
 διαφθειρωνται ; Τι ερουμεν, ω Κριτων,
 προς ταυτα και αλλα τοιαυτα ; πολλα
 γαρ αν τις εχοι, αλλως τε και ρητωρ, ει-
 πειν ὑπερ τουτου του νομου απολλυμενου,
 ος τας δικας τας δικασθειςας προςαττει
 κυριας ειναι. η ερουμεν προς αυτους, οτι
 ηδικει γαρ ημας ἡ πολις, και ουκ ορθως
 την δικην εκρινε ; ταυτα, η τι ερουμεν ;
 ΚΡ. Ταυτα νη Δια, ω Σωκρατες. ΣΩΚ. Τι
 ουν αν ειπωσιν οἱ νομοι ; Ω Σωκρατες, η
 και ταυτα ὁμολογητο ημιν τε και σοι, η
 εμμενειν ταις δικαις, αἰς αν ἡ πολις δι-
 καζοι ; Εἰ ουν αυτων θαυμαζοιμεν λεγον-
 των, ισως αν ειποιειν, Θην, ω Σωκρατες,
 μη θαυμαζε τα λεγομενα, αλλ' αποκρει-
 νου. επειδη και ειωθας χρησθαι τῷ ερωταν
 τε και αποκρινεσθαι. Φερε γαρ, τι εγκα-
 λων ημιν και τῇ πολι, επιχειρεις ημας
 απολλυναι ; ου πρωτον μεν σε εγεν-
 νησαμεν

νησαμεν ἡμεῖς ; καὶ δι' ἡμῶν ἐλαβε
 τὴν μητέρα σου ὁ πατήρ, καὶ ἐφύλευσε
 σε ; Φρασον οὖν, τοῦτοῖς ἡμῶν τοῖς νομοῖς
 τοῖς περὶ τοὺς γάμους μεμφῇ τι, ὥς οὐ
 καλῶς ἐχουσιν ; Οὐ μεμφομαι, φαῖν αν.
 Ἀλλὰ τοῖς περὶ τὴν τοῦ γενομένου τροφὴν
 τε καὶ παιδείαν, ἐν ἣ καὶ συ ἐπαιδεύθης ;
 ἢ οὐ καλῶς προσεταττον ἡμῶν οἱ ἐπὶ τοῦτω
 τελασμένοι νομοί, παραγγέλλοντες τῷ πατρί
 τῷ σὺ σε ἐν μουσικῇ καὶ γυμνασικῇ παι-
 δεύειν ; Καλῶς, φαῖν αν. Εἰεν, ἐπεὶ δὴ
 δε ἐγενου τε καὶ ἐξετραφῆς καὶ ἐπαιδευ-
 θῆς, ἐχοῖς αν εἰπεῖν πρῶτον μὲν, ὥς οὐχὶ
 ἡμετερος ἦσθα καὶ ἐκγονος καὶ δούλος, αὐτός
 τε καὶ οἱ σοὶ προγονοί ; καὶ εἰ τοῦτο οὕτως
 ἐχει, ἀρ' ἐξίσου οἶε εἶναι σοὶ τὸ δίκαιον
 καὶ ἡμῖν, καὶ αὐτ' αν ἡμεῖς σε ἐπιχει-
 ρωμεν ποιεῖν, ταῦτα καὶ συ ἀντιποιεῖν οἶε
 δίκαιον εἶναι ; ἢ πρὸς μὲν ἀρα σοὶ τὸν πα-
 τέρα οὐκ ἐξίσου ἦν τὸ δίκαιον, καὶ πρὸς
 δεσπολὴν, εἰ σοὶ ὦν ἐτύχανε, ὥς ἀπερ
 P 3 πασχεις

πᾶσχεις, ταῦτα καὶ ἀντιποιεῖν· οὐτε κα-
 κῶς ἀκουοῦντα ἀντιλεγεῖν, οὐδὲ τυπτομένον
 ἀντιτυπῆν, οὐδὲ ἀλλὰ τοιαῦτα πολλὰ·
 πρὸς δὲ τὴν πατρίδα ἀρεὰ καὶ τοὺς νόμους
 ἐξέσαι σοι, ὥστε εἰς σε ἐπιχειρῶμεν ἡμεῖς
 ἀπολλύναι, δίκαιον ἡγούμενοι εἶναι, καὶ σὺ
 δὲ ἡμᾶς τοὺς νόμους καὶ τὴν πατρίδα καθ'
 ὅσον δύνασαι ἐπιχειρήσεις ἀνταπολλύναι;
 καὶ φησείς, ταῦτα ποίων, δίκαια πρᾶτ-
 τεῖν, ὃ τῇ ἀληθείᾳ τῆς ἀρετῆς ἐπιμελου-
 μένος; ἢ οὕτως εἰ σοφός, ὥστε λελήθε σε
 ὅτι μήτε καὶ πατὴρ καὶ τῶν ἄλλων
 προγονῶν πάντων τιμωτέρων εἰς πατρίδα,
 καὶ σεμνωτέρων καὶ ἀγνώτερων, καὶ ἐν μεί-
 ζονι μοῖρᾳ καὶ παρὰ θεοῖς καὶ παρὰ
 ἀνθρώποις τοῖς νόμοις ἔχουσι καὶ σεβέσθαι
 δεῖ καὶ μάλλον ὑπείκειν καὶ θωπεύειν πα-
 τρίδα χαλεπαινουσάν, ἢ πατέρα καὶ ἢ πει-
 θεῖν, ἢ ποιεῖν ἃ ἀν κελεύοι καὶ πᾶσχειν εἰς
 τι πρὸς ἀτλή πᾶθειν, ἡσυχίαν ἀδούλῃ, εἰς τε
 τυπῆσθαι, εἰς τε δεισθαι, εἰς τε εἰς πο-
 λέμον

λεμον αγη τρωθησόμενον η αποθανουμενον,
 ποιησα ταυτα, και το δικαιον ούτως εχει
 και ουχ ὑπεικλεον, ουδε αναχωρηλεον, ουδε
 λειπλεον την ταξιν· αλλα και εν πολεμῳ
 και εν δικαστηρίῳ και πανταχου ποιητεον
 ἂν κελευοι ἡ πολις τε και ἡ παλεις· η
 πειθειν αὐτην ἢ το δικαιον πεφυκε· βια-
 ζεσθαι δε ουχ ὅσιον οὔτε μητέρα, οὔτε
 πατέρα, πολυ δε τούτων ἐτι ἥτιον την πα-
 τριδα, τι φησομεν πρὸς ταυτα, ω Κρι-
 των; αληθη λεγειν τους νομους, η ου; ΚΡ.
 Εμοιγε δοκει. ΣΩΚ. Σκοπει τοιουν, ω
 Σωκράτες, (Φαιεν αν ισως οί νομοι) ει ἡμεεις
 ταυτα αληθη λεγομεν, ὅτι ου δικαία ἡμας
 επιχειρεεις δεαν, ἂν επιχειρεεις ἡμεεις γαρ
 σε γεννησαντες, εκθρεψαντες, παιδευσαν-
 τες, μελαδοντες ἀπάντων, ὧν οἱοι τε ημεν,
 καλων σοι τε και τοις αλλοις πασι πολι-
 ταις, ὁμως προαγορευομεν, τῷ ἐξουτιαν
 πεποιηκεναι Αθηναίων τῷ βουλομενῳ, ἐπει-
 δαν δοκιμασῇ και ἰδῇ τα ἐν τῇ πολει

πρᾶγμα ἅ καὶ ἡμᾶς τοὺς νομοὺς, ὥς ἂν μὴ
 ἀρεσκώμεν ἡμεῖς, ἐξεῖναι λαβόντα τὰ αὐ-
 τοῦ, ἀπιέναι ὅπῃ ἂν βουληῖται. καὶ οὐδεὶς
 ἡμῶν τῶν νομῶν ἐμποδῶν ἐστὶν οὐδ' ἀπα-
 γορεύει, εἰ ἂν τις βουληῖται ὑμῶν εἰς
 ἀποικίαν ἵεναι, (εἰ μὴ ἀρεσκοίμεν ἡμεῖς τε
 καὶ ἡ πόλις) εἰ ἂν τε μέλοιται ἀλλοσεπῇ
 ἐλθὼν, ἵεναι ἐκεῖσε, ὅπῃ ἂν βουληται,
 ἔχων τὰ αὐτοῦ. ὅς δ' ἂν ὑμῶν παρὰ μεί-
 νῃ, ὁρῶν ὃν τρόπον ἡμεῖς τὰς τε δικὰς δι-
 καζόμεν, καὶ τὰ πολλὰ τὴν πόλιν διοικούμεν,
 ἤδη φάμεν τοῦτον ὁμολογήκεναι ἐρῶ ἡμῖν,
 εἰ ἂν ἡμεῖς κελεύωμεν, ποιήσειν ταῦτα. καὶ
 τὸν μὴ πείθομενον, τριχῇ φάμεν ἀδικεῖν·
 ὅτι τε γεννηταῖς οὐσιν ἡμῖν οὐ πείθεσθαι, καὶ
 ὅτι τροφεύσιν καὶ ὅτι ὁμολογήσας ἡμῖν
 πείθεσθαι, οὐτε πείθεσθαι, οὐτε πείθει ἡμᾶς,
 εἰ μὴ καλῶς τι ποιοῦμεν· πρῶτον τῶν
 ἡμῶν, καὶ οὐκ ἀγρίως ἐπιτατῶν ποιεῖν
 εἰ ἂν κελεύωμεν, ἀλλὰ ἐφ' ἑνὶ ὅσῳ θάτε-
 ρα, ἢ πείθειν ἡμᾶς, ἢ ποιεῖν τοῦτων οὐδε-
 τερα ποιεῖ.

Ταυ-

Ταῦταις δὴ φάμεν καὶ σε, ὦ Σωκράτης,
 ταῖς αἰτίαις ἐνεξέσθαι, εἴπερ ποιήσεις ἅ
 ἐπινοεῖς· καὶ οὐχ ἡκιστα Ἀθηναίων σε, ἀλλ'
 ἐν τοῖς μαλιστα. Εἰ οὖν ἐγὼ εἰποιμι, διὰ
 τι δὴ, ἴσως ἀν' μου δίκαιως καθάπλοιντο,
 λεγόντες, ὅτι ἐν τοῖς μαλιστα Ἀθηναίων ἐγὼ
 αὐτοῖς ὁμολογῶ τυχάνω ταύτην τὴν ὁμο-
 λογίαν. Φαίεν γὰρ ἀν', ὅτι, ὦ Σωκράτης,
 μεγάλα ἡμῖν τούτων τεκμήρια ἐσὶν, ὅτι
 σοὶ καὶ ἡμεῖς ἡρεσκομεν καὶ ἡ πόλις. οὐ
 γὰρ ἀν' ὅτε τῶν ἄλλων Ἀθηναίων ἅπαν-
 τῶν διαφερόντως ἐν αὐτῇ ἐπεδήμεις, εἰ μὴ
 σοὶ διαφερόντως ἡρεσκε. καὶ οὐτ' ἐπὶ θεω-
 ρίαν πωπότε ἐκ τῆς πόλεως ἐξηλθες, ὅτι
 μὴ ἅπαξ εἰς Ἰσθμόν, οὔτε ἄλλοτε οὐδα-
 μοτε, εἰ μὴ ποὶ στρατεύσομενος· οὔτε ἄλ-
 λην ἐποιήσω ἀποδημίαν πωπότε, ὥσπερ οἱ
 ἄλλοι ἄνθρωποι· οὐδ' ἐπιθυμία σε ἄλλης
 πόλεως οὐδ' ἄλλων νόμων ἐλάβεν εἶδεναι·
 ἀλλὰ ἡμεῖς σοὶ ἱκανοὶ ἤμεν, καὶ ἡ ἡμέτερα
 πόλις· οὕτω σφοδρὰ ἡμᾶς ἤρου, καὶ ὁμο-
 λογεῖς

λογεις καθ' ἡμας πολιτευεσθαι. τα τε
 αλλα και παιδας εν αυη εποιησω, ως
 αρεσκουσας σοι της πολεως. ετι τοιουν εν
 αυη τη δικη εξην σοι φυγης τιμησασθαι, ει
 εδουλου, και ὅπερ νυν ακουσης της πολε-
 ως επιχειρεις, τοτε εκουσης ποιησαι. συ
 δε τοτε μεν εκαλλωπιζου, ως ουκ αγανακ-
 των ει δεοι τεθναι σε· αλλ' ἦρου, ως
 εφισθα, προς της φυγης θανατον. νυν δε
 οὐτ' εκεινους τους λογους αισχυνη, ουτε
 ἡμων των νομων ενδρεπη, επιχειρων δια-
 φθειραι· πραιτεις τε ὅπερ αν δουλος ὁ
 Φαυλολαος πραιξειεν, αποδιδρασκειν επι-
 χειρων παρα τας ξυνθηκας τε και τας
 ὁμολογιας, καθ' ἃς ἡμιν ξυνεθου πολι-
 τευεσθαι. πραιτον ουν ἡμιν τουτο αυτο
 αποκρηναι, ει αληθη λεγομεν, φασκοντες
 σε ὁμολογηκεναι πολιτευεσθαι καθ' ἡμας,
 εγω, αλλ' ου λογω· η ουκ αληθη. τι
 φωμεν προς ταυτα, ω Κριτων; αλλο τι
 η ὁμολογωμεν; ΚΡ. Αναγκη, ω Σωκρατες.

ΣΩΚ.

ΣΩΚ. Ἄλλο τι οὖν, φαίεν, ἡ ξυνθηκὰς
 τὰς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ ὁμολογίας πα-
 ραδανείς· οὐχ ὑπ' ἀνάγκης ὁμολογήσας,
 οὐδὲ ἀπαληθείς, οὐδὲ ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ ἀναγ-
 κάσθεις βουλευσασθαι· ἀλλ' ἐν ἐτεσὶν ἐβ-
 δομηκούντα, ἐν οἷς ἦν σοὶ ἀπιέναι, εἰ μὴ
 ἤρεσκόμεν ἡμεῖς, μὴδὲ δίκαιαι ἐφαινοντο σοὶ
 αἱ ὁμολογίαι εἶναι; σὺ τε οὐτε Λακεδαι-
 μονα πρὸς ἡμᾶς, οὐτε Κρήνην, αἷς δὴ ἕκαστοί γε
 φησὶ εὐνομεῖσθαι, οὐτε ἀλλήν οὐδεμίαν τῶν
 Ἑλληνίδων πόλεων, οὐτε τῶν βαρβάρων·
 ἀλλ' ἐλατῶν ἐξ αὐτῆς ἀπεδημησας ἢ οἱ χυ-
 λοὶ τε καὶ τυφλοὶ καὶ οἱ ἄλλοι ἀναπηροί.
 οὕτω σοὶ διαφερόντως τῶν ἄλλων Ἀθηναίων
 ἤρεσκεν ἡ πόλις τε καὶ ἡμεῖς, οἱ νομοὶ
 δηλονότι. τίμη γὰρ ἂν πόλις ἀρεσκοί ἀνευ
 νομῶν; νῦν δὲ δὴ οὐκ ἐμμένεις τοῖς ὁμο-
 λογημένοις· ἐμμένεις δὲ, εἰ μὴν γε πει-
 θῇ, ὦ Σωκράτης· καὶ οὐ κατὰ γελαστός γε
 ἐστὶ, ἐκ τῆς πόλεως ἐξελθὼν. σκοπεῖ γὰρ
 δὴ, ταῦτα παραδὰς, καὶ ἐξαμαρῶν τι του-
 τῶν,

των, τι αγαθον εργαση σαυτον, η τους επι-
 τηδειους τους σαυτου. οτι μεν γαρ κινδυ-
 νευουσιν γε σου οι επιτηδαιοι και αυτοι φευ-
 γειν και ξερηθηναι της πολεως, η την ου-
 σιαν απολεσαι, σχεδον τι δηλον. αυτος δε
 πρωτον μεν εαν εις των εγγυτατα τινα πο-
 λεων ελθης, η Θεβαζε, η Μεγαραδε, (ευ-
 νομουνηναι γαρ αμφοτεροι) πολεμιος ηξεις,
 ω Σωκρατες, τη τουτων πολιτεια. και οσοι-
 περ κηδυναι των αυτων πολεων υποβλε-
 ψουσαι σε, διαφθορεα ηγουμενοι των νομων
 και βεβαιωσεις τοις δικασαις την δοξαν,
 ωστε δοkein ορθως την δικην δικασαι. οσις
 γαρ νομων διαφθορευς εστι, σφοδρα που
 δοξειεν αν νεων γε και ανοηλων ανθρωπων
 διαφθορευς ειναι. πολερον ουν φευξητας
 τε ευνομουμενας πολεις και των ανδρων
 τους κοσμιωτατους; και τουτο ποιουντι αρα
 αξιον εστι σοι ζην; η πλεσιασεις τουτοις,
 και αναισχυνησεις διαλεγομενος τινας λο-
 γους, ω Σωκρατες, η ουσπερ ενθαδε, ως
 η α-

ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ δικαιοσύνη πλείους ἀξίον τοῖς
 ἀνθρώποις, καὶ τὰ νομίμα καὶ οἱ νομοί; καὶ
 οὐκ οἶει ἀσχημον φανεῖσθαι τὸ τοῦ Σωκρά-
 τους πᾶραγμα; οἰεσθαι γέ γε. ἀλλ' ἐκ
 μεν τούτων τῶν πολλῶν ἀπαρεῖς, ἥξεις δὲ
 εἰς Θετταλίαν πᾶρα τοὺς ξένους τοῦ Κρίω-
 νος. ἐκεῖ γὰρ δὴ πλείη ἀλὰξια καὶ ἀκο-
 λασία· καὶ ἰσως ἀν' ἡδεὺς σου ἀκούειν ὥς
 γελοίως ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου ἀπεδιδρασκές,
 σκευὴν τινὰ περιθεμένος, ἢ διφθεράν λα-
 βὼν, ἢ ἀλλὰ οἷα δὴ εἰωθασιν ἐνσκευαζεσθαι
 οἱ ἀποδιδρασκόντες, καὶ τὸ σχῆμα τὸ σαυ-
 τοῦ μετ' ἀλλήλας. ὅτι δὲ γέρον ἀνὴρ, σμι-
 κροῦ χρόνου τῷ βίῳ λοιποῦ οὔτος, ὥς το
 εἶκος, ἐβόλησας οὕτω γλίσχρως ἐπιθυμεῖν
 ζῆν, νομοὺς τοὺς μέγιστους παρὰ βίας, οὐδεὶς
 ὅς ἐρεῖ; ἰσως, ἀν' μὴ τινὰ λυπῆς· εἰ δὲ μὴ,
 ἀκουσῇ, ὦ Σωκράτης, πολλὰ καὶ ἀνάξια
 σαυτοῦ. ὑπερχομένος δὴ πάντας ἀνθρώπους
 βίωσῃ, καὶ δουλεύων. τί ποίων; ἢ εὐ-
 χόμενος ἐν Θετταλίᾳ; ὥσπερ ἐπὶ δειπνον,

ἀπο-

αποδημηκώς εις Θετταλίαν. λόγοι δε εκεί-
 νοι οἱ περὶ δικαιοσύνης καὶ τῆς ἀλλῆς ἀρε-
 τῆς πού ἡμῖν εἶναι ; ἀλλὰ δὴ τῶν παι-
 δῶν ἕνεκα βούλει ζῆν, ἵνα αὐτοὺς ἐκθρεψῇς
 καὶ παιδεύσῃς. τί δέ ; εἰς Θετταλίαν αὐ-
 τοὺς ἀγαγὼν θρεψεῖς τε καὶ παιδεύσεις,
 ξένους ποιήσας, ἵνα καὶ τοῦτο σου ἀπο-
 λαύσωσιν ; ἢ τοῦτο μὲν οὐ αὐτοῦ δὲ τρε-
 φομένοι, σου ζῶντος, βελτίον θρεψοῦναι
 καὶ παιδεύσονται, μὴ ξυνοῦλος σου αὐτοῖς ;
 οἱ γὰρ ἐπιηδείοι οἱ σοὶ ἐπιμελησονται αὐ-
 τῶν. πότερον εἰ μὲν εἰς Θετταλίαν ἀπο-
 δημησῇς, ἐπιμελησονται ; εἰ δὲ εἰς ἄδου
 ἀποδημησῇς, οὐχὶ ἐπιμελησονται ; εἰπερ γέ
 τί οἱ φέλος αὐτῶν ἐστὶ, τῶν σοὶ φασκόντων
 ἐπιηδεῖων εἶναι, οἰεσθαι γέ χρεῖ. Ἀλλ',
 ὦ Σωκράτης, πειθομένος ἡμῖν τοῖς σοῖς τρε-
 φεῦσι, μήτε παῖδας περὶ πλείονος ποιοῦ,
 μήτε το ζῆν, μήτε ἄλλο μὴδὲν, πρὸ τοῦ
 δίκαιου ἵνα εἰς ἄδου ἐλθῶν, ἔχῃς ταῦτα
 πάντα ἀπολογησάσθαι τοῖς ἐκεῖ ἀσχουσιν.

οὕτε

οὐτε γὰρ ἐνθάδε σοὶ φαίνεται ταῦτα πρᾶτ-
 τόν τι ἀμεινόν εἶναι, οὐδὲ δικαιοτέρον, οὐδὲ
 ὁσιώτερον, οὐδὲ ἄλλω τῶν σῶν οὐδένι· οὐτε
 ἐκείσε ἀφικομένῳ ἀμεινόν εἶναι. ἀλλὰ νῦν
 μὲν ἠδίκημένος ἀπεί, (εἰαν ἀπίης) οὐχ ὑφ'
 ἡμῶν τῶν νόμων, ἀλλ' ὑπ' ἀνθρώπων· εἰαν
 δὲ ἐξελθῇς, οὕτως αἰσχροῦς ἀνιδίκησας
 τε καὶ ἀντικακουρῆσας, τὰς σαυτοῦ ὁμο-
 λογίας τε καὶ ξυνθήκας τὰς πρὸς ἡμᾶς
 παραβάς, καὶ κακὰ ἐργασάμενος τοῦτους,
 οὓς ἡκιστα εἶδει, σαυτὸν τε καὶ φίλους καὶ
 πατρίδα καὶ ἡμᾶς· ἡμεῖς τε σοὶ χαλεπα-
 πούμεν ζῶντι, καὶ ἐκεῖ οἱ ἡμέτεροι ἀδελφοί,
 οἱ ἐν αἵθρου νόμοι, οὐκ εὐμενῶς σ' ἐϋπο-
 δεξόνται· εἰδοῖτες ὅτι καὶ ἡμᾶς ἐπεχειρήσας
 ἀπολεσθαι, τὸ σὸν μέρος. ἀλλὰ μὴ σε
 πείσῃ Κρίων ποιεῖν ἃ λέγει, μάλλον ἢ
 ἡμεῖς. Ταῦτα, ὦ φίλε ἑταῖρε Κρίων, εὐ-
 ισθὶ ὅτι ἐγὼ δοκῶ ἀκούειν, ὥσπερ οἱ κο-
 ρυθαῖωνες τῶν αὐλῶν δοκοῦσιν ἀκούειν.
 καὶ ἐν ἐμοὶ αὕτη ἡ κήχη τοῦτων τῶν λόγων
 βομβεῖ,

βομβει, και ποιει μη δυνασθαι των αλ-
λων ακουειν. αλλα ισθι, οσα γε τα νυν
εμοι δοκουντα, εαν τι λεγης παρα ταυτα,
μαλιν ερεις. ομως μενοι ει τι οiei πλεον
ποιησεν, λεγε. ΚΡ. ΑΛΛ', ω Σωκρατες,
ουκ εχω λεγειν. ΣΩΚ. Εα τοιουν, ω Κρι-
των, και πρᾶττωμεν ταυτη, επειδη ταυτη
ο θεος υφηιεται.

Κ Ε Φ. η.

ΕΧΕΚΡΑΤΗΣ, ΦΑΙΔΩΝ.

ΑΥΤΟΣ, ω Φαιδων, παρεγενου Σω-
κρατει εκεινη τη ημερα, η το Φαρ-
μακον επιεν εν τῳ δεσμωτηριῳ, η αλλου
του ηκουσας; ΦΑΙΔ. Αυτος, ω Εχεκρατες.
ΕΧ. Τι ουν δη εσιν αττα ειπεν ο ανηρ
προ του θανατου; και πως ετελευτα;
ηδεως γαρ αν ακουσαιμι. και γαρ ουτε των
πολιων Φλιασιων ουδεις πανυ τι επιχω-
ριαζει τανυν Αθηναζε, ουτε τις ξενος αφικται
χρονου

χρόνου συχνου εκειθεν, ὅσις αν ἡμιν σαφες
 τι αγγελαι οἰος τ' η περι τουτων, πλην
 γε δη ὅτι φαρμακον πιων αποθανοι των
 δε αλλων ουδεν ειχε φραζειν. ΦΑΙΔ. Ουδε
 τα περι της δικης αρα επυθεσθε ὃν τροπον
 εγενετο; ΕΧ. Ναι. ταυτα μεν ἡμιν ηγ-
 γελλε τις και εθαυμαζομεν γε ὅτι, πα-
 λαι γενομενης αυτης, πολλω υ̐τερον φαι-
 νεται αποθανων. τι ουν ην τουτο, ω Φαι-
 δων; ΦΑΙΔ. Τυχη τις αυτω, ω Εχεκρατες,
 συνεβη. ε̐υχε γαρ τη προξεραια της δικης
 η̐ πρυμνα εσεμμενη του πλοιου, ὃ εις Δη-
 λον Αθηναιοι πεμπουσι κατ' ετος. ΕΧ.
 Τουτο δε δη τι εστι; ΦΑΙΔ. Τουτο εστι το
 πλοιον, ὡς φασιν Αθηναιοι, εν ᾧ Θησευς
 ποτε εις Κρητην τους δις ἐπλα εκεινους
 ὡχετο α̐λων, και εσωσε τε και αυτος εσωθη.
 τω ουν Απολλωνι ευξαντο, ὡς λεγεται, τοτε,
 ει σωθειεν, ἑκασου ετους θεωριαν απαξειν
 εις Δηλον· ἦν δη αει και νυν ετι εξ εκεινου
 κατ' ενιαυτον τω θεω πεμπουσιν.

ουν ἀρξῶνται τῆς θεωρίας, νομος ἐστὶν αὐτοῖς
 ἐν τῷ χρόνῳ τοῦτῳ καθαριεῦν τὴν πόλιν,
 καὶ δημοσίᾳ μηδὲνα ἀποκλινύναι, πρὶν ἂν
 εἰς Δῆλον ἀφικῇται τὸ πλοῖον, καὶ πάλιν
 δευρο. τοῦτο δ' ἐνίστε ἐν πολλῷ χρόνῳ γί-
 νεται, ὅταν τυχωσὶν οἱ ἀνεμοὶ ἀπολαβόντες
 αὐτοὺς. ἀρχὴ δ' ἐστὶ τῆς θεωρίας, ἐπειδὴν
 ὁ ἱερεὺς τοῦ Ἀπολλωνος σεψῇ τὴν πρυμνὰν
 τοῦ πλοίου. τοῦτο δ' ἐτύχεν, ὥσπερ λέγω,
 τῇ προεργαίᾳ τῆς δίκης γενοῦς. διὰ ταῦτα
 καὶ ὁ πολὺς χρόνος ἐγενέτο τῷ Σωκράτει
 ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ, ὁ μέλας τῆς δίκης τε
 καὶ τοῦ θανάτου.

ΕΧ. Τί δὲ δὴ τὰ περὶ αὐτὸν τὸν θάνα-
 τον, ὦ Φαίδων; τί ἦν τὰ λεχθέντα καὶ
 πρᾶχθέντα; καὶ τινες οἱ παραγενομένοι
 τῶν ἐπιηδείων τῷ ἀνδρὶ; ἢ οὐκ εἰσὶν οἱ ἀρ-
 χόντες παρῆναι, ἀλλ' ἐρημος ἐτελεύτα φι-
 λων; ΦΑΙΔ. Οὐδαμῶς· ἀλλὰ παρήσαν
 τινες, καὶ πολλοὶ γε. ΕΧ. Ταῦτα δὴ πάν-
 τα προθυμηθήτι ὡς σαφεστάτα ἡμῖν ἀπαγ-
 γείλαι,

γείλαι, εἰ μὴ τις σοὶ ἀσχολία τυγχάνει
 οὐσα. ΦΑΙΔ. Ἀλλὰ σχολάζω τε καὶ πει-
 ρασομαι ὑμῖν διηγησασθαι. καὶ γὰρ το
 μεμνησθαι Σωκράτους, καὶ αὐτὸν λεγόντα,
 καὶ ἄλλου ἀκουόντα, ἐμοίγε αἰετῶν
 ἡδίστον. ΕΧ. Ἀλλὰ μὴν, ὦ Φαίδων, καὶ
 τοὺς ἀκουσομένους γε τοιοῦτους ἑτέρας
 ἔχεις. ἀλλὰ πείρω ὥς ἂν δύνη ἀκριβέστατα
 διελθεῖν πάντα. ΦΑΙΔ. Καὶ μὴν ἐγώ γε
 θαυμαστὰ ἐπαθὼν παραγενομένος. οὐτε γὰρ
 ὥς θανάτῳ παρόντα με ἀνδρὸς ἐπιηδείου
 ἔλεος εἴσῃ. εὐδαιμών γὰρ μοι ὁ ἀνὴρ
 ἐφαίνετο, ὦ Ἐχεκράτης, καὶ τοῦ τρόπου
 καὶ τῶν λόγων, ὥς ἀδελφῶς καὶ γενναίως
 ἐτελεύτῃ· ὥς μοι παρίσασθαι ἐκείνον μὴδ'
 εἰς αἴδου ἰόντα, ἀνεὺ θείας μοίρας ἵεναι,
 ἀλλὰ καὶ ἐκείσε ἀφικομένον εὖ πρᾶξαι,
 εἴπερ τις πώποτε καὶ ἄλλος. διὰ δὲ ταῦτα
 οὐδὲν πάνυ μοι ἔλεεινον εἴσῃ, ὥς εἰκός
 ἂν δοξέειν εἶναι παρόντι πένθει· οὐτε αὖ
 ἡδονή, ὥς ἐν φιλοσοφίᾳ ἡμῶν ὄντων, ὥσπερ

ειωθειμεν. και γαρ οἱ λογοι τοιουτοι τινες
 ησαν· αλλ' αλεχυνως αλοπον τι μοι παθος
 παρην, και τις αηθης κρασις απο τε της
 ηδονης συγκεκραμενη ὁμου και της λυπης,
 ενθυμουμενω ὅτι αυλικα εκεινος εμελλε τε-
 λευαν. και παντες οἱ παροντες σχεδον
 τι ούτω διεκειμεθα, ποτε μεν γελωντες,
 ενιοτε δε δακρυοντες. ΕΧ. Ετυχον δε, ω
 Φαιδων, τινες παραγενομενοι; ΦΑΙΔ. Των
 επιχωριων παρην Κριτοδουλος, και ὁ πα-
 τηρ αυλου Κριτων· και ετι Ερμοφενης, και
 Επιγενης, και Αισχινης, και Αντισθενης.
 ην δε και Κτησιππος ὁ Παιανιευς, και Με-
 νεξενος, και αλλοι τινες των επιχωριων.
 Πλατων δε, οἰμαι, ησθενει. ΕΧ. Ξενοι
 δε τινες παρηνσαν; ΦΑΙΔ. Ναι. Σιμμιας
 τε γε ὁ Θηβαιος και Κεβης και Φαιδωνδης·
 και Μεταροθεν, Ευκλειδης τε και Τερψιων.
 ΕΧ. Τι δε; Αρισιππος και Κλεομβροτος
 παρεγενοντο; ΦΑΙΔ. Ου δηλα. εν Αιγινη
 γαρ ελεγοντο ειναι. ΕΧ. Αλλος δε τις
 παρην;

παρην; ΦΑΙΔ. Σχεδόν τι οἶμαι τοὺς
 παραγενέσθαι. ΕΧ. Τί οὖν δὴ; τινες, Φῆς,
 ἦσαν οἱ λόγοι; ΦΑΙΔ. Ἐγὼ σοὶ ἐξ ἀρ-
 χῆς πάντα πειραστομαὶ διηγησασθαι. αἰ
 γὰρ δὴ καὶ τὰς πρόσθεν ἡμέρας εἰωθήμεν
 φοῖταν καὶ ἐγὼ καὶ οἱ ἄλλοι παρὰ τὸν
 Σωκράτη, συλλεγομενοὶ ἕως εἰς τὸ δι-
 καστήριον, ἐν ᾧ καὶ ἡ δίκη ἐγενέτο. πλη-
 σίον γὰρ ἦν τοῦ δεσμωτηρίου. περιεμενομεν
 οὖν ἕκαστος ἕως ἀνοιχθεῖν τὸ δεσμωτήριον,
 διαλρίδοντες μετ' ἀλλήλων. ἀνεῴετο γὰρ
 οὐ πρῶν. ἐπεὶ δὲ ἀνοιχθεῖν, ἤειμεν παρὰ
 τὸν Σωκράτη, καὶ τὰ πολλὰ διημερευομεν
 μετ' αὐτοῦ. καὶ δὴ καὶ τὰτε πρῶταίτερον
 συνελεγήμεν. τῇ γὰρ πρῶταίᾳ ἡμέρᾳ
 ἐπεὶ ἐξελθόμεν ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου ὅσπε-
 ρας, ἐπυθόμεθα ὅτι τὸ πλοῖον ἐκ Δηλοῦ
 ἀφίγμενον εἴη. παρηγγείλαμεν οὖν ἀλλή-
 λους ἡκεῖν ὡς πρῶταίτατα εἰς τὸ εἰωθός
 καὶ ἡκομεν· καὶ ἡμῖν ἐξελθὼν ὁ θυρωρός,
 ὅσπερ εἰωθεὶ ὑπακούειν, εἶπεν ἐπιμενεῖν,

και μη προΐερον παριεναι ἕως αν αυτος
 κελευση. λυουσι γαρ, εφη, οἱ ἑνδεκα Σω-
 κρατη, και παραγγελλουσιν ὅπως αν τηδε
 τη ἡμερα τελευτα. ου πολυν δ' ουν χρο-
 νον επισχων, ἤκε και εκελευσεν ἡμας εισι-
 ναι. εισιοντες ουν, κατελαμβανομεν τον
 μεν Σωκρατη αρετι λελυμενον, την δε Ξαν-
 θιππην (γινωσκεις γαρ) εχουσαν τε το
 παιδιον αυτου και παρακαθημενην. ὡς ουν
 ειδεν ἡμας ἡ Ξανθιππη, ανευφημησε τε, και
 τοιαυτα ἀττα ειπεν, οἶα δη ειωθασιν αἱ
 γυναικες, Οτι, ω Σωκρατες, ὑσῆλον δη σε
 προσεερουσι νυν οἱ επιτηδαιοι, και συ του-
 τους. Και ὁ Σωκρατης βλεψας εις τον
 Κριτωνα, Ω Κριτων, εφη, απαγελω τις
 ταυτην οικαδε. Και εκεινην μεν απηλθον τινες
 των του Κριτωνος, βωσαν τε και κοπλο-
 μενην· ὁ δε Σωκρατης, ανακαθιζομενος εις
 την κλινην, συνεκαμψε τε το σκελος, και
 ετριψε τη χειρι· και τριβων ἄμα, Ως αλο-
 πον, εφη, ω ανδρες, εοικε τι ειναι τουτο,
 ὁ κα-

ὁ καλοῦσιν οἱ ἀνθρώποι ἡδύ. ὡς θαυμα-
 σίως πρῆκε πρὸς το δοκοῦν ἐναντίον εἶναι,
 το λυπηρὸν τῷ αἵμα μὲν αὐτῷ μὴ θελεῖν
 παραγινεσθαι τῷ ἀνθρώπῳ· εἰ δὲ τις
 διώκῃ το ἕτερον καὶ λαμβάνῃ, σχεδὸν τι
 ἀναγκαζεσθαι αἰε λαμβάνειν καὶ το ἕτερον,
 ὥσπερ ἐκ μίας κορυφῆς ἡμμένῳ δὴ οὔτε.
 καὶ μοι δοκεῖ, εἴη, εἰ ἐνενοήσεν αὐτῷ Αἰ-
 σωπος, μῦθον ἀν συνθεῖναι, ὡς ὁ θεὸς βου-
 λομένος αὐτῷ διαλλάξαι πολέμου, ἐπει-
 δὴ οὐκ ἐδύνατο, συνήψεν εἰς ταῦτον αὐτῶν
 τὰς κορυφὰς. καὶ διὰ ταῦτα ὡς ἀν το ἕτε-
 ρον παραγενῆναι, ἐπακολουθεῖ ὑψέρον καὶ
 το ἕτερον. ὥσπερ οὖν καὶ αὐτῷ μοι εἰσὶν
 ἐπεὶ δὴ ὑπὸ τοῦ δεσμοῦ ἦν ἐν τῷ σκελεῖ το
 ἀλγεῖν, ἐκείνῳ δὴ φαίνεται ἐπακολουθεῖν
 το ἡδύ. Καὶ αἵμα λέγων ταῦτα, καθῆκε
 τὰ σκέλη ἀπὸ τῆς κλινῆς ἐπὶ τὴν γῆν· καὶ
 καθεζόμενος, οὕτως ἤδη τὰ λοιπὰ διελέξετο.

* * * * * Τούτων δὴ ἐνεκα θαρρῆν
 χῆν περὶ τῇ αὐτοῦ ψυχῇ ἀνδρα, ὅστις ἐν

τῷ βίῳ τὰς μὲν ἀλλὰς ἡδονὰς τὰς περὶ
 τὸ σῶμα καὶ τοὺς κόσμους εἵατε χαιρεῖν,
 ὥς ἀλλοτρίους τε ὄντας, καὶ πλεον θάτε-
 ρον ἡγήσασθαι ἀπερὶ τὰς δὲ περὶ
 τὸ μανθάνειν ἐσπουδάτε τε, καὶ κοσμήσας
 τὴν ψυχὴν οὐκ ἀλλοτρίῳ ἀλλὰ τῷ αὐτῆς
 κόσμῳ, σωφροσύνη τε καὶ δικαιοσύνη καὶ
 ἀνδρεία καὶ ἐλευθερία καὶ ἀληθεία, οὕτω
 περιμένει τὴν εἰς ἀδού πορείαν, ὥς πορευ-
 σόμενος ὅταν ἡ εἰμαρμένη καλῇ. ὑμεῖς μὲν
 οὖν, εἶπε, ὦ Σιμμία τε καὶ Κεβης καὶ οἱ
 ἄλλοι, εἰσαυθὶς ἐν τινὶ χρόνῳ ἕκαστοι πο-
 ρευσέσθε. ἐμὲ δὲ νῦν ἤδη καλεῖ (φαίνεται
 ἀνὴρ τραγικός) ἡ εἰμαρμένη, καὶ σχεδὸν τι-
 μοὶ ὥρα τραπέσθαι πρὸς τὸ λούεσθαι. δο-
 κεῖ γὰρ ἤδη βελτίον εἶναι λουσαμένον πι-
 εῖν τὸ φάρμακον, καὶ μὴ πρᾶγμα τὰς
 γυναῖξιν παρέχειν νεκρὸν λουεῖν.

Ταῦτα δὲ εἰπόντος αὐτοῦ, ὁ Κρίτων, Εἰεν,
 εἶπε, ὦ Σωκράτης. τί δὲ τοῦτο; ἢ ἐμοὶ ἐπι-
 τελλή, ἢ περὶ τῶν παιδῶν, ἢ περὶ ἀλλοῦ
 τοῦ,

του, ὅ, τι ἀν σοὶ ποιοῦντες ἡμεῖς, ἐν χάριτι
 μαλιστα ποιοῖμεν; Ἀπερ αἰ λέγω, εἶπεν, ὦ
 Κριτῶν· οὐδὲν καινότερον· ὅτι ὑμῶν αὐτῶν
 ἐπιμελουμένοι ὑμεῖς, καὶ ἐμοὶ καὶ τοῖς
 ἐμοῖς καὶ ὑμῖν αὐτοῖς ἐν χάριτι ποιήσετε
 αὐτὸ ἂν ποιῇ· καὶ μὴ νῦν ὁμολογήσῃ.
 εἰ δὲ ὑμῶν μὲν αὐτῶν ἀμελήσῃ, καὶ μὴ θε-
 λῇ, ὥσπερ κατ' ἰχθῆ, κατὰ τὰ νῦν τε εἰρη-
 μενά καὶ τὰ ἐν τῷ ἐμπροσθεν χρόνῳ, ζῆν,
 οὐδὲ εἰὰ πολλὰ ὁμολογήσῃ ἐν τῷ πα-
 ρόντι καὶ σφύρα, οὐδὲν πλέον ποιήσετε.
 Ταῦτα μὲν τοίνυν προθυμησόμεθα, εἶπεν,
 οὕτω ποιεῖν. θάπτομεν δὲ τίνα σὲ τρόπον;
 Ὅπως ἀν, εἶπεν, βουλήσθε· εἰὰ περ γὰρ λα-
 βήτε με, καὶ μὴ ἐκφυγῶ ὑμᾶς. Γελασας
 δὲ αἶμα ἡσύχη, καὶ πρὸς ἡμᾶς ἀποβλέψας,
 εἶπεν, Οὐ πείθω, εἶπεν, ὦ ἄνδρες, Κριτῶνα,
 ὥς ἐγὼ εἰμι οὗτος ὁ Σωκράτης, ὁ νῦν δια-
 λεγόμενος, καὶ διαλατῶν ἕκαστα τῶν λε-
 γομένων· ἀλλ' οἶεται με ἐκεῖνον εἶναι, ὃν
 οὐσεται ὀλίγον ὑψέρον νεκρὸν, καὶ ἐρωτᾷ
 πῶς δεῖ με θάπτειν. ὅτι δὲ ἐγὼ παλαι

πο-

πολυν λογον πεποιημαι, ὥς επειδαν πτω
το φαρμακον, ουκετι ὑμιν παραμενω, αλλ'
οιχησομαι απιων εις μακαρων δη τινας ευ-
δαιμονιας, ταυτα μοι δοκω αυτω αλλως
λεγειν, παραμυθουμενος ἅμα μεν ὑμας,
ἅμα δ' εμαυτον. εγλυησασθε ουν με προς
Κριωνα, εφη, την εναυλιαν εγλυην, η ἦν οὔτος
προς τους δικασας εγλυαλο. οὔτος μεν γαρ
ἢ μην παραμενειν ὑμεις δε, η μην μη
παραμενειν εγλυησασθε, επειδαν αποθανω,
αλλα οιχησεσθαι απιοντα· ινα Κριων ραον
φερη, και μη, ὄρων μου το σωμα η καιο-
μενον η καλορευτομενον, αθανακῃ ὑπερ εμου,
ὥς δεινα ἀτλα πασχοντος· μηδε λεγῃ εν
τη ταφῃ, ὥς η προλιθεται Σωκρατῃ, η εκ-
φερει, η καλορευτῃ. ευ γαρ ισθι, η δ' ὅς,
ω αξιζε Κριτων, το μη καλως λεγειν, ου
μονον εις αυλο τουλο πλημμελες, αλλα και
κακον τι εμποκειταις ψυχαις. αλλα θαρ-
ρειν τε χρη, και φαναι τουμον σωμα
θαπῃν, και θαπῃν οὔτως, ὅπως αν σοι
φιλον η, και μαλιστα ἡγῃ νομιμον ειναι.

Ταυτ'

Ταυτ' εἰπων, ἐκεῖνος μὲν ἀνίστατο εἰς οἶ-
κημα τι ὡς λουσομενος, καὶ ὁ Κριτῶν εἶ-
πετο αὐτῷ· ἡμᾶς δ' ἐκέλευε περιμενεῖν.
περιεμενομεν οὖν, πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς δια-
λεγόμενοι περὶ τῶν εἰρημενῶν, καὶ ἀνα-
σκοπούντες· τότε δ' αὖ περὶ τῆς συμφορᾶς
διέξιοντες, ὅση ἡμῖν γέγονυα εἴη, ἀλεχύνως
ἡγούμενοι, ὥσπερ παλῆρος σερηθέντες, διαξύν
ορφανοὶ τὸν ἐπείτα βίον. ἐπεὶ δὲ ἐλου-
σατο, καὶ ἠνεχθὲ παρ' αὐτὸν τὰ παῖδια,
(δύο γὰρ αὐτῷ υἱεὶς σμικροὶ ἦσαν, εἰς δὲ
μέγας) καὶ αἱ οἰκειαὶ γυναῖκες ἀφίκοντο,
ἐκείναις ἐναντίον τοῦ Κριτῶνος διαλεχθεὶς τε
καὶ ἐπιτείλας αἴτια ἐβούλετο, τὰς μὲν γυ-
ναῖκας καὶ τὰ παῖδια ἀπιέναι ἐκέλευσεν,
αὐτὸς δὲ ἦκε παρ' ἡμᾶς. καὶ ἦν ἡδὴ ἐγγυς
ἡλίου δυσμῶν. χρόνον γὰρ πολὺν διερίψεν
ἐνθόν. ἐλθὼν δ' ἐκαθεζέτο λελουμένος. καὶ
οὐ πολλὰ αἴτια μέγα ταῦτα διελεχθῆ. καὶ
ἦκεν ὁ τῶν ἐνδεκά ὑπηρετῆς, καὶ σὰς παρ'
αὐτὸν, Ω Σωκράτης, εἶπε, οὐ κατὰ γινωσκομαι
γε σοῦ ὅπερ ἄλλων κατὰ γινωσκῶ, ὅτι μοι
χαλε-

χαλεπαίνουνσι και κατὰρῶνται, ἐπειδὴν αὐ-
 τοῖς παραγγέλλω πίνειν τὸ φάρμακον, ἀ-
 ναγκάζοντων τῶν ἀρχόντων. σὲ δ' ἐγὼ καὶ
 ἄλλως ἐγνώκα ἐν τούτῳ χρόνῳ γενναῖοτάτον
 καὶ πρῶτον καὶ ἀρίστον ἄνδρα ὄντα τῶν
 πωποῖε δευρὸ ἀφικομένων· καὶ ἤδη καὶ νῦν εὖ
 οἶδ' ὅτι οὐκ ἐμοὶ χαλεπαίνεις, (γινώσκεις
 γὰρ τοὺς αἰτίους) ἀλλὰ ἐκείοις. νῦν οὖν
 (οἰσθα γὰρ ἃ ἤλθον ἀγγέλων) χαιρετέ καὶ
 πείρω ὥς ῥᾶσα φέρειν τὰ ἀναγκαῖα. Καὶ
 ἅμα δακρύσας, μελασρεφομένος ἀπῆει. καὶ
 ὁ Σωκράτης, ἀναδλεψας πρὸς αὐτόν, Καὶ
 σὺ, εἶπεν, χαιρε· καὶ ἡμεῖς ταῦτα ποιήσο-
 μεν. Καὶ ἅμα πρὸς ἡμᾶς, Ὡς ἀξίος,
 εἶπεν, ὁ ἄνθρωπος· καὶ παρὰ πάντα μοι τοῦ
 χρόνου προσήει, καὶ διελεγέτο ἐνίοτε· καὶ
 ἦν ἄνδρων λῶστος· καὶ νῦν ὥς γενναίως με
 ἀποδακρύει. ἀλλὰ γὰρ ἤδη, ὦ Κριτῶν, πει-
 θώμεθα αὐτῷ· καὶ ἐνεγκάτω τις τὸ φάρμα-
 κον, εἰ τελεῖται· εἰ δὲ μὴ, τρεψάτω ὁ ἄν-
 θρωπος. Καὶ ὁ Κριτῶν, Ἀλλ' οἶμαι, εἶπεν,
 ἐγὼ γε, ὦ Σωκράτες, ἐτι ἥλιον εἶναι ἐπὶ τοῖς
 ὄρεσι,

ορεσι; και ουπω δεδυκεναι. και ἀμὰ εγω
οιδα και αλλους πανυ οψε πινοντας, επει-
δαν παραγέλθῃ αὐτοῖς, δειπνησαντας τε
και πιοντας ευ μαλα, και συγγενομενους
γ' ενιους ὧν αν τυχωσιν επιθυμουνης. αλλα
μηδεν επειγου. ετι γαρ εἴχωρει. Και ὁ
Σωκρατης, Εἰκοτῶς γ', εφη, ω Κρητων, εκει-
νοι τε ταυτα ποιουσιν, ἀ συ λειφεις, (οιονται
γαρ κερδανειν ταυτα ποιησαντες) και εἴωγε
εικοτῶς ταυτα ου ποιησω. ουδεν γαρ οἰμαι
κερδανειν, ολιγον ὑπερον πίων, αλλο γε η
γελῶτα οφλησειν παρ' εμαυτῶ, γλιχομενος
του ζην, και φειδομενος ουδενος ετι ενοντος.
αλλ' ἴθι, εφη, πειθου, και μη αλλως ποιεῖ.

Και ὁ Κρητων ακουσας, ενευστε τῷ παιδι
πλησιον ἐςῶτι. και ὁ παῖς ἐξελθων και
συχνον χρονον διαλριψας, ἦκεν αγων τον
μελλοντα δωσειν το φαρμακον, εν κυλικι
φεροντα τετριμμενον. ιδων δε ὁ Σωκρατης
τον ανθρωπον, Εἰεν, εφη, ω βελιγες (συ
γαρ τουτων επισημων) τι χρη ποιεῖν; Ου-
δεν αλλο, εφη, η πιοντα περιιεναι, ἕως αν
σου

σάν βαρος ἐν τοῖς σκελεσι γενῆται· ἐπεῖτα
 καλᾷκεισθαι· καὶ οὕτως αὐτο ποιήσεις. Καὶ
 αἶμα ὠρεῖε τὴν κυλικά τῷ Σωκράτει. καὶ
 ὅς λαβὼν, καὶ μαλα ἰλέως, ὦ Ἐχεκράτες,
 οὐδὲν τρέσας, οὐδὲ διαφθείρας οὔτε τοῦ χρω-
 μάτος οὔτε τοῦ προσώπου, ἀλλ' ὥσπερ εἰ-
 ῶθει, ταυρηδὸν ὑποβλέψας πρὸς τὸν ἀνθρώ-
 πον, Τι λέγεις, ἐφη, περὶ τούδε τοῦ πο-
 μάτος πρὸς τὸ ἀποσπείσαι τινι; ἐξέειπεν, ἦ
 οὐ; Τοσούτον, ἐφη, ὦ Σωκράτες, τρίβομεν,
 ὅσον οἰομεθα μέλειον εἶναι πίνειν. Μανθανῶ,
 ἦ δ' ὅς· ἀλλ' εὐχεσθαι γέ πού τοις θεοῖς
 ἐξέει τε καὶ χρεῖ, τὴν μελοικῆσιν τὴν ἐν-
 θεὸνδε ἐκείσε εὐτυχὴ γενεσθαι· αἶ δὴ καὶ
 ἐγὼ εὐχομαι τε, καὶ γένοιτο ταύτῃ. Καὶ
 αἶμα εἰπὼν ταῦτα, ἐπισχομένος, καὶ μαλα
 εὐχερῶς καὶ ευκόλως ἐξέπιε. καὶ ἡμῶν οἱ
 πολλοὶ τῶς μὲν ἐπιεικῶς οἷοι τε ἦσαν κα-
 τέχειν τὸ μὴ δακρυεῖν· ὥς δὲ εἶδομεν πῖ-
 νοντα τε καὶ πεπρωκότα, οὐκ ἔτι. ἀλλ' ἐμοῦ
 γέ βια καὶ αὐτοῦ ἀσάκῃ ἐχώρει τὰ δακρυα·
 ὥς ἐγκαλυψάμενος ἀπεκλαῖον ἐμαυτὸν.

ου γαρ δὴ ἐκεῖνον γε, ἀλλὰ τὴν ἐμαυτοῦ
 τυχὴν, οἷου ἀνδρὸς ἑταίρου ἐξερρημένος εἶην.
 ὁ δὲ Κριτῶν ἐτι πρότερος ἐμοῦ, ἐπεὶ δὴ οὐχ
 οἷός τ' ἦν κατεχεῖν τὰ δακρυά, ἐξάνεσθαι.
 Ἀπολλοδώρος δὲ καὶ ἐν τῷ ἐμπροσθεν χρό-
 νῳ οὐδὲν ἐπαυεῖτο δακρυῶν, καὶ δὴ καὶ τότε
 ἀναβρυχισάμενος, κλαίων καὶ ἀγανακτῶν,
 οὐδὲνα ὄντινα οὐ κατεκλάυσε τῶν παροῶν,
 πλὴν γε αὐτοῦ Σωκράτους. ἐκεῖνος δὲ, Οἶα,
 εἶπεν, ποιεῖτε, ὦ θαυμαστοί. ἐγὼ μὲν οἶ
 οὐχ ἡκιστα τοῦτου ἐνεκα τὰς γυναῖκας ἀπε-
 πέμψα, ἵνα μὴ τοιαῦτα πλεημελοῖεν. καὶ
 γὰρ ἀκηκοα ὅτι ἐν εὐφημίᾳ χρόνῳ τελευτᾷ.
 ἀλλ' ἡσυχίαν τε ἀγετε, καὶ κατῆρεστε.
 Καὶ ἡμεῖς ἀκουσάντες ἡσυχυνθήμεν τε καὶ
 ἐπέσχομεν τοῦ δακρυεῖν. ὁ δὲ περιελθὼν,
 ἐπεὶ δὴ οἱ βαρυνεσθαι εἶπεν τὰ σκέλη, κα-
 τεκλιθῆ ὑπὸς. οὕτω γὰρ ἐκέλευσεν ὁ ἀν-
 θρώπος. καὶ αἶμα ἐφαπτομένος αὐτοῦ οὗτος
 ὁ δούς τὸ φάρμακον, διαλιπὼν χρόνον, ἐπε-
 σκοπεῖ τοὺς πόδας καὶ τὰ σκέλη. καπεῖθα
 σφοδρὰ πιεσας αὐτοῦ τὸν πόδα, ἤρξατο εἰ-
 αίσθα-

αισθανοίτο. ὁ δ', οὐκ, εφη. καὶ μετὰ τοῦτο αὐτίς
 τας κνημας. καὶ ἐπανιών οὕτως ἡμιν ἐπεδεί-
 κνυτο ὅτι ψυχοίτο τε καὶ πηγνυτο. καὶ αὐτὸς
 ἤπλετο, καὶ εἶπεν, ὅτι ἐπειδὴν πρὸς τὴ καρ-
 δια γενῆται αὐτῷ, τότε οἰχησέαι. ἤδη οὖν
 σχεδὸν τι αὐτοῦ ἦν τὰ περὶ τὸ ἡτρον ψυ-
 χόμενα· καὶ ἐκκαλύψαμενος (ἐνεκεκαλυπτο
 γὰρ) εἶπεν, (ὁ δὲ τελευταῖον ἐφθεγγάτο)
 Ω Κριτῶν, εφη, τῷ Ἀσκληπῶ οφειλομέν
 ἀλεξίφρουνα. ἀλλὰ ἀποδοτε, καὶ μὴ ἀμε-
 λήσητε. Ἀλλὰ ταῦτα εἶσαι, εφη ὁ Κριτῶν.
 ἀλλ' ὄρα εἴτι ἄλλο λεγεις. Ταῦτα ἐρομέ-
 νου αὐτοῦ, οὐδὲν ἐτι ἀπεκρίνατο· ἀλλ' ὀλίγον
 χρόνον διαλιπὼν, ἐκινήθη τε, καὶ ὁ ἀνθρώ-
 πος ἐξεκαλύψεν αὐτόν. καὶ ὅς τὰ ὀμμάτια
 ἐσηπεν. ἰδὼν δὲ ὁ Κριτῶν συνελάβε το σῶμα
 τε καὶ τοὺς ὀφθαλμούς. Ἦδε ἡ τελευτή, ὦ
 Ἐχέκρῃες, τοῦ ἑταίρου ἡμῖν ἐβέντο, ἀνδρὸς,
 ὡς ἡμεῖς Φαίμεν ἂν, τῶν τότε ὧν ἐπειραθη-
 μέν ἄριστον, καὶ ἄλλως Φρονιμώτατον καὶ
 δίκαιοτάτον.

Τ Ε Λ Ο Σ.

INDEX PHRASIUM

E T

VOCUM PRÆCIPUARUM.

A.

Αγαλλομαι επι τινι de aliquâ re glorior.

Αγνως εχειν purum esse.

Αγωνα τιθεσθαι certamen instituere, quod in certaminibus *τιθενται* præmia de quibus certetur.

Αιτια—εν αιτια ειναι reprehendi.

Αιρει λογος ratio postulat locutio apud philosophos usitatissima.

Ακολασεως εχειν προς τι intemperantius aliquâ re uti.

Αλλο τι η annon.

Αμβαλης pro αναβαλης eques ab αναβαινω ascendo.

Αμελειν του οργιζεσθαι non irasci.

Αναγκη vis et ordo naturalis.

Αναιρεω reddo responsum, de oraculis.

Ανεχομαι—ευ πασχων ανεχειται libenter accipit beneficia.

Ανοχαι induciæ.

Απειρος χαλεπων nihil molestiæ expertus.

Απολαυω—τ' αναντια της σοφιας απολαυειν fructus virtutis non accipere, i. e. infelicem esse.

Ατεκμαρως εχοντα res quibus nihil indicii ineft.

Αυξεσθαι δια πολεμου propter res in bello gestas celebrem fieri.

Αυτον εγκρατη οντα qui suâ sponte temperantiæ studiosus est.

Αυτοσχεδιαζω temerè aliquod munus capeffo.

Αφορμαι εις τον βιον res ad vitam sustentandam necessariae.

R

Βασι-

B.

Βασιλεὺς ὁ μέγας apud Atticos intelligitur Rex Persarum.

Βλεπῶ specto, de ædificiis aliquo vergentibus.

Βουλευτικός ὀρκος juramentum quod ἐπιστάτης (præses populi) præstat de fide et integritate adhibendâ in causis cognoscendis.

Βουλευῶ senator sum.

Γ.

Γαστήρ cupido vorandi et perpotandi.

Γαστρί χαρίζεσθαι ventri indulgere.

Γραφὴν γράφεσθαι τινὰ accusare aliquem.

Γραφὴν φygεῖν accusari.

Δ.

Δεῆσον usus, necessitas.

Δεινὸς συναγεῖν qui multum conferre potest ad rem aliquam perficiendam.

Δηλία Dies festi quinto quoque anno ab Atheniensibus in insulâ Delo celebrati in memoriam insulæ a Pisistrato purgatæ et lustratæ.

Δημοσίᾳ ἀποθνήσκειν supplicio publicè affectum mori.

Δικαίον ποιήσασθαι ἵππον equum ad opera sua idoneum reddere.

Δοκῶ λέγειν pro λέγω.

—τα δοκουντὰ τοῖς ἀνθρώποις quæ omnes concedunt.

Δοκιμασία examen in foro habitum.

E.

—των καθ' ἑαυτοὺς ἀνθρώπων hominum suæ ætatis.

Ἐνδεὴς εἶναι inopem esse.

Εἰμι—ἡν σοὶ ἀπιέναι, pro εἶναι licet.

Εἶπεν ἐπιμενεῖν expectare jussit.

Ἐκφέρειν efferre, de re funereâ.

Ἐπαίρεσθαι—Ἐπήρῃαι τὸ φρονήμα animus elatus est.

—τα Εσχάλα λεγειν τινι gravissimè conνitiari, minari,
—εξ Ετοιμου in promptu, facilè.

Z.

Ζημιαν ηγεισθαι perniciosum putare.

H.

Ηγεομαι—Ηγουμενος de eo qui beneficiis provocat.

Θ.

Θεραπευειν γην terram colere.

I.

Ιδιωτικως εχειν σωμα corpus negligenter habere.

K.

Κινδυνευω videor.

Κραλειω—το κραλουν της παλαιας summa potestas in
republicâ.

Λ.

Λανθανω cum participio clâm.

M.

Μοιραι Θεια divino consilio.

Μουσικη disciplinæ omnes humaniores,

Q.

Ο pro τις.

Οιχεσθαι καλαλιπων omninò deferere.

Οψωνειν πολλου pretioso et copioso victu uti,

Οφλων θανατου δικην morti obnoxius.

Π.

Παραβαλλειν τι τινος aliquid cum altero comparare.

—εκ του παραχρημα in promptu positum.

—τα πειθονλα εσθιειν dicitur de ferculis delicatis.

Πειραν λαμβανειν periculum facere.

Πειραν διδοναι specimen dare.

Περιαπλειν τινι αγαθον beneficiis aliquem afficere.

Περιβαλλεσθαι δοξαν laudem consequi.

Πορρω της ηλικιας ην ætate processerat.

Πορρω

Πορῶν τοῦ βίου vitâ processit.

Πραττεῖν πολιτικά rempublicam capessere.

Προτιθεναὶ λόγον περὶ τίνος aliquid deliberandum proponere.

Σ.

Στασιαζεῖν ἀλλήλοις inter se dissidere.

—ἀπο ὁμαλῶς εἰπεῖν ex tempore, memoriter enarrare.

Σφαλλομενος de eo cui adversi quid accidit.

Σχολαζεῖν πρὸς τι alicui rei vacare.

Τ.

Τελεῶ sumptus facio.

Τελὸς tandem intellige κατὰ.

Τιμὴ πολιτικὴ magistratus.

Τολμᾶω—εἰάν τις τολμᾷ πᾶν ποιεῖν si quem non pudeat &c.

Υ.

Υπείκειν λόγῳ aliquem priorem sinere loqui.

Υπεχω δίκην pœnas luo.

Υφιεσθαι τῆς δυνάμεως non facere quantum possis.

Φ.

Φυγεῖν δίκην accusari.

Φθάνω—ὅς ἂν φθάνῃ τοὺς φίλους εὐεργέτων qui beneficiis provocat.

Χ.

Χαρίζ—πρὸς χάριν τινὶ διαλεγεσθαι alicujus gratiam captare oratione.

—τὸν αἰεὶ χρόνον per omne tempus.

Ψ.

Ψευδῶ—ἐψεύσθαι ἐαυτῶν de iis qui vires suas ignorant.

Ω.

Ως sæpe ponitur pro πρὸς (ad) cum accusativo ut Ως

Πειραϊα—Ως ἐμε.

